

Nazwa przedmiotu Alergologia			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) Andrzej Lademann			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	20	1
2) Zajęcia praktyczne	zajęcia w Oddziale Chorób Płuc Szpitala Miejskiego w Elblągu, Oddziale Dermatologicznym WSzZ w Elblągu oraz Centrum Alergologii i Alergo-Med	24+18+4+4	2
4) Praca własna studenta		Ok. 30	1
Cykl dydaktyczny 2023			
Status przedmiotu do wyboru		Język wykładowy polski	
Metody dydaktyczne <ul style="list-style-type: none"> wykład problemowy i z prezentacją multimedialną w trakcie zajęć praktycznych studenci pracują z pacjentami. Mają kontakt zarówno z pacjentami hospitalizowanymi jak i pacjentami ambulatoryjnymi; zwraca się szczególną uwagę na nabycie przez studentów umiejętności praktycznych; metoda studium przypadku, metoda obserwacji (badania pacjenta), metoda dyskusji seminaryjnej; pokaz, metoda symulacyjna. praca własna studenta- studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowywanie się do zaliczeń i egzaminów. 		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
		A. Sposób zaliczenia <ul style="list-style-type: none"> Egzamin (wykład) zaliczenie z oceną (zajęcia praktyczne) po każdym etapie 	
		B. Formy zaliczenia: <ul style="list-style-type: none"> test z pytaniami wielokrotnego wyboru; zaliczenie z oceną na podstawie obecności na zajęciach praktycznych oraz pozytywnego zaliczenia wszystkich umiejętności oraz pozytywnego zaliczenia tzw. wejściówek 	
		C. Podstawowe kryteria Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest obecność na wszystkich zajęciach praktycznych. Studenci otrzymują ocenę z zajęć praktycznych, którą wystawia asystent na podstawie aktywności oraz wiedzy sprawdzanej w ramach „wejściówek”. W celu uzyskania oceny pozytywnej student powinien: przynajmniej dostatecznie poznać i zrozumieć całą wiedzę zawartą w literaturze podstawowej, podaną w sylabusie przedmiotu oraz przekazanej przez prowadzących zajęcia lub w innej formie dostępnej w wyniku aktywnych form zajęć, przynajmniej dostatecznie opanować wszelkie umiejętności przewidziane programem przedmiotu, ćwiczone na zajęciach, wykazać przynajmniej dostateczną umiejętność obserwowania i analizowania otaczających zjawisk, zwłaszcza tych, z którymi jako absolwent będzie miał do czynienia w praktycznej działalności, w stopniu przynajmniej dostatecznym umieć formułować logiczne sądy na podstawie informacji pochodzących z różnych pozycji literatury, z wywiadu, badania przedmiotowego i badań dodatkowych itp., Student przed przystąpieniem do egzaminu musi uzyskać zaliczenie z zajęć praktycznych	
		Kryteria ocen egzaminacyjnych: 0-59 % – niedostateczny (2), 60-70 % – dostateczny (3), 71-76 % - dość dobry (3,5), 77-84 % – dobry (4), 85-89 % - ponad dobry (4,5), 90-100 % - bardzo dobry (5).	
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi			
A. Wymagania formalne: na ćwiczeniach i zajęciach praktycznych ubiór ochronny, obuwie ochronne i identyfikator			
B. Wymagania wstępne: brak			
Cele przedmiotu			

Zdobycie przez studenta umiejętności przeprowadzenia diagnostyki różnicowej, rozpoznawania oraz prowadzenia postępowania terapeutycznego u dorosłych i dzieci w zakresie chorób alergologicznych.

Treści programowe		
1 Wykład	Wywiad i podstawowa diagnostyka alergologiczna u dorosłych	4 godz.
2 Wykład	Wywiad i podstawowa diagnostyka alergologiczna u dzieci	4 godz.
3 Wykład	Astma, naczynioruchowy obrzęk nosa	4 godz.
4 Wykład	Pokrzywka, atopowe zapalenie skóry, obrzęk naczynioruchowy	4 godz.
5 Wykład	Wstrząs anafilaktyczny	4 godz.
1 Zajęcia prakt.	Szpitalny wywiad, badanie przedmiotowe i podstawowa diagnostyka alergologiczna u dorosłych z astmą i innymi chorobami alergicznymi dróg oddechowych	6 godz.
2 Zajęcia prakt.	Szpitalny wywiad, badanie przedmiotowe i podstawowa diagnostyka alergologiczna u dorosłych z astmą i innymi chorobami alergicznymi dróg oddechowych	6 godz.
3 Zajęcia prakt.	Szpitalny wywiad, badanie przedmiotowe i podstawowa diagnostyka alergologiczna u dorosłych z astmą i innymi chorobami alergicznymi dróg oddechowych	6 godz.
4 Zajęcia prakt.	Szpitalny wywiad, badanie przedmiotowe i podstawowa diagnostyka alergologiczna u dorosłych z astmą i innymi chorobami alergicznymi dróg oddechowych	6 godz.
5 Zajęcia prakt.	Szpitalny wywiad, badanie przedmiotowe i podstawowa diagnostyka alergologiczna u chorych pokrzywką i obrzękiem naczynioruchowym	6 godz.
6 Zajęcia prakt.	Szpitalny wywiad, badanie przedmiotowe i podstawowa diagnostyka alergologiczna u chorych wypryskiem kontaktowym	6 godz.
7 Zajęcia prakt.	Szpitalny wywiad, badanie przedmiotowe i podstawowa diagnostyka alergologiczna u chorych z alergicznymi chorobami skóry i błon śluzowych	6 godz.
8 Zajęcia prakt.	Ambulatoryjny wywiad i podstawowa diagnostyka alergologiczna u dorosłych	4 godz.
9 Zajęcia prakt.	Ambulatoryjny wywiad i podstawowa diagnostyka alergologiczna u dzieci	4 godz.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

1. Alergologia dla studentów i lekarzy pod redakcją Zbigniewa Bartuzi,

B. Literatura uzupełniająca

1. Alergologia, 2020 Krystyna Obtulowicz PZWL Wydawnictwo Lekarskie

2. Alergie pokarmowe i zasady żywienia dzieci w przedszkolu - aspekty prawne i praktyczne, 2020, Winczewska Bożena, Molka Joanna, Łyszczarz Michał, Wiedza i Praktyka

Efekty uczenia się

Zakres	Kod i opis	Forma weryfikacji
Wiedza – student zna i rozumie:	LJO_EW47 przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób alergicznych u dorosłych: astmy, alergicznego nieżytu nosa, pokrzywki, atopowego zapalenia skóry, wstrząsu anafilaktycznego, obrzęku naczynioruchowego;	Test z pytaniami wielokrotnego wyboru.
Umiejętności – student potrafi:	LJO_EU101 prowadzić diagnostykę różnicową, rozpoznawać oraz prowadzić postępowanie terapeutyczne i profilaktyczne w zakresie chorób alergologicznych; LJO_EU102 opracować zasady profilaktyki i leczenia chorób alergicznych, w tym indywidualnych programów profilaktyki z uwzględnieniem zasad ograniczania narażenia na alergen oraz indywidualnej diety hipoalergenowej;	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność w czasie: zajęć praktycznych
Kompetencje społeczne – student jest zdolny do:	LJO_K01 nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych; LJO_K02 kieruje się dobrem chorego LJO_K03 przestrzega tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta, LJO_K04 podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby; LJO_K05 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych; LJO_K06 propagowania zachowań prozdrowotnych; LJO_K07 korzystania z obiektywnych źródeł informacji; LJO_K08 formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji; LJO_K09 wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność w czasie: zajęć praktycznych

	LJO_K10 formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej; LJO_K11 przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób	
--	--	--

Kontakt

Nazwa przedmiotu Anatomia			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	Stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) dr hab. med. Adam Kosiński prof. uczelni, prof. dr hab. med. Michał Szpinda, lek. Ada Wasielewska, lek. Maciej Rychlicki			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	36+30	2,5
2) Ćwiczenia	zajęcia w pracowni anatomicznej, sali multimedialnej CDiSM El-bług	52+12	2,5
3) Ćwiczenia	zajęcia w prosektorium Zakład Anatomii CM UMK Bydgoszcz	16+16	1,5
4) Praca własna studenta		ok. 168	4,5
Cykl dydaktyczny 2023/2024			
Status przedmiotu obowiązkowy	Język wykładowy polski		
Metody dydaktyczne 1) Wykład problemowy z prezentacją multimedialną 2) Ćwiczenia z wykorzystaniem modeli oraz preparatów anatomicznych, a także programów komputerowych służących do nauki anatomii. W trakcie zajęć, studenci poszerzają oraz utrwalają wiedzę teoretyczną w oparciu o pomoce dydaktyczne. 3) Ćwiczenia prosektoryjne 4) Studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowywanie się do zaliczeń i egzaminu	Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne A. Sposób zaliczenia <ul style="list-style-type: none"> egzamin (wykład), w 1szym semestrze zaliczenie zaliczenie z oceną (ćwiczenia) – w 1szym semestrze zaliczenie zaliczenie (ćwiczenia prosektoryjne) – w każdym semestrze. B. Formy zaliczenia 1) Egzamin Egzamin składa się z części teoretycznej i praktycznej. Egzamin teoretyczny ma charakter pisemny i odbywa się w formie stacjonarnej (tylko w sytuacjach nadzwyczajnych dopuszcza się formę online za zgodą Dziekana). Egzamin składa się z 40 pytań testowych (jednokrotnego wyboru, każda prawidłowa odpowiedź za 1 pkt). Egzamin teoretyczny trwa 40 minut. Egzamin praktyczny ma charakter pisemny i odbywa się w formie stacjonarnej (tylko w sytuacjach nadzwyczajnych dopuszcza się formę online za zgodą Dziekana). Egzamin polega na prawidłowym rozpoznaniu 20 struktur anatomicznych (każde prawidłowe rozpoznanie za 1 pkt) na preparatach, modelach, rycinach, obrazach RTG oraz podaniu ich nazw w języku polskim i w języku angielskim, zgodnie z obowiązującym mianownictwem anatomicznym. Egzamin praktyczny trwa 20 minut. Forma egzaminów we wszystkich terminach jest taka sama. 2) Zaliczenie ćwiczeń Do zaliczenia ćwiczeń wymagane jest m.in. uzyskanie co najmniej 60% maksymalnej liczby punktów możliwych do zdobycia ze wszystkich przewidzianych w planie kolokwium standardowych.		
	Ogólna charakterystyka zajęć 1) Wszystkie zajęcia z przedmiotu są obowiązkowe. 2) Zajęcia z przedmiotu obejmują wykłady i ćwiczenia – realizowane w pracowni anatomicznej w El-bługu oraz prosektorium Katedry i Zakładu Anatomii CM UMK w Bydgoszczy. Rozkład tematyki zajęć, znajduje się na stronie internetowej przedmiotu w systemie e-Learning. W trakcie zajęć ćwiczeniowych, studentów obowiązuje bezwzględny nakaz przestrzegania REGULAMINU jednostek w których odbywa się kształcenie, a także zasad bezpieczeństwa, w tym epidemiologicznego, zgodnie z aktualnymi zarządzeniami Rektorów AMiSNS i UMK. 3) Studenci zobowiązani są uczęszczać na zajęcia wyłącznie z grupą studencką, do której zostali przypisani na początku roku akademickiego. 4) Studenci mają obowiązek przygotowywania się do ćwiczeń, zgodnie z tematyką podaną w planie szczegółowym. Prowadzący ma prawo sprawdzać i oceniać stan wiedzy studentów, w ramach bieżących, jak i wcześniej omawianych treści. Przygotowanie studentów do zajęć, może być sprawdzane w formie pisemnej lub ustnej. Brak właściwego przygotowania, może skutkować niezaliczeniem zajęć. <u>Nieobecności i ich odrabianie</u> 1) Nieobecność na wykładzie. Wiąże się z obowiązkiem niezwłocznego zgłoszenia tego faktu prowadzącemu wykład; prowadzący ustala formę weryfikacji efektów uczenia się. 2) Nieobecność usprawiedliwiona na zajęciach kontrolowanych (ćwiczenia, kolokwia).		

Może być konsekwencją jedynie poważnych zdarzeń losowych i musi być usprawiedliwiona w formie pisemnej. Opuszczone zajęcia należy możliwie jak najszybciej odrobić:

- jeżeli struktura planu na to pozwala - przez udział w najbliższych zajęciach o tej samej tematyce, z inną grupą tego samego kierunku (w terminie uzgodnionym z prowadzącym);
- w pozostałych przypadkach - poprzez zaliczenie sprawdzianu, dotyczącego tematyki opuszczonych zajęć, w ciągu dwóch tygodni, licząc od dnia zakończenia okresu zwolnienia (w terminie wyznaczonym przez prowadzącego). Pisemne usprawiedliwienie nieobecności na zajęciach, należy dostarczyć prowadzącemu w ciągu tygodnia, licząc od dnia opuszczonych zajęć. Nieobecność na jednostkowych zajęciach, przekraczająca czas trwania piętnastu minut, jest traktowana jako nieobecność na całych zajęciach i wymaga ich odrobienia.

3) Nieobecność na egzaminie.

Usprawiedliwienie nieobecności studenta na egzaminie musi mieć charakter pisemny. Niewłaściwa forma usprawiedliwienia lub jego niedostarczenie do Dziekanatu Wydziału Lekarskiego w ciągu 3 kolejnych dni roboczych od daty egzaminu, skutkuje wystawieniem studentowi niedostatecznej oceny, dotyczącej opuszczonego terminu egzaminu.

Kolokwia

W trakcie cyklu nauczania, odbywa się sześć kolokwii standardowych, sprawdzających wiedzę studentów z poszczególnych działów tematycznych (osteologia i syndesmologia, kończyny, brzuch i miednica, ośrodkowy układ nerwowy, klatka piersiowa i szyja, głowa i narządy zmysłów). Każde kolokwium składa się z dwóch części:

- teoretycznej - 20 pytań testowych jednokrotnego wyboru za 1 pkt, czas trwania 20 min.
- praktycznej - 10 struktur do rozpoznania (w języku polskim i angielskim na preparatach, modelach, obrazach RTG lub rycinach), za 1 pkt, czas trwania 10 min.

Poza cyklem kolokwii standardowych, przewidziane jest jedno zaliczeniowe kolokwium dodatkowe, dla studentów, którzy nie uzyskali wymaganych do zaliczenia co najmniej 60% maksymalnej liczby punktów możliwych do zdobycia ze wszystkich przewidzianych w planie kolokwii standardowych. Do zaliczenia kolokwium dodatkowego, wymagany jest zakres materiału z obu semestrów. Osoby, które nie zaliczą kolokwium dodatkowego mogą przystąpić do jednego kolokwium dodatkowego poprawkowego. Termin tego kolokwium jest wyznaczany w trakcie sesji poprawkowej, przed pierwszym terminem poprawkowym egzaminu (pozostałe wymogi - jak dla kolokwium dodatkowego).

Zaliczenie przedmiotu

Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest zaliczenie egzaminu.

Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest zaliczenie ćwiczeń.

Warunkiem zaliczenia ćwiczeń jest:

- obecność na wszystkich zajęciach ćwiczeniowych (w przypadku braku możliwości spełnienia tego warunku, stosuje się procedurę odrabiania zajęć jw.)
- uzyskanie co najmniej 60% maksymalnej liczby punktów możliwych do zdobycia ze wszystkich przewidzianych w planie kolokwii standardowych; w przypadku niespełnienia tego warunku, stosuje się procedurę realizacji kolokwii dodatkowych; niezaliczenie kolokwium dodatkowego, wiąże się z otrzymaniem oceny niedostatecznej z terminu podstawowego egzaminu; niezaliczenie kolokwium dodatkowego poprawkowego, wiąże się z niezaliczeniem przedmiotu
- uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu praktycznego.

Zaliczenie egzaminu

Warunkiem zaliczenia egzaminu jest uzyskanie z każdej z jego części rezultatu minimum 60% poprawnych odpowiedzi.

Do egzaminu końcowego obowiązuje znajomość treści przedstawionych w trakcie zajęć (wykłady, ćwiczenia) oraz zamieszczonych w obowiązujących podręcznikach.

Nie jest przewidywany tryb zaliczenia przedmiotu z pominięciem egzaminu (poza sytuacjami, kiedy student odbył wcześniej kurs z przedmiotu zakończony egzaminem i spełnia określone kryteria - jn.).

Nie jest przewidywany dodatkowy, wcześniejszy termin egzaminu (tzw. termin zerowy).

Do zaliczenia egzaminu teoretycznego wymagane jest uzyskanie przynajmniej 24 pkt (60% możliwych do zdobycia punktów).

Do zaliczenia egzaminu praktycznego wymagane jest uzyskanie przynajmniej 12 pkt (60% możliwych do zdobycia punktów).

Osoby, które uzyskały z danej części egzaminu co najmniej 60%, nie muszą jej zdawać w terminie poprawkowym.

Ocena z egzaminu wyznaczana jest poprzez odniesienie wartości procentowej uzyskanego rezultatu do procentowej skali ocen Uczelni (tabela poniżej).

Ogólne zasady oceniania

1) Definicje:

- pytanie sprawdzianu testowego: zagadnienie problemowe do rozwiązania, oznaczone w teście cyfrą arabską, zawierające od 4 do 5 wariantów odpowiedzi, oznaczonych kolejnymi literami alfabetu począwszy od „a”; prawidłowa odpowiedź na pytanie, polega na zaznaczeniu tylko poprawnych wariantów;
- pytanie sprawdzianu praktycznego: zagadnienie problemowe do rozwiązania, w przypadku którego, prawidłowa odpowiedź polega na poprawnym i pełnym opisanu struktury oznaczonej cyfrą arabską, na preparatach, modelach, obrazach RTG lub rycinach;
- 2) za każdą prawidłowo udzieloną odpowiedź na pytanie, student otrzymuje jeden punkt;
- 3) nie stosuje się punktów ujemnych;
- 4) nie stosuje się punktów dzielonych.

Instrukcje proceduralne

Na zajęciach oraz egzaminie, obowiązuje bezwzględny zakaz używania telefonów komórkowych oraz innych urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk. Niezastosowanie się do wspomnianych wyżej zaleceń, będzie skutkowało niezaliczeniem przedmiotu. Osoby przystępujące do egzaminu/kolokwium muszą zdeponować u przeprowadzającego egzamin/kolokwium wszelkie posiadane urządzenia służące do kopiowania, przekazywania i odbioru informacji. Kontaktowanie się z innymi osobami, a także korzystanie z pomocy naukowych, dydaktycznych lub urządzeń służących do kopiowania oraz przekazywania i odbioru informacji, stanowi podstawę przerwania egzaminu i wystawienia oceny niedostatecznej. W kwestiach spornych, niejednoznacznych oraz nieobjętych wytycznymi zawartymi w sylabusie, decyzje podejmuje kierownik dydaktyczny.

Skala ocen:

Ocena	Procent prawidłowych odpowiedzi
Bardzo dobry 5,0	odpowiada $\geq 91\%$
Ponad dobry 4,5	odpowiada ≥ 83 a $< 91\%$
Dobry 4,0	odpowiada ≥ 75 a $< 83\%$
Dość dobry 3,5	odpowiada ≥ 67 a $< 75\%$
Dostateczny 3,0	odpowiada ≥ 60 a $< 67\%$
Niedostateczny 2,0	odpowiada $< 60\%$

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne:

1) w zakresie wiedzy:

- znajomość biologii w zakresie zgodnym z aktualnym programem szkoły średniej.

2) w zakresie proceduralnym:

- na ćwiczeniach studentów obowiązuje bezwzględny nakaz przestrzegania REGULAMINU jednostki prowadzącej kształcenie;
- studenci zobowiązani są do noszenia długich jednorazowych lub wielorazowych fartuchów ochronnych, a w prosektorium także czepków, rękawiczek jednorazowych oraz maseczek chirurgicznych (lub wielorazowych);
- zabronione jest wynoszenie jakichkolwiek preparatów, modeli i innych pomocy dydaktycznych oraz wykonywanie zdjęć lub filmów w trakcie pobytu na zajęciach
- podczas wszystkich zajęć, egzaminów i zaliczeń, konieczne jest noszenie w widocznym miejscu identyfikatora.

Niespełnienie ww. wymogów jest podstawą do usunięcia studenta z zajęć.

B. Wymagania wstępne: podstawowa wiedza z zakresu anatomii i fizjologii człowieka (poziom określony programem szkoły średniej)

Cele przedmiotu

Celem prowadzonego kształcenia, jest nabycie przez studentów wiadomości w zakresie anatomii człowieka – zarówno w aspekcie topograficznym, czynnościowym jak i klinicznym, a także opanowanie mianownictwa anatomicznego.

Treści programowe

1 Wykład	Struktura układu kostno-stawowego.	4 godz.
2 Wykład	Kończyna górna – mięśnie, topografia naczyń, węzłów chłonnych i nerwów.	4 godz.
3 Wykład	Kolokwium I Osteologia i syndesmologia	4 godz.
4 Wykład	Kończyna dolna – mięśnie, topografia naczyń, węzłów chłonnych i nerwów.	4 godz.
5 Wykład	Układ moczowo-płciowy	4 godz.
6 Wykład	Kolokwium II Kończyny	4 godz.
7 Wykład	Ogólna charakterystyka struktury ośrodkowego układu nerwowego. Budowa zewnętrzna i wewnętrzna przodomózgowia. Kanał kręgowy i jego zawartość. Opony rdzenia kręgowego. Budowa zewnętrzna i wewnętrzna rdzenia kręgowego.	4 godz.
8 Wykład	Kolokwium III Brzuch i miednica	4 godz.
9 Wykład	Pień mózgu – budowa zewnętrzna i wewnętrzna. Mózdzek – budowa zewnętrzna i wewnętrzna. Układ komorowy.	4 godz.
10 Wykład	Kolokwium IV Ośrodkowy układ nerwowy	4 godz.
11 Wykład	Struktura serca. Budowa i funkcja krtani.	4 godz.

12 Wykład	Narząd wzroku.	4 godz.
13 Wykład	Powłoka wspólna.	2 godz.
14 Wykład	Kolokwium V Klatka piersiowa i szyja	4 godz.
15 Wykład	Narząd słuchu.	4 godz.
16 Wykład	Obrazowanie struktur anatomicznych.	4 godz.
17 Wykład	Kolokwium VI Głowa i narządy zmysłów	4 godz.
1 Ćwiczenia	Kości i stawy kończyny górnej. Ruchy w stawach kończyny górnej. Kości i stawy kończyny dolnej. Miednica jako całość. Ruchy w stawach kończyny dolnej.	4 godz.
2 Ćwiczenia	Struktura oraz mechanika kręgosłupa – kręgi i ich połączenia, krzywizny kręgosłupa. Klatka piersiowa – żebra, mostek, ich połączenia.	4 godz.
3 Ćwiczenia	Czaszka – mózgowieczka: ściany, sklepienie, powierzchnia wewnętrzna i zewnętrzna podstawy czaszki; trzewioczaszka: ściana przednia czaszki, oczodoł, jama nosowa, dół skrzydłowo-podniebienny, żuchwa, podniebienie kostne. Staw skroniowo-żuchwowy.	4 godz.
4 Ćwiczenia	Kończyna górna – struktura mięśniowa: mięśnie obręczy kończyny górnej, ramienia, przedramienia, ręki. Jama pachowa.	4 godz.
5 Ćwiczenia	Kończyna górna – nerwy, naczynia krwionośne, węzły chłonne. Splot ramienny.	4 godz.
6 Ćwiczenia	Kończyna dolna – struktura mięśniowa: mięśnie obręczy kończyny dolnej, uda, podudzia, stopy. Rozstępnaczyń. Rozstępmięśni. Trójkąt udowy. Kanał przywodzicieli.	4 godz.
7 Ćwiczenia	Kończyna dolna – nerwy, naczynia krwionośne, węzły chłonne. Splot lędźwiowo-krzyżowy.	4 godz.
8 Ćwiczenia	Przestrzeń zaotrzewnowa i jej zawartość: nerki, nadnercza, pień współczulny, moczowody. Pęcherz moczowy, cewka moczowa męska, cewka moczowa żeńska. Naczynia i węzły chłonne miednicy.	4 godz.
9 Ćwiczenia	Dno miednicy. Przestrzenie miednicy. Krocze. Narządy płciowe męskie.	4 godz.
10 Ćwiczenia	Narządy płciowe żeńskie. Odbyt i odbytnica. Nerwy miednicy.	4 godz.
11 Ćwiczenia	Jama czaszki: opony mózgowia, wypustki i zatoki opony twardej. Kanał kręgowy i jego zawartość. Opony rdzenia kręgowego. Budowa zewnętrzna i wewnętrzna rdzenia kręgowego.	4 godz.
12 Ćwiczenia	Budowa zewnętrzna i wewnętrzna przedomózgowia. Lokalizacja ważniejszych czynności w korze mózgu. Unaczynienie mózgowia - główne tętnice (koło tętnicze) i żyły.	4 godz.
13 Ćwiczenia	Pień mózgu – budowa zewnętrzna i wewnętrzna. Jądra nerwów czaszkowych. Mózdżek – budowa zewnętrzna i wewnętrzna. Układ komorowy. Płyn mózgowo-rdzeniowy: wytwarzanie, krążenie. Drogi ruchowe i czuciowe.	4 godz.
1 Ćwiczenia prosektoryjne	Mięśnie brzucha. Pochewka mięśnia prostego brzucha. Kanał pachwinowy. Topografia narządów wewnętrznych jamy brzusznej. Cewa jelitowa: przełyk, żołądek, jelito cienkie, jelito grube. Otrzewna, torba sieciowa. Wątroba. Drogi żółciowe. Układ żyły wrotnej. Trzustka. Śledziona. Tętnice, żyły, układ chłonny i nerwy jamy brzusznej. Pień trzewny.	8 godz.
2 Ćwiczenia prosektoryjne	Mięśnie i trójkąty szyi z zawartością. Powięzie i przestrzenie międzypowięziowe szyi. Topografia narządów szyi. Tarczycy i przytarczycy. Przełyk i tchawica. Krtani - budowa zewnętrzna i wewnętrzna. Gardło. Splot szyjny. Naczynia szyi. Łuk aorty i jego gałęzie. Żyły ramiennie-głowowe. Nerwy czaszkowe IX, X, XI.	8 godz.
14 Ćwiczenia	Narząd wzroku. Nerwy czaszkowe II, III, IV, VI. Droga wzrokowa.	4 godz.
15 Ćwiczenia	Narząd słuchu. Nerw czaszkowy VIII. Droga słuchowa. Powłoka wspólna.	4 godz.
16 Ćwiczenia	Obrazowanie struktur anatomicznych. Powtórzenie materiału.	4 godz.
3 Ćwiczenia prosektoryjne	Mięśnie klatki piersiowej. Jama pachowa. Przepona. Nerw przeponowy, n. X. Śródpiersie - podział i zawartość. Układ oddechowy (drzewo oskrzelowe, płuca, opłucna i jej zachyłki). Serce - budowa zewnętrzna i wewnętrzna. Układ nerwowy autonomiczny (pień współczulny). Układ chłonny.	8 godz.
4 Ćwiczenia prosektoryjne	Mięśnie żuciowe i wyrazowe głowy. Nerw czaszkowy VII. Jama ustna - podniebienie, dno, policzki, język, zęby. N. szczękowy, n. żuchwowy, n. IX i n. XII. Ślinianki - przyuszna, podżuchwowa i podjęzykowa, ich unerwienie wydzielnicze. Jama nosowa, zatoki przynosowe. Nerw czaszkowy I oraz n. oczny. Unaczynienie tętnicze głowy. Żyły głowy ze splotem skrzydłowym. Układ chłonny głowy.	8 godz.
Zajęcia służące zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy – liczba punktów ECTS		11
Prowadzone badania naukowe związane z prowadzonymi zajęciami:		
Komórki tłuszczowe z tkanki tłuszczowej.		

Anatomia kliniczna budowy przestrzennej drogi odpływu prawej komory.
Przebudowa prawej komory pod wpływem nadciśnienia tętniczego.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

1. Anatomia człowieka /pod red. Janiny Sokołowskiej-Pituchowej – Warszawa : PZWL (najnowsze wydanie)
2. Anatomia człowieka Olgierd Narkiewicz, Janusz Morys - Warszawa: PZWL (najnowsze wydanie) – wszystkie tomy (I-IV)
3. Netter Atlas anatomii człowieka – angielskie mianownictwo anatomiczne Frank Netter - Wrocław: Edra Urban & Partner (najnowsze wydanie)

B. Literatura uzupełniająca

1. Anatomia prawidłowa człowieka Michał Szpinda - Wrocław: Edra Urban & Partner (najnowsze wydanie) – wszystkie tomy (I-IV)
2. Anatomia człowieka Adam Bochenek, Michał Reicher – Warszawa: PZWL (najnowsze wydanie) – wszystkie tomy (I-V)
3. Prometheus Atlas anatomii człowieka - Erik Schulte, Udo Schumacher, Michael Schunke – Wrocław: MedPharm (najnowsze wydanie) – wszystkie tomy (I-III)

Efekty uczenia się

Zakres	Kod	Opis	Forma weryfikacji
Wiedza – student zna i rozumie	LJO_AW01	Zna budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyna górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) oraz czynnościowym (układ kostno-stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układy płciowe, układ nerwowy i narządy zmysłów, powłoka wspólna);	Egzamin testowy i praktyczny ukierunkowany na sprawdzenie znajomości faktów, poziom zrozumienia, umiejętność analizy, syntezy i rozwiązywania problemów.
Umiejętności – student potrafi	LJO_AU03	wyjaśniać anatomiczne podstawy badania przedmiotowego;	Egzamin praktyczny w formie wskazywania struktur anatomicznych na modelach, rzutach, stole anatomicznym, zdjęciach diagnostyki obrazowej.
	LJO_AU04	wnioskować o relacjach między strukturami anatomicznymi na podstawie przyżyciowych badań diagnostycznych, w szczególności z zakresu radiologii (zdjęcia przeglądowe, badania z użyciem środków kontrastowych, tomografia komputerowa oraz magnetyczny rezonans jądrowy);	
Kompetencje społeczne – student jest zdolny do	LJO_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	Bezpośrednia obserwacja studenta w czasie ćwiczeń i zaliczeń
	LJO_K07	korzystania z obiektywnych źródeł informacji;	
	LJO_K08	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;	
	LJO_K10	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;	

Kontakt: a.kosinski@amisns.edu.pl

Nazwa przedmiotu Anestezjologia i intensywne terapie			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) dr med. Andrzej Czerniewski, lek. med. Wojciech Wenski, lek med. Anna Skalska - Wołoszyn			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	25	1
2) Ćwiczenia	zajęcia w pracowniach symulacji medycznej	26	1
3) Zajęcia praktyczne	zajęcia na bloku operacyjnym oraz Klinicznym Oddziale Intensywnej Terapii	40	1
4) Praktyki zawodowe (Intensywne terapie)	zajęcia w Oddziale Intensywnej Terapii	60	2
5) Praca własna studenta	studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się	Ok. 40h	1
Cykl dydaktyczny 2023			
Status przedmiotu obowiązkowy		Język wykładowy polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
<ol style="list-style-type: none"> Wykład problemowy oraz wykład z prezentacją multimedialną. Ćwiczenia z wykorzystaniem тренаżerów i manekinów. Zajęcia praktyczne w OAiIT, w trakcie zajęć praktycznych studenci pracują bezpośrednio z pacjentami. Zwraca się szczególną uwagę na nabycie przez studentów umiejętności praktycznych. W trakcie praktyki zawodowej student w sposób praktyczny wykorzystuje zdobytą wiedzę i nabyte umiejętności w bezpośrednim kontakcie z pacjentami; w grupie 1-3 osób, pod nadzorem lekarza specjalisty; Praca własna studenta- studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowywanie się do zaliczeń i egzaminów 		<p>A. Sposób zaliczenia</p> <ul style="list-style-type: none"> egzamin (wykład) zaliczenie z oceną (ćwiczenia, zajęcia praktyczne) zaliczenie z oceną (praktyki zawodowe) <p>B. Formy zaliczenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> egzamin - egzamin pisemny testowy z pytaniami zamkniętymi, zaliczenie z oceną na podstawie: <ol style="list-style-type: none"> obecności na ćwiczeniach/zajęciach praktycznych zaliczenie kolokwium z wiedzy teoretycznej wymaganej na zajęciach praktycznych. zaliczenia poszczególnych efektów uczenia się w zakresie umiejętności. zaliczenie na podstawie obecności na zajęciach oraz zaliczenia poszczególnych efektów uczenia się w zakresie umiejętności <p>C. Podstawowe kryteria</p> <p>Zaliczenie przedmiotu na podstawie wiedzy zdobytej przez studenta w trakcie zajęć. Obowiązkowa obecność na ćwiczeniach, zajęciach praktycznych i praktyce zawodowej. Ocena z zaliczenia zajęć praktycznych wystawiona na podstawie oceny z kolokwium, na ćwiczeniach ze sprawdzianu umiejętności praktycznych w warunkach symulowanych.</p> <p>Kryteria ocen egzaminacyjnych:</p> <p>3,0 student na egzaminie uzyskuje od 60% do 66% sumy punktów; 3,5 student na egzaminie uzyskuje od 67% do 74% sumy punktów; 4,0 student na egzaminie uzyskuje od 75% do 82% sumy punktów; 4,5 student na egzaminie uzyskuje od 83% do 90% sumy punktów; 5,0 student na egzaminie uzyskuje od 91% do 100% sumy punktów</p>	
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi			
<p>A. Wymagania formalne: ubiór ochronny, identyfikator (na zajęciach praktycznych, praktykach i ćwiczeniach).</p> <p>B. Wymagania wstępne: podstawowe wiadomości z fizjologii, anatomii i farmakologii.</p>			
Cele przedmiotu			
Zapoznanie studenta z:			
<ol style="list-style-type: none"> Zadaniami anestezjologii zarówno na salach operacyjnych, jak i poza blokiem operacyjnym; standardami znieczulenia ogólnego i przewodowego; zasadami prowadzenia znieczulenia; sposobami monitorowania funkcji życiowych chorych w czasie prowadzenia znieczulenia; 			

5. kryteriami kwalifikacji chorych do leczenia w oddziale intensywnej terapii oraz problemami etycznymi, związanymi z leczeniem chorych w oddziale intensywnej terapii;
6. problemem bólu pooperacyjnego oraz stosowanymi technikami zwalczania bólu ostrego, jak i przewlekłego oraz stosowanymi lekami;

Treści programowe		
1 Wykład	Teorie znieczulenia i wpływ anestetyków na homeostazę wewnątrzczaszkową	4 godz.
2 Wykład	Znieczulenie ogólne i regionalne, wybrane zagadnienia	4 godz.
3 Wykład	Leczenie bólu ostrego ze szczególnym uwzględnieniem bólu pooperacyjnego oraz wieku podeszłego	4 godz.
4 Wykład	Orzekanie śmierci mózgu - problemy etyczne w intensywnej terapii i anestezjologii.	4 godz.
5 Wykład	Zadania anestezjologii i intensywnej terapii w okresie okołooperacyjnym. Kwalifikacja chorych do leczenia w oddziale intensywnej terapii	4 godz.
6 Wykład	Wstrząs jako stan zagrożenia życia. Kaniulacja naczyń	4 godz.
7 Wykład	Optymalizacja funkcji układu krążenia w okresie okołooperacyjnym	3 godz.
8 Wykład	Ocena anestezjologiczna chorego pod kątem ryzyka związanego ze znieczuleniem	3 godz.
1 Ćwiczenia	Podstawowe i zaawansowane techniki reanimacyjne u dorosłych.	4 godz.
2 Ćwiczenia	Podstawowe i zaawansowane techniki reanimacyjne u dorosłych.	4 godz.
3 Ćwiczenia	Podstawowe i zaawansowane techniki reanimacyjne u dorosłych.	4 godz.
4 Ćwiczenia	Podstawowe i zaawansowane techniki reanimacyjne u dorosłych.	4 godz.
5 Ćwiczenia	Podstawowe i zaawansowane techniki reanimacyjne u dzieci.	4 godz.
6 Ćwiczenia	Podstawowe i zaawansowane techniki reanimacyjne u dzieci.	4 godz.
1 Zajęcia prakt.	Sale operacyjne - współudział w pracy anestezjologa na sali operacyjnej.	8 godz.
2 Zajęcia prakt.	Sale operacyjne - współudział w pracy anestezjologa na sali operacyjnej.	8 godz.
3 Zajęcia prakt.	Sale chorych Klinicznego Oddziału Intensywnej Terapii - współudział w pracy anestezjologa w oddziale	8 godz.
4 Zajęcia prakt.	Sale chorych Klinicznego Oddziału Intensywnej Terapii - współudział w pracy anestezjologa w oddziale	8 godz.
5 Zajęcia prakt.	Sale chorych Klinicznego Oddziału Intensywnej Terapii - współudział w pracy anestezjologa w oddziale	8 godz.
Praktyki zawodowe	Ocenianie stanu pacjenta	10 godz.
	Monitorowanie czynności życiowych	10 godz.
	Asystowanie przy wykonywaniu procedur medycznych w OIT i prowadzeniu dokumentacji medycznej	40 godz.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

1. Anestezjologia i intensywna terapia : podręcznik dla studentów medycyny / Bogdan Kamiński; Andrzej Kubler / PZWL / Warszawa 2014, wyd.1
2. Intensywna terapia / J. Braun, R. Preuss, red. wyd. pol. Dariusz Maciejewski / Edra Urban & Partner / Wrocław 2021, wyd.1

B. Literatura uzupełniająca

1. Intensywna terapia i medycyna ratunkowa / Wojciech Gaszyński / PZWL Wydawnictwo / Warszawa 2016, wyd.2.
2. Rybicki: Intensywna terapia dorosłych t 1 i 2. / Makmed Wydawnictwo / Lublin 2015, wyd.3

Efekty uczenia się		
Zakres	Kod i opis	Forma weryfikacji
Wiedza – student zna i rozumie:	LJO_FW06 zasady bezpieczeństwa okołooperacyjnego, przygotowania pacjenta do operacji, wykonania znieczulenia ogólnego i miejscowego oraz kontrolowanej sedacji; LJO_FW07 zasady leczenia pooperacyjnego z terapią przeciwbólową i monitorowaniem pooperacyjnym; LJO_FW08 wskazania i zasady stosowania intensywnej terapii; LJO_FW13 inwazyjne metody leczenia bólu; LJO_FW14 zasady postępowania z centralnymi cewnikami żylnymi długiego utrzymywania; LJO_FW22 stany, w których czas dalszego trwania życia, stan funkcjonalny lub preferencje pacjenta ograniczają postępowanie zgodne z wytycznymi określonymi dla danej choroby;	Egzamin pisemny ukierunkowany na sprawdzenie znajomości faktów, poziom zrozumienia, umiejętność analizy, syntezy i rozwiązywania problemów. Zaliczenie kolokwium.
Umiejętności – student potrafi:	LJO_EU43 asystować przy definiowaniu stanów, w których czas dalszego trwania życia, stan funkcjonalny, preferencje pacjenta ograniczają postępowanie zgodne z określonymi dla danej choroby zaleceniami; LJO_EU59 wykonywać monitorowanie parametrów życiowych przy pomocy kardiomonitora;	Zaliczenie poszczególnych umiejętności w dzienniczku praktycznym (zarówno w warunkach symulowanych jak i

	<p>LJO_EU65 wentylować przez maskę twarzową workiem samorozprężalnym;</p> <p>LJO_EU66 wykonywać wentylację zastępczą;</p> <p>LJO_EU67 wprowadzać rurkę ustno-gardłową;</p> <p>LJO_EU106 wdrażać postępowanie wstępne w ostrych zatruciach;</p> <p>LJO_EU107 monitorować stan pacjenta zatrutego substancjami chemicznymi lub lekami;</p> <p>LJO_EU108 oceniać odleżyny i stosować odpowiednie opatrunki;</p> <p>LJO_EU111 prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa;</p> <p>LJO_FU23 asystować przy pielęgnacji portu naczyniowego i dootrzewnowego;</p> <p>LJO_FU25 asystować przy postępowaniu w stanie wstrząsu urazowego oraz obrażeń wielonarządowych;</p> <p>LJO_FU38 oceniać stan pacjenta nieprzytomnego;</p>	<p>rzeczywistych). Zaliczenie egzaminu praktycznego w warunkach symulowanej sytuacji medycznej.</p>
<p>Kompetencje społeczne – jest gotów do:</p>	<p>LJO_K01 nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych;</p> <p>LJO_K02 kierowania się dobrem pacjenta;</p> <p>LJO_K03 przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta;</p> <p>LJO_K04 podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby;</p> <p>LJO_K05 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;</p> <p>LJO_K06 propagowania zachowań prozdrowotnych;</p> <p>LJO_K07 korzystania z obiektywnych źródeł informacji;</p> <p>LJO_K08 formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;</p> <p>LJO_K09 wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;</p> <p>LJO_K10 formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;</p> <p>LJO_K11 przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.</p>	<p>Obserwacja postaw bezpośrednio w trakcie ćwiczeń i egzaminu praktycznego</p>
<p>Kontakt a.czerniewski@amisns.edu.pl</p>		

Nazwa przedmiotu Badanie fizykalne - zajęcia utrwalająco-uzupełniające			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) dr hab. n. med. Beata Januszko – Giergielewicz, lek. med. Radosław Łukasiewicz			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	20	1
2) Ćwiczenia	zajęcia w CDiSM	50	2
3) Praca własna studenta		Ok.20	1
Cykl dydaktyczny 2023			
Status przedmiotu fakultatywny	Język wykładowy polski		
Metody dydaktyczne 1) Wykład seminaryjny. 2) Ćwiczenia z wykorzystaniem trenerów, manekinów, symulatorów; 3) Praca własna studenta - studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowywanie się do zaliczeń i egzaminu, zwłaszcza egzaminu końcowego	Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne		
	A. Sposób zaliczenia • Zaliczenie bez oceny (wykład) • zaliczenie z oceną (ćwiczenia)		
	B. Formy zaliczenia: 1) zaliczenie bez oceny na podstawie obecności na wykładach 2) zaliczenie z oceną na ostatnich ćwiczeniach		
	C. Podstawowe kryteria/wymagania egzaminacyjne Obecność obowiązkowa na wszystkich zajęciach; możliwość odrabiania z inną grupą studencką. Zaliczenie na podstawie zaliczenia poszczególnych umiejętności praktycznych w zakresie badania fizykalnego w formie OSCE na zakończenie semestru. Kryteria ocen: 0-59 % – niedostateczny (2), 60-70 % – dostateczny (3), 71-76 % – dość dobry (3,5), 77-84 % – dobry (4), 85-89 % – ponad dobry (4,5), 90-100 % – bardzo dobry (5).		
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi A. <u>Wymagania formalne</u> : ubiór ochronny na ćwiczeniach, identyfikator B. <u>Wymagania wstępne</u> : brak			
Cele przedmiotu 1. Przygotowanie do rozwiązywania zagadnień problemowych i do OSCE ma ostatnim roku studiów oraz do Lekarskiego Egzaminu Końcowego. 2. Poszerzenie wiedzy, a przede wszystkim umiejętności dotyczących badania fizykalnego na bazie w Centrum Dydaktyki i Symulacji Medycznej.			
Treści programowe			
1 Wykład	Wprowadzenie do problematyki badań fizykalnych. Rys historyczny.	5 godz.	
2 Wykład	Zbieranie informacji o chorym dorosłym i dziecku. Źródła i metody pozyskiwania danych.	5 godz.	
3 Wykład	Ocena stanu zdrowia pacjenta	5 godz.	
4 Wykład	Badanie podmiotowe pacjenta	5 godz.	
1. Ćwiczenia	Ocena stanu umysłowego i badanie stanu psychicznego pacjenta dorosłego i dziecka.	2 godz.	
2. Ćwiczenia	Badanie stanu ogólnego pacjenta dorosłego i dziecka.	2 godz.	
3. Ćwiczenia	Wykonywanie pomiarów antropometrycznych;	2 godz.	
4. Ćwiczenia	Ocena parametrów życiowych pacjenta.	2 godz.	
5. Ćwiczenia	Ocena parametrów życiowych pacjenta.	2 godz.	

6. Ćwiczenia	Badanie przedmiotowe: skóra, włosy, paznokcie	2 godz.
7. Ćwiczenia	Badanie węzłów chłonnych.	2 godz.
8. Ćwiczenia	Badanie przedmiotowe: ucho, oczy.	2 godz.
9. Ćwiczenia	Badanie przedmiotowe: nos, jama ustna, gardło i szyja.	2 godz.
10. Ćwiczenia	Badanie przedmiotowe klatki piersiowej	2 godz.
11. Ćwiczenia	Badanie układu oddechowego.	2 godz.
12. Ćwiczenia	Badanie układu oddechowego.	2 godz.
13. Ćwiczenia	Rozpoznawanie objawów patologicznych ze strony układu oddechowego.	2 godz.
14. Ćwiczenia	Badanie przedmiotowe serca i układu sercowo-naczyniowego	2 godz.
15. Ćwiczenia	Badanie przedmiotowe serca i układu sercowo-naczyniowego	2 godz.
16. Ćwiczenia	Rozpoznawanie objawów patologicznych ze strony układu krążenia	2 godz.
17. Ćwiczenia	Badanie przedmiotowe jamy brzusznej	2 godz.
18. Ćwiczenia	Rozpoznawanie objawów patologicznych ze strony przewodu pokarmowego	2 godz.
19. Ćwiczenia	Badanie przedmiotowe układu moczowo-płciowego	2 godz.
20. Ćwiczenia	Rozpoznawanie objawów patologicznych ze strony układu moczowo-płciowego	2 godz.
21. Ćwiczenia	Badanie przedmiotowe układu kostno-stawowego	2 godz.
22. Ćwiczenia	Rozpoznawanie objawów patologicznych ze strony układu kostno-stawowego	2 godz.
23. Ćwiczenia	Badanie przedmiotowe układu nerwowego	2 godz.
24. Ćwiczenia	Rozpoznawanie objawów patologicznych ze strony układu nerwowego	2 godz.
25. Ćwiczenia	Zaliczenie w formie egzaminu OSCE	2 godz.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

1. Macleod Badanie kliniczne, G. Douglas, F. Nicol, C. Robertson, Wrocław 2, 20021, Edra Urban & Partner

B. Literatura uzupełniająca

1. Maxwell A.A., Marsh J. Wywiad i badanie przedmiotowe, Wyd. Med. Urban & Partner, Wrocław 2004 lub nowsze.
2. Atlas anatomii palpacyjnej : badanie manualne powłok. T. 1,2. Kończyna dolna / Serge Tixa ; tł. Joanna Józewicz-Pacula.- Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, 20017, III/2022.
3. Badanie podmiotowe i przedmiotowe w pediatrii / red. nauk. Anna Obuchowicz, Warszawa 2015,2/2022

Efekty uczenia się

Zakres	Kod	Opis	Forma weryfikacji
Umiejętności	LJO_EU56	wykonywać pomiar temperatury ciała;	Zaliczenie egzaminu praktycznego w warunkach symulowanej sytuacji medycznej
	LJO_EU57	wykonywać pomiar tętna;	
	LJO_EU58	wykonywać nieinwazyjny pomiar ciśnienia tętniczego;	
	LJO_EU59	wykonywać monitorowanie parametrów życiowych przy pomocy kardiomonitora;	
	LJO_EU111	przewodzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa;	
	LJO_FU10	badać układ chłonny;	
	LJO_FU11	badać jamę brzuszną w aspekcie ostrego brzucha;	
	LJO_FU12	wykonać badanie palcem przez odbyt;	
Kompetencje społeczne (postawy)	LJO_K02	kierowania się dobrem chorego;	Obserwacja postaw bezpośrednio w trakcie ćwiczeń i egzaminu praktycznego
	LJO_K03	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta;	
	LJO_K04	podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby;	
	LJO_K05	dostarczania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	
	LJO_K06	propagowania zachowań prozdrowotnych;	
	LJO_K07	korzystania z obiektywnych źródeł informacji;	
	LJO_K08	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;	
	LJO_K09	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;	

	LJO_K10	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;	
--	---------	--	--

Kontakt

b.giergielewicz@amisns.edu.pl

Nazwa przedmiotu Balneologia i medycyna fizykalna			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) dr med. Rafał Pluszyński			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	20	1
2) Zajęcia praktyczne	zajęcia w pracowni fizykoterapii CDiSM oraz w zakładzie rehabilitacji Szpitala Miejskiego w Elblągu	30+20	1+1
4) Praca własna studenta		Ok. 30	1
Cykl dydaktyczny 2023			
Status przedmiotu do wyboru	Język wykładowy polski		
Metody dydaktyczne <ul style="list-style-type: none"> wykład problemowy i z prezentacją multimedialną w trakcie ćwiczeń i zajęć praktycznych studenci pracują z innymi studentami i z pacjentami. Mają kontakt zarówno z pacjentami hospitalizowanymi jak i pacjentami ambulatoryjnymi; zwraca się szczególną uwagę na nabycie przez studentów umiejętności praktycznych; metoda studium przypadku, metoda obserwacji (badania pacjenta), metoda dyskusji seminaryjnej; pokaz, metoda symulacyjna. 	Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne		
	A. Sposób zaliczenia <ul style="list-style-type: none"> zaliczenie z oceną (wykład) zaliczenie z oceną (zajęcia praktyczne) 		
	B. Formy zaliczenia: <ul style="list-style-type: none"> test z pytaniami wielokrotnego wyboru; zaliczenie z oceną na podstawie obecności na zajęciach praktycznych oraz pozytywnego zaliczenia wszystkich umiejętności oraz pozytywnego zaliczenia kolokwium końcowego zaliczenie na podstawie obecności na zajęciach klinicznego nauczania praktycznego oraz zaliczenia poszczególnych efektów kształcenia w zakresie umiejętności, a także OSCE (<i>Objective Structured Clinical Examination</i>) jako zakończenie całości praktycznego nauczania klinicznego 		
C. Podstawowe kryteria Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest obecność na wszystkich zajęciach praktycznych. Dopuszczalna jest nieobecność na 1ch zajęciach, która wymaga odrobienia u asystenta prowadzącego dane zajęcia. Studenci otrzymują ocenę z zajęć praktycznych, którą wystawia asystent na podstawie aktywności oraz wiedzy z kolokwium. W celu uzyskania oceny pozytywnej student powinien: przynajmniej dostatecznie poznać i zrozumieć całą wiedzę zawartą w literaturze podstawowej, podaną w sylabusie przedmiotu oraz przekazanej przez prowadzących zajęcia lub w innej formie dostępnej w wyniku aktywnych form zajęć, przynajmniej dostatecznie opanować wszelkie umiejętności przewidziane programem przedmiotu, ćwiczone na zajęciach, wykazać przynajmniej dostateczną umiejętność obserwowania i analizowania otaczających zjawisk, zwłaszcza tych, z którymi jako absolwent będzie miał do czynienia w praktycznej działalności, w stopniu przynajmniej dostatecznym umieć formułować logiczne sądy na podstawie informacji pochodzących z różnych pozycji literatury, z wyników ćwiczeń itp., Student przed przystąpieniem do egzaminu uzyskać zaliczenie z zajęć praktycznych			
Kryteria ocen egzaminacyjnych: 3,0 student na egzaminie uzyskuje od 60% do 66% sumy punktów; 3,5 student na egzaminie uzyskuje od 67% do 74% sumy punktów; 4,0 student na egzaminie uzyskuje od 75% do 82% sumy punktów; 4,5 student na egzaminie uzyskuje od 83% do 90% sumy punktów; 5,0 student na egzaminie uzyskuje od 91% do 100% sumy punktów			

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi		
A. <u>Wymagania formalne</u> : na ćwiczeniach i zajęciach praktycznych ubiór ochronny, obuwie ochronne i identyfikator		
B. <u>Wymagania wstępne</u> : brak		
Cele przedmiotu		
Teoretyczne, metodyczne i praktyczne podstawy medycyny fizykalnej i balneologii.		
Treści programowe		
1 Wykład	Termoterapia	4 godz.
2 Wykład	Wodolecznictwo	4 godz.
3 Wykład	Światłolecznictwo	4 godz.
4 Wykład	Balneoklimatologia I	4 godz.
5 Wykład	Balneoklimatologia II	4 godz.
1 Zajęcia prakt.	Termoterapia. Omówienie oddziaływania bodźców termicznych na organizm człowieka. Termoterapia miejscowa. Cele i sposoby stosowania zabiegów cieplnych o działaniu ogólnym w fizjoterapii.	6 godz.
2 Zajęcia prakt.	Wodolecznictwo. Omówienie skutków oddziaływania bodźców wykorzystywanych w wodolecznictwie na organizm człowieka. Cele i sposoby stosowania zabiegów wodoleczniczych w fizjoterapii.	6 godz.
3 Zajęcia prakt.	Światłolecznictwo. Omówienie skutków oddziaływania promieniowania podczerwonego (IR) oraz widzialnego na organizm człowieka. Cele i sposoby stosowania promieniowania IR oraz widzialnego w fizjoterapii. Metodyka naświetlania promieniami IR i widzialnymi. Obserwacja odczynu rumieniowego po naświetlaniu promieniami IR i widzialnymi.	5 godz.
4 Zajęcia prakt.	Cele i sposoby stosowania promieniowania UV w fizjoterapii. Metodyka naświetlania promieniami UV.	6 godz.
5 Zajęcia prakt.	Balneoklimatologia. Omówienie skutków oddziaływania zabiegów i wpływu czynników klimatycznych na organizm człowieka.	5 godz.
6 Zajęcia prakt.	Sposób przeprowadzania zabiegu w saunie. Obserwacja reakcji organizmu na kąpiel w saunie.	6 godz.
7 Zajęcia prakt.	Technika wykonywania podwodnego natrysku biczowego, kąpeli wirowej kończyn dolnych i górnych, polewań kończyn i tułowia.	5 godz.
8 Zajęcia prakt.	Balneoklimatologia. Metodyka wykonywania zabiegów i wykorzystywania naturalnych czynników klimatycznych.	6 godz.
9 Zajęcia prakt.	Balneoklimatologia. Metodyka wykonywania zabiegów i wykorzystywania naturalnych czynników klimatycznych.	5 godz.
Wykaz literatury		
A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):		
Balneologia i medycyna fizykalna, I.Ponikowska, J.W.Kochański, Wyd. Aluna, 2014		
B. Literatura uzupełniająca		
Przewodnik metodyczny po wybranych zabiegach fizykalnych, A.Bauer, M.Wiecheć, Wyd. Markmed Rehabilitacja, 2012		
Efekty uczenia się		
Zakres	Kod i opis	Forma weryfikacji
Wiedza	LJO_EW44 zjawiska fizyczne zachodzące w ustroju pod wpływem zewnętrznych czynników fizykalnych i kinetycznych; LJO_EW45 teoretyczne, metodyczne i praktyczne podstawy fizykoterapii i balneoklimatologii; LJO_EW46 wskazania i przeciwwskazania do zabiegów fizykalnych;	Test z pytaniami wielokrotnego wyboru.
Umiejętności	LJO_EU100 obsłużyć aparaturę i samodzielnie wykonywać podstawowe zabiegi z zakresu fizykoterapii;	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność w czasie: zajęć praktycznych
Kompetencje społeczne (postawy)	LJO_K01 nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych; LJO_K02 kieruje się dobrem chorego LJO_K03 przestrzega tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta, LJO_K04 podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby; LJO_K05 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych; LJO_K06 propagowania zachowań prozdrowotnych; LJO_K07 korzystania z obiektywnych źródeł informacji;	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność w czasie: zajęć praktycznych

LJO_K08 formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji; LJO_K09 wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym; LJO_K10 formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej; LJO_K11 przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób	
--	--

Kontakt

r.pluszynski@amisns.edu.pl

Nazwa przedmiotu Biochemia z elementami chemii			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) Dr Michał Bajczyk; dr inż. Wojciech Chwiałkowski; mgr inż. Agnieszka Piwowarczyk			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	32	2
2) Wykład seminaryjny	zajęcia w sali dydaktycznej	33	3
3) Ćwiczenia	zajęcia w laboratorium EPT	20	2
4) Praca własna studenta	studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się	Ok. 60	1
Cykl dydaktyczny 2023/2024			
Status przedmiotu obowiązkowy	Język wykładowy polski		
Metody dydaktyczne 1) wykład problemowy prowadzony w oparciu o prezentację multimedialną 2) 3) w trakcie seminariów i ćwiczeń studenci przeprowadzają doświadczenia praktyczne dotyczące zagadnień poznanych w czasie wykładu problemowego 3) praca własna studenta- studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowywanie się do zaliczeń i egzaminów	Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne		
	A. Sposób zaliczenia • egzamin (wykład) • zaliczenie z oceną (wykład seminaryjny) • zaliczenie z oceną (ćwiczenia)		
	B. Formy zaliczenia: * egzamin pisemny w formie zadań otwartych razem ocenianych na sumę 50 punktów * zaliczenie z oceną stanowiące średnią wszystkich ocen z kolokwium i zaliczeń ustnych bądź pisemnych przeprowadzonych na wykładach seminaryjnych * zaliczenie z oceną stanowiące średnią wszystkich ocen ze sprawozdań przygotowywanych na ćwiczeniach		
C. Podstawowe kryteria/wymagania egzaminacyjne Opuszczone zajęcia (ćwiczenia, seminaria) należy możliwie jak najszybciej odrobić jeżeli struktura planu na to pozwala - przez udział w najbliższych zajęciach o tej samej tematyce, z inną grupą tego samego kierunku (w terminie uzgodnionym z prowadzącym); - w pozostałych przypadkach - poprzez zaliczenie sprawdzianu, dotyczącego tematyki opuszczonych zajęć. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest zaliczenie wszystkich kolokwium, seminariów i ćwiczeń. Warunkiem zaliczenia ćwiczeń jest: - obecność na wszystkich zajęciach ; - napisanie i zaliczenie sprawozdań ze wszystkich ćwiczeń. Warunkiem zaliczenia wykładów seminaryjnych jest: - uzyskanie oceny pozytywnej ze wszystkich ustnych bądź pisemnych zaliczeń przeprowadzonych na wykładach seminaryjnych - zaliczenie wszystkich kolokwium.			
Kryteria ocen zaliczeniowych i egzaminacyjnych: 3,0 student na egzaminie uzyskuje od 60% do 66% sumy punktów; 3,5 student na egzaminie uzyskuje od 67% do 74% sumy punktów; 4,0 student na egzaminie uzyskuje od 75% do 82% sumy punktów; 4,5 student na egzaminie uzyskuje od 83% do 90% sumy punktów; 5,0 student na egzaminie uzyskuje od 91% do 100% sumy punktów			
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi A. Wymagania formalne: na ćwiczeniach obowiązuje ubiór ochronny i identyfikator B. Wymagania wstępne: znajomość budowy organizmu człowieka, znajomość podstawowych zasad pracy laboratoryjnej			

Cele przedmiotu

Student po zaliczeniu biochemii powinien:

1. znać budowę chemiczną organizmu człowieka;
2. znać przemiany kwasów nukleinowych, białek, aminokwasów, węglowodanów, lipidów, puryn i pirymidyn;
3. znać i rozumieć procesy bioenergetyczne zachodzące w organizmie człowieka;
4. znać budowę oraz działanie enzymów i koenzymów;
5. znać chemiczną budowę i molekularne mechanizmy działania ważniejszych hormonów i ich receptorów;
6. znać budowę chemiczną i molekularny mechanizm działania witamin;
7. znać molekularny mechanizm działania przykładowych ksenobiotyków oraz możliwe drogi ich eliminacji z ustroju;
8. rozumieć podłoże molekularne niektórych chorób;
9. poznać podstawy farmakologii oraz nowoczesnych metod odkrywania kandydatów na leki;
10. znać zasady chromatografii, elektroforezy białek i kwasów nukleinowych;
11. powinien umieć zaplanować i wykonać proste badanie naukowe oraz zinterpretować jego wyniki i wyciągnąć wnioski;
12. powinien umieć obsługiwać proste przyrządy pomiarowe (spektrometry i kolorymetry) oraz oceniać dokładność i precyzję wykonywanych pomiarów.

Treści programowe

1 Wykład	Podstawowe koncepty biochemii, różnice między biochemią a pozostałymi naukami biologicznymi, wyjaśnienie notacji chemicznej	2 godz.
2 Wykład	Struktura białek, DNA i RNA, ekspresja genów, biosynteza białek.	2 godz.
3 Wykład	Enzymy, białka sygnalizacyjne, kanały jonowe.	2 godz.
4 Wykład	Podstawy współczesnego odkrywania leków, dokowanie, terapie celowane, <i>high-throughput screening</i> .	2 godz.
5 Wykład	Kinetyka enzymatyczna: Michaelis'a-Menten i Hill'a.	2 godz.
6 Wykład	Lipidy, budowa błony komórkowej, sufraktanty, cholesterol, lipoproteiny.	2 godz.
7 Wykład	Szlaki sygnalizacyjne i terapie celowane.	2 godz.
8 Wykład	Białko <i>p53</i> , ubikwitynacja białek, proteasom ubikwitynowy.	2 godz.
9 Wykład	Metabolizm węglowodanów, glikoliza, glukogeneza, szlak pentozofosforanowy.	2 godz.
10 Wykład	Cykl Krebsa, fosforylacja oksydacyjna.	2 godz.
11 Wykład	Metabolizm azotu, DNA i RNA.	2 godz.
12 Wykład	Fotosynteza, terapie fotodynamiczne.	2 godz.
13 Wykład	Witaminy i mikrośladniki, choroby zaburzeń metabolizmu.	2 godz.
14 Wykład	Metabolizm etanolu, ketogeneza, działanie kannabinoidów i MDMA.	2 godz.
15 Wykład	Powtórzenie	2 godz.
16 Wykład	Powtórzenie, przygotowanie do egzaminu.	2 godz.
1 Wykład seminaryjny	Repetytorium z chemii, rysowanie struktur chemicznych, równowagi chemiczne, bufony.	2 godz.
2 Wykład seminaryjny	Rozpoznawanie oraz zapisywanie stereo- i regioizomerów zgodnie z regułami notacji chemicznej.	2 godz.
3 Wykład seminaryjny	Ćwiczenia z notacji chemicznej i stereometrii, praca z plastikowymi modelami cząsteczek.	2 godz.
4 Wykład seminaryjny	Ćwiczenia rachunkowe – rozpuszczalność, równowagi chemiczne i buforowe.	2 godz.
5 Wykład seminaryjny	Kinetyka enzymatyczna: Michaelis'a-Menten i Hill'a.	2 godz.
6 Wykład seminaryjny	Gospodarka wodno-elektrolitowa, ciśnienie osmotyczne, izotonia, równowaga Donnana.	2 godz.
7 Wykład seminaryjny	Ćwiczenia rachunkowe – dyfuzja, równowagi chemiczne w układach osmotycznych.	2 godz.
8 Wykład seminaryjny	Ćwiczenia rachunkowe – kinetyka chemiczna i enzymatyczna.	2 godz.
9 Wykład seminaryjny	Repetytorium uzupełniające, ćwiczenia rachunkowe, odrabianie.	2 godz.
10 Wykład seminaryjny	Praca z oprogramowaniem bio- i cheminformatycznym.	2 godz.
11 Wykład seminaryjny	Stany chorobowe związane z metabolizmem węglowodanów - praca z literaturą.	2 godz.
12 Wykład seminaryjny	Analiza składów napojów energetycznych i suplementów diety dostępnych w sklepach.	2 godz.
13 Wykład seminaryjny	Ćwiczenia rachunkowe – termodynamika, obliczanie wydajności, podstawy statystyki w laboratorium.	2 godz.
14 Wykład seminaryjny	Stany chorobowe i przegląd współczesnej farmakologii – praca z literaturą.	2 godz.
15 Wykład seminaryjny	Repetytorium uzupełniające, ćwiczenia rachunkowe, odrabianie.	2 godz.
16 Wykład seminaryjny	Powtórzenie, przygotowanie do egzaminu.	3 godz.
1 Ćwiczenia	Laboratoryjna synteza organiczna aspiryny.	5 godz.

2 Ćwiczenia	Izolacja enzymu tyrozynazy z ziemniaka/banana i oznaczanie jej stężenia metodą UV-Vis. Oznaczanie aktywności enzymu tyrozynazy.	5 godz.
3 Ćwiczenia	Badanie aktywności amylazy w ludzkiej ślinie. Badanie ludzkiego włosa z zastosowaniem analizatora Hg.	5 godz.
4 Ćwiczenia	Laboratoryjna ekstrakcja i preparatyka związków naturalnych na przykładzie suszu konopnego.	5 godz.

Zajęcia służące zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy – liczba punktów ECTS 8

Prowadzone badania naukowe związane z prowadzonymi zajęciami:

Mikrocząsteczki biochemiczne i cyfrowe mapowanie

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

1. Biochemia / Lubert Stryer, Jeremy M. Berg, John L. Tymoczko / PWN / Warszawa 2018, wyd.5

B. Literatura uzupełniająca

2. Biochemia Harpera Ilustrowana / Victor W. Rodwell, David Bender, Kathleen M. Botham, Peter J. Kennelly, P. Anthony Weil, red. wyd. pol. Ryszard Smoleński / PZWL / Warszawa 2018, wyd.7

3. Biochemia. Podręcznik dla studentów uczelni medycznych / Edward Bańkowski / Edra Urban & Partner / Wrocław 2020, wyd.4

4. Biochemia. Denise R. Ferrier, red. wyd. pol. Dariusz Chlubek/ Edra Urban & Partner / Wrocław 2018, wyd.7

Efekty uczenia się

Zakres	Kod	Opis	Forma weryfikacji
Wiedza – student zna i rozumie	LJO_BW11	funkcje nukleotydów w komórce, struktury I- i II-rzędową DNA i RNA oraz strukturę chromatinę;	Egzamin pisemny mający na celu sprawdzenie znajomości teorii, poziomu zrozumienia teorii, umiejętność praktycznego zastosowania teorii do analizy wybranych zagadnień.
	LJO_BW13	podstawowe szlaki kataboliczne i anaboliczne, sposoby ich regulacji oraz wpływ czynników genetycznych i środowiskowych;	
	LJO_BW14	podstawowe metody wykorzystywane w diagnostyce laboratoryjnej, w tym elektroforezę białek i kwasów nukleinowych;	
Umiejętności - student potrafi	LJO_BU03	obliczać stężenia molowe i procentowe związków oraz stężenia substancji w roztworach izoosmotycznych, jedno- i wieloskładnikowych;	Ocena praktycznego zastosowania wiedzy podczas wykonania zadań na seminariach i ćwiczeniach laboratoryjnych. Umiejętność opracowania i interpretacji uzyskanych wyników.
	LJO_BU04	obliczać rozpuszczalność związków nieorganicznych, określa chemiczne podłoże rozpuszczalności związków organicznych lub jej braku oraz jej praktyczne znaczenie dla dietytyki i terapii;	
	LJO_BU05	określać pH roztworu i wpływ zmian pH na związki nieorganiczne i organiczne;	
	LJO_BU06	przewidywać kierunek procesów biochemicznych w zależności od stanu energetycznego komórek;	
Kompetencje społeczne – student jest zdolny do	LJO_K05	dostarczania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	Obserwacja postaw podczas wykonywania ćwiczeń laboratoryjnych i na zajęciach seminaryjnych
	LJO_K07	korzystania z obiektywnych źródeł informacji;	
	LJO_K08	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;	
	LJO_K10	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;	

Kontakt

m.bajczyk@amisns.edu.pl

Nazwa przedmiotu Biofizyka			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	profil	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) Dr med. Michał Penkowski, prof. Iwona Dobrucki			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	40	2
2) Ćwiczenia	zajęcia w pracowni laboratoryjnej	30	1
3) Praca własna studenta	studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się	Ok.100	3
Cykl dydaktyczny 2023/24			
Status przedmiotu obowiązkowy	Język wykładowy polski		
Metody dydaktyczne 1) wykład problemowy prowadzony w oparciu o prezentację multimedialną 2) W trakcie ćwiczeń studenci przeprowadzają doświadczenia praktyczne dotyczące zagadnień poznanych w czasie wykładu problemowego 3) studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowanie do zaliczeń i egzaminów	Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne		
	A. Sposób zaliczenia • egzamin (wykład) • zaliczenie z oceną (ćwiczenia)		
	B. Formy zaliczenia: 1) egzamin pisemny obejmujący całość materiału prezentowanego na wykładach i podczas ćwiczeń. 2) zaliczenie z oceną ćwiczeń. Ocena końcowa z ćwiczeń obliczana jako średnia z ocen cząstkowych otrzymywanych po każdym ćwiczeniu. Na oceny poszczególnych ćwiczeń wpływa przygotowanie merytoryczne i praktyczne oraz opracowanie wyników uzyskanych podczas ćwiczenia.		
C. Podstawowe kryteria/wymagania egzaminacyjne Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest pozytywne zaliczenie wszystkich ćwiczeń przewidzianych w programie nauczania. Nieobecności usprawiedliwione nie zwalniają z wykonania ćwiczenia. Odrabianie ćwiczeń w terminie ustalonym przez osobę odpowiedzialną za prowadzenie zajęć, po zakończeniu wszystkich ćwiczeń programowych. Nie przewiduje się zwolnień z egzaminu. Średnia z ćwiczeń równa co najmniej 4.0 uprawnia do udziału w terminie zerowym. Zakres materiału terminu zerowego obejmuje jedynie zagadnienia prezentowane podczas wykładów. Kryteria ocen egzaminacyjnych: 3,0 student na egzaminie uzyskuje od 60% do 66% sumy punktów; 3,5 student na egzaminie uzyskuje od 67% do 74% sumy punktów; 4,0 student na egzaminie uzyskuje od 75% do 82% sumy punktów; 4,5 student na egzaminie uzyskuje od 83% do 90% sumy punktów; 5,0 student na egzaminie uzyskuje od 91% do 100% sumy punktów			
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi A. Wymagania formalne: Uczestnictwo w ćwiczeniach w ubiorze ochronnym. Posiadanie przygotowania teoretycznego do ćwiczenia i orientacji co do zagadnień eksperymentalnych będących treścią ćwiczenia. Posiadanie identyfikatora personalnego. B. Wymagania wstępne: Wykazania się praktyczną znajomością fizyki i matematyki w zakresie kursu podstawowego szkoły średniej			
Cele przedmiotu 1. Opanowanie wiedzy teoretycznej i praktycznej z zakresu podstaw biofizyki niezbędnych do zrozumienia zjawisk biologicznych i fizycznych istotnych w medycynie 2. Praktyczne umiejętności polegające na obsłudze aparatury i wykonaniu pomiarów podczas ćwiczeń laboratoryjnych 3. Ugruntowanie podstaw biofizyki w celu zrozumienia zjawisk prezentowanych na dalszych etapach edukacji			
Treści programowe			
1 Wykład	Procesy transportu masy i energii. Transport ładunku elektrycznego.		4 godz.
2 Wykład	Potencjał elektrochemiczny, dyfuzyjny, błonowy, równowaga donnanowska		4 godz.
3 Wykład	Podstawy hydrodynamiki układu krążenia. Lepkość cieczy, przepływy		4 godz.
4 Wykład	Nieinwazyjne metody obrazowania wnętrza organizmu człowieka - podstawy fizyczne. Bioobrazowanie i obrazowanie molekularne. Rezonans magnetyczny (I Dobrucki)		4 godz.

5 Wykład	Biofizyczne podstawy funkcjonowania słuchu i wzroku		4 godz.
6 Wykład	Rodzaje promieniowania jonizującego - aspekty medyczne i środowiskowe, prawo rozpadu		4 godz.
7 Wykład	Oddziaływanie promieniowania jonizującego z materią - współczynnik absorpcji, podstawowe wiadomości z dozymetrii, zasady ochrony radiologicznej		4 godz.
8 Wykład	Źródła promieniowania jonizującego stosowane w medycynie		4 godz.
9 Wykład	Diagnostyczne i terapeutyczne zastosowanie promieniowania jonizującego		4 godz.
10 Wykład	Diagnostyczne i terapeutyczne zastosowanie ultradźwięków		4 godz.
1 Ćwiczenia	Pomiar szybkości dyfuzji przez błonę		4 godz.
2 Ćwiczenia	Hemodynamika układu krążenia.		4 godz.
3 Ćwiczenia	Pomiar mocy przemiany podstawowej.		4 godz.
4 Ćwiczenia	Badanie wzroku. Akomodacja. Wady widzenia		4 godz.
5 Ćwiczenia	Audiometria		4 godz.
6 Ćwiczenia	Zastosowanie ultradźwięków w medycynie		4 godz.
7 Ćwiczenia	Pomiar widma promieniowania gamma		3 godz.
8 Ćwiczenia	Absorpcja promieniowania gamma przez materię, zasady ochrony radiologicznej		3 godz.
Zajęcia służące zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy – liczba punktów ECTS			6
Prowadzone badania naukowe związane z prowadzonymi zajęciami:			
Bioobrazowanie w wielu skalach i obrazowanie molekularne i nanocząstek, nanosensory, Diagnostyka optyczna nowotworów. Zastosowanie MR.			
Wykaz literatury			
A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):			
1. Biofizyka pod red. F. Jaroszyka. PZWL Warszawa 2014 lub późniejsze			
B. Literatura uzupełniająca			
1. BIOFIZYKA - wybrane zagadnienia wraz z ćwiczeniami / Zofia Józwiak, Grzegorz Bartosz / wyd. PWN / Warszawa 2005, wyd.1			
Efekty uczenia się			
Zakres	Kod	Opis	Forma weryfikacji
Wiedza – student zna i rozumie	LJO_BW04	prawa fizyczne opisujące przepływ cieczy oraz czynniki wpływające na opór naczyniowy przepływu krwi;	Egzamin pisemny mający na celu sprawdzenie znajomości teorii, poziomu zrozumienia teorii, umiejętność praktycznego zastosowania teorii do analizy wybranych zagadnień.
	LJO_BW05	naturalne i sztuczne źródła promieniowania jonizującego oraz jego oddziaływanie z materią;	
	LJO_BW06	fizykochemiczne i molekularne podstawy działania narządów zmysłów;	
	LJO_BW07	fizyczne podstawy nieinwazyjnych metod obrazowania;	
	LJO_BW08	fizyczne podstawy wybranych technik terapeutycznych, w tym ultradźwięków i naświetlań;	
Umiejętności – student potrafi	LJO_BU01	wykorzystywać znajomość praw fizyki do wyjaśnienia wpływu czynników zewnętrznych, takich jak temperatura, przyspieszenie, ciśnienie, pole elektromagnetyczne i promieniowanie jonizujące, na organizm człowieka;	Ocena praktycznego zastosowania wiedzy podczas wykonania ćwiczeń laboratoryjnych. Umiejętność opracowania i interpretacji uzyskanych wyników.
	LJO_BU02	oceniać wpływ dawki promieniowania jonizującego na prawidłowe i zmienione chorobowo tkanki organizmu oraz stosować się do zasad ochrony radiologicznej;	
Kompetencje społeczne – student jest gotów do	LJO_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	Obserwacja postępów podczas wykonywania ćwiczeń laboratoryjnych
	LJO_K07	korzystania z obiektywnych źródeł informacji;	
	LJO_K08	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;	
	LJO_K10	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;	
Kontakt m.penkowski@amisns.edu.pl			

Nazwa przedmiotu Biostatystyka			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) Dr Robert Dargiewicz; mgr Paweł Iwankowski			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej; platformie e-learnigowej	15	0,5
2) Ćwiczenia	zajęcia w pracowni informatycznej	37	1,5
3) Praca własna		ok. 25	1
Cykl dydaktyczny 2023/24			
Status przedmiotu obowiązkowy		Język wykładowy polski	
Metody dydaktyczne 1) wykład problemowy z użyciem rzutnika multimedialnego; wykład e-learningowy 2) ćwiczenia - każdy student z jednostką komputerową 3) studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się , przygotowywanie się do zaliczeń		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne A. Sposób zaliczenia • Zaliczenie z oceną (wykład) • zaliczenie z oceną - ćwiczenia B. Formy zaliczenia: 1) zaliczenie bez oceny na podstawie obecności na minimum 2 wykładach 2) zaliczenie z oceną jako wynik zaliczenia w arkuszu informatycznym, przeprowadzanego na zakończenie ostatnich ćwiczeń. C. Podstawowe kryteria/wymagania egzaminacyjne Kolokwium zaliczające z pytaniami (zadaniami) otwartymi lub zamkniętymi z wykorzystaniem komputera. Warunkiem dopuszczenia do kolokwium zaliczeniowego jest obecność na wszystkich ćwiczeniach. Ćwiczenia mogą być odrabiane z inną grupą – pod warunkiem wolnego stanowiska w trakcie ćwiczeń. Kryteria ocen zaliczeniowych: 3,0 student na egzaminie uzyskuje od 60% do 66% sumy punktów; 3,5 student na egzaminie uzyskuje od 67% do 74% sumy punktów; 4,0 student na egzaminie uzyskuje od 75% do 82% sumy punktów; 4,5 student na egzaminie uzyskuje od 83% do 90% sumy punktów; 5,0 student na egzaminie uzyskuje od 91% do 100% sumy punktów.	
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi A. Wymagania formalne: Podstawowa znajomość obsługi komputerów, systemów operacyjnych i programów użytkowych oraz terminów i ew. zjawisk matematycznych, fizycznych, chemicznych i biologicznych w zakresie używanym do opisu problemów informatycznych i statystycznych B. Wymagania wstępne: Wiadomości objęte programami przedmiotów informatyka, matematyka, fizyka, chemia i biologia w szkole średniej			
Cele przedmiotu Przedmiot zawierają podstawowe metody informatyczne i biostatystyczne wykorzystywane w medycynie. W szczególności obejmują wykorzystanie różnorodnych narzędzi informatycznych (m.in. arkusze kalkulacyjne, programy bazodanowe, prezentacyjne oraz graficzne) w zakresie medycyny. Zakres treści kształcenia zawiera również zasady tworzenia i wykorzystywania baz danych, korzystania z usług w sieciach informatycznych wykorzystujących Internet, w tym telemedycyny, jako narzędzia wspomagającego pracę lekarza. Ponadto treści przedmiotu obejmują podstawy weryfikacji hipotez statystycznych wraz z testami statystycznymi, pozwalającymi oszacować prawdopodobieństwo spełnienia tej hipotezy. W treściach przedmiotu są zawarte procedury statystyczne charakterystyczne dla medycyny, jak analiza przeżycia i metaanaliza.			
Treści programowe			
1 Wykład	Podstawowe narzędzia informatyczne i biostatystyczne wykorzystywane w medycynie, w tym medyczne bazy danych, arkusze kalkulacyjne i podstawy grafiki komputerowej;		4 godz.

2 Wykład	Podstawowe metody analizy statystycznej wykorzystywane w badaniach populacyjnych i diagnostycznych	4 godz.
3 Wykład	Testy statystyczne i analizy statystyczne.	4 godz.
4 Wykład	Testy statystyczne i analizy statystyczne. Zaliczenie.	3 godz.
1 Ćwiczenia	<p>Zajęcia organizacyjne - omówienie sylabusu i wymagań. Wprowadzenie do korzystania z baz danych, w tym naukowych serwisów internetowych. Wyszukiwanie i archiwizowanie konkretnej informacji za pomocą dostępnych narzędzi informatycznych</p> <p>Wprowadzenie do przedmiotu. Podstawowe definicje, pojęcia i zagadnienia metodologiczne Biostatystyki. Powiązania Biostatystyki ze statystyką i informatyką oraz innymi dziedzinami nauki o człowieku, szczególnie w ujęciu z anatomią, antropologią, biomechaniką i fizjologią człowieka (prelekcja prowadzącego).</p> <p>1. Arkusz kalkulacyjny i możliwości rejestracji danych oraz jako baza danych (weryfikacja umiejętności posługiwania się MS Excelem):</p> <p>a. Proszę uzupełnić arkusze wg zawartych tam poleceń - http://kiero.net/...jezeli.xls</p> <p>b. Proszę rozwiązać zadanie wykorzystując funkcję wyszukaj pionowo - http://kiero.net/...ionowo.xls</p> <p>c. Kalkulator żywieniowy - na bazie tego pliku http://kiero.net/...zakal.xlsx zaprojektuj swój kalkulator żywieniowy - zliczający dodatkowo wybrane składniki mineralne i witaminy. Uwaga - arkusze są chronione (brak hasła), więc w celu edycji, należy odznaczyć uprzednio opcję ->NIE CHROŃ ARKUSZA</p> <p>2. Rozwiązana (pliki uprzednio spakowane do ZIP) prześlij jako jeden plik na @ prowadzącego. Twoja aktywność zostanie odnotowana w dokumentacji przedmiotu.</p>	4 godz.
2 Ćwiczenia	<p>Proste pomiary człowieka i rejestracja wyników badań</p> <p>1. Zapoznaj się z prezentacją: https://kiero.net...r/czas.ppt</p> <p>2. Pobierz pliki w celach edukacyjnych i rozpakuj na swoim komputerze z systemem Windows: https://kiero.net...eakcja.zip</p> <p>3. Zapoznaj się z instrukcją obsługi programu: https://kiero.net...Testu.html oraz zobacz film wprowadzający: https://kiero.net..._Wstep.mpg, instruktaż reakcja prosta: https://kiero.net...Prosta.mpg i instruktaż reakcja złożona: https://kiero.net...lozona.mpg</p> <p>4. Wykonaj na sobie pomiar (test) szybkości reakcji prostej i złożonej (10 sygnałów)</p> <p>5. Sfotografuj lub zapisz uzyskane wyniki.</p> <p>6. Pobierz plik raportu badań: https://kiero.net...raport.xls</p> <p>7. Otwórz pobrany plik raport.xls i w wierszu [REAKCJA PROSTA] i [REAKCJA ZŁOŻONA] wpisz 10 kolejnych zapisanych swoich pomiarów w przeliczeniu na milisekundy, tj. jeżeli masz zapisany wynik np. 0,228 to w arkuszu wpisz 228, jeżeli jest to 0,25, to należy wpisać 250, jeżeli 0,3, to adekwatnie zapisujemy jako 300 itd.</p> <p>Zapoznaj się ze statystykami swoich wyników i wydrukuj swój raport do pliku PDF</p> <p>8. Prześlij wykonany plik (PDF) na adres @ Prowadzącego - Twoja aktywność zostanie odnotowana w dokumentacji przedmiotu.</p> <p>UWAGA: pobrany program do pomiarów reakcji jest wyłącznie w celach edukacyjnych, proszę po wykonaniu zadania usunąć go z swoich nośników pamięci.</p> <p>W wolnym czasie zapoznaj się/przestuduj poniższe opracowanie/a na temat szybkości reakcji ruchowej człowieka:</p> <p>Raport z badań - Konferencja Anima: https://kiero.net.../anima.pdf</p>	4 godz.
3 Ćwiczenia	<p>Bibliograficzne bazy publikacji (wyszukiwanie danych bibliograficznych w bazach typu Medline oraz Scopus i Web of Science, obsługa interfejsów wymienionych typów baz, składnia zapytań)</p> <p>1. Prezentacja internetowych baz publikacji naukowych (prelekcja prowadzącego).</p> <p>2. W arkuszu kalkulacyjnym wykonanie zestawienia adresów i tagów informacyjnych baz publikacji (np. jaka jest forma dostępu do tych baz)</p> <p>a. Pierwszy arkusz: Medline/Pubmed, Scopus, Web of Science, Research Gate, Google Scholar, Expertus/Ebsco, Orcid, Loop, Sciprofiles itp.</p> <p>b. Drugi arkusz: Publish or Preish (https://harzing.c...-or-perish) - wyszukiwanie artykułów tematycznych, ich identyfikacja i rejestracja w formie tabeli danych.</p> <p>3. Prześlij wykonany plik na adres @ Prowadzącego - Twoja aktywność zostanie odnotowana w dokumentacji przedmiotu.</p>	4 godz.
4 Ćwiczenia	<p>Badania prospektywne i retrospektywne, randomizowane i kliniczno-kontrolne, opisy przypadków i badania eksperymentalne</p> <p>1. Wprowadzenie do metodologii badań (prezentacja: w <i>opracowaniu</i>, lub (prelekcja prowadzącego).</p> <p>2. Wykonanie zestawienia w arkuszu kalkulacyjnym, w oparciu o Publish or Preish, wykazu 10-najczęściej cytowanych publikacji lekarskich (krajowych lub zagranicznych) w kategoriach badań: prospektywnych, retrospektywnych, eksperymentalnych na próbach losowych, i kliniczno-kontrolnych.</p> <p>3. Prześlij wykonany plik na adres @ Prowadzącego - Twoja aktywność zostanie odnotowana w dokumentacji przedmiotu.</p>	4 godz.
5 Ćwiczenia	<p>Wprowadzenie do statystyki opisowej. Szeregowanie, porządkowanie, podziały i miary położenia podziałów (minimum, maksimum, kwartyle, mediana). Szeregowanie badań według wiarygodności i jakości dowodów naukowych.</p> <p>1. Wprowadzenie do wiarygodności badań naukowych oraz statystyki opisowej i miar położenia (prezentacja: w <i>opracowaniu</i>, lub prelekcja prowadzącego).</p>	4 godz.

	<p>2. Zadanie/ćwiczenie:</p> <p>a. Pobierz pliki: przykład - http://kiero.net/...tyka_1.pdf oraz dane - https://kiero.net...getfile=22</p> <p>b. W arkuszu kalkulacyjnym na podstawie przykładu wykonaj zestawienie dla dowolnie wybranej kolumny z pliku dane.</p> <p>c. W kolejnym arkuszu kalkulacyjnym, wykonaj wykaz przykładowych/dowolnych 12-polskich publikacji lekarskich, szeregując je w kolejności od najbardziej wiarygodnych do mniej wiarygodnych. Kryteria szeregowania publikacji przydzieli prowadzący ćwiczenia. (UWAGA: w II-semestrze to zadanie będzie realizowane z uwzględnieniem kryterium liczebności próby badanej i jakości/mocy wykorzystanych statystyk przez autorów analizowanych artykułów, wg algorytmu opisanego przez <i>Watała C.: Biostatystyka - wykorzystanie metod statystycznych -w pracy badawczej w naukach biomedycznych. Wydanie II, Alfa-medica press. Łódź 2012. ss. 31-35.</i>).</p> <p>3. Prześlij wykonany plik na adres @ Prowadzącego - Twoja aktywność zostanie odnotowana w dokumentacji przedmiotu.</p>		
6 Ćwiczenia	Dobieranie odpowiedniego testu statystycznego, przeprowadzanie podstawowych analiz statystycznych; posługiwanie się odpowiednimi metodami przedstawiania wyników	4 godz.	
7 Ćwiczenia	Interpretowanie wyników metaanalizy i przeprowadzanie analiz prawdopodobieństwa przeżycia	4 godz.	
8 Ćwiczenia	Planowanie i wykonywanie prostych badań naukowych	4 godz.	
9 Ćwiczenia	Interpretacja wyników badań naukowych i wyciąganie wniosków	4 godz.	
10 Ćwiczenia	Zaliczenie	1 godz.	
Zajęcia służące zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy – liczba punktów ECTS		3	
Prowadzone badania naukowe związane z prowadzonymi zajęciami:			
Obliczenia statystyczne przeprowadzane dla badań naukowych prowadzonych w ramach innych przedmiotów.			
<p>Wykaz literatury</p> <p>A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Statystyka medyczna jasno i zrozumiale / Gordon Taylor / Michael Harris / Wydawca: Makmed / Rok wydania: 2020 2. Watała C.: Biostatystyka - wykorzystanie metod statystycznych -w pracy badawczej w naukach biomedycznych. Wydanie II, Alfa-medica press. Łódź 2012. ss. 31-35 <p>B. Literatura uzupełniająca</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przewodnik do ćwiczeń z przedmiotu metody statystyczne w biologii / Włodzimierz Meissner- Dla studentów i prowadzących ćwiczenia / Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego / Gdańsk 2014 			
Efekty uczenia się			
Zakres	Kod	Opis	Forma weryfikacji
Wiedza – student zna i rozumie:	LJO_BW23	podstawowe narzędzia informatyczne i biostatystyczne wykorzystywane w medycynie, w tym medyczne bazy danych, arkusze kalkulacyjne i podstawy grafiki komputerowej;	Kolokwium zaliczeniowe w systemie informatycznym mające na celu sprawdzenie znajomości teorii, poziomu zrozumienia teorii, umiejętności praktycznego zastosowania teorii do analizy wybranych zagadnień.
	LJO_BW24	podstawowe metody analizy statystycznej wykorzystywane w badaniach populacyjnych i diagnostycznych;	
Umiejętności – student potrafi:	LJO_BU08	korzystać z medycznych baz danych oraz właściwie interpretować zawarte w nich informacje potrzebne do rozwiązywania problemów z zakresu nauk podstawowych i klinicznych;	Ocena praktycznego zastosowania wiedzy podczas wykonania ćwiczeń informatycznych.
	LJO_BU09	dobierać odpowiedni test statystyczny, przeprowadzać podstawowe analizy statystyczne i posługiwać się odpowiednimi metodami przedstawiania wyników;	
Kompetencje społeczne (postawy) – student stosuje zasady:	LJO_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	Obserwacja postaw podczas wykonywania ćwiczeń informatycznych
	LJO_K07	korzystania z obiektywnych źródeł informacji;	
	LJO_K08	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;	
	LJO_K10	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;	
Kontakt: r.dargiewicz@amisns.edu.pl			

Nazwa przedmiotu Chirurgia dziecięca			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) Karol Połom			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	20	1
2) Zajęcia praktyczne	zajęcia w Oddziale oraz Poradni Chirurgii Dziecięcej Szpitala Miejskiego w Elblągu	50	2
4) Praca własna studenta		Ok. 30	1
Cykl dydaktyczny 2023			
Status przedmiotu do wyboru		Język wykładowy polski	
Metody dydaktyczne <ul style="list-style-type: none"> wykład problemowy i z prezentacją multimedialną w trakcie zajęć praktycznych studenci pracują z pacjentami. Mają kontakt zarówno z pacjentami hospitalizowanymi jak i pacjentami ambulatoryjnymi; zwraca się szczególną uwagę na nabycie przez studentów umiejętności praktycznych; metoda studium przypadku, metoda obserwacji (badania pacjenta), metoda dyskusji seminaryjnej; pokaz, metoda symulacyjna. praca własna studenta- studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowywanie się do zaliczeń i egzaminów. 		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne <p>A. Sposób zaliczenia</p> <ul style="list-style-type: none"> Egzamin (wykład) zaliczenie z oceną (zajęcia praktyczne) po każdym etapie <p>B. Formy zaliczenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> test z pytaniami wielokrotnego wyboru; zaliczenie z oceną na podstawie obecności na zajęciach praktycznych oraz pozytywnego zaliczenia wszystkich umiejętności oraz pozytywnego zaliczenia tzw. wejściówek <p>C. Podstawowe kryteria</p> <p>Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest obecność na wszystkich zajęciach praktycznych. Studenci otrzymują ocenę z zajęć praktycznych, którą wystawia asystent na podstawie aktywności oraz wiedzy sprawdzanej w ramach „wejściówek”. W celu uzyskania oceny pozytywnej student powinien: przynajmniej dostatecznie poznać i zrozumieć całą wiedzę zawartą w literaturze podstawowej, podaną w sylabusie przedmiotu oraz przekazanej przez prowadzących zajęcia lub w innej formie dostępnej w wyniku aktywnych form zajęć, przynajmniej dostatecznie opanować wszelkie umiejętności przewidziane programem przedmiotu, ćwiczone na zajęciach, wykazać przynajmniej dostateczną umiejętność obserwowania i analizowania otaczających zjawisk, zwłaszcza tych, z którymi jako absolwent będzie miał do czynienia w praktycznej działalności, w stopniu przynajmniej dostatecznym umieć formułować logiczne sądy na podstawie informacji pochodzących z różnych pozycji literatury, z wywiadu, badania przedmiotowego i badań dodatkowych itp., Student przed przystąpieniem do egzaminu musi uzyskać zaliczenie z zajęć praktycznych</p> <p>Kryteria ocen egzaminacyjnych: 0-59 %– niedostateczny (2), 60-70 %– dostateczny (3), 71-76 %- dość dobry (3,5), 77-84 %– dobry (4), 85-89 % - ponad dobry (4,5), 90-100 %- bardzo dobry (5).</p>	
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi			
A. <u>Wymagania formalne</u> : na ćwiczeniach i zajęciach praktycznych ubiór ochronny, obuwie ochronne i identyfikator			
B. <u>Wymagania wstępne</u> : brak			
Cele przedmiotu			
Zdobycie przez studenta umiejętności przeprowadzenia diagnostyki różnicowej, rozpoznawania oraz prowadzenia postępowania terapeutycznego w zakresie chorób chirurgicznych u dzieci.			

Treści programowe		
1 Wykład	Wywiad i podstawowa diagnostyka chirurgiczna u dzieci	4 godz.
2 Wykład	Wady wrodzone przewodu pokarmowego, OUN, klatki piersiowej, szyi i twarzoczaszki.	4 godz.
3 Wykład	Ostre schorzenia jamy brzusznej. Wady i choroby układu moczowego.	4 godz.
4 Wykład	Oparzenia i wstrząs. Złamania wieku rozwojowego. Urazy głowy, klatki piersiowej i jamy brzusznej	4 godz.
5 Wykład	Nowotwory u dzieci.	4 godz.
1 Zajęcia prakt.	Wywiad, badanie przedmiotowe i podstawowa diagnostyka u dzieci w zakresie chorób dróg oddechowych	6 godz.
2 Zajęcia prakt.	Wywiad, badanie przedmiotowe i podstawowa diagnostyka u dzieci w zakresie ostrych schorzeń jamy brzusznej	6 godz.
3 Zajęcia prakt.	Wywiad, badanie przedmiotowe i podstawowa diagnostyka u dzieci w zakresie ostrych schorzeń układu moczowego	6 godz.
4 Zajęcia prakt.	Wywiad, badanie przedmiotowe i podstawowa diagnostyka u dzieci w zakresie ostrych schorzeń układu moczowego	6 godz.
5 Zajęcia prakt.	Wywiad, badanie przedmiotowe i podstawowa diagnostyka u dzieci w zakresie chorób nowotworowych	6 godz.
6 Zajęcia prakt.	Wywiad, badanie przedmiotowe i podstawowa diagnostyka u dzieci w zakresie ostrych schorzeń urazowych	6 godz.
7 Zajęcia prakt.	Wywiad, badanie przedmiotowe i podstawowa diagnostyka u dzieci w zakresie ostrych schorzeń układu moczowego	6 godz.
8 Zajęcia prakt.	Ambulatoryjny wywiad i podstawowa diagnostyka schorzeń chirurgicznych u dzieci	4 godz.
9 Zajęcia prakt.	Ambulatoryjny wywiad i podstawowa diagnostyka schorzeń chirurgicznych u dzieci	4 godz.
Wykaz literatury		
A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):		
Chirurgia dziecięca” pod red. Macieja Bağlaja i P.Kalicińskiego, PZWL 2016		
B. Literatura uzupełniająca		
Urazy kostno – stawowe u dzieci” – praktyczny podręcznik Krzysztof Okłotwyd. lek. PZWL 2008		
Efekty uczenia się		
Zakres	Kod i opis	Forma weryfikacji
Wiedza – student zna i rozumie:	LJO_FW02 przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych wad wrodzonych i chorób wymagających leczenia zabiegowego u dzieci;	Test z pytaniami wielokrotnego wyboru.
Umiejętności – student potrafi:	LJO_FU47 asystuje przy typowym zabiegu ambulatoryjnym i operacyjnym w zakresie chirurgii dziecięcej;	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność w czasie zajęć praktycznych
Kompetencje społeczne – student jest zdolny do:	LJO_K01 nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych; LJO_K02 kieruje się dobrem chorego LJO_K03 przestrzega tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta, LJO_K04 podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby; LJO_K05 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych; LJO_K06 propagowania zachowań prozdrowotnych; LJO_K07 korzystania z obiektywnych źródeł informacji; LJO_K08 formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji; LJO_K09 wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym; LJO_K10 formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej; LJO_K11 przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób	Bezpośrednia obserwacja studenta w czasie zajęć praktycznych

Kontakt

k.polom@amisns.edu.pl

Nazwa przedmiotu Chirurgia ogólna			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) dr hab. med. Karol Połom prof. ucz; dr med. Tomasz Skokowski lek med. Natalia Cop. lek med. Piotr Olejniczak, lek. Jacek Wiśniewski			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	30	1
2) Ćwiczenia	zajęcia w pracowniach symulacji medycznej	15	0,5
3) Zajęcia praktyczne	zajęcia na bloku operacyjnym, ambulatorium chirurgicznym oraz klinicznym Oddziale Chirurgii Ogólnej i Naczyniowej	68	2,5
4) Praktyki zawodowe (wakacyjne)	zajęcia na bloku operacyjnym, ambulatorium chirurgicznym oraz klinicznym Oddziale Chirurgii Ogólnej i Naczyniowej	60	2
5) Praktyczne nauczanie kliniczne	zajęcia na bloku operacyjnym, ambulatorium chirurgicznym oraz klinicznym Oddziale Chirurgii Ogólnej i Naczyniowej	120	4
6) Praca własna studenta	studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się	ok. 200	7
Cykl dydaktyczny 2023			
Status przedmiotu obowiązkowy		Język wykładowy polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
<ol style="list-style-type: none"> Wykład problemowy oraz wykład z prezentacją multimedialną. Ćwiczenia z wykorzystaniem trenażerów i manekinów. Zajęcia w grupach pod opieką asystenta na bloku operacyjnym, ambulatorium chirurgicznym, przy łóżku chorego; prezentacje multimedialne, dyskusja. W trakcie zajęć praktycznych studenci pracują z pacjentami. Mają kontakt zarówno z pacjentami hospitalizowanymi w Oddziale, jak i pacjentami ambulatoryjnymi; zwraca się szczególną uwagę na nabycie przez studentów umiejętności praktycznych; metoda studium przypadku, metoda obserwacji (badania pacjenta), metoda dyskusji seminaryjnej; pokaz, metoda symulacyjna. Zajęcia indywidualne pod opieką asystenta na bloku operacyjnym, ambulatorium chirurgicznym, przy łóżku chorego. W trakcie praktycznego nauczania klinicznego student w sposób praktyczny wykorzystuje zdobytą wiedzę i nabyte umiejętności w bezpośrednim, indywidualnym kontakcie z pacjentami pod nadzorem lekarza specjalisty. Zajęcia 1-3 osobowe pod opieką asystenta na bloku operacyjnym, ambulatorium chirurgicznym, przy łóżku chorego; praca własna studenta- studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowywanie się do zaliczeń i egzaminów 		<p>A. Sposób zaliczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> egzamin – na 2gim semestrze zajęć zaliczenie z oceną zaliczenie z oceną zaliczenie z oceną zaliczenie z oceną <p>B. Formy zaliczenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> egzamin składający się z dwóch części: egzaminu praktycznego: w formie badania, postawienia diagnozy i planu postępowania z konkretnym pacjentem (studium przypadku) i pisemnego: testowy / z pytaniami (zadaniami) otwartymi i zamkniętymi/ - obejmujący całość materiału zaliczenie z oceną na podstawie obecności na ćwiczeniach oraz zaliczenia poszczególnych umiejętności. zaliczenie z oceną na podstawie obecności na zajęciach praktycznych w oddziale o profilu chirurgicznym ogólnym, zdanie kolokwium z podstawowych elementów wiedzy oraz wykazanie się umiejętnościami praktycznymi z tego zakresu , 5) zaliczenie z oceną na podstawie obecności na zajęciach oraz zaliczenia poszczególnych efektów uczenia się w zakresie umiejętności. <p>C. Podstawowe kryteria</p> <p>Zaliczenie ćwiczeń i zajęć praktycznych odbywa się na podstawie pełnej obecności na zajęciach oraz sprawdzenia opanowania umiejętności. Egzamin testowy po zaliczeniu egzaminu praktycznego. OSCE (<i>Objective Structured Clinical Examination</i>) jako zakończenie całości praktycznego nauczania.</p> <p>Kryteria ocen egzaminacyjnych:</p> <p>3,0 student na egzaminie uzyskuje od 60% do 66% sumy punktów; 3,5 student na egzaminie uzyskuje od 67% do 74% sumy punktów; 4,0 student na egzaminie uzyskuje od 75% do 82% sumy punktów; 4,5 student na egzaminie uzyskuje od 83% do 90% sumy punktów; 5,0 student na egzaminie uzyskuje od 91% do 100% sumy punktów</p>	

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi		
A. Wymagania formalne: ubiór ochronny, identyfikator (na zajęciach praktycznych, praktykach i ćwiczeniach). B. Wymagania wstępne: zaliczenie anatomii człowieka.		
Cele przedmiotu		
Nauczanie zintegrowanego podejścia do chorych ze schorzeniami chirurgicznymi w tym chorych po urazie wielonarządowym oraz implementacja nowoczesnych algorytmów diagnostyczno-leczniczych w schorzeniach chirurgicznych.		
Treści programowe		
1 Wykład	Zasady diagnostyki chirurgicznej i kwalifikacji do zabiegów operacyjnych	3 godz.
2 Wykład	Ostre schorzenia jamy brzusznej	4 godz.
3 Wykład	Choroby górnego odcinka przewodu pokarmowego	3 godz.
4 Wykład	Choroby dróg żółciowych i wątroby, ostre i przewlekłe zapalenie trzustki	4 godz.
5 Wykład	Choroby nienowotworowe jelita grubego, proktologia	3 godz.
6 Wykład	Chirurgia chorób klatki piersiowej	4 godz.
7 Wykład	Chirurgia głowy i szyi	3 godz.
8 Wykład	Podstawowe odmienności chirurgii dziecięcej	4 godz.
9 Wykład	Powikłania zabiegów chirurgicznych	4 godz.
1 Ćwiczenia	Zasady aseptyki i antyseptyki	3 godz.
2 Ćwiczenia	Posługiwanie się narzędziami chirurgicznymi	3 godz.
3 Ćwiczenia	Szycie ran	3 godz.
4 Ćwiczenia	Badanie sutków	3 godz.
5 Ćwiczenia	Badanie jamy brzusznej, badanie palcem przez odbyt	3 godz.
1 Zajęcia prakt.	Przeprowadzanie wywiadu z pacjentem chirurgicznym, pozyskiwanie świadomej zgody na procedury medyczne i zabiegi operacyjne,	7 godz.
2 Zajęcia prakt.	Badanie pacjenta, prowadzenie dokumentacji medycznej, rozpoznawanie ostrych objawów chirurgicznych, ewaluacja ryzyka okołoperacyjnego,	8 godz.
3 Zajęcia prakt.	Przygotowanie pacjenta do zabiegu operacyjnego, monitorowanie pacjenta po zabiegach operacyjnych,	8 godz.
4 Zajęcia prakt.	Wybór metod operacyjnych, zachowanie na bloku operacyjnym i podczas asysty do zabiegu,	7 godz.
5 Zajęcia prakt.	Wybór metod operacyjnych, zachowanie na bloku operacyjnym i podczas asysty do zabiegu,	8 godz.
6 Zajęcia prakt.	Ocena wyników leczenia, rozpoznawanie i leczenie powikłań chirurgicznych,	8 godz.
7 Zajęcia prakt.	Diagnostyka i postępowanie z chorym z mnogimi obrażeniami ciała,	7 godz.
8 Zajęcia prakt.	Porównanie danych i wiedzy uzyskanej na oddziale z danymi uzyskanym z piśmiennictwa medycznego	7 godz.
Praktyki zawodowe	Zasady postępowania okołoperacyjnego, znieczulenie miejscowe, mycie chirurgiczne rąk, przygotowanie pola operacyjnego, zakładanie i zmiana opatrunku, zaopatrzenie prostych ran, usuwanie szwów.	10 godz.
	Nacięcie ropnia, usunięcie płytki paznokciowej, pobranie wycinka, usunięcie niewielkiej zmiany ze skóry	10 godz.
	Badanie brzucha, badanie per rectum, badanie węzłów chłonnych	10 godz.
	Asystowanie przy zabiegu operacyjnym na sali zabiegowej	60 godz.
	Asystowanie przy zabiegu operacyjnym na sali operacyjnej	30 godz.
PNK 1	Blok operacyjny	40 godz.
PNK 2	Oddział chirurgii ogólnej	60 godz.
PNK 3	Ambulatorium/Przychodnia chirurgiczna	20 godz.
Wykaz literatury		
A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):		
1. Chirurgia tom 1-3 / Grzegorz Wallner, Tomasz Banasiewicz / PZWL / Warszawa 2021, wyd.1		
B. Literatura uzupełniająca		
1. Chirurgia : Repetytorium / Wojciech Noszczyk / PZWL Wydawnictwo / Warszawa 2019, wyd.2		
2. Chirurgia stanów nagłych / A. Peitzman, Michael Rhodes, C. William Schwab, Donald M. Yealy, Timothy C. Fabian / Medipage / Warszawa 2010, wyd.1		
3. Chirurgia dziecięca / Jerzy Czernik / UM Wrocław / Wrocław 2008, wyd.1		
Efekty uczenia się		
Zakres	Kod i opis	Forma weryfikacji
Wiedza – student zna i rozumie:	LJO_AW01 przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób wymagających leczenia zabiegowego u dorosłych: 1) ostrych i przewlekłych chorób jamy brzusznej; 2) chorób klatki piersiowej;	Egzamin pisemny ukierunkowany na sprawdzenie znajomości faktów, poziom zrozumienia, umiejętność analizy, syntezy i

	<p>LJO_EW06 przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych wad wrodzonych i chorób wymagających leczenia zabiegowego u dzieci;</p> <p>LJO_EW07 podstawowe techniki zabiegowe klasyczne i małoinwazyjne;</p> <p>LJO_EW08 zasady kwalifikowania do podstawowych zabiegów operacyjnych i inwazyjnych procedur diagnostyczno-leczniczych, zasady ich wykonywania i oraz najczęstsze powikłania;</p>	<p>rozwiązywania problemów. Zaliczenie kolokwium.</p>
Umiejętności – student potrafi:	<p>LJO_EU83 asystować przy przetaczaniu preparatów krwi i jej składników oraz preparatów krwiopochodnych;</p> <p>LJO_FU01 wykazać się znajomością zasad postępowania okołoperacyjnego;</p> <p>LJO_FU02 asystować przy kwalifikowaniu pacjenta do operacji ze wskazań nagłych i planowych;</p> <p>LJO_FU03 znieczulać miejscowo okolice operowaną;</p> <p>LJO_FU04 posługiwać się podstawowymi narzędziami chirurgicznymi (zszyc prostą ranę oraz usunąć szwy);</p> <p>LJO_FU05 umyć chirurgicznie ręce, nałożyć jałowe rękawiczki, ubrać się do operacji lub zabiegu wymagającego jałowości, przygotować pole operacyjne zgodnie z zasadami aseptyki oraz uczestniczyć w zabiegu operacyjnym;</p> <p>LJO_FU06 ocenić i zaopatrzyć prostą ranę, w tym znieczulić miejscowo (powierzchniowo, nasiękowo), założyć i usunąć szwy chirurgiczne, założyć i zmienić jałowy opatrunek chirurgiczny;</p> <p>LJO_FU07 zakładać i zmieniać jałowy opatrunek chirurgiczny;</p> <p>LJO_FU10 badać układ chłonny;</p> <p>LJO_FU11 badać jamę brzuszną w aspekcie ostrego brzucha;</p> <p>LJO_FU12 wykonać badanie palcem przez odbyt;</p> <p>LJO_FU17 asystować przy nacięciu i drenażu ropnia;</p> <p>LJO_FU18 asystować przy wycięciu guza łagodnego i złośliwego skóry i błon śluzowych;</p> <p>LJO_EU111 prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa;</p> <p>LJO_EU88 asystować przy nakłuciu jamy otrzewnej;</p> <p>LJO_EU93 asystować przy pielęgnacji i postępowaniu w typowych powikłaniach kolostomii, urostomii, ileostomii i gastrostomii;</p> <p>LJO_FU16 zaopatrzyć krwawienie zewnętrzne;</p>	<p>Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność w czasie: ćwiczeń, zajęć praktycznych, praktyki zawodowej i praktycznego nauczania klinicznego (dokumentowanie zaliczenia umiejętności w dzienniczku), egzaminu praktycznego oraz OSCE na ostatnim roku studiów.</p>
Kompetencje społeczne – student jest zdolny do:	<p>LJO_K01 nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych;</p> <p>LJO_K02 kieruje się dobrem chorego</p> <p>LJO_K03 przestrzega tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta,</p> <p>LJO_K04 podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby;</p> <p>LJO_K05 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;</p> <p>LJO_K06 propagowania zachowań prozdrowotnych;</p> <p>LJO_K07 korzystania z obiektywnych źródeł informacji;</p> <p>LJO_K08 formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;</p> <p>LJO_K09 wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;</p> <p>LJO_K10 formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;</p>	<p>Bezpośrednia obserwacja studenta w czasie: ćwiczeń, zajęć praktycznych, praktyki zawodowej i praktycznego nauczania klinicznego, egzaminu praktycznego oraz OSCE na ostatnim roku studiów.</p>

	LJO_K11 przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.	
--	---	--

Kontakt

k.polom@amisns.edu.pl

Nazwa przedmiotu Chirurgia onkologiczna			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) Dr hab. med. Karol Połom, prof. ucz., dr med. Tomasz Skokowski, lek med. Natalia Cop, lek med. Radosław Łukasiewicz			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	25	1
2) Zajęcia praktyczne	zajęcia na bloku operacyjnym oraz klinicznym Oddziale Chirurgii Onkologicznej	32	1
3) Praktyczne nauczanie kliniczne – do wyboru	zajęcia na bloku operacyjnym oraz klinicznym Oddziale Chirurgii Onkologicznej	Od 60 do 180	Od 2 do 6
3) Praca własna studenta	studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się	Od ok.30 do ok. 200	Od 1 do 7
Cykl dydaktyczny 2023			
Status przedmiotu 1), 2) obowiązkowy 3) do wyboru		Język wykładowy polski	
Metody dydaktyczne 1) Wykład problemowy oraz wykład z prezentacją multimedialną. 2) Zajęcia w grupach pod opieką asystenta w oddziale chirurgii onkologicznej, na bloku operacyjnym. 3) Zajęcia indywidualne pod opieką asystenta w oddziale chirurgii onkologicznej, poradni przyszpitalnej, bloku operacyjnym 4) praca własna studenta		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne A. Sposób zaliczenia • egzamin (wykład) • zaliczenie z oceną (pozostałe) B. Formy zaliczenia: 1) egzamin pisemny: testowy / z pytaniami (zadaniami) otwartymi i zamkniętymi/ - obejmujący całość materiału 2) zaliczenie z oceną na podstawie obecności na zajęciach praktycznych i PNK w oddziale i poradni, zdanie kolokwium z podstawowych elementów wiedzy oraz wykazanie się umiejętnościami praktycznymi z tego zakresu C. Podstawowe kryteria Egzamin testowy zgodnie z zakresem materiału. W celu przystąpienia do egzaminu student musi odbyć wszystkie zajęcia praktyczne. Zaliczenie zajęć na podstawie pełnej obecności oraz sprawdzenia opanowania materiału w formie ustnego zaliczenia ostatniego dnia zajęć praktycznych. Odrobienie zajęć możliwe dopiero po uzgodnieniu z koordynatorem dydaktycznym przedmiotu. OSCE (<i>Objective Structured Clinical Examination</i>) jako zakończenie całości praktycznego nauczania. Kryteria ocen egzaminacyjnych: 3,0 student na egzaminie uzyskuje od 60% do 66% sumy punktów; 3,5 student na egzaminie uzyskuje od 67% do 74% sumy punktów; 4,0 student na egzaminie uzyskuje od 75% do 82% sumy punktów; 4,5 student na egzaminie uzyskuje od 83% do 90% sumy punktów; 5,0 student na egzaminie uzyskuje od 91% do 100% sumy punktów	
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi A. Wymagania formalne: ubiór ochronny, identyfikator (na zajęciach praktycznych, par tycznym nauczaniu klinicznym). B. Wymagania wstępne: zaliczenie zajęć z chirurgii ogólnej, ze szczególnym uwzględnieniem ćwiczeń symulacyjnym technik chirurgicznych.			
Cele przedmiotu Poznanie zasad chirurgicznego i skojarzonego leczenia chorób nowotworowych, obejmujących diagnostykę przedoperacyjną, kwalifikację do zabiegu oraz opiekę pooperacyjną. Poznanie zasad i wskazań do zabiegów chirurgii plastycznej i rekonstrukcyjnej oraz zasad leczenia oparzeń, obejmujących diagnostykę przedoperacyjną, kwalifikację do zabiegu oraz opiekę pooperacyjną.			
Treści programowe			
1 Wykład	Epidemiologia nowotworów. Nowotwory głowy, szyi, tarczycy, przytarczyc, wargi i ślinianki.	4 godz.	

2 Wykład	Nowotwory przełyku i żołądka. Nowotwory jelita grubego, wątroby, trzustki i dróg żółciowych.	4 godz.
3 Wykład	Onkoplastyka. Chirurgia małoinwazyjna w nowotworach przewodu pokarmowego	4 godz.
4 Wykład	Rak piersi. Dziedziczny rak piersi i jajnika (HBC-ss,HOC-ss, HBOC).	4 godz.
5 Wykład	Rola bankowania tkanek i badań molekularnych w onkologii. Standardy leczenia żywieniowego w onkologii.	4 godz.
6 Wykład	Mięsak tkanek miękkich i czerniak - zasady leczenia skojarzonego.	5 godz.
1 Zajęcia prakt.	Przeprowadzanie wywiadu z pacjentem chirurgicznym, pozyskiwanie świadomej zgody na procedury medyczne i zabiegi operacyjne.	7 godz.
2 Zajęcia prakt.	Badanie pacjenta, prowadzenie dokumentacji medycznej, rozpoznawanie ostrych objawów chirurgicznych, ewaluacja ryzyka okołoperacyjnego.	6 godz.
3 Zajęcia prakt.	Przygotowanie pacjenta do zabiegu operacyjnego, monitorowanie pacjenta po zabiegach operacyjnych.	6 godz.
4 Zajęcia prakt.	Wybór metod operacyjnych, zachowanie na bloku operacyjnym i podczas asysty do zabiegu.	6 godz.
5 Zajęcia prakt.	Wybór metod operacyjnych, zachowanie na bloku operacyjnym i podczas asysty do zabiegu.	7 godz.
PNK 1	Blok operacyjny	Od 20 do 60 godz.
PNK 2	Oddział chirurgii onkologicznej	Od 30 do 90 godz.
PNK 3	Poradnia konsultacyjna chirurgii onkologicznej	Od 10 do 30 godz.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

1. Chirurgia onkologiczna - tom 1-3 / Arkadiusz Jeziorski, Piotr Rutkowski, Wojciech M. Wysocki / PZWL / Warszawa 2019, wyd.2

B. Literatura uzupełniająca

1. Atlas chirurgii onkologicznej / John H. Donohue, Jon A. von Heerden, John R. T. Monson ; il. David A. Factor ; z ang. tł. zespół pod red. Marek Krawczyk.- Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL. / Warszawa 1997, wyd.1

Efekty uczenia się

Zakres	Kod i opis	Forma weryfikacji
Wiedza	LJO_FW011 przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób wymagających leczenia zabiegowego u dorosłych: chorób kończyn, głowy i szyi; LJO_FW20 zagadnienia z zakresu neurologii, w szczególności przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób ośrodkowego układu nerwowego w zakresie: 1) obrzęku mózgu i jego następstw, ze szczególnym uwzględnieniem stanów nagłych; 2) innych postaci ciasnoty wewnątrzczaszkowej z ich następstwami; 3) urazów czaszkowo-mózgowych; 4) wad naczyniowych centralnego systemu nerwowego; 5) guzów nowotworowych centralnego systemu nerwowego; 6) chorób kręgosłupa i rdzenia kręgowego; LJO_FW23 zasady wysuwania podejrzenia i rozpoznawania śmierci mózgu;	Egzamin ukierunkowany na sprawdzenie znajomości faktów, poziom zrozumienia, umiejętność analizy, syntezy i rozwiązywania problemów.
Umiejętności	LJO_EU111 prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa; LJO_FU02 asystować przy kwalifikowaniu pacjenta do operacji ze wskazań nagłych i planowych; LJO_FU05"umyć chirurgicznie ręce, nałożyć jałowe rękawiczki, ubrać się do operacji lub zabiegu wymagającego jałowości, przygotować pole operacyjne zgodnie z zasadami aseptyki oraz uczestniczyć w zabiegu operacyjnym;" LJO_FU10 badać układ chłonny; LJO_FU19 asystować przy wycięciu węzła chłonnego;	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność w czasie zajęć praktycznych i praktycznego nauczania klinicznego (dokumentowanie zaliczenia umiejętności w dzienniczku), egzaminu praktycznego oraz OSCE na ostatnim roku studiów.

<p>Kompetencje społeczne (postawy)</p>	<p>LJO_K01 nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych; LJO_K02 kierowania się dobrem pacjenta; LJO_K03 przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta; LJO_K04 podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby; LJO_K05 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych; LJO_K06 propagowania zachowań prozdrowotnych; LJO_K07 korzystania z obiektywnych źródeł informacji; LJO_K08 formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji; LJO_K09 wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym; LJO_K10 formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej; LJO_K11 przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.</p>	<p>Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność w czasie zajęć praktycznych i praktycznego nauczania klinicznego oraz egzaminu praktycznego oraz OSCE na ostatnim roku studiów.</p>
<p>Kontakt <i>k.polom@amisns.edu.pl</i></p>		

Nazwa przedmiotu Choroby dziecięce - zajęcia utrwalająco-uzupełniające			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) dr n. med. Elżbieta Grześk, dr n. med. Jolanta Meler; dr n. med.. Małgorzata Wachulska,			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	20	1
2) Ćwiczenia	zajęcia w CDiSM	50	2
3) Praca własna studenta		Ok.20	1
Cykl dydaktyczny 2023			
Status przedmiotu fakultatywny	Język wykładowy polski		
Metody dydaktyczne 1) Wykład seminaryjny. 2) Ćwiczenia z wykorzystaniem trenażerów, manekinów, symulatorów; 3) Praca własna studenta - studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowywanie się do zaliczeń i egzaminu, zwłaszcza egzaminu końcowego	Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne		
	<p>A. Sposób zaliczenia</p> <ul style="list-style-type: none"> Zaliczenie bez oceny (wykład) zaliczenie z oceną (ćwiczenia) <p>B. Formy zaliczenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> zaliczenie bez oceny na podstawie obecności na wykładach zaliczenie z oceną na ostatnich ćwiczeniach <p>C. Podstawowe kryteria/wymagania egzaminacyjne Obecność obowiązkowa na wszystkich zajęciach; możliwość odrabiania z inną grupą studencką. Zaliczenie na podstawie zaliczenia poszczególnych umiejętności praktycznych w zakresie badania fizykalnego w formie OSCE na zakończenie semestru. Kryteria ocen: 0-59 % – niedostateczny (2), 60-70 % – dostateczny (3), 71-76 % – dość dobry (3,5), 77-84 % – dobry (4), 85-89 % – ponad dobry (4,5), 90-100 % – bardzo dobry (5).</p>		
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi			
<p>A. <u>Wymagania formalne</u>: ubiór ochronny na ćwiczeniach, identyfikator</p> <p>B. <u>Wymagania wstępne</u>: brak</p>			
Cele przedmiotu			
<ol style="list-style-type: none"> Przygotowanie do rozwiązywania zagadnień problemowych i do OSCE ma ostatnim roku studiów oraz do Lekarskiego Egzaminu Końcowego. Poszerzenie wiedzy, a przede wszystkim umiejętności dotyczących pediatrii na bazie w Centrum Dydaktyki i Symulacji Medycznej. 			
Treści programowe			
1 Wykład	Wywiad pediatryczny	5 godz.	
2 Wykład	Badanie przedmiotowe w pediatrii	5 godz.	
3 Wykład	Badanie przedmiotowe w pediatrii	5 godz.	
4 Wykład	Debriefing	5 godz.	
5 Wykład	Stany zagrożenia życia u dzieci	5 godz.	
6 Wykład	Debriefing	5 godz.	
7 Wykład	Stany zagrożenia życia u dzieci	5 godz.	
8 Wykład	Debriefing	5 godz.	
1. Ćwiczenia	Badanie podmiotowe dzieci	4 godz.	
2. Ćwiczenia	Badanie poszczególnych narządów u dzieci	4 godz.	
3. Ćwiczenia	Badanie poszczególnych narządów u dzieci	4 godz.	

4. Ćwiczenia	Badanie poszczególnych narządów u dzieci	4 godz.
5. Ćwiczenia	Nauka praktycznych umiejętności resuscytacji krążeniowo-oddechowej na poziomie BLS u dzieci	3 godz.
6. Ćwiczenia	Nauka praktycznych umiejętności resuscytacji krążeniowo-oddechowej na poziomie BLS u dzieci	4 godz.
7. Ćwiczenia	Przeprowadzanie badania urazowego w pediatrii	3 godz.
8. Ćwiczenia	Nauka praktycznych umiejętności resuscytacji krążeniowo-oddechowej na poziomie PALS	3 godz.
9. Ćwiczenia	Nauka praktycznych umiejętności resuscytacji krążeniowo-oddechowej na poziomie PALS	3 godz.
10. Ćwiczenia	Nauka praktycznych umiejętności resuscytacji krążeniowo-oddechowej na poziomie PALS	4 godz.
11. Ćwiczenia	Nauka praktycznych umiejętności resuscytacji krążeniowo-oddechowej na poziomie PALS	3 godz.
12. Ćwiczenia	Nauka praktycznych umiejętności resuscytacji krążeniowo-oddechowej na poziomie PALS	4 godz.
13. Ćwiczenia	Nauka praktycznych umiejętności resuscytacji krążeniowo-oddechowej na poziomie PALS	4 godz.
14. Ćwiczenia	Zaliczenie w formie egzaminu OSCE	3 godz.
15. Ćwiczenia	Symulowane działania ratownicze w określonych jednostkach chorobowych i urazach u dzieci	4 godz.
16. Ćwiczenia	Symulowane działania ratownicze w określonych jednostkach chorobowych i urazach u dzieci	4 godz.
17. Ćwiczenia	Symulowane działania ratownicze w określonych jednostkach chorobowych i urazach u dzieci	4 godz.
18. Ćwiczenia	Symulowane działania ratownicze w określonych jednostkach chorobowych i urazach u dzieci	5 godz.
19. Ćwiczenia	Symulowane działania ratownicze w określonych jednostkach chorobowych i urazach u dzieci	4 godz.
20. Ćwiczenia	Symulowane działania lecznicze w określonych jednostkach chorobowych u dzieci	4 godz.
21. Ćwiczenia	Symulowane działania lecznicze w określonych jednostkach chorobowych u dzieci	4 godz.
22. Ćwiczenia	Symulowane działania lecznicze w określonych jednostkach chorobowych u dzieci	4 godz.
23. Ćwiczenia	Symulowane działania lecznicze w określonych jednostkach chorobowych u dzieci	4 godz.
24. Ćwiczenia	Symulowane działania lecznicze w określonych jednostkach chorobowych u dzieci	5 godz.
25. Ćwiczenia	Symulowane działania lecznicze w określonych jednostkach chorobowych u dzieci	4 godz.
26. Ćwiczenia	Zaliczenie w formie egzaminu OSCE	4 godz.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć:

1. Grzegorz H. Bręborowicz, Położnictwo i ginekologia repetytorium, PZWL, Warszawa 2010,1/2021

B. Literatura uzupełniająca

1. Ćwiczenia z pediatrii / pod red. Marii Korzon ; [aut. Wanda Bako et al.] ; Akademia Medyczna w Gdańsku.2013
2. Monika Salomończyk i in. Neonatologia. Praktyczne umiejętności w opiece nad noworodkiem. PZWL, Warszawa 2104,1/2022

Efekty uczenia się

Zakres	Kod	Opis	Forma weryfikacji
Umiejętności		planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne w najczęstszych chorobach dzieci;	Zaliczenie egzaminu praktycznego w warunkach symulowanej sytuacji medycznej
	LJO_EU11	prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa;	
Kompetencje społeczne (postawy)	LJO_K02	kierowania się dobrem chorego;	Obserwacja postaw bezpośrednio w trakcie ćwiczeń i egzaminu praktycznego
	LJO_K03	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta;	
	LJO_K04	podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby;	
	LJO_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	
	LJO_K06	propagowania zachowań prozdrowotnych;	

LJO_K07	korzystania z obiektywnych źródeł informacji;
LJO_K08	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;
LJO_K09	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;
LJO_K10	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;
LJO_K11	przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.

Kontakt

e.grzesk@amisns.edu.pl

Nazwa przedmiotu Choroby dziecięce - zajęcia utrwalająco-uzupełniające			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) dr n. med. Elżbieta Grześk, dr n. med. Jolanta Meler; dr n. med.. Małgorzata Wachulska,			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	20	1
2) Ćwiczenia	zajęcia w CDiSM	50	2
3) Praca własna studenta		Ok.20	1
Cykl dydaktyczny 2023			
Status przedmiotu fakultatywny	Język wykładowy polski		
Metody dydaktyczne 1) Wykład seminaryjny. 2) Ćwiczenia z wykorzystaniem trenażerów, manekinów, symulatorów; 3) Praca własna studenta - studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowywanie się do zaliczeń i egzaminu, zwłaszcza egzaminu końcowego	Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne		
	<p>A. Sposób zaliczenia</p> <ul style="list-style-type: none"> Zaliczenie bez oceny (wykład) zaliczenie z oceną (ćwiczenia) <p>B. Formy zaliczenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> zaliczenie bez oceny na podstawie obecności na wykładach zaliczenie z oceną na ostatnich ćwiczeniach <p>C. Podstawowe kryteria/wymagania egzaminacyjne Obecność obowiązkowa na wszystkich zajęciach; możliwość odrabiania z inną grupą studencką. Zaliczenie na podstawie zaliczenia poszczególnych umiejętności praktycznych w zakresie badania fizykalnego w formie OSCE na zakończenie semestru. Kryteria ocen: 0-59 % – niedostateczny (2), 60-70 % – dostateczny (3), 71-76 % – dość dobry (3,5), 77-84 % – dobry (4), 85-89 % – ponad dobry (4,5), 90-100 % – bardzo dobry (5).</p>		
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi			
<p>A. <u>Wymagania formalne</u>: ubiór ochronny na ćwiczeniach, identyfikator</p> <p>B. <u>Wymagania wstępne</u>: brak</p>			
Cele przedmiotu			
<ol style="list-style-type: none"> Przygotowanie do rozwiązywania zagadnień problemowych i do OSCE ma ostatnim roku studiów oraz do Lekarskiego Egzaminu Końcowego. Poszerzenie wiedzy, a przede wszystkim umiejętności dotyczących pediatrii na bazie w Centrum Dydaktyki i Symulacji Medycznej. 			
Treści programowe			
1 Wykład	Wywiad pediatryczny		5 godz.
2 Wykład	Badanie przedmiotowe w pediatrii		5 godz.
3 Wykład	Badanie przedmiotowe w pediatrii		5 godz.
4 Wykład	Debriefing		5 godz.
5 Wykład	Stany zagrożenia życia u dzieci		5 godz.
6 Wykład	Debriefing		5 godz.
7 Wykład	Stany zagrożenia życia u dzieci		5 godz.
8 Wykład	Debriefing		5 godz.
1. Ćwiczenia	Badanie podmiotowe dzieci		4 godz.
2. Ćwiczenia	Badanie poszczególnych narządów u dzieci		4 godz.
3. Ćwiczenia	Badanie poszczególnych narządów u dzieci		4 godz.

4. Ćwiczenia	Badanie poszczególnych narządów u dzieci	4 godz.
5. Ćwiczenia	Nauka praktycznych umiejętności resuscytacji krążeniowo-oddechowej na poziomie BLS u dzieci	3 godz.
6. Ćwiczenia	Nauka praktycznych umiejętności resuscytacji krążeniowo-oddechowej na poziomie BLS u dzieci	4 godz.
7. Ćwiczenia	Przeprowadzanie badania urazowego w pediatrii	3 godz.
8. Ćwiczenia	Nauka praktycznych umiejętności resuscytacji krążeniowo-oddechowej na poziomie PALS	3 godz.
9. Ćwiczenia	Nauka praktycznych umiejętności resuscytacji krążeniowo-oddechowej na poziomie PALS	3 godz.
10. Ćwiczenia	Nauka praktycznych umiejętności resuscytacji krążeniowo-oddechowej na poziomie PALS	4 godz.
11. Ćwiczenia	Nauka praktycznych umiejętności resuscytacji krążeniowo-oddechowej na poziomie PALS	3 godz.
12. Ćwiczenia	Nauka praktycznych umiejętności resuscytacji krążeniowo-oddechowej na poziomie PALS	4 godz.
13. Ćwiczenia	Nauka praktycznych umiejętności resuscytacji krążeniowo-oddechowej na poziomie PALS	4 godz.
14. Ćwiczenia	Zaliczenie w formie egzaminu OSCE	3 godz.
15. Ćwiczenia	Symulowane działania ratownicze w określonych jednostkach chorobowych i urazach u dzieci	4 godz.
16. Ćwiczenia	Symulowane działania ratownicze w określonych jednostkach chorobowych i urazach u dzieci	4 godz.
17. Ćwiczenia	Symulowane działania ratownicze w określonych jednostkach chorobowych i urazach u dzieci	4 godz.
18. Ćwiczenia	Symulowane działania ratownicze w określonych jednostkach chorobowych i urazach u dzieci	5 godz.
19. Ćwiczenia	Symulowane działania ratownicze w określonych jednostkach chorobowych i urazach u dzieci	4 godz.
20. Ćwiczenia	Symulowane działania lecznicze w określonych jednostkach chorobowych u dzieci	4 godz.
21. Ćwiczenia	Symulowane działania lecznicze w określonych jednostkach chorobowych u dzieci	4 godz.
22. Ćwiczenia	Symulowane działania lecznicze w określonych jednostkach chorobowych u dzieci	4 godz.
23. Ćwiczenia	Symulowane działania lecznicze w określonych jednostkach chorobowych u dzieci	4 godz.
24. Ćwiczenia	Symulowane działania lecznicze w określonych jednostkach chorobowych u dzieci	5 godz.
25. Ćwiczenia	Symulowane działania lecznicze w określonych jednostkach chorobowych u dzieci	4 godz.
26. Ćwiczenia	Zaliczenie w formie egzaminu OSCE	4 godz.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć:

- Grzegorz H. Bręborowicz, Położnictwo i ginekologia repetytorium, PZWL, Warszawa 2010,1/2021

B. Literatura uzupełniająca

- Ćwiczenia z pediatrii / pod red. Marii Korzon ; [aut. Wanda Bako et al.] ; Akademia Medyczna w Gdańsku.2013
- Monika Salomończyk i in. Neonatologia. Praktyczne umiejętności w opiece nad noworodkiem. PZWL, Warszawa 2104,1/2022

Efekty uczenia się

Zakres	Kod	Opis	Forma weryfikacji
Umiejętności		planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne w najczęstszych chorobach dzieci;	Zaliczenie egzaminu praktycznego w warunkach symulowanej sytuacji medycznej
	LJO_EU11	prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa;	
Kompetencje społeczne (postawy)	LJO_K02	kierowania się dobrem chorego;	Obserwacja postaw bezpośrednio w trakcie ćwiczeń i egzaminu praktycznego
	LJO_K03	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta;	
	LJO_K04	podjęcia działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby;	
	LJO_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	
	LJO_K06	propagowania zachowań prozdrowotnych;	

LJO_K07	korzystania z obiektywnych źródeł informacji;	
LJO_K08	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;	
LJO_K09	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;	
LJO_K10	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;	
LJO_K11	przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.	

Kontakt

e.grzesk@amisns.edu.pl

Nazwa przedmiotu Choroby wewnętrzne			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) dr hab. n. med. Beata Januszko – Giergielewicz; lek med. Krzysztof Pawluszkiwicz; lek med. Krystyna Karaś, lek. med. Wioletta Śpiewak – Kozak, lek. med. Beata Macek			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	50	2
2) Zajęcia praktyczne	zajęcia w oddziałach chorób wewnętrznych, kardiologii z kardiologią inwazyjną, pulmonologii	120	4
3) Praktyki zawodowe	zajęcia w oddziale chorób wewnętrznych ogólnym bądź sprofilowanym (do wyboru studenta)	120	4
4) Praktyczne nauczanie kliniczne	zajęcia w klinicznym oddziale chorób wewnętrznych ogólnym bądź sprofilowanym (do wyboru studenta)	240	8
5) Praca własna studenta	studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się	ok. 360	12
Cykl dydaktyczny 2023			
Status przedmiotu obowiązkowy		Język wykładowy polski	
Metody dydaktyczne <ul style="list-style-type: none"> wykład problemowy oraz wykład z prezentacją multimedialną w trakcie zajęć praktycznych studenci pracują z pacjentami. Mają kontakt zarówno z pacjentami hospitalizowanymi w Oddziale, jak i pacjentami ambulatoryjnymi; zwraca się szczególną uwagę na nabycie przez studentów umiejętności praktycznych. Metoda studium przypadku, metoda obserwacji (badania pacjenta), metoda dyskusji seminaryjnej; pokaz, metoda symulacyjna w trakcie praktyki zawodowej student uczy się nawiązywania i utrzymania głębokiego i pełnego szacunku kontaktu z chorym, przestrzega tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta w trakcie praktycznego nauczania klinicznego student w sposób praktyczny wykorzystuje zdobytą wiedzę i nabyte umiejętności w bezpośrednim, indywidualnym kontakcie z pacjentami pod nadzorem lekarza specjalisty, posiada znajomość własnych ograniczeń i widzi konieczność stałego doszkalania się praca własna studenta- studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów 		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne <p>A. Sposób zaliczenia</p> <ul style="list-style-type: none"> egzamin (wykład) – na koniec VII semestru zaliczenie z oceną (zajęcia praktyczne – oddział chorób wewnętrznych ogólny, kardiologia, pulmonologia i nefrologia) zaliczenie na oceną (praktyka zawodowa i praktyczne nauczanie kliniczne) <p>B. Formy zaliczenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> egzamin składający się z dwóch części: egzaminu praktycznego: w formie badania, postawienia diagnozy i planu postępowania z konkretnym pacjentem (studium przypadku) i pisemnego: testowy / z pytaniami (zadaniami) otwartymi i zamkniętymi / - obejmujący całość materiału zaliczenie z oceną na podstawie obecności na zajęciach praktycznych w oddziale o profilu ogólnym bądź specjalistycznym, zdania kolokwium z podstawowych elementów wiedzy na temat chorób wewnętrznych oraz wykazania się umiejętnościami praktycznymi z tego zakresu zaliczenie z oceną praktyk na podstawie obecności i wykazania się umiejętnościami praktycznymi zaliczenie na ocenę na podstawie obecności na zajęciach klinicznego nauczania praktycznego oraz zaliczenia poszczególnych efektów uczenia się w zakresie umiejętności, a także OSCE (<i>Objective Structured Clinical Examination</i>) jako zakończenie całości praktycznego nauczania klinicznego <p>C. Podstawowe kryteria</p> <p>Obecność na wszystkich zajęciach praktycznych. Odrabianie zajęć praktycznych - opuszczonych z przyczyn usprawiedliwionych - odbywa się w terminie wyznaczonym przez kierownika oddziału, po zakończeniu zajęć przez wszystkie grupy lub z inną grupą. Nie przewiduje się zwolnień z zaliczenia końcowego ani z egzaminu. Nie ma możliwości udziału w egzaminie końcowym bez zaliczenia zajęć praktycznych.</p>	

uczenia się, przygotowywanie się do zaliczeń i egzaminów	Dla studentów, którzy zaliczą zajęcia praktyczne na ocenę bardzo dobry lub dobry plus przewidziany jest egzamin w terminie zerowym - ustny. Kryteria ocen egzaminacyjnych: 3,0 student na egzaminie uzyskuje od 60% do 66% sumy punktów; 3,5 student na egzaminie uzyskuje od 67% do 74% sumy punktów; 4,0 student na egzaminie uzyskuje od 75% do 82% sumy punktów; 4,5 student na egzaminie uzyskuje od 83% do 90% sumy punktów; 5,0 student na egzaminie uzyskuje od 91% do 100% sumy punktów
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi A. <u>Wymagania formalne</u> : uczestnictwo w zajęciach praktycznych tylko w ubiorze i obuwiu ochronnym, obowiązkowy identyfikator B. <u>Wymagania wstępne</u> : zaliczenie przedmiotów: patologia, farmakologia z toksykologią	
Cele przedmiotu - poznanie symptomatologii podstawowych schorzeń internistycznych w nawiązaniu do badania podmiotowego i przedmiotowego chorego; - zapoznanie się z podstawowymi metodami diagnostycznymi (ultrasonografia, elektrokardiografia, endoskopia, b.a.c, spirometria itp.), - przyswojenie umiejętności interpretacji badań laboratoryjnych w nawiązaniu do jednostki chorobowej.	
Treści programowe	
1 Wykład	Diagnostyka chorób wewnętrznych – jej cel i znaczenie. Oddział szpitalny – zasady zachowania się wobec cierpiącego człowieka, sposób nawiązywania kontaktu z chorym i badanie podmiotowe w świetle praw pacjenta. Badanie podmiotowe – niektóre aspekty wywiadu lekarskiego. Ból i jego charakterystyka. Dusznosc i jej charakterystyka. Sinica i jej manifestacja. Obrzęki – patomechanizm powstawania, znaczenie kliniczne.
2 Wykład	Badanie przedmiotowe – Ocena stanu ogólnego pacjenta, jej elementy i znaczenie. Stan śpiączkowy. Rozpoznawanie zasadniczych proporcji ciała.
3 Wykład	Budowa ciała – zaburzenia. Cechy dysmorficzne. Stan odżywiania. Badanie rozmieszczenia tkanki tłuszczowej i jego znaczenie.
4 Wykład	Znaczenie badanie skóry. Krażenie oboczne – patofizjologia i wnioski diagnostyczne. Przyczyny powiększenia węzłów chłonnych.
5 Wykład	Nieprawidłowości w badaniu głowy i szyi oraz ich znaczenie diagnostyczne.
6 Wykład	Metody oceny wydolności układu oddechowego. Odchylenia od normy w badaniu układu oddechowego.
7 Wykład	Układ oddechowy – różnicowanie odchyłeń od normy w badaniu przedmiotowym.
8 Wykład	Układ krążenia. Serce jako narząd. Zaburzenia rytmu serca i przewodzenia bodźców – ich manifestacja w badaniu przedmiotowym.
9 Wykład	Układ krążenia. Zasady wyciągania wniosków z badania przedmiotowego serca.
10 Wykład	Nieprawidłowości w badaniu tętnic obwodowych, układu żylnego i limfatycznego oraz ich znaczenie kliniczne.
11 Wykład	Badanie jamy brzusznej. Wnioski z oglądania, obmacywania i osłuchiwania jamy brzusznej.
12 Wykład	Symptomatologia chorób układu moczowego i odchylenia w badaniu przedmiotowym
13 Wykład	Diagnostyka dodatkowa w chorobach wewnętrznych.
1 Zajęcia prakt.	Instruktaż dotyczący obowiązujących w miejscu zajęć przepisów BHP. Prawidłowa ocena stanu ogólnego pacjenta.
2 Zajęcia prakt.	Badanie podmiotowe i przedmiotowe w chorobach wewnętrznych. Stawianie rozpoznania wstępnego.
3 Zajęcia prakt.	Planowanie i przeprowadzanie diagnostyki różnicowej z umiejętnością określenia celowości zleczanych badań i konsultacji.
4 Zajęcia prakt.	Stawianie rozpoznania ostatecznego
5 Zajęcia prakt.	Planowanie leczenia i jego modyfikacje w zależności od stopnia zaawansowania choroby, postępów terapii i chorób współistniejących.
6 Zajęcia prakt.	Umiejętność rokowania i przewidywania postępu choroby, jej następstw, zapobiegania następstwom i objawom ubocznym po zastosowanym leczeniu.
7 Zajęcia prakt.	Podstawowa dokumentacja lekarska – historia choroby, karta zleceń, karta gorączkowa i inna dokumentacja wykorzystywana w prawidłowym prowadzeniu chorych.
8 Zajęcia prakt.	Prezentacja problemu klinicznego dotyczącego pacjenta w czasie wizyty lekarskiej, raportu lekarskiego, w czasie konsultacji.
9 Zajęcia prakt.	Udzielanie pierwszej pomocy w stanach zagrożenia życia.
10 Zajęcia prakt.	Leczenie ostrych stanów zagrożenia życia.

11 Zajęcia prakt.	Definicja, patofizjologia, obraz kliniczny, badania ukierunkowujące rozpoznanie (EKG, echokardiografia, testy obciążeniowe, EKG-Holter, ABPM, koronarografia, badanie elektrofizjologiczne, MRI, SPECT, MUGA, CT, PET, badania laboratoryjne) oraz leczenie nieinwazyjne i inwazyjne (w tym: CABG, TAVI, AVR, MVR, PCI, IABP) w chorobie niedokrwiennej serca i ostrych zespołach wieńcowych.	6 godz.
12 Zajęcia prakt.	Definicja, patofizjologia, obraz kliniczny, badania ukierunkowujące rozpoznanie (EKG, EKG-Holter, badania laboratoryjne) oraz leczenie nieinwazyjne i inwazyjne (w tym: stymulacja elektryczna serca, ICD, CRT, ablacja) zaburzeń rytmu i przewodzenia.	6 godz.
13 Zajęcia prakt.	Definicja, patofizjologia, obraz kliniczny, badania ukierunkowujące rozpoznanie oraz leczenie w niewydolności serca, chorobach infekcyjnych i zapalnych serca, wadach zastawkowych	6 godz.
14 Zajęcia prakt.	Badania diagnostyczne w chorobach płuc, z uwzględnieniem badań bakteriologicznych, radiologicznych oraz patologicznych. Wykrywanie, etiologia, patogenez, diagnostyka płynów opłucnowych (zapalenia opłucnej, międzybłoniak opłucnej).	6 godz.
15 Zajęcia prakt.	Gruźlica (epidemiologia, mikrobiologia, klasyfikacja kliniczna gruźlicy, leki p/prątkowe, podstawowe zasady leczenia gruźlicy) i inne mykobakteriozy. Zapalenia płuc (szpitalne, pozaszpitalne, zachłystowe). Obturacyjne choroby płuc. Aspekty różnicowania astmy i POChP. Obturacyjny bezdech senny. Rozstrzenie oskrzeli.	6 godz.
16 Zajęcia prakt.	Sarkoidoza i wybrane choroby śródmiąższowe płuc (samoistne włóknienie płuc, ziarniniak Wegenera, alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych, pylice). Grzybice układu oddechowego. Stany nagłe w klinice chorób płuc: objawy, diagnostyka, różnicowanie i postępowanie lecznicze (stan astmatyczny, krwawienie z układu oddechowego, odma opłucnowa, ciało obce, zatorowość).	6 godz.
17 Zajęcia prakt.	Objawy i diagnostyka chorób układu moczowego. Wskazania i interpretacja badań obrazowych i dodatkowych. Zespół nerczycowy i nefrytyczny. Gospodarka wodno-elektrolitowa. Nefropatie wrodzone. Kamica dróg moczowych. Śródmiąższowe zapalenia nerek.	6 godz.
18 Zajęcia prakt.	Przewlekła Choroba Nerek . Epidemiologia, patogenez. Metody spowalniania postępu . Leczenie nerkozastępcze: dializa otrzewnowa, hemodializa, przeszczepienie nerki, wskazania do transplantacji, kwalifikacja do zabiegu.	6 godz.
19 Zajęcia prakt.	Ostre uszkodzenie nerek - epidemiologia i patogenez. Profilaktyka i leczenie zachowawcze . Zastosowanie różnych metod dializoterapii w leczeniu ostrego uszkodzenia nerek. Glomerulopatie wtórne: nefropatia cukrzycowa, amyloidoza nerek, choroby nerek w przebiegu kolagenoz, zapaleń naczyń.	6 godz.
20 Zajęcia prakt.	Rozpoznawanie, diagnostyka różnicowa i wdrażanie leczenia w chorobach internistycznych	6 godz.
Praktyki zawodowe	Zbieranie wywiadu, badanie fizykalne chorych w różnych stanach	20 godz.
	Zgłębnikowanie i płukanie żołądka	10 godz.
	Spirometria, nakłucie i drenaż opłucnej	10 godz.
	Rozpoznawanie, diagnostyka różnicowa i wdrażanie leczenia w chorobach internistycznych	70 godz.
	Kardiowersja	5 godz.
	Kierowanie na konsultacje specjalistyczne	5 godz.
1PNK	Oddział Internistyczny o profilu ogólnym	120 godz.
2 PNK	Oddział Kardiologiczny, Intensywny Nadzór Kardiologiczny, Kardiologia Inwazyjna	40 godz.
3 PNK	Specjalistyczny oddział (do wyboru: kardiologia, gastroenterologia, pulmonologia, nefrologia/dializoterapia, endokrynologia, reumatologia)	40 godz.
4 PNK	Poradnia specjalistyczna (do wyboru: kardiologiczna, gastroenterologiczna, pulmonologiczna, nefrologiczna, endokrynologiczna, hematologiczna, alergologiczna, reumatologiczna)	40 godz.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

1. Interna Szczeklika 2021 / Andrzej Szczekliki, Piotr Gajewski / Wyd. MP / Kraków 2021, wyd.12

B. Literatura uzupełniająca

1. Postępowanie w nagłych przypadkach medycznych / Peter Sefrin, Rainer Schua / red. wyd. pol. Juliusz Jakubaszko / Edra Urban & Partner / Wrocław 2014, wyd.3
2. Rozpoznanie różnicowe w medycynie wewnętrznej: Tom 1 – 2 / Walter Siegenthaler / Medipage / Warszawa 2009, wyd.1
3. Choroby wewnętrzne - przypadki kliniczne / Marcin Wehnicki, Artur Mamcarz / PZWL / Warszawa 2019, wyd.1
4. Choroby wewnętrzne Davidson. Tom 1-3 / Stuart H. Ralston, Mark W.J. Strachan, Ian Penman, Richard Hobson, red. wyd. pol. Jacek Różański / Edra Urban & Partner / Wrocław 2020, wyd.23

Efekty uczenia się

Zakres	Kod i opis	Forma weryfikacji
Wiedza – student zna i rozumie:	<p>LJO_EW06 uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób internistycznych występujących u dorosłych oraz ich powikłań: 1) chorób układu krążenia, w tym choroby niedokrwiennej serca, wad serca, chorób wsierdza, mięśnia serca, osierdza, niewydolności serca (ostrej i przewlekłej), chorób naczyń tętniczych i żylnych, nadciśnienia tętniczego (pierwotnego i wtórnego), nadciśnienia płucnego; 2) chorób układu oddechowego, w tym chorób dróg oddechowych, przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, astmy, rozstrzeni oskrzeli, mukowiscydozy, zakażeń układu oddechowego, gruźlicy, chorób śródmiąższowych płuc, opłucnej, śródpiersia, obturacyjnego i centralnego bezdechu sennego, niewydolności oddechowej (ostrej i przewlekłej), nowotworów układu oddechowego; 3) chorób układu pokarmowego, w tym chorób jamy ustnej, przełyku, żołądka i dwunastnicy, jelit, trzustki, wątroby, dróg żółciowych i pęcherzyka żółciowego; 4) chorób układu wydalniczego wewnętrznego, w tym chorób podwzgórza i przysadki, tarczycy, przytarczyc, kory i rdzenia nadnerczy, jajników i jąder, oraz guzów neuroendokrynnych, zespołów wielogruzołowych, różnych typów cukrzycy, zespołu metabolicznego, otyłości, dyslipidemii i hipoglikemii; 5) chorób nerek i dróg moczowych, w tym ostrego uszkodzenia nerek i przewlekłej choroby nerek we wszystkich stadiach oraz ich powikłań, chorób kłębuszków nerkowych (pierwotnych i wtórnych, w tym nefropatii cukrzycowej i chorób układujących) i chorób śródmiąższowych nerek, nadciśnienia nerkopochodnego, torbieli nerek, kamicy nerkowej, zakażeń układu moczowego (górnego i dolnego odcinka), chorób nerek w okresie ciąży i nowotworów układu moczowego; 6) chorób układu krwiotwórczego, w tym aplazji szpiku, niedokrwistości, granulocytopenii i agranulocytozy, małopłytkowości, białaczek ostrych, nowotworów mielo- i limfoproliferacyjnych, zespołów mielodysplastycznych, szkarłotki, trombofilii, zaburzeń krwi w chorobach innych narządów; 7) chorób reumatycznych, w tym chorób układujących tkanki łącznej (reumatoidalnego zapalenia stawów, wczesnego zapalenia stawów, tocznia rumieniowatego układowego, zespołu Sjögrena, twardziny układowej, idiopatycznych miozycji zapalnych), spondyloartropatii, krystalopatii, rumienia guzowatego, zapaleń stawów związanych z czynnikami infekcyjnymi, zapaleń naczyń oraz niezapalnych chorób stawów i kości (choroby zwyrodnieniowej, reumatyzmu tkanek miękkich, osteoporozy, fibromialgii); 8) chorób alergicznych, w tym anafilaksji i wstrząsu anafilaktycznego oraz obrzęku naczynioruchowego; 9) zaburzeń wodno-elektrolitowych i kwasowo-zasadowych (stanów odwodnienia, stanów przewodnienia, zaburzeń gospodarki elektrolitowej, kwasicy i zasadowicy);</p> <p>LJO_EW07 zasady farmakoterapii u pacjentów z niewydolnością nerek i leczenia nerkozastępczego;</p> <p>LJO_EW08 zasady leczenia żywieniowego i płynoterapii w różnych stanach chorobowych;</p>	Egzamin pisemny ukierunkowany na sprawdzenie znajomości faktów, poziom zrozumienia, umiejętność analizy, syntezy i rozwiązywania problemów.
Umiejętności – student potrafi:	<p>LJO_EU01 zebrać wywiad z dorosłym, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta;</p> <p>LJO_EU07 przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne ogólnointernistyczne dorosłego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej;</p> <p>LJO_EU62 interpretować wyniki badania spirometrycznego;</p> <p>LJO_EU63 wykonywać pomiar szczytowego przepływu wydechowego;</p> <p>LJO_EU75 asystować przy nakłuciu jamy opłucnowej;</p> <p>LJO_EU81 wykonywać kardiowersję elektryczną, kardiostymulację zewnętrzną i defibrylację serca;</p> <p>LJO_EU105 planować konsultacje specjalistyczne;</p>	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność w czasie: zajęć praktycznych, praktyk zawodowych i praktycznego nauczania klinicznego (dokumentowanie zaliczenia umiejętności w dzienniczku), egzaminu praktycznego oraz OSCE na ostatnim roku studiów.

	<p>LJO_EU111 prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa</p> <p>LJO_EU77 zgłębnikować żołądek;</p> <p>LJO_EU78 asystować przy płukaniu żołądka;</p> <p>LJO_EU84 asystować przy drenażu jamy opłucnej;</p> <p>LJO_H.U26 zebrać wywiad z dorosłym, w tym osobą starszą, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta;</p> <p>LJO_H.U29 przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne dorosłego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej;</p>	
<p>Kompetencje społeczne – student jest zdolny do:</p>	<p>LJO_K01 nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych;</p> <p>LJO_K02 kieruje się dobrem chorego</p> <p>LJO_K03 przestrzega tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta,</p> <p>LJO_K04 podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby;</p> <p>LJO_K05 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;</p> <p>LJO_K06 propagowania zachowań prozdrowotnych;</p> <p>LJO_K07 korzystania z obiektywnych źródeł informacji;</p> <p>LJO_K08 formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;</p> <p>LJO_K09 wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;</p> <p>LJO_K10 formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;</p> <p>LJO_K11 przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.</p>	<p>Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność w czasie: zajęć praktycznych i praktycznego nauczania klinicznego (dokumentowanie zaliczenia umiejętności w dzienniczku), egzaminu praktycznego oraz OSCE na ostatnim roku studiów</p>
<p>Kontakt b.januszko-giergielewicz@amisns.edu.pl</p>		

Nazwa przedmiotu Choroby zakaźne			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) dr med. Piotr Kochach; lek. med. Elżbieta Hajer			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	32	1
2) Zajęcia praktyczne	zajęcia w klinicznym oddziale chorób zakaźnych	55	2
3) Praktyczne nauczanie kliniczne – do wyboru	zajęcia w klinicznym oddziale chorób zakaźnych i przyszpitalnej poradni chorób zakaźnych, pasożytniczych i hepatologii	Od 0 do 180	Od 0 do 6
4) Praca własna studenta	studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się	Od ok. 60 do ok. 240	Od 2 do 8
Cykl dydaktyczny 2023			
Status przedmiotu 1), 2) obowiązkowy 3) do wyboru		Język wykładowy polski	
Metody dydaktyczne <ul style="list-style-type: none"> wykład informacyjny z prezentacją multimedialną w trakcie zajęć praktycznych studenci pracują z pacjentami. Mają kontakt zarówno z pacjentami hospitalizowanymi w Oddziale, jak i pacjentami ambulatoryjnymi; zwraca się szczególną uwagę na nabycie przez studentów umiejętności praktycznych; metoda studium przypadku, metoda obserwacji (badania pacjenta), metoda dyskusji seminaryjnej; pokaz, metoda symulacyjna w trakcie praktycznego nauczania klinicznego student w sposób praktyczny wykorzystuje zdobytą wiedzę i nabyte umiejętności w bezpośrednim, indywidualnym kontakcie z pacjentami pod nadzorem lekarza specjalisty praca własna studenta- studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowywanie się do zaliczeń i egzaminów 		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
		A. Sposób zaliczenia <ul style="list-style-type: none"> egzamin (wykład) zaliczenie z oceną (zajęcia praktyczne, praktyczne nauczanie kliniczne) 	
		B. Formy zaliczenia: <ul style="list-style-type: none"> egzamin pisemny obejmujący całość materiału zaliczenie z oceną na podstawie obecności na zajęciach praktycznych oraz pozytywnego zaliczenia kolokwium końcowego zaliczenie na podstawie obecności na zajęciach klinicznego nauczania praktycznego oraz zaliczenia poszczególnych efektów kształcenia w zakresie umiejętności, a także OSCE (<i>Objective Structured Clinical Examination</i>) jako zakończenie całości praktycznego nauczania klinicznego 	
		C. Podstawowe kryteria Obecność na wszystkich zajęciach ujętych w programie - wszystkie nieobecności muszą być odrobione przed przystąpieniem do egzaminu. Pozytywne oceny podsumowujące wiedzę, umiejętności i zachowanie studenta podczas zajęć praktycznych, wystawiane przez asystentów prowadzących zajęcia. Pozytywna ocena z egzaminu końcowego. Egzamin końcowy składa się z 40 pytań pojedynczego wyboru (za każdą odpowiedź można uzyskać po 1 punkcie) oraz 2 pytań otwartych/opisowych (za każdą odpowiedź można tu uzyskać po maksymalnie 5 punktów, pytania te mogą być opisem złożonego przypadku klinicznego) - łącznie na egzaminie końcowym można uzyskać maksymalnie 50 punktów. Treść pytań może wychodzić poza zakres treści/tematyki wykładów, jednak zawiera się w tematyce zajęć z chorób zakaźnych podanych w niniejszym sylabusie. Zasady oceniania testu: 2,0 student na egzaminie uzyskuje od 0% do 59% sumy punktów; 3,0 student na egzaminie uzyskuje od 60% do 66% sumy punktów; 3,5 student na egzaminie uzyskuje od 67% do 74% sumy punktów; 4,0 student na egzaminie uzyskuje od 75% do 82% sumy punktów; 4,5 student na egzaminie uzyskuje od 83% do 90% sumy punktów; 5,0 student na egzaminie uzyskuje od 91% do 100% sumy punktów	
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi			
A. Wymagania formalne: na zajęciach obowiązuje ubiór ochronny, obuwie zmienne i identyfikator.			
B. Wymagania wstępne: Wiedza w zakresie mikrobiologii, wirusologii i parazytologii lekarskiej. Znajomość zasad badania pacjenta - podmiotowego i przedmiotowego. Wiedza w zakresie farmakologii lekarskiej.			

Znajomość zasad prowadzenia diagnostyki laboratoryjnej, obrazowej i mikrobiologicznej. Podstawowa wiedza z zakresu interny, pediatrii, chirurgii, ginekologii, immunologii, anatomii, fizjologii i biochemii..

Cele przedmiotu

Umiejętność i wiedza na temat rozpoznawania chorób zakaźnych i ich objawów. Rozumienie i wiedza na temat epidemiologii i etiopatogenezy chorób zakaźnych. Umiejętność diagnostyki różnicowej oraz interpretacji wyników badań wykorzystywanych w diagnostyce chorób zakaźnych. Znajomość zasad prowadzenia terapii i chemioterapii chorób zakaźnych. Umiejętność postępowania profilaktycznego w przypadku ekspozycji zawodowej i pozazawodowej na chorobę zakaźną - w szczególności spowodowaną zakażeniem wirusami hepatotropowymi i HIV. Znajomość zasad stosowania uodpornienia czynnego i biernego, profilaktyki nieswoistej chorób zakaźnych.

Treści programowe

1 Wykład	Ogólne zagadnienia związane z etiologią, epidemiologią, symptomatologią ogólną i diagnostyką laboratoryjną chorób zakaźnych.	2 godz.
2 Wykład	Gorączka o nieustalonej etiologii. Bioterroryzm.	4 godz.
3 Wykład	Choroby zakaźne układu pokarmowego. Zakażenia skóry i choroby wysypkowe.	4 godz.
4 Wykład	COVID SARS-2	4 godz.
5 Wykład	Ostre i przewlekłe wirusowe zapalenia wątroby (HAV, HBV, HCV, HDV, HEV) i ich następstwa (wątrobowe i pozawątrobowe).	4 godz.
6 Wykład	Zakażenie HIV i choroba AIDS. Zakażenia układu nerwowego.	4 godz.
7 Wykład	Zakażenia układu oddechowego, jamy ustnej i gardła. Zakażenia krwi i układu sercowo-naczyniowy. Zakażenia wertykalne.	4 godz.
8 Wykład	Zakażenia szpitalne. Wakcynologia i profilaktyka chorób zakaźnych. Zakażenia odzwierzęce. Parazytozy. Zwierzęta jadowite.	4 godz.
1 Zajęcia prakt.	Symptomatologia ogólna i diagnostyka laboratoryjna w chorobach zakaźnych; gorączka o nieustalonej etiologii. Zakażenia szpitalne. Wakcynologia, kalendarz szczepień	8 godz.
2 Zajęcia prakt.	Choroby zakaźne układu pokarmowego - zatrucie pokarmowe, czerwotka bakteryjna, dur brzuszny, zatrucie jadem kiełbasianym, biegunki po antybiotykoterapii.	8 godz.
3 Zajęcia prakt.	Zakażenia skóry i choroby wysypkowe - róża, różyczka, borelioza skórna, angina, płonica, ospa wietrzna, półpasiec, opryszczka, CMV, odra, różyczka.	8 godz.
4 Zajęcia prakt.	Ostre wirusowe zapalenia wątroby, przewlekłe zapalenie wątroby, odległe następstwa wirusowego zapalenia wątroby, przewlekłe WZW, marskość, leczenie przewlekłego WZW, profilaktyka poekspozycyjna.	8 godz.
5 Zajęcia prakt.	Wykrywanie zakażenia HIV, ostra choroba retrowirusowa, rozpoznanie AIDS, obraz kliniczny, zakażenia oportunistyczne, leczenie zakażenia HIV i choroby AIDS, profilaktyka poekspozycyjna. Zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych, zapalenie mózgu, neuroborelioza.	8 godz.
6 Zajęcia prakt.	Angina, mononukleoz, świnka, grypa, krztusiec, leptospiroza, toksoplazmoza. Zakażenia krwi i układu sercowo-naczyniowy, posocznica, wstrząs septyczny, DIC, zapalenie wsierdza.	8 godz.
7 Zajęcia prakt.	COVID SARS-2	7 godz.
1 PNK	Kliniczny oddział chorób zakaźnych	Od 44 do 132 godz
2 PNK	Poradnia chorób zakaźnych	Od 16 do 48 godz.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

- 1 Choroby zakaźne i pasożytnicze : podręcznik / red. Zdzisław Dziubek ; współaut. Zdzisław Dziubek.- Wyd. aktual.- Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL. / Warszawa 2010, wyd.4
- 2 Atlas chorób zakaźnych dzieci / Irma Kacprzak-Bergman, Leszek Szenborn / Edra Urban & Partner / Wrocław 2006, wyd.1

B. Literatura uzupełniająca

1. Choroby zakaźne i pasożytnicze / Anna Boroń-Kaczmarska, Alicja Wiercińska-Drapało / PZWL Wydawnictwo / Warszawa 2017, wyd.1
2. Leczenie chorób infekcyjnych / Katarzyna Dzierżanowska-Fangrat / PZWL Wydawnictwo / Warszawa 2021, wyd.1
3. Przewodnik antybiotykoterapii 2022 / Katarzyna Dzierżanowska-Fangrat / Alfa Medica Press Wydawnictwo / Bielsko-Biała 2022, wyd.22

Efekty uczenia się

Zakres	Kod i opis	Forma weryfikacji
Wiedza	LJO_EW32 zasady postępowania w przypadku podejrzenia i wykrycia choroby zakaźnej; LJO_EW33 uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i	Egzamin pisemny ukierunkowany na sprawdzenie znajomości faktów, poziom zrozumienia,

	<p>postępowania terapeutycznego oraz profilaktycznego najczęstszych chorób zakaźnych oraz ich powikłań: 1) chorób bakteryjnych, w tym zakażeń paciorkowcowych, gronkowcowych, pneumokokowych i meningokokowych, krztuśca, gruźlicy, boreliozy i zakażeń przewodu pokarmowego; 2) chorób wirusowych, w tym zakażeń dróg oddechowych i przewodu pokarmowego, wirusowych zapaleń wątroby, zakażeń wirusami herpesviridae, ludzkim wirusem niedoboru odporności i wirusami neurotropowymi; 3) chorób pasożytniczych, w tym giardiozy, amebozy, toksoplazmozy, malarii, toksokarozy, włośnicy, glistnicy, tasiemczycy i owsicy; 4) grzybic, w tym kandydozy, aspergilozy i pneumocystozy; 5) zakażeń szpitalnych;</p> <p>LJO_EW34 zasady postępowania w przypadku ekspozycji na materiał potencjalnie zakaźny;</p>	<p>umiejętność analizy, syntezy i rozwiązywania problemów.</p>
Umiejętności	<p>LJO_EU41 kwalifikować pacjenta do leczenia w warunkach oddziału zakaźnego;</p> <p>LJO_EU42 zastosować środki ochrony indywidualnej adekwatne do sytuacji klinicznej;</p> <p>LJO_EU52 planować postępowanie w przypadku ekspozycji na zakażenie przenoszone drogą krwi;</p> <p>LJO_EU111 prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa;</p>	<p>Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność w czasie: zajęć praktycznych i praktycznego nauczania klinicznego (do-kumentowanie zaliczenia umiejętności w dzienniczku), egzaminu praktycznego oraz OSCE na ostatnim roku studiów.</p>
Kompetencje społeczne (postawy)	<p>LJO_K01 nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych;</p> <p>LJO_K02 kieruje się dobrem chorego</p> <p>LJO_K03 przestrzega tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta,</p> <p>LJO_K04 podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby;</p> <p>LJO_K05 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;</p> <p>LJO_K06 propagowania zachowań prozdrowotnych;</p> <p>LJO_K07 korzystania z obiektywnych źródeł informacji;</p> <p>LJO_K08 formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;</p> <p>LJO_K09 wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;</p> <p>LJO_K10 formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;</p> <p>LJO_K11 przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.</p>	<p>Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego postawy w czasie: zajęć praktycznych i praktycznego nauczania klinicznego (do-kumentowanie zaliczenia kompetencji w dzienniczku), egzaminu praktycznego oraz OSCE na ostatnim roku studiów.</p>
<p>Kontakt: p.kocbach@amisns.edu.pl</p>		

Nazwa przedmiotu Czynności zabiegowe - zajęcia utrwalająco-uzupełniające			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) dr hab. n. med. Karol Połom, dr n. med. Jarosław Skokowski, lek med. Piotr Olejniczak; lek med. Tomasz Kazik			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	20	1
2) Ćwiczenia	zajęcia w CDiSM	50	2
3) Praca własna studenta		Ok.30	1
Cykl dydaktyczny 2023			
Status przedmiotu fakultatywny		Język wykładowy polski	
Metody dydaktyczne 1) Wykład seminaryjny. 2) Ćwiczenia z wykorzystaniem trenerów, manekinów, symulatorów; 3) Praca własna studenta - studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowywanie się do zaliczeń i egzaminu, zwłaszcza egzaminu końcowego		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne A. Sposób zaliczenia • Zaliczenie bez oceny (wykład) • zaliczenie z oceną (ćwiczenia) B. Formy zaliczenia: 1) zaliczenie bez oceny na podstawie obecności na wykładach 2) zaliczenie z oceną na ostatnich ćwiczeniach C. Podstawowe kryteria/wymagania egzaminacyjne Obecność obowiązkowa na wszystkich zajęciach; możliwość odrabiania z inną grupą studencką. Zaliczenie na podstawie zaliczenia poszczególnych umiejętności praktycznych w zakresie badania fizykalnego w formie OSCE na zakończenie semestru. Kryteria ocen: 0-59 % – niedostateczny (2), 60-70 % – dostateczny (3), 71-76 % – dość dobry (3,5), 77-84 % – dobry (4), 85-89 % – ponad dobry (4,5), 90-100 % – bardzo dobry (5).	
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi A. <u>Wymagania formalne</u> : ubiór ochronny na ćwiczeniach, identyfikator B. <u>Wymagania wstępne</u> : brak			
Cele przedmiotu 1. Przygotowanie do rozwiązywania zagadnień problemowych i do OSCE ma ostatnim roku studiów oraz do Lekarskiego Egzaminu Końcowego. 2. Poszerzenie wiedzy, a przede wszystkim umiejętności dotyczących czynności zabiegowych na bazie w Centrum Dydaktyki i Symulacji Medycznej.			
Treści programowe			
1 Wykład	Techniki podstawowych zabiegów chirurgicznych	5 godz.	
2 Wykład	Techniki podstawowych zabiegów chirurgicznych	5 godz.	
3 Wykład	Podstawowe zabiegi diagnostyczne w chorobach wewnętrznych	5 godz.	
4 Wykład	Debriefing	5 godz.	
5 Wykład	Kaniulacja naczyń obwodowych	5 godz.	
1. Ćwiczenia	Zasady aseptyki i antyseptyki ,	2 godz.	
2. Ćwiczenia	Cewnikowanie pęcherza moczowego u kobiet,	2 godz.	
3. Ćwiczenia	Cewnikowanie pęcherza moczowego u mężczyzn;	2 godz.	
4. Ćwiczenia	Zgłębnikowanie żołądka;	2 godz.	
5. Ćwiczenia	Płukanie żołądka;	2 godz.	

6. Ćwiczenia	Enema;	2 godz.
7. Ćwiczenia	Kardiowersja elektryczna,	2 godz.
8. Ćwiczenia	Defibrylacja serca;	2 godz.
9. Ćwiczenia	Zakładanie opatrunków,	2 godz.
10. Ćwiczenia	Szycie ran,	2 godz.
11. Ćwiczenia	Szycie ran,	2 godz.
12. Ćwiczenia	Szycie ran,	2 godz.
13. Ćwiczenia	Zaliczenie w formie egzaminu OSCE	2 godz.
14. Ćwiczenia	Znieczulenie miejscowe	2 godz.
15. Ćwiczenia	Posługiwanie się podstawowymi narzędziami chirurgicznymi	2 godz.
16. Ćwiczenia	Posługiwanie się podstawowymi narzędziami chirurgicznymi	2 godz.
17. Ćwiczenia	Posługiwanie się podstawowymi narzędziami chirurgicznymi	2 godz.
18. Ćwiczenia	Posługiwanie się podstawowymi narzędziami chirurgicznymi	2 godz.
19. Ćwiczenia	Wklucie obwodowe	2 godz.
20. Ćwiczenia	Wklucie obwodowe	2 godz.
21. Ćwiczenia	Unieruchomienie kończyny, poprawność ukrwienia kończyny po założeniu opatrunku unieruchamiającego	2 godz.
22. Ćwiczenia	Krwawienie zewnętrzne	2 godz.
23. Ćwiczenia	Nacięcie i drenaż ropnia	2 godz.
24. Ćwiczenia	Nakłucie jamy opłucnowej	2 godz.
25. Ćwiczenia	Zaliczenie w formie egzaminu OSCE	2 godz.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć:

1. Chirurgia Podstawy, Stanisław Głuszek, PZWL, 2019,II

B. Literatura uzupełniająca

1. Procedury zabiegowe, Ron Daniels, Tim Nutbeam, Tłumacz: Leon Drobnik, Iwona Trojanowska, Warszawa, 1, 2011, PZWL Wydawnictwo Lekarskie

Efekty uczenia się

Zakres	Kod	Opis	Forma weryfikacji
Umiejętności	LJO_EU11 1	prować dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa;;	Zaliczenie egzaminu praktycznego w warunkach symulowanej sytuacji medycznej
	LJO_EU75	asystować przy nakłuciu jamy opłucnowej;	
	LJO_EU76	cewnikować pęcherz moczowy u kobiet i mężczyzn;	
	LJO_EU77	zgnębnikować żołądek;	
	LJO_EU78	asystować przy płukaniu żołądka;	
	LJO_EU79	wykonywać wlewkę doodbytniczą;	
	LJO_EU81	wykonywać kardiowersję elektryczną, kardiosymulację zewnętrzną i defibrylację serca;	
	LJO_EU84	asystować przy drenażu jamy opłucnej;	
	LJO_EU85	zastosować wstępne odbarczenie jamy opłucnowej w nagłym przypadku, np. odmy przeżnej;	
	LJO_EU86	asystować przy drenażu osierdzia;	
	LJO_EU87	zastosować wstępne odbarczenie tamponady;	
	LJO_EU88	asystować przy nakłuciu jamy otrzewnowej;	
	LJO_EU89	asystować przy nakłuciu lędźwiowym;	
	LJO_FU03	znieczulać miejscowo okolicę operowaną;	
	LJO_FU04	posługiwać się podstawowymi narzędziami chirurgicznymi (zszyć prostą ranę oraz usunąć szwy);	
	LJO_FU05	umyć chirurgicznie ręce, nałożyć jałowe rękawiczki, ubrać się do operacji lub zabiegu wymagającego jałowości, przygotować pole operacyjne zgodnie z zasadami aseptyki oraz uczestniczyć w zabiegu operacyjnym;	

	LJO_FU06	ocenić i zaopatrzyć prostą ranę, w tym znieczulić miejscowo (powierzchniowo, nasiękowo), założyć i usunąć szwy chirurgiczne, założyć i zmienić jałowy opatrunek chirurgiczny;	
	LJO_FU07	zakładać i zmieniać jałowy opatrunek chirurgiczny;	
	LJO_FU09	zakładać wkłucie obwodowe;	
	LJO_FU14	doraźnie unieruchomić kończynę, w tym wybrać rodzaj unieruchomienia w typowych sytuacjach klinicznych;	
	LJO_FU15	skontrolować poprawność ukrwienia kończyny po założeniu opatrunku unieruchamiającego;	
	LJO_FU16	zaopatrzyć krwawienie zewnętrzne;	
Kompetencje społeczne (postawy)	LJO_K02	kierowania się dobrem chorego;	Obserwacja postaw bezpośrednio w trakcie ćwiczeń i egzaminu praktycznego
	LJO_K03	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta;	
	LJO_K04	podjmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby;	
	LJO_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	
	LJO_K06	propagowania zachowań prozdrowotnych;	
	LJO_K07	korzystania z obiektywnych źródeł informacji;	
	LJO_K08	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;	
	LJO_K09	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;	
	LJO_K10	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;	
	LJO_K11	przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.	
	Kontakt k.polom@amisns.edu.pl		

Nazwa przedmiotu Dermatologia			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	profil	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) dr med. Jacek Perliński prof. ucz.; dr med. Anna Sobieszek – Kundro,			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	32	1
2) Zajęcia praktyczne	zajęcia w klinicznym oddziale dermatologii i poradni skórno-wenerologicznej	55	2
3) Praktyczne nauczanie kliniczne – do wyboru	zajęcia w klinicznym oddziale dermatologii i poradni skórno-wenerologicznej	Od 0 do 180	Od 0 do 6
4) Praca własna studenta – do wyboru	studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się	Od ok. 60 do ok 240	Od 2 do 8
Cykl dydaktyczny 2023			
Status przedmiotu 1), 2) obowiązkowy 3) do wyboru	Język wykładowy polski		
Metody dydaktyczne 1) wykład informacyjny z prezentacją multimedialną 2) w trakcie zajęć praktycznych studenci pracują z pacjentami. Mają kontakt zarówno z pacjentami hospitalizowanymi w Oddziale, jak i pacjentami ambulatoryjnymi; zwraca się szczególną uwagę na nabycie przez studentów umiejętności praktycznych; metoda studium przypadku, metoda obserwacji (badania pacjenta), metoda dyskusji seminaryjnej; pokaz, metoda symulacyjna 3) w trakcie praktycznego nauczania klinicznego student w sposób praktyczny wykorzystuje zdobytą wiedzę i nabyte umiejętności w bezpośrednim, indywidualnym kontakcie z pacjentami pod nadzorem lekarza specjalisty 4) praca własna studenta- studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowywanie się do zaliczeń i egzaminów	Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne		
	A. Sposób zaliczenia 1) egzamin (wykład) 2) zaliczenie z oceną (zajęcia praktyczne, praktyczne nauczanie kliniczne)		
	B. Formy zaliczenia: 1) egzamin składający się z dwóch części: egzaminu praktycznego i ustnego obejmującego całość materiału 2) zaliczenie z oceną na podstawie obecności na zajęciach praktycznych, zdania kolokwium z podstawowych elementów wiedzy na temat chorób skóry i przenoszonych drogą płciową oraz wykazania się umiejętnościami praktycznymi z tego zakresu 3) zaliczenie na podstawie obecności na zajęciach klinicznego nauczania praktycznego oraz zaliczenia poszczególnych efektów kształcenia w zakresie umiejętności, a także OSCE (<i>Objective Structured Clinical Examination</i>) jako zakończenie całości praktycznego nauczania klinicznego		
	C. Podstawowe kryteria/wymagania egzaminacyjne Obecność na wszystkich zajęciach praktycznych. Odrabianie ćwiczeń opuszczonych z przyczyn usprawiedliwionych odbywa się w terminie wyznaczonym przez Kierownika oddziału po zakończeniu ćwiczeń przez wszystkie grupy. Nie przewiduje się zwolnień z zaliczenia końcowego ani z egzaminu. Nie ma możliwości udziału w egzaminie końcowym bez zaliczenia zajęć praktycznych. Dla studentów, którzy zaliczą zajęcia praktyczne na ocenę bardzo dobry lub dobry plus przewidziany jest egzamin w terminie zerowym. Kryteria ocen egzaminacyjnych: 3,0 student na egzaminie uzyskuje od 60% do 66% sumy punktów; 3,5 student na egzaminie uzyskuje od 67% do 74% sumy punktów; 4,0 student na egzaminie uzyskuje od 75% do 82% sumy punktów; 4,5 student na egzaminie uzyskuje od 83% do 90% sumy punktów; 5,0 student na egzaminie uzyskuje od 91% do 100% sumy punktów		
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi A. Wymagania formalne: uczestnictwo w zajęciach praktycznych tylko w ubiorze i obuwiu ochronnym, obowiązkowy identyfikator B. Wymagania wstępne: zaliczenie przedmiotów anatomia i fizjologia, szczególnie wykazanie się znajomością budowy i funkcji skóry.			

Cele przedmiotu			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Uzyskanie wiedzy pozwalającej na rozpoznanie i leczenie chorób skóry oraz chorób przenoszonych drogą płciową. 2. Przeprowadzenie rozpoznania różnicowego. 3. Zdobyć umiejętność interpretacji testów skórnych, naświetlania leczniczego, leczenia ran i ordynacji leków „robiomych”. 			
Treści programowe			
1 Wykład	Budowa i funkcje skóry. Semiotyka zmian skórnych.	4 godz.	
2 Wykład	Choroby bakteryjne, wirusowe i pasożytnicze skóry. Grzybice.	4 godz.	
3 Wykład	Choroby alergiczne skóry. Pokrzywka i odczyny polekowe.	4 godz.	
4 Wykład	Rumienie. Liszaj płaski.	4 godz.	
5 Wykład	Choroby pecherzowe. Autoimmunologiczne choroby skóry.	4 godz.	
6 Wykład	Łuszczyca. Owrzodzenia i inne choroby naczyńniowe. Odleżyny.	4 godz.	
7 Wykład	Trądzik zwyczajny, trądzik różowaty, łojotokowe zapalenie skóry .	4 godz.	
8 Wykład	Nowotwory i stany przednowotworowe.	4 godz.	
9 Wykład	Choroby przenoszone drogą płciową.	4 godz.	
10 Wykład	Różnicowanie i diagnostyka dermatologiczna i wenerologiczna. Aktywność fizyczna w wybranych chorobach skóry	4 godz.	
1 Zajęcia prakt.	Wywiad dermatologiczny. Badanie dermatologiczne.	8 godz.	
2 Zajęcia prakt.	Wywiad dermatologiczny. Badanie dermatologiczne.	8 godz.	
3 Zajęcia prakt.	Diagnostyka chorób dermatologicznych. Ustalenie wskazań i przeciwwskazań do poszczególnych metod terapeutycznych.	8 godz.	
4 Zajęcia prakt.	Techniki wykonywania skórnych testów punktowych i naskórkowych. Ocena i wybór opatrunków na odleżyny i rany przewlekłe.	8 godz.	
5 Zajęcia prakt.	Dermatoskopowa ocena zmian barwnikowych. Światłolecznictwo. Aktywność fizyczna w wybranych chorobach skóry	8 godz.	
6 Zajęcia prakt.	Poradnia skórno-wenerologiczna.	8 godz.	
1 PNK	Kliniczny oddział dermatologiczny	Od 36 do 108 godz.	
2 PNK	Poradnia skórno-wenerologiczna	Od 24 do 72 godz.	
Wykaz literatury			
A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):			
1. Choroby skóry i choroby przenoszone drogą płciową, Jabłońska S., Majewski S., PZWL. Warszawa, 1, 2022.			
B. Literatura uzupełniająca			
1. Terapia w dermatologii., Baran E., Szepietowski J. PZWL, 2019.			
2. Atlas chorób skóry, Wąsik F., Baran E., Szepietowski J. Volumed, Wrocław, 1993			
3. Dermatologia Braun-Falco t. 1-5, Walter H., Burgdorf C. , Plewig G., Wolff H. H., Landthaler M., red. wyd. pol. Wiesław Gliński, Magdalena Czarnecka Operacz; Czelej Wydawnictwo, Lublin; 2017			
Efekty uczenia się			
Zakres	Kod	Opis	Forma weryfikacji
Wiedza	LJO_EW35	uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach dermatologicznych i przenoszonych drogą płciową;	Egzamin ustny ukie- runkowany na sprawdzenie znajomości faktów, poziom zrozumienia, umiejętność analizy, syntezy i rozwiązywania problemów.
		asystować przy rozpoznaniu, profilaktyce i leczeniu stanów przednowotworowych w obrębie błony śluzowej i skóry;	
Umiejętności	LJO_EU91	asystować przy testach naskórkowych, próbach śródskórnych i skaryfikacyjnych oraz interpretować ich wyniki;	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność w czasie: zajęć praktycznych i praktycznego nauczania klinicznego (dokumentowanie zaliczenia umiejętności w dzienniczku), egzaminu praktycznego oraz OSCE na ostatnim roku studiów.
	LJO_EU92	asystować przy testach naskórkowych, próbach śródskórnych i skaryfikacyjnych oraz interpretować ich wyniki;	
	LJO_EU111	prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa;;	

Kompetencje społeczne (postawy)	LJO_K01	nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych;	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego postawy w czasie: zajęć praktycznych i praktycznego nauczania klinicznego (dokumentowanie zaliczenia kompetencji w dzienniczku), egzaminu praktycznego oraz OSCE na ostatnim roku studiów.
	LJO_K02	kierowania się dobrem pacjenta;	
	LJO_K03	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta;	
	LJO_K04	podjmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby;	
	LJO_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	
	LJO_K06	propagowania zachowań prozdrowotnych;	
	LJO_K07	korzystania z obiektywnych źródeł informacji;	
	LJO_K08	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;	
	LJO_K09	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;	
	LJO_K10	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;	
	LJO_K11	przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.	

Kontakt

j.perlinski@amisns.edu.pl

Nazwa przedmiotu Diagnostyka laboratoryjna			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) dr n. med. Marek Bronk, mgr Małgorzata Muzyka, mgr Anna Ludwińska			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	30	1
2) Zajęcia praktyczne	zajęcia w szpitalnym laboratorium diagnostycznym	16	0,5
3) Praca własna studenta	studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się	Ok. 40	1,5
Cykl dydaktyczny 2023			
Status przedmiotu obowiązkowy	Język wykładowy polski		
Metody dydaktyczne 1) Wykład problemowy oraz wykład z prezentacją multimedialną. 2) Asystowanie przy wykonywaniu badań laboratoryjnych. 3) Praca własna studenta- studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowywanie się do zaliczeń i egzaminów	Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne		
	A. Sposób zaliczenia <ul style="list-style-type: none"> Egzamin (wykład) Zaliczenie z oceną (zajęcia praktyczne) B. Formy zaliczenia: <ul style="list-style-type: none"> Test z pytaniami wielokrotnego wyboru Zaliczenie na podstawie obecności i aktywności na zajęciach C. Podstawowe kryteria/wymagania egzaminacyjne <ol style="list-style-type: none"> Obecność na wszystkich zajęciach. Istnieje możliwość odrobienia zajęć opuszczonych (zwolnienie lekarskie) z inną grupą studencką). W przypadku oceny niedostatecznej termin poprawkowy ustny. 3. Kryteria ocen egzaminacyjnych: <ul style="list-style-type: none"> 3,0 student na egzaminie uzyskuje od 60% do 66% sumy punktów; 3,5 student na egzaminie uzyskuje od 67% do 74% sumy punktów; 4,0 student na egzaminie uzyskuje od 75% do 82% sumy punktów; 4,5 student na egzaminie uzyskuje od 83% do 90% sumy punktów; 5,0 student na egzaminie uzyskuje od 91% do 100% sumy punktów 		
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi A. <u>Wymagania formalne</u> : ubiór ochronny na ćwiczeniach B. <u>Wymagania wstępne</u> : brak			
Cele przedmiotu 1. Nabycie umiejętności zlecenia badań laboratoryjnych, poznanie zasad pobierania materiału do badań. 2. Nabycie wiedzy o źródłach błędów oraz sposobach ich unikania. 3. Samodzielne oznaczenie grup krwi i wykonanie prób krzyżowych. 4. Samodzielne określenie typu zaburzeń procesu krzepnięcia za pomocą podstawowych testów laboratoryjnych oraz dokonanie wyboru specjalistycznych badań uzupełniających. 5. Rozpoznanie typowych zmian w obrazie elektroforetycznym białek. 6. Ocena lipidowych czynników ryzyka miażdżycy. 7. Umiejętność wypełniania skierowań, posługiwania się testami paskowymi i aparaturą klasy POCT, zbiórka dobową moczu, pobieranie krwi.			
Treści programowe			
1 Wykład	Diagnostyka zaburzeń gospodarki białkowej.		4 godz.
2 Wykład	Immunoematologia i transfuzjologia.		4 godz.
3 Wykład	Równowaga kwasowo-zasadowa.		4 godz.
4 Wykład	Gospodarka wodno-elektrolitowa.		4 godz.

5 Wykład	Gospodarka wapniowo-fosforanowa.	4 godz.
6 Wykład	Podstawy diagnostyki endokrynologicznej i cukrzycy.	4 godz.
7 Wykład	Diagnostyka zaburzeń hematologicznych. Diagnostyka zaburzeń krzepnięcia.	4 godz.
8 Wykład	Diagnostyka molekularna	2 godz.
1 Zajęcia praktyczne	Analityczne podstawy diagnostyki laboratoryjnej, zasady współpracy lekarza z laboratorium, Oznaczenie grupy krwi. Próby zgodności serologicznej, immunologia transfuzjologiczna, unikanie i identyfikacja błędów przedlaboratoryjnych	8 godz.
2 Zajęcia praktyczne	Badania biochemiczne, mikrobiologiczne, histopatologiczne, markery nowotworowe. Pobieranie materiału do badań, wykonywanie biopsji grubo i cienkoigłowej	8 godz.

Wykaz literatury:

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

1. Diagnostyka laboratoryjna / Bogdan Solnica / PZWL / Warszawa 2019, wyd.2

B. Literatura uzupełniająca

1. Diagnostyka laboratoryjna : podręcznik dla studentów medycyny / Jeremiasz Jerzy Tomaszewski. / Warszawa 2013 / Wydaw. Lekarskie PZWL

2. Interpretacja badań laboratoryjnych / Jacques Wallach / Medipage / Warszawa 2011, wyd.1

Efekty uczenia się

Zakres	Kod	Opis	Forma weryfikacji
Wiedza	LJO_EW39	rodzaje materiałów biologicznych wykorzystywanych w diagnostyce laboratoryjnej i zasady pobierania materiału do badań;	Egzamin pisemny ukierunkowany na sprawdzenie znajomości faktów, poziom zrozumienia, umiejętność analizy, syntezy i rozwiązywania problemów.
	LJO_EW40	podstawy teoretyczne i praktyczne diagnostyki laboratoryjnej;	
	LJO_EW41	możliwości i ograniczenia badań laboratoryjnych w stanach nagłych;	
Umiejętności	LJO_EU47	interpretować wyniki badań laboratoryjnych i identyfikować przyczyny odchyleń od normy;	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność w czasie: zajęć praktycznych (dokumentowanie zaliczenia umiejętności w dzienniczku) oraz OSCE na ostatnim roku studiów.
	LJO_EU48	interpretować wyniki badań cytologicznych i histopatologicznych;	
	LJO_EU49	interpretować wyniki badań z zakresu immunologii transfuzjologicznej: grupa krwi, próba zgodności, test antyglobulinowe;	
	LJO_EU50	ocenić możliwości wystąpienia błędu przedlaboratoryjnego i zasady jego unikania, z uwzględnieniem znajomości antykoagulantów używanych w badaniach laboratoryjnych i przyłóżkowych;	
Kompetencje społeczne (postawy)	LJO_K01	nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych;	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność w czasie: zajęć praktycznych oraz OSCE na ostatnim roku studiów
	LJO_K02	kierowania się dobrem pacjenta;	
	LJO_K03	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta;	
	LJO_K04	podjmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby;	
	LJO_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	
	LJO_K06	propagowania zachowań prozdrowotnych;	
	LJO_K07	korzystania z obiektywnych źródeł informacji;	
	LJO_K08	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;	
	LJO_K09	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;	
	LJO_K10	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;	
	LJO_K11	przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.	

Kontakt

m.bronk@amisns.edu.pl

Nazwa przedmiotu Diagnostyka obrazowa			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogolnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) dr n med. Ewa Skrobowska, lek med. Konrad Kociumbas			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	25	1
2) Zajęcia praktyczne	zajęcia w Zakładzie Diagnostyki Obrazowej ESS i MR Diagnostic	32	1
3) Praca własna studenta		ok.30	1
Cykl dydaktyczny 2023/24			
Status przedmiotu obowiązkowy		Język wykładowy polski	
Metody dydaktyczne 1) Wykład problemowy oraz wykład z prezentacją multimedialną. 2) W trakcie zajęć praktycznych studenci asystują przy wykonywaniu badań oraz Interpretują niektóre, zwłaszcza typowe obrazy diagnostyczne 3) Praca własna studenta – przygotowanie do zaliczeń i egzaminów		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne A. Sposób zaliczenia • egzamin (wykład) • zaliczenie z oceną (zajęcia praktyczne) B. Formy zaliczenia: 1) egzamin składający się z pisemnego testu z pytaniami zamkniętymi - obejmujący całość materiału 2) zaliczenie na podstawie obecności na wszystkich zajęciach praktycznych oraz zaliczenia kolokwium z umiejętności oceny badań obrazowych C. Podstawowe kryteria Zaliczenie zajęć praktycznych odbywa się na podstawie pełnej obecności na zajęciach. Na koniec zajęć praktycznych każdy student powinien prawidłowo zinterpretować typowy obraz RTG, USG, TK lub MRI. Kryteria ocen egzaminacyjnych: 3,0 student na egzaminie uzyskuje od 60% do 66% sumy punktów; 3,5 student na egzaminie uzyskuje od 67% do 74% sumy punktów; 4,0 student na egzaminie uzyskuje od 75% do 82% sumy punktów; 4,5 student na egzaminie uzyskuje od 83% do 90% sumy punktów; 5,0 student na egzaminie uzyskuje od 91% do 100% sumy punktów	
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi A. <u>Wymagania formalne</u> : ubiór ochronny, identyfikator (na zajęciach praktycznych). B. <u>Wymagania wstępne</u> : brak.			
Cele przedmiotu Wprowadzenie do metod obrazowych. Przedstawienie możliwości diagnostycznych poszczególnych metod obrazowych - wskazania i przeciwwskazania, wady i zalety badań. Zapoznanie się z anatomią i symptomatologią radiologiczną głównych stanów zagrożenia życia.			
Treści programowe			
1 Wykład	Techniki obrazowania zdjęć klasycznych, USG, TK, MR.	4 godz.	
2 Wykład	Ultrasonografia	3 godz.	
3 Wykład	Radiobiologia i ochrona radiologiczna. Prawo Atomowe	3 godz.	
4 Wykład	Jama brzuszna - metody badań, anatomia w różnych metodach obrazowych, obrazowanie stanów zagrożenia życia w chorobach jamy brzusznej.	4 godz.	
5 Wykład	Klatka piersiowa - metody badań, anatomia w różnych metodach obrazowych, obrazowanie stanów zagrożenia życia w chorobach klatki piersiowej.	4 godz.	

6 Wykład	Układ kostny - metody obrazowania kości, podstawowe pojęcia używane w diagnostyce układu kostnego, urazy.	4 godz.
7 Wykład	Urazy wielonarządowe	3 godz.
1 Zajęcia prakt.	Diagnostyk a RTG	8 godz.
2 Zajęcia prakt.	Diagnostyka ultrasonograficzna	8 godz.
3 Zajęcia prakt.	Tomografia komputerowa	8 godz.
4 Zajęcia prakt.	Rezonans magnetyczny	8 godz.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

1. Radiologia: Diagnostyka obrazowa Rtg, TK, USG, MR i medycyna nuklearna / Bogdan Pruszyński / wyd PZWL / Warszawa 2014, wyd.3

B. Literatura uzupełniająca

1. Anatomia radiologiczna : Rtg, TK, MR, USG, SC / Bohdan Daniel, Bogdan Pruszyński.- Wyd. 1 (dodr. 3).- Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, 2015

Efekty uczenia się

Zakres	Kod i opis	Forma weryfikacji
Wiedza	LJO_FW10 zna problematykę współcześnie wykorzystywanych badań obrazowych, w szczególności: a) symptomatologię radiologiczną podstawowych chorób, b) metody instrumentalne i techniki obrazowe wykorzystywane do wykonywania zabiegów leczniczych, c) wskazania, przeciw-wskazania i przygotowanie pacjentów do poszczególnych rodzajów badań obrazowych oraz przeciwwskazania do stosowania środków kontrastujących;	Egzamin pisemny ukierunkowany na sprawdzenie znajomości faktów, poziom zrozumienia, umiejętność analizy, syntezy i rozwiązywania problemów.
Umiejętności	LJO_FU44 dokonywać wyboru badania obrazowego RTG, TK, MRI lub USG oraz identyfikować w nim oznaki zagrożenia życia;	Zaliczenie kolokwium z umiejętności oceny wybranych obrazów diagnostycznych (dokumentowanie zaliczenia umiejętności w dzienniczku), OSCE na ostatnim roku studiów.
Kompetencje społeczne (postawy)	LJO_K01 nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych; LJO_K02 kieruje się dobrem chorego LJO_K03 przestrzega tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta, LJO_K04 poLJO_K01 nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych; LJO_K02 kierowania się dobrem pacjenta; LJO_K03 przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta; LJO_K04 podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby; LJO_K05 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych; LJO_K06 propagowania zachowań prozdrowotnych; LJO_K07 korzystania z obiektywnych źródeł informacji; LJO_K08 formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji; LJO_K09 wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym; LJO_K10 formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej; LJO_K11 przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób. LJO_K11 przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.	Bezpośrednia obserwacja studenta w trakcie zajęć praktycznych oraz OSCE na ostatnim roku studiów.

Kontakt

e.skrobowska@amisns.edu.pl

Nazwa przedmiotu Embriologia			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) dr n med. Małgorzata Wachulska			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	18	0,5
2) Praca własna studenta		ok. 30	1
Cykl dydaktyczny 2023/24			
Status przedmiotu obowiązkowy	Język wykładowy polski		
Metody dydaktyczne 1) wykład problemowy prowadzony w oparciu o prezentację multimedialną 2) w trakcie ćwiczeń studenci poznają szczegóły poszczególnych etapów embriogenezy człowieka metodą dyskusji seminaryjnej i symulacji i ćwiczeń informatycznych 3) studiowanie literatury w celu przygotowania się do zajęć/egzaminu	Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne		
	A. Sposób zaliczenia <ul style="list-style-type: none"> zaliczenie z oceną (wykład) 		
	B. Formy zaliczenia: * zaliczenie pisemne obejmujące całość materiału prezentowanego na wykładach C. Podstawowe kryteria/wymagania egzaminacyjne Nie przewiduje się zwolnień z zaliczenia końcowego. Podstawą zaliczenia przedmiotu jest zaliczenie testu wielokrotnego wyboru z jedną prawidłową odpowiedzią na platformie Moodle. Kryteria ocen zaliczeniowych: 3,0 student na egzaminie uzyskuje od 60% do 66% sumy punktów; 3,5 student na egzaminie uzyskuje od 67% do 74% sumy punktów; 4,0 student na egzaminie uzyskuje od 75% do 82% sumy punktów; 4,5 student na egzaminie uzyskuje od 83% do 90% sumy punktów; 5,0 student na egzaminie uzyskuje od 91% do 100% sumy punktów		
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi A. <u>Wymagania formalne</u> : brak B. <u>Wymagania wstępne</u> : brak			
Cele przedmiotu Zapoznanie studenta z prawidłowym rozwojem prenatalnym człowieka obejmującym okres przedzarodkowy, zarodkowy i płodowy. Zapoznanie studenta z rozwojem poszczególnych narządów i układów oraz podstawowymi zaburzeniami ich rozwoju. Przedstawienie studentowi przyczyn, rodzajów i mechanizmów powstawania wad rozwojowych oraz ich uwarunkowania genetyczne i środowiskowe.			
Treści programowe			
1 Wykład	Gametogeneza. Żeński cykl płciowy. Zapłodnienie. Bruzdkowanie. Implantacja. Gastrulacja. Różnicowanie listków zarodkowych.	4 godz	
2 Wykład	Błony płodowe. Budowa i funkcje łożyska. Podstawy rozwoju narządu gardłowego, twarzy i jamy ustnej.	4 godz	
3 Wykład	Podstawy rozwoju układu krwionośnego. Krążenie płodowe. Podstawy rozwoju układu pokarmowego i oddechowego.	4 godz	
4 Wykład	Podstawy rozwoju układu moczowo-płciowego. Determinacja płci. Podstawy rozwoju układu nerwowego.	3 godz	
5 Wykład	Podstawy rozwoju układu szkieletowego i mięśniowego oraz skóry. Elementy molekularnych podstaw rozwoju.	3 godz	
Wykaz literatury			
A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu): 1. Embriologia Langmana / Thomas W. Sadler / Edra Urban & Partner / Wrocław 2017, wyd.13			
B. Literatura uzupełniająca 1. Embriologia i wady wrodzone Od zapłodnienia do urodzenia / Keith L. Moore, T. V. N. Persaud, Mark G. Torchia, red. wyd. pol. Hieronim Bartel, red. wyd. pol. Maciej Zabel / Edra Urban & Partner / Wrocław 2013, wyd.1			

Efekty uczenia się			
Zakres	Kod	Opis	Forma weryfikacji
Wiedza	LJO_AW04	stadia rozwoju zarodka ludzkiego, budowę i czynność błon płodowych i łożyska oraz etapy rozwoju poszczególnych narządów oraz wpływ czynników szkodliwych na rozwój zarodka i płodu (teratogennych);	Zaliczenie pisemne mające na celu sprawdzenie znajomości teorii, poziomu zrozumienia teorii, umiejętność praktycznego zastosowania teorii do analizy wybranych zagadnień.
	LJO_AW06	stadia rozwoju zarodka ludzkiego, budowę i czynność błon płodowych i łożyska oraz etapy rozwoju poszczególnych narządów oraz wpływ czynników szkodliwych na rozwój zarodka i płodu (teratogennych);	
Kompetencje społeczne (postawy)	LJO_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	Obserwacja studenta podczas zaliczenia
	LJO_K07	korzystania z obiektywnych źródeł informacji;	
	LJO_K08	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;	
	LJO_K10	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;	
Kontakt m.wachulska@amisns.edu.pl			

Nazwa przedmiotu Etyka lekarska			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) Dr n hum. Marek Olejniczak			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	30	1
2) Praca własna studenta	analiza literatury pod kątem efektów uczenia się	Ok.40	1,5
Cykl dydaktyczny 2023			
Status przedmiotu obowiązkowy		Język wykładowy polski	
Metody dydaktyczne 1) Wykład problemowy oraz wykład z prezentacją multimedialną. 2) Praca własna - studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowywanie się do zaliczeń i egzaminu		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne A. Sposób zaliczenia egzamin – test pisemny (wykład) B. Formy zaliczenia: wykład: sprawdzian pisemny z pytaniami otwartymi i wypowiedziami pisemnymi na zasadzie rozwiązywania problemu. C. Podstawowe kryteria/wymagania egzaminacyjne Nie przewiduje się zwolnień z egzaminu końcowego. Kryteria ocen egzaminacyjnych: 3,0 student na egzaminie uzyskuje od 60% do 66% sumy punktów; 3,5 student na egzaminie uzyskuje od 67% do 74% sumy punktów; 4,0 student na egzaminie uzyskuje od 75% do 82% sumy punktów; 4,5 student na egzaminie uzyskuje od 83% do 90% sumy punktów; 5,0 student na egzaminie uzyskuje od 91% do 100% sumy punktów	
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi A. <u>Wymagania formalne</u> : brak. B. <u>Wymagania wstępne</u> : brak.			
Cele przedmiotu Uzyskanie przez studenta wiedzy z zakresu podstaw etyki oraz deontologii lekarskiej.			
Treści programowe			
1 Wykład	Wprowadzenie do etyki i etyki lekarskiej	4 godz.	
2 Wykład	Medycyna a dobro pacjenta – podstawowe zagadnienia filozofii medycyny	4 godz.	
3 Wykład	Etos zawodów medycznych – etos lekarza. Tradycja hipokratejska w etyce medycznej	4 godz.	
4 Wykład	Podstawowe prawa pacjenta. Godność osoby ludzkiej – godność lekarza i godność pacjenta	4 godz.	
5 Wykład	Wprowadzenie do bioetyki. Zagadnienia bioetyczne początku życia ludzkiego	4 godz.	
6 Wykład	Bioetyka – zagadnienia bioterapii i tanatologii. Etyka badań naukowych	4 godz.	
7 Wykład	Rodzaje odpowiedzialności lekarza. Problem korupcji w ochronie zdrowia	4 godz.	
8 Wykład	Egzamin „zerowy”	2 godz.	
Zajęcia służące zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy – liczba punktów ECTS			2,5
Prowadzone badania naukowe związane z prowadzonymi zajęciami: Bioetyka cnót.			
Wykaz literatury			
A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):			
1. Kazimierz Szewczyk, <i>Bioetyka</i> . T. 1.: <i>Medycyna na granicach życia</i> ; T. 2: <i>Pacjent w systemie opieki zdrowotnej</i> , WN PWN.			
2. Kodeks Etyki Lekarskiej			
B. Literatura uzupełniająca			
3. Marek Olejniczak, <i>Bioetyka cnót</i> , Wydawnictwo Katedra 2017.			
4. Tadeusz Brzeziński, <i>Etyka lekarska</i> , Wyd. PZWL, Warszawa 2012 lub później.			

Efekty uczenia się			
Zakres	Kod	Opis	Forma weryfikacji
Wiedza – student zna i rozumie:	LJO_DW15	pojęcie humanizmu w medycynie oraz główne pojęcia, teorie i zasady etyczne służące jako ogólne ramy właściwego interpretowania i analizowania zagadnień moralnomedycznych;	Test pisemny sprawdzający poziom wiedzy studentów z wymaganego zakresu materiału.
	LJO_DW16	pojęcie dobra pacjenta oraz prawa pacjenta;	
	LJO_DW17	filozofię opieki paliatywnej i jej znaczenie w kontekście godnej śmierci;	
Kompetencje społeczne – student jest zdolny do:	LJO_K02	kierowania się dobrem chorego,	Na podstawie obserwacji studentów na zajęciach.
	LJO_K03	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta;	
	LJO_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	
	LJO_K06	propagowania zachowań prozdrowotnych;	
	LJO_K07	korzystania z obiektywnych źródeł informacji;	
	LJO_K08	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;	
LJO_K10	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;		
Kontakt: m.olejniczak@amisns.edu.pl			

Nazwa przedmiotu Farmakologia kliniczna i kriolecznictwo			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) Prof. dr hab. med. Grzegorz Grzešek, lek. med. Krystyna Karaś			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	30	1
2) Zajęcia praktyczne	zajęcia w klinicznym oddziale chorób wewnętrznych	16	0,5
3) Praca własna studenta	studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się	Ok. 40	1,5
Cykl dydaktyczny 2023			
Status przedmiotu obowiązkowy	Język wykładowy polski		
Metody dydaktyczne 1) Wykład problemowy oraz wykład z prezentacją multimedialną. 2) Wykonywanie praktycznych poleceń prowadzącego. 3) Praca własna studenta- studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowywanie się do zaliczeń i egzaminów.	Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne		
	A. Sposób zaliczenia <ul style="list-style-type: none"> Egzamin (wykład) Zaliczenie z oceną (zajęcia praktyczne) B. Formy zaliczenia: <ul style="list-style-type: none"> Test z pytaniami wielokrotnego wyboru Zaliczenie na podstawie obecności i aktywności na zajęciach C. Podstawowe kryteria/wymagania egzaminacyjne <ol style="list-style-type: none"> Obecność na wszystkich zajęciach. Istnieje możliwość odrobienia zajęć opuszczonych (zwolnienie lekarskie) z inną grupą studencką). W przypadku oceny niedostatecznej termin poprawkowy ustny. Kryteria ocen egzaminacyjnych: <ul style="list-style-type: none"> - 3,0 student na egzaminie uzyskuje od 60% do 66% sumy punktów; - 3,5 student na egzaminie uzyskuje od 67% do 74% sumy punktów; - 4,0 student na egzaminie uzyskuje od 75% do 82% sumy punktów; - 4,5 student na egzaminie uzyskuje od 83% do 90% sumy punktów; - 5,0 student na egzaminie uzyskuje od 91% do 100% sumy punktów 		
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi A. <u>Wymagania formalne</u> : ubiór ochronny na ćwiczeniach B. <u>Wymagania wstępne</u> : zaliczenie przedmiotu farmakologia z toksykologią			
Cele przedmiotu 1. Przyswojenie wiedzy dotyczącej aktualnych zasad farmakoterapii opartej na faktach najczęściej występujących schorzeń, czynników biologicznych wpływające na działanie i metabolizm leków, niepożądanych reakcji organizmu na działanie leków i w wyniku interakcji leków 2. Zapoznanie studenta z zasadami wyboru i preskrypcji leku w oparciu o zasady farmakoekonomiki i aktualne rozporządzenia administracyjne dotyczące refundacji leków i zasad wystawiania recept lekarskich			
Treści programowe			
1 Wykład	Podstawy farmakoekonomiki.	3 godz.	
2 Wykład	Refundacja leków i zasady wypisywania recept lekarskich.	4 godz.	
3 Wykład	Niepożądane działania leków i interakcje międzylekowe. Monitorowanie stężeń leków.	4 godz.	
4 Wykład	Zasady stosowania leków w stanach niewydolności nerek, wątroby, u osób starszych, w ciąży i u kobiet karmiących piersią.	4 godz.	
5 Wykład	Zasady planowania i przeprowadzania badań klinicznych na lekiem.	4 godz.	
6 Wykład	Farmakologia kliniczna leczenia cukrzycy.	3 godz.	
7 Wykład	Psychofarmakoterapia w praktyce ogólnolekarskiej	4 godz.	
8 Wykład	Leczenie powszechnych schorzeń kardiologicznych	4 godz.	
1 Zajęcia praktyczne	Analiza działań niepożądanych poszczególnych leków oraz interakcji między nimi; objawy lekozależności.	8 godz.	

2 Zajęcia praktyczne	Indywidualizacja obowiązujących wytycznych terapeutycznych.		8 godz.
Wykaz literatury:			
A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):			
1. Farmakologia /red. nauk. Grażyna Rajtar-Cynke / wyd. PZWL / Lublin 2015/2016, wyd.3			
B. Literatura uzupełniająca			
1. Farmakologia w zadaniach. Farmakologia ogólna i kliniczna / Małgorzata Berezińska, Anna Wiktorowska-Owczarek / wyd. PZWL / Warszawa 2020, wyd.1			
2. Bezpieczeństwo farmakoterapii Podręcznik pharmacovigilance / Agata Maciejczyk, Marcin Kruk / Medipage / Warszawa 2017, wyd.1			
3. Farmakologia Kliniczna Znaczenie w praktyce medycznej. / Krystyna Orzechowska-Juzwenko / Górnicki Wydawnictwo Medyczne / Wrocław 2021, wyd.2			
Efekty uczenia się			
Zakres	Kod	Opis	Forma weryfikacji
Wiedza	LJO_EW42	wskazania do wdrożenia terapii monitorowanej;	Egzamin pisemny ukierunkowany na sprawdzenie znajomości faktów, poziom zrozumienia, umiejętność analizy, syntezy i rozwiązywania problemów.
	LJO_EW43	wskazania do leczenia składnikami krwi oraz zasady ich podawania.	
Umiejętności	LJO_EU36	przeprowadzać analizę ewentualnych działań niepożądanych poszczególnych leków oraz interakcji między nimi;	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność w czasie: zajęć praktycznych (dokumentowanie zaliczenia umiejętności w dzienniczku) .
	LJO_EU38	rozpoznawać objawy lekozależności i proponować jej leczenie;	
	LJO_EU84	przedstawić zasady postępowania w przypadkach wystąpienia powikłań poprzetoczeniowych;	
	LJO_EU104	interpretować charakterystyki farmaceutyczne produktów leczniczych i krytycznie oceniać materiały reklamowe dotyczące leków;	
Kompetencje społeczne (postawy)	LJO_K01	nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych;	
	LJO_K02	kierowania się dobrem pacjenta;	
	LJO_K03	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta;	
	LJO_K04	podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby;	
	LJO_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	
	LJO_K06	propagowania zachowań prozdrowotnych;	
	LJO_K07	korzystania z obiektywnych źródeł informacji;	
	LJO_K08	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;	
	LJO_K09	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;	
	LJO_K10	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;	
Kontakt g.grzesk@amisns.edu.pl			

Nazwa przedmiotu Farmakologia z toksykologią			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) prof. dr hab. med. Grzegorz Grześk, mgr farm. Norbert Kuich, mgr farm. Sabina Sielicka			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	40	1,5
2) Wykl. seminaryjny	zajęcia w sali dydaktycznej	20	0,5
3) Ćwiczenia	zajęcia w sali dydaktycznej	35	1
4) Praca własna studenta	studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się	Ok. 100 h	4
Cykl dydaktyczny 2023			
Status przedmiotu obowiązkowy	Język wykładowy polski		
Metody dydaktyczne 1) wykład problemowy z prezentacją multimedialną 2) seminaria - analiza wybranych działań niepożądanych - zadania problemowe w grupach. 3) ćwiczenia – nauka pisania recept; analiza lekooporności; interpretacje charakterystyki produktów; proponowanie postępowania terapeutycznego 4) praca własna studenta- studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowywanie się do zaliczeń i egzaminów	Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne		
	<p>A. Sposób zaliczenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • egzamin (wykład) • zaliczenie z oceną (seminarium) • zaliczenie z oceną (ćwiczenia) <p>B. Formy zaliczenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Egzamin pisemny w formie pytań otwartych oraz testowych wielokrotnego wyboru. 2) zaliczenie z oceną na podstawie obecności na seminariach oraz średniej ocen z kolokwium wykładowych 3) zaliczenie z oceną jako średnia ocen z ćwiczeniowych kolokwium cząstkowych (zadania) <p>C. Podstawowe kryteria/wymagania egzaminacyjne</p> <p>Kolokwia z farmakologii przebiegają w formie pytań otwartych oraz testowych wielokrotnego wyboru, z elementami pisania recept i obejmują materiał obowiązujący na wykładach, seminariach i ćwiczeniach.</p> <p>Osoby z usprawiedliwioną nieobecnością na kolokwium (zwolnieniem lekarskim), mogą przystąpić do kolokwium w terminie dodatkowym. Nieobecność nieusprawiedliwiona na kolokwium jest równoznaczna z jego niezaliczeniem. Warunkiem zaliczenia przedmiotu i dopuszczenia do egzaminu jest zaliczenie wszystkich zajęć i kolokwium.</p> <p>Opuszczone zajęcia (nie więcej niż dwa) muszą być zaliczone w terminie wyznaczonym przez asystenta prowadzącego.</p> <p>Egzamin - student może na egzaminie pisemnym uzyskać 100 punktów. Średnia z kolokwium 4,5 i wyżej uprawnia do zwolnienia z egzaminu z oceną bardzo dobrą.</p> <p>Kryteria ocen egzaminacyjnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> 3,0 student na egzaminie uzyskuje od 60% do 66% sumy punktów; 3,5 student na egzaminie uzyskuje od 67% do 74% sumy punktów; 4,0 student na egzaminie uzyskuje od 75% do 82% sumy punktów; 4,5 student na egzaminie uzyskuje od 83% do 90% sumy punktów; 5,0 student na egzaminie uzyskuje od 91% do 100% sumy punktów 		
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi			
<p>A. <u>Wymagania formalne</u>: na ćwiczenia obowiązują studentów fartuchy i identyfikatory</p> <p>B. <u>Wymagania wstępne</u>: wiedza z zakresu fizjologii układu krążenia, oddechowego, pokarmowego, nerwowego, wydzielania gruczołów dokrewnych, natury procesu nowotworowego.</p>			
Cele przedmiotu			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Przyswojenie i rozumienie własności farmakokinetycznych leków i ich mechanizmów działania w schorzeniach narządów i układów. 2. Przyswojenie czynników biologicznych wpływających na działanie i metabolizm leków. 3. Przyswojenie i rozumienie pożądaných i niepożądaných reakcji organizmu na podanie leków oraz interakcji leków. 4. Przyswojenie farmakologicznych zasad leczenia zatruc 			

5. Nabycie umiejętności doboru właściwego leku i jego dawki w zależności od wskaźników farmakokinetycznych, wieku i stanu fizjologicznego ustroju, wskaźników określających stan układu krążenia, funkcji nerek i wydolności metabolicznej ustroju
6. Nabycie umiejętności zapisywania leków na receptach.

Treści programowe

1 Wykład	Farmakologia ogólna. Farmakokinetyka, farmakodynamika, podstawowe zasady farmakoterapii	4 godz.
2 Wykład	Leki przeciwhistaminowe i stosowane w stanach skurczowych oskrzeli.	4 godz.
3 Wykład	Hormony : hormony kory nadnerczy i hormony płciowe, leki wpływające na procesy metaboliczne w kościach, insulina i doustne leki przeciwcukrzycowe, hormony tarczycy i leki stosowane w chorobach tarczycy .	4 godz.
4 Wykład	Zatrucia, podstawy toksykologii ogólnej.	4 godz.
5 Wykład	Leki wpływające na układ immunologiczny. Leki stosowane w chorobach oczu. Leki dermatologiczne. Farmakologia leków wpływających na autonomiczny układ nerwowy .	4 godz.
6 Wykład	Leki poprawiające pracę serca. Leki działające na układ równowagi krzepnięcia krwi i hematopoezę.	4 godz.
7 Wykład	Leki stosowane w chorobie niedokrwiennej serca. Leki stosowane w nadciśnieniu tętniczym .	4 godz.
8 Wykład	Leki przeciwbólowe. Środki znieczulające miejscowo i stosowane do znieczulenia ogólnego.	4 godz.
9 Wykład	Leki uspokajające, nasenne i przeciwłękowe. Leki psychotropowe . Leki stosowane w leczeniu padaczki i choroby Parkinsona.	4 godz.
10 Wykład	Farmakogenetyka i farmakoekonomia. Możliwości terapii komórkowej oraz terapii genowej i celowanej	4 godz.
1 Seminarium	Leki stosowane w chorobach reumatycznych. Leki wpływające na hemostazę	4 godz.
2 Seminarium	Leki stosowane w niewydolności serca. Leki antyarytmiczne. Leki stosowane w nadciśnieniu tętniczym.	4 godz.
3 Seminarium	Leki stosowane w chorobie wieńcowej. Leki przeciwmiażdżycowe	4 godz.
4 Seminarium	Chemioterapia przeciwbakteryjna. Antybiotyki beta-laktamowe. Aminoglikozydy, tetracykliny, chinolony, makrolidy, linkozamidy , polimyksyny, chloramfenikol, wankomycyna, sulfonamidy. Problem lekooporności. Zasady terapii celowanej i empirycznej	4 godz.
5 Seminarium	Leki przeciwgruźlicze i przeciwwirusowe. Leki przeciwgrzybicze, przeciwpierwotniakowe i przeciwpałoczyźnicze	4 godz.
1 Ćwiczenia	Receptura.	4 godz.
2 Ćwiczenia	Receptura. Praca na bazach danych o produktach leczniczych	4 godz.
3 Ćwiczenia	Leki układu cholinergicznego. Leki układu adrenergicznego.	4 godz.
4 Ćwiczenia	Leki działające na receptory dla autakoidów.	3 godz.
5 Ćwiczenia	Hormony kory nadnerczy. Leki stosowane w cukrzycy.	4 godz.
6 Ćwiczenia	Hormony tarczycy i leki przeciwtarczycowe, leki wpływające na hemostazę wapnia, hormonalna terapia zastępcza i doustne środki antykoncepcyjne.	4 godz.
7 Ćwiczenia	Leki układu oddechowego.	3 godz.
8 Ćwiczenia	Leki układu pokarmowego.	3 godz.
9 Ćwiczenia	Leki uspokajające, nasenne i przeciwłękowe.	3 godz.
10 Ćwiczenia	Leki przeciwpowietrzne, przeciwdepresyjne, stabilizatory nastroju.	3 godz.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

1. Rang i Dale Farmakologia / James M. Ritter, Rod J. Flower, Graeme Henderson, Yoon Kong Loke, David MacEwan, Humphrey P. Rang / red. wyd. pol. Dagmara Mirowska-Guzel, red. wyd. pol. Bogusław Okopieć / wyd. Edra Urban & Partner /cWrocław 2021, wyd.9
2. Farmakologia z elementami toksykologii - tom 1-2 / Ernst Mutschler, Gerd Geisslingerr, Peter Ruth, Sabine Menzel, Achim Schmidtko, red. wyd. pol. Dariusz Pawlak, red. wyd. pol. Beata Sienkiewicz-Oleszkiewicz / wyd. MedPh... / Wrocław 2020, wyd.1

B. Literatura uzupełniająca

1. Farmakologia /red. nauk. Grażyna Rajtar-Cynke / wyd. PZWL / Lublin 2015, wyd.3
2. Farmakologia w zadaniach. Farmakologia ogólna i kliniczna / Małgorzata Berezińska, Anna Wiktorowska-Owczarek / wyd. PZWL / Warszawa 2020, wyd.1
3. Farmakologia w zadaniach. Receptura i postaci leków. / Małgorzata Berezińska, Anna Wiktorowska-Owczarek / PZWL / Warszawa 2018, wyd.1

Efekty uczenia się

Zakres	Kod	Opis	Forma weryfikacji
Wiedza – student zna i rozumie:	LJO_CW28	poszczególne grupy środków leczniczych; ich mechanizmy i efekty działania, podstawowe wskazania i przeciwwskazania oraz podstawowe parametry farmakokinetyczne i farmakodynamiczne	Kolokwia oraz egzamin pisemny mający na celu sprawdzenie znajomości teorii, poziomu zrozumienia teorii,
	LJO_CW29	uwarunkowania fizjologiczne i chorobowe wchłaniania, metabolizmu i eliminacji leków przez organizm człowieka;	

	LJO_CW30	podstawowe zasady farmakoterapii; z uwzględnieniem jej skuteczności i bezpieczeństwa, konieczności indywidualizacji leczenia, w tym wynikającej z farmakogenetyki;	umiejętność praktycznego zastosowania teorii do analizy wybranych zagadnień.
	LJO_CW31	ważniejsze działania niepożądane leków, w tym wynikające z ich interakcji; interakcje i problem polipragmatyzacji	
	LJO_CW32	problem lekooporności, w tym lekooporności wielolekowej oraz zasady racjonalnej antybiotykoterapii;	
	LJO_CW33	możliwości i rodzaje terapii biologicznej, komórkowej, genowej i celowanej w określonych chorobach;	
	LJO_CW34	podstawowe pojęcia z zakresu toksykologii ogólnej;	
	LJO_CW35	grupy leków, których nadużywanie może prowadzić do zatrucia;	
	LJO_CW36	objawy najczęściej występujących ostrych zatruc, w tym alkoholem, narkotykami i innymi substancjami psychoaktywnymi, metalami ciężkimi oraz wybranymi grupami leków; wybranymi grupami leków, narkotykami oraz innymi substancjami psychoaktywnymi, grzybami oraz metalami ciężkimi	
	LJO_CW37	podstawowe zasady postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w zatruciach;	
Umiejętności – student potrafi:	LJO_CU08	wykonywać proste obliczenia farmakokinetyczne;	Ocena praktycznego zastosowania wiedzy podczas wykonania ćwiczeń i dyskusji na seminariach. Umiejętność opracowania i interpretacji uzyskanych wyników.
	LJO_CU09	dobierać leki w odpowiednich dawkach w celu korygowania zjawisk patologicznych w ustroju i w poszczególnych narządach;	
	LJO_CU10	projektować schematy racjonalnej chemioterapii zakażeń - empirycznej i celowanej;	
	LJO_CU11	przygotowywać zapisy form recepturowych wybranych substancji leczniczych oraz wystawiać recepty, w tym e-recepty, zgodnie z przepisami prawa;	
	LJO_CU12	poszukiwać wiarygodnych informacji o produktach leczniczych, ze szczególnym uwzględnieniem charakterystyki produktów leczniczych (ChPL) oraz baz danych;	
	LJO_CU13	szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych oraz w stanach niewydolności wątroby i nerek, oraz zapobiega zatruciom lekami;	
	LJO_CU08	wykonywać proste obliczenia farmakokinetyczne;	
Kompetencje społeczne – student jest zdolny do:	LJO_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	Ocena w trakcie ćwiczeń i seminariów.
	LJO_K07	korzystania z obiektywnych źródeł informacji;	
	LJO_K08	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;	
	LJO_K10	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;	
Kontakt g.grzesk@amisns.edu.pl			

Nazwa przedmiotu Fizjologia			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) dr Piotr Badtke; mgr Paweł Musiał			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	21+8	1
2) Ćwiczenia	zajęcia w pracowni laboratoryjnej	61+29	3
3) Wykład seminaryjny	zajęcia w sali dydaktycznej	33+13	1,5
4) Praca własna studenta	studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się	ok. 230	8,5
Cykl dydaktyczny 2023/2024			
Status przedmiotu obowiązkowy	Język wykładowy polski		
Metody dydaktyczne 1) wykład problemowy prowadzony w oparciu o prezentację multimedialną 2) W trakcie ćwiczeń studenci przeprowadzają doświadczenia praktyczne dotyczące zagadnień poznanych w czasie wykładu problemowego 3) metoda dyskusji seminaryjnej, metoda referatu, metoda wykładu 4) przygotowanie do zaliczeń i egzaminów, studiowanie literatury	Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne		
	<p>A. Sposób zaliczenia</p> <ul style="list-style-type: none"> wykłady - egzamin wykłady seminaryjne - zaliczenie z oceną ćwiczenia - zaliczenie z oceną <p>B. Formy zaliczenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> wykłady - egzaminy z fizjologii będą standardowo przeprowadzone w warunkach stacjonarnych i będą przeprowadzone w formie pisemnej. wykłady seminaryjne - ocena na podstawie średniej z wszystkich 4 kolokwiiów. ćwiczenia – ocena będąca średnią ocen ze wszystkich sprawdzianów śródrocznych. <p>C. Podstawowe kryteria/wymagania egzaminacyjne</p> <p>Zaliczenie przedmiotu</p> <ol style="list-style-type: none"> Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest uzyskanie pozytywnego wyniku z egzaminu końcowego. Dopuszczenie do II semestru (letniego) wymaga: <ul style="list-style-type: none"> zaliczenia wszystkich zajęć kontrolowanych, uzyskania średnich wyników na poziomie co najmniej 60 % ze sprawdzianów przeprowadzanych w ramach cotygodniowych zajęć. W przypadku nie uzyskania w semestrze zimowym wymaganej średniej 60 % ze sprawdzianów studentowi przysługuje prawo napisania sprawdzianu dopuszczającego. Sprawdzenie ten będzie przeprowadzony w formie pisemnej i będzie obejmować wszystkie zagadnienia zawarte w programie ćwiczeń i omawiane w trakcie semestru zimowego. Próg zaliczenia to 60%. W przypadku nie zaliczenia lub nieobecności na sprawdzianie dopuszczającym student ma prawo przystąpienia do poprawkowego sprawdzianu dopuszczającego. Sprawdzenie ten będzie przeprowadzony w formie pisemnej i będzie obejmować wszystkie zagadnienia zawarte w programie ćwiczeń i omawiane w trakcie semestru zimowego. Próg zaliczenia to 60%. Student, który z poprawkowego sprawdzianu dopuszczającego otrzyma ocenę niedostateczną nie uzyska zaliczenia przedmiotu. Dopuszczenie do egzaminu z przedmiotu wymaga: <ul style="list-style-type: none"> zaliczenia wszystkich zajęć kontrolowanych, uzyskania średnich wyników na poziomie co najmniej 60 % z kolokwiiów oraz osobno ze sprawdzianów przeprowadzanych w ramach cotygodniowych zajęć. Osoba, która nie uzyska wyników na poziomie dopuszczającym otrzymuje ocenę niedostateczną w pierwszym terminie zaliczenia z wykładów seminaryjnych. W przypadku nie uzyskania w semestrze letnim wymaganej średniej 60 % ze sprawdzianów i osobno kolokwiiów studentowi przysługuje prawo do napisania sprawdzianu dopuszczającego. Sprawdzenie ten będzie przeprowadzony w formie pisemnej i będzie obejmować wszystkie zagadnienia zawarte w programie ćwiczeń i omawiane w trakcie roku akademickiego. Próg zaliczenia to 60%. Ocena ze sprawdzianu dopuszczającego będzie stanowić ocenę z wykładów seminaryjnych w Iszym terminie poprawkowym. 		

10. Student, który ze sprawdzianu dopuszczającego uzyska ocenę niedostateczną, otrzymuje ocenę niedostateczną w terminie egzaminu z przedmiotu.
11. Student, który ze sprawdzianu dopuszczającego uzyska ocenę niedostateczną lub nie przystąpi do niego, ma prawo do napisania poprawkowego sprawdzianu dopuszczającego. Sprawdzenie ten będzie przeprowadzony w formie pisemnej w terminie poprawkowej sesji egzaminacyjnej i będzie obejmować wszystkie zagadnienia zawarte w programie ćwiczeń i omawiane w trakcie roku akademickiego. Próg zaliczenia to 60%.
12. Ocena z poprawkowego sprawdzianu dopuszczającego będzie stanowić ocenę z wykładów seminaryjnych w 2gim terminie poprawkowym.

Kryteria ocen egzaminacyjnych i zaliczeniowych:

Ocena	Procent prawidłowych odpowiedzi
Bardzo dobry 5,0	odpowiada $\geq 91\%$
Ponad dobry 4,5	odpowiada ≥ 83 a $< 91\%$
Dobry 4,0	odpowiada ≥ 75 a $< 83\%$
Dość dobry 3,5	odpowiada ≥ 67 a $< 75\%$
Dostateczny 3,0	odpowiada ≥ 60 a $< 67\%$
Niedostateczny 2,0	odpowiada $< 60\%$

Zaliczenie ćwiczeń

1. Każde ćwiczenia na których Student był obecny, powinny być zakończone zaliczeniem przez Asystenta prowadzącego zajęcia.
2. Student uzyskuje zaliczenie ćwiczeń pod warunkiem czynnego w nich udziału.
3. W przypadku dyskwalifikacji lub nieuzyskania przez Studenta zaliczenia ćwiczenia, na którym Student był obecny, Student uzyskuje 0 punktów ze sprawdzianu (wejściówki), niezależnie od liczby udzielonych odpowiedzi prawidłowych.

Oceny z ćwiczeń

1. Wraz z rozpoczęciem każdego zajęcia kontrolowanych Student powinien być przygotowany do sprawdzianu wiadomości z zakresu materiału dotyczącego tematyki bieżących zajęć i wykładów poprzedzających.
2. Ewentualna **zbieżność czasowa sprawdzianów lub kolokwii z innych przedmiotów nie może być powodem zaniechania sprawdzenia wiadomości Studentów.**
3. Wynik sprawdzianu przeprowadzanego podczas zajęć jest odsetkiem odpowiedzi prawidłowych, wyrażonym liczbą całkowitą (wynik po zaokrągleniu liczby niecałkowitej do najbliższej wartości całkowitej, zgodnie z zasadą zaokrąglania liczb: pierwsza liczba po przecinku ≥ 5 – w górę, < 5 – w dół).
4. Średnia wyników wszystkich sprawdzianów przeprowadzonych w danym roku akademickim jest składową punktowej oceny wyników śródrocznych (Tab.1).

Kolokwia

1. Kolokwia odbywają się na koniec każdego bloku ćwiczeniowego.
2. Wynik kolokwium jest odsetkiem odpowiedzi prawidłowych, wyrażonym liczbą całkowitą (wynik po zaokrągleniu liczby niecałkowitej do najbliższej wartości całkowitej, zgodnie z zasadą zaokrąglania liczb: pierwsza liczba po przecinku ≥ 5 – w górę, < 5 – w dół).
3. Ujawnione próby nielegalnego komunikowania się w trakcie kolokwii, wykorzystywania nielegalnie przekazanych informacji, a także powielania pytań podczas kolokwium pociągają za sobą dyskwalifikację.
4. Student, który nie przystąpi do kolokwium z przyczyn nieusprawiedliwionych lub zostanie zdyskwalifikowany otrzymuje z danego kolokwium wynik 0 (zero) punktów.
5. W przypadku **usprawiedliwionej** nieobecności na kolokwium Student może przystąpić do dodatkowych kolokwii, które będą przeprowadzone po zakończeniu zajęć. Kolokwia te mogą być przeprowadzone w formie testowej, opisowej lub ustnej, a poziom ich trudności nie powinien być niższy od odpowiednich kolokwii, przeprowadzonych w terminach normalnych.

Punkty za pracę śródroczną

1. Do wyniku testowej lub pisemnej części egzaminu doliczane są punkty za pracę śródroczną (Tab. I) za wyniki ze sprawdzianów (maksymalnie 3 punkty) oraz za wyniki z kolokwii (maksymalnie 10 punktów).
2. Średnie wyników uzyskany przez Studenta ze sprawdzianów i kolokwii, w przypadku wartości ułamkowej, zawsze są zaokrąglane w górę, do najbliższej wartości całkowitej.

Tab. I. Punkty za pracę śródroczną

Średnia wyników	SPRAWDZIANY (Punkty doliczane do egzaminu testowego)	KOLOKWIA (Punkty doliczane do egzaminu testowego)
poniżej 65	0	0
65 – 69	0	1
70 – 79	1	3
80 – 85	2	5
powyżej 85	3	7

Zwolnienie z egzaminu

1. Studenci z maksymalną punktacją (10 pkt) za pracę śródroczną zostaną zwolnieni z egzaminu z oceną bardzo dobrą, a osoby które uzyskają za pracę śródroczną minimum 7 punktów mają prawo przystąpić do dodatkowego sprawdzianu kwalifikującego do zwolnienia z egzaminu.
2. Próg zaliczenia dodatkowego sprawdzianu wynosi 60 punktów (co najmniej 60% odpowiedzi prawidłowych).
3. Studentowi, który uzyska na dodatkowym sprawdzianie kwalifikującym do zwolnienia z egzaminu wynik co najmniej 60 punktów zostaną doliczone punkty za pracę śródroczną i zostanie zaproponowane zwolnienie z egzaminu z oceną zgodną ze skalą ocen podaną w Regulaminie Studiów.
4. Student, którego nie satysfakcjonuje ocena uzyskana w wyniku dodatkowego sprawdzianu testowego ma prawo przystąpić do egzaminu. W przypadku uzyskania przez studenta innej oceny na egzaminie, do indeksu zostanie wpisana ocena lepsza.

Nieobecności i ich odrabianie

1. Studenci, którzy byli nieobecni na **nie więcej niż 2 ćwiczeniach** w semestrze, muszą zaliczyć te zajęcia. Zaliczenia nieobecności będą miały formę pisemną lub ustną i będą przeprowadzone po zakończeniu zajęć w semestrze zimowym i letnim. Poziom ich trudności nie powinien być niższy od odpowiednich sprawdzianów, przeprowadzonych w terminach normalnych.
2. **Przekroczenie 2 nieobecności na ćwiczeniach w semestrze jest jednoznaczne z niedopuszczeniem do semestru letniego lub egzaminu.**

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

- A. **Wymagania formalne:** Uczestnictwo w ćwiczeniach w ubiorze ochronnym. Posiadanie przygotowania teoretycznego do ćwiczenia. Posiadanie identyfikatora personalnego.
- B. **Wymagania wstępne:** zaliczone przedmioty: anatomia.

Cele przedmiotu

1. Nabycie wiedzy i umiejętności pozwalających na ocenę funkcjonowania zdrowego organizmu, w warunkach spoczynkowych i wysiłkowych oraz zrozumienie podstawowych mechanizmów regulacyjnych zabezpieczających organizm przed zmianami środowiska zewnętrznego i wewnętrznego.

Treści programowe

1 Wykład	Wprowadzenie do fizjologii. Regulacje fizjologiczne. Pobudliwość. Fizjologia mięśni poprzecznie prążkowanych i gładkich.	5 godz.
2 Wykład	Czynności odruchowe. Sterowanie ruchem i postawą ciała.	3 godz.
3 Wykład sem.	Autonomiczny układ nerwowy (AUN).	2 godz.
	Kolokwium 1	2 godz.
4 Wykład sem.	Elektrofizjologia serca. Wprowadzenie do elektrokardiografii (EKG).	3 godz.
5 Wykład sem.	Serce jako pompa. Regulacja czynności serca.	3 godz.
6 Wykład sem.	Fizjologia naczyń krwionośnych. Tętno. Ciśnienie tętnicze (BP) i żyłne.	3 godz.
7 Wykład sem.	Regulacja krążenia.	3 godz.
8 Wykład sem.	Czynniki ciśnienia tętniczego. Wstrząs. Metody oceny układu krążenia.	3 godz.
	Kolokwium 2	2 godz.
9 Wykład sem.	Podstawy fizjologii wysiłku fizycznego. Termoregulacja.	5 godz.
10 Wykład	Fizjologia układu czerwono krwinkowego.	4 godz.
11 Wykład	Białe krwinki, grupy krwi, hemostaza.	4 godz.

12 Wykład sem.	Hormony. <i>PB</i>	5 godz.	
13 Wykład	Motoryka i wydzielanie przewodu pokarmowego. Trawienie i wchłanianie. Mechanizmy kontroli apetytu. Ocena przemiany materii.	5 godz.	
	Kolokwium 3	2 godz.	
14 Wykład	Fizjologia układu oddechowego. Regulacja oddychania.	4 godz.	
15 Wykład	Fizjologia nerek. Regulacje nerkowe. Równowaga kwasowo-zasadowa. Regulacja wodno-elektrolitowa ustroju.	4 godz.	
16 Wykład sem.	Zmysły cz.1. Czucie i percepcja. Organizacja układu czuciowego. Słuch i równowaga.	3 godz.	
17 Wykład sem.	Zmysły cz.2. Wzrok. Fizjologia widzenia. Węch i smak.	3 godz.	
18 Wykład sem.	Rytmy biologiczne. Sen i czuwanie. Elektroencefalografia. Wybrane funkcje ośrodkowe. <i>PB</i>	3 godz.	
	Kolokwium 4	2 godz.	
1 Ćwiczenia	Wprowadzenie do fizjologii. Regulacje fizjologiczne. Pobudliwość. Fizjologia mięśni poprzecznie prążkowanych i gładkich.	5 godz.	
2 Ćwiczenia	Czynności odruchowe. Sterowanie ruchem i postawą ciała.	5 godz.	
3 Ćwiczenia	Autonomiczny układ nerwowy (AUN).	4 godz.	
4 Ćwiczenia	Elektrofizjologia serca. Wprowadzenie do elektrokardiografii (EKG).	5 godz.	
5 Ćwiczenia	Serce jako pompa. Regulacja czynności serca.	5 godz.	
6 Ćwiczenia	Fizjologia naczyń krwionośnych. Tętno. Ciśnienie tętnicze (BP) i żyłne.	5 godz.	
7 Ćwiczenia	Regulacja krążenia.	5 godz.	
8 Ćwiczenia	Analiza EKG	5 godz.	
	Ćwiczenie podsumowujące. Omówienie najtrudniejszych pytań z I i II kolokwium	3 godz.	
9 Ćwiczenia	Podstawy wysiłku fizycznego.	5 godz.	
10 Ćwiczenia	Fizjologia układu czerwono-krwinkowego.	5 godz.	
11 Ćwiczenia	Białe krwinki, grupy krwi, hemostaza.	5 godz.	
12 Ćwiczenia	Hormony.	4 godz.	
	Ćwiczenie podsumowujące. Omówienie najtrudniejszych pytań z III kolokwium	4 godz.	
13 Ćwiczenia	Fizjologia układu oddechowego. Regulacja oddychania.	5 godz.	
14 Ćwiczenia	Fizjologia nerek. Regulacje nerkowe. Równowaga kwasowo-zasadowa. Regulacja wodno-elektrolitowa ustroju.	5 godz.	
15 Ćwiczenia	Zmysły cz.1. Czucie i percepcja. Organizacja układu czuciowego. Słuch i równowaga.	5 godz.	
16 Ćwiczenia	Zmysły cz.2. Wzrok. Fizjologia widzenia. Węch i smak.	5 godz.	
	Ćwiczenie podsumowujące. Omówienie najtrudniejszych pytań z IV kolokwium	5 godz.	
Zajęcia służące zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy – liczba punktów ECTS		0	
Prowadzone badania naukowe związane z prowadzonymi zajęciami:			
Wykaz literatury			
A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):			
T. Brzozowski (red.); „Konturek Fizjologia człowieka”, Edra Urban&Partner, Wrocław 2019 i nowsze.			
B. Literatura uzupełniająca			
„Fizjologia człowieka z elementami fizjologii stosowanej i klinicznej”. Władysław Z. Traczyk; Andrzej Trzebski, PZWL Wydawnictwo / Warszawa 2015, wyd.3 i nowsze.			
„Fizjologia człowieka – zintegrowane podejście” Dee Unglaub Silverthorn, PZWL, Warszawa 2018, wyd.1 i nowsze.			
Efekty uczenia się			
Zakres	Kod	Opis	Forma weryfikacji
Wiedza – student zna i rozumie	LJO_BW19	podstawy pobudzenia i przewodzenia w układzie nerwowym oraz wyższe czynności nerwowe, a także fizjologię mięśni prążkowanych i gładkich oraz funkcje krwi;	Egzamin pisemny mający na celu sprawdzenie znajomości teorii, poziomu zrozumienia teorii, umiejętność praktycznego zastosowania teorii do analizy wybranych zagadnień.
	LJO_BW20	czynność i mechanizmy regulacji wszystkich narządów i układów organizmu człowieka, w tym układu: krążenia, oddechowego, pokarmowego, moczowego, i powłok skórnych oraz zależności istniejące między nimi;	
	LJO_BW21	procesy zachodzące podczas starzenia się organizmu i zmiany w funkcjonowaniu narządów związane ze starzeniem;	
	LJO_BW22	podstawowe ilościowe parametry opisujące wydolność poszczególnych układów i narządów, w tym: zakres normy i czynniki demograficzne wpływające na wartość tych parametrów;	

Umiejętności – student potrafi	LJO_BU07	wykonywać proste testy czynnościowe oceniające organizm człowieka jako układ regulacji stabilnej (testy obciążeniowe, wysiłkowe) i interpretować dane liczbowe dotyczące podstawowych zmiennych fizjologicznych;	Ocena praktycznego zastosowania wiedzy podczas wykonania ćwiczeń laboratoryjnych. Umiejętność opracowania i interpretacji uzyskanych wyników.
Kompetencje społeczne – student jest zdolny do	LJO_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	Obserwacja postępów podczas wykonywania ćwiczeń laboratoryjnych i zajęć seminaryjnych
	LJO_K07	korzystania z obiektywnych źródeł informacji;	
	LJO_K08	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;	
	LJO_K10	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;	
Kontakt p.badtke@amisns.edu.pl			

Nazwa przedmiotu Geriatria			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) dr n med. Katarzyna Porzych; lek med. Mariola Turek - Stępień			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	32	1
2) Zajęcia praktyczne	zajęcia w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicznym/Oddziale Geriatrycznym i Poradni geriatrycznej	55	2
3) Praktyczne nauczanie kliniczne – do wyboru	zajęcia w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicznym/Oddziale Geriatrycznym i Poradni geriatrycznej	Od 0 do 180	Od 0 do 6
4) Praca własna studenta		Od ok. 60 do ok. 240	Od 2 do 8
Cykl dydaktyczny 2023			
Status przedmiotu 1), 2) obowiązkowy 3) do wyboru		Język wykładowy polski	
Metody dydaktyczne <ul style="list-style-type: none"> wykład informacyjny z prezentacją multimedialną w trakcie zajęć praktycznych studenci pracują z pacjentami. Mają kontakt zarówno z pacjentami hospitalizowanymi w Oddziale, jak i pacjentami ambulatoryjnymi; zwraca się szczególną uwagę na nabycie przez studentów umiejętności praktycznych; metoda studium przypadku, metoda obserwacji (badania pacjenta), metoda dyskusji seminaryjnej; pokaz, metoda symulacyjna w trakcie praktycznego nauczania klinicznego student w sposób 		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
		A. Sposób zaliczenia <ul style="list-style-type: none"> egzamin (wykład) zaliczenie z oceną (zajęcia praktyczne, praktyczne nauczanie kliniczne) 	
		B. Formy zaliczenia: <ul style="list-style-type: none"> test z pytaniami wielokrotnego wyboru; wielokrotnej odpowiedzi, wyboru Tak/Nie i dopasowania odpowiedzi zaliczenie z oceną na podstawie obecności na zajęciach praktycznych oraz pozytywnego zaliczenia kolokwium końcowego zaliczenie na podstawie obecności na zajęciach klinicznego nauczania praktycznego oraz zaliczenia poszczególnych efektów kształcenia w zakresie umiejętności, a także OSCE (<i>Objective Structured Clinical Examination</i>) jako zakończenie całości praktycznego nauczania klinicznego 	

<p>praktyczny wykorzystuje zdobytą wiedzę i nabyte umiejętności w bezpośrednim, indywidualnym kontakcie z pacjentami pod nadzorem lekarza specjalisty</p> <ul style="list-style-type: none"> • praca własna studenta – studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowanie do zaliczeń i egzaminów 	<p>C. Podstawowe kryteria</p> <p>Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest obecność na wszystkich zajęciach praktycznych. Dopuszczalna jest nieobecność na 1 zajęciu z przyczyn usprawiedliwionych, która wymaga odrobienia u asystenta prowadzącego dane zajęcia. Nieobecność na większej liczbie zajęć wymaga odrobienia całego bloku z inną grupą studencką. Studenci otrzymują ocenę z ćwiczeń, którą wystawia asystent na podstawie aktywności oraz wiedzy z kolokwium. W celu uzyskania oceny pozytywnej student powinien: przynajmniej dostatecznie poznać i zrozumieć całą wiedzę zawartą w literaturze podstawowej, podaną w sylabusie przedmiotu oraz przekazanej przez prowadzących zajęcia lub w innej formie dostępnej w wyniku aktywnych form zajęć, przynajmniej dostatecznie opanować wszelkie umiejętności przewidziane programem przedmiotu, ćwiczone na zajęciach, wykazać przynajmniej dostateczną umiejętność obserwowania i analizowania otaczających zjawisk, zwłaszcza tych, z którymi jako absolwent będzie miał do czynienia w praktycznej działalności, w stopniu przynajmniej dostatecznym umieć formułować logiczne sądy na podstawie informacji pochodzących z różnych pozycji literatury, z wyników ćwiczeń itp., przed przystąpieniem do egzaminu uzyskać zaliczenie z zajęć praktycznych.</p> <p>Kryteria ocen egzaminacyjnych:</p> <p>3,0 student na egzaminie uzyskuje od 60% do 66% sumy punktów; 3,5 student na egzaminie uzyskuje od 67% do 74% sumy punktów; 4,0 student na egzaminie uzyskuje od 75% do 82% sumy punktów; 4,5 student na egzaminie uzyskuje od 83% do 90% sumy punktów; 5,0 student na egzaminie uzyskuje od 91% do 100% sumy punktów;</p>
--	--

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

- A. Wymagania formalne: na zajęciach obowiązuje ubiór ochronny, obuwie zmienne i identyfikator.
B. Wymagania wstępne: zaliczenie egzaminu z chorób wewnętrznych.

Cele przedmiotu

- Zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami gerontologicznymi, teoriami starzenia i charakterystyką osobniczego i populacyjnego starzenia się człowieka.
- Zapoznanie studentów ze specyficznymi problemami geriatrycznymi (stan odżywiania, odleżyny, nietrzymanie zwieraczy, odrębności diagnostyczno - terapeutyczne wybranych chorób, możliwość wykorzystania prewencji pierwotnej, wtórnej i późnej).
- Nabycie przez studentów praktycznych umiejętności przeprowadzenia Całościowej Oceny Geriatrycznej – ocena czynnościowa, zdrowia fizycznego, stanu umysłowego, oraz potrzeb socjalnych.
- Wykształcenie umiejętności interdyscyplinarnego i zespołowego rozwiązywania złożonych potrzeb medycznych człowieka starego oraz umiejętności komunikowania się z chorym i jego rodziną.
- Zapoznanie studentów z istotnymi etycznymi i społecznymi problemami w geriatric: organizacją i zasadami funkcjonowania placówek pomocy i leczenia ludzi starych, możliwościami wykorzystania opieki medycznej oraz pomocy i opieki rodziny, opieką paliatywną, opieką nad chorym umierającym, czynnikami kształtującymi jakość życia w wieku podeszłym.

Treści programowe

1 Wykład	Podstawy fizjologii starzenia: starzenie populacyjne, teorie starzenia, zmiany somatyczne związane z procesem starzenia i ich konsekwencje kliniczne, typy starzenia, progeria, zmiany psychiczne związane z procesem starzenia.	4 godz.
2 Wykład	Ocena chorego w wieku podeszłym oraz istotne społeczne i etyczne problemy w geriatric: Całościowa Ocena Geriatryczna (COG) (podejście holistyczne w geriatric, ocena czynnościowa, ocena zdrowia fizycznego, ocena stanu umysłowego, ocena socjalno – środowiskowa). Placówki pomocy i leczenia osób w podeszłym wieku: organizacje i formy opieki geriatrycznej, opieka paliatywna, opieka nad chorym umierającym, zagrożenia związane z hospitalizacją i unieruchomieniem (następstwa, pielęgnacja, rehabilitacja). Czynniki kształtujące jakość życia w podeszłym wieku.	4 godz.
3 Wykład	Specyficzne problemy geriatryczne – problemy niesprawności i niewydolności: stan odżywiania, odleżyny, nietrzymanie zwieraczy, upadki i zaburzenia chodu, zespoły psychogeriatryczne (demencja, depresja, delirium).	4 godz.
4 Wykład	Odrębności diagnostyczno – terapeutyczne : możliwości wykorzystania prewencji pierwotnej, wtórnej i późnej w geriatric, zasady farmakoterapii geriatrycznej.	4 godz.

5 Wykład	Najczęściej występujące zespoły chorobowe w wieku podeszłym. Choroby układu krążenia: nadciśnienie tętnicze, choroba niedokrwienna serca, przewlekła niewydolność serca.	4 godz.
6 Wykład	Najczęściej występujące zespoły chorobowe w wieku podeszłym. Infekcyjne stany chorobowe: zapalenia płuc, zakażenia układu moczowego.	4 godz.
7 Wykład	Najczęściej występujące zespoły chorobowe w wieku podeszłym: zaburzenia endokrynologiczne: cukrzyca wieku podeszłego, choroby tarczycy.	3 godz.
8 Wykład	Najczęściej występujące zespoły chorobowe w wieku podeszłym. Choroby układu ruchu: osteoporoza, reumatoidalne zapalenie stawów, zeszywniające zapalenie stawów kręgosłupa, zapalenie olbrzymiokomórkowe tętnic i polimialgia reumatyczna, zmiany zwyrodnieniowo-wytwórcze stawów.	3 godz.
1 Zajęcia prakt.	Badanie pacjenta w wieku podeszłym: umiejętność badania podmiotowego (wywiad z pacjentem i rodziną	8 godz.
2 Zajęcia prakt.	chorego), ocena sytuacji socjalnej, umiejętność badania przedmiotowego pacjenta w wieku podeszłym.	7 godz.
3 Zajęcia prakt.	Umiejętność prowadzenia Całościowej Oceny Geriatrycznej (część I): ocena czynnościowa: skala oceny podstawowych czynności życiowych (ADL), skala oceny złożonych czynności życia codziennego (IADL).	7 godz.
4 Zajęcia prakt.	Umiejętność prowadzenia Całościowej Oceny Geriatrycznej (część II): ocena zdrowia fizycznego: ocena ryzyka upadków (test Tinetti), ocena ryzyka powstawania odleżyn (skala Norton), ocena stanu odżywienia (skala MNA), ocena ryzyka operacyjnego chorego w wieku podeszłym (skala Cumminsa i wsp.).	7 godz.
5 Zajęcia prakt.	Umiejętność prowadzenia Całościowej Oceny Geriatrycznej (część III): ocena stanu umysłowego: ocena funkcji umysłowych (test MMSE Folsteinów, skrócony test sprawności umysłowej wg Hodgkinsona), ocena zaburzeń nastroju (Geriatryczna Skala Oceny Depresji wg Yesavage'a i wsp.), ocena socjalno-środowiskowa.	7 godz.
6 Zajęcia prakt.	Ocena ciężkości stanu klinicznego chorych.	7 godz.
7 Zajęcia prakt.	Opanowanie umiejętności dokumentowania objawów klinicznych.	7 godz.
1 PNK	ZOL/Oddział geriatryczny	Od 44 do 132 godz.
2 PNK	Poradnia geriatryczna	Od 16 do 48 godz.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

1. Geriatria - wybrane zagadnienia / Jerzy Gąsowski, Karolina Piotrowicz / MP / Kraków 2020, wyd.1
2. Geriatria. Praktyczny przewodnik. / Regina Roller-Wirnsberger, Katrin Singler, Maria Cristina Polidori, red. wyd. pol. Katarzyna Wieczorowska-Tobis, red. wyd. pol. Agnieszka Neumann-Podczaska / PZWL / Warszawa 2021, wyd.1

B. Literatura uzupełniająca

1. Psychogeriatrya / Mateusz Cybulski, Elżbieta Krajewska-Kułak, Kornelia Kędziora-Kornatowska, Napoleon Waszkiewicz/ PZWL/ Warszawa 2017, wyd.1
2. Farmakoterapia w geriatryi / Constanze Schafer, Andrea Liekweg, Albrecht Eisert, red. wyd. pol. Barbara Bień, red. wyd. pol. Zyta B. Wojszel, red. wyd. pol. Katarzyna Wieczorowska-Tobis, red. wyd. pol. Dariusz Pawlak / MedPh... / Wrocław 2016, wyd.1

Efekty uczenia się

Zakres	Kod i opis	Forma weryfikacji
Wiedza	LJO_EW09 przebieg i objawy procesu starzenia się, a także zasady całościowej oceny geriatrycznej i opieki interdyscyplinarnej w odniesieniu do pacjenta w podeszłym wieku; do osób starszych; LJO_EW10 odrębności w objawach klinicznych, diagnostyce i terapii najczęstszych chorób występujących u osób starszych; LJO_EW11 zagrożenia związane z hospitalizacją osób starszych; LJO_EW12 podstawowe zasady organizacji opieki nad osobą starszą i obciążenia opiekuna osoby starszej;	Test z pytaniami wielokrotnego wyboru; wielokrotnej odpowiedzi, wyboru Tak/Nie i dopasowania odpowiedzi
Umiejętności	LJO_EU02 zebrać wywiad z osobą starszą, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta; LJO_EU13 przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne geriatryczne dostosowane do określonej sytuacji klinicznej; LJO_EU111 "prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa;";	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność w czasie: zajęć praktycznych i praktycznego nauczania klinicznego (dokumentowanie zaliczenia umiejętności w dzienniczku), egzaminu praktycznego oraz OSCE na ostatnim roku studiów.

<p>Kompetencje społeczne (postawy)</p>	<p>LJO_EU02 zebrać wywiad z osobą starszą, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta; LJO_EU13 przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne geriatryczne dostosowane do określonej sytuacji klinicznej; LJO_EU111 "prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa;";</p>	<p>Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego postawy w czasie: zajęć praktycznych i praktycznego nauczania klinicznego (dokumentowanie zaliczenia kompetencji w dzienniczku), egzaminu praktycznego oraz OSCE na ostatnim roku studiów.</p>
<p>Kontakt: k.porzych@amisns.edu.pl</p>		

Nazwa przedmiotu Ginekologia i położnictwo - zajęcia utrwalająco-uzupełniające			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) dr hab. n. med. Małgorzata Świątkowska – Freund, lek. med. Joanna Chęć			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	20	1
2) Ćwiczenia	zajęcia w CDiSM	50	2
3) Praca własna studenta		Ok.30	1
Cykl dydaktyczny 2023			
Status przedmiotu fakultatywny	Język wykładowy polski		
Metody dydaktyczne 1) Wykład seminaryjny. 2) Ćwiczenia z wykorzystaniem тренаżerów, manekinów, symulatorów; 3) Praca własna studenta - studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowywanie się do zaliczeń i egzaminu, zwłaszcza egzaminu końcowego	Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne		
	A. Sposób zaliczenia • Zaliczenie bez oceny (wykład) • zaliczenie z oceną (ćwiczenia)		
	B. Formy zaliczenia: 1) zaliczenie bez oceny na podstawie obecności na wykładach 2) zaliczenie z oceną na ostatnich ćwiczeniach		
	C. Podstawowe kryteria/wymagania egzaminacyjne Obecność obowiązkowa na wszystkich zajęciach; możliwość odrabiania z inną grupą studentką. Zaliczenie na podstawie zaliczenia poszczególnych umiejętności praktycznych w zakresie badania fizykalnego w formie OSCE na zakończenie semestru. Kryteria ocen: 0-59 % – niedostateczny (2), 60-70 % – dostateczny (3), 71-76 % – dość dobry (3,5), 77-84 % – dobry (4), 85-89 % – ponad dobry (4,5), 90-100 % – bardzo dobry (5).		
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi A. <u>Wymagania formalne</u> : ubiór ochronny na ćwiczeniach, identyfikator B. <u>Wymagania wstępne</u> : brak			
Cele przedmiotu 1. Przygotowanie do rozwiązywania zagadnień problemowych i do OSCE ma ostatnim roku studiów oraz do Lekarskiego Egzaminu Końcowego. 2. Poszerzenie wiedzy, a przede wszystkim umiejętności dotyczących położnictwa i ginekologii na bazie w Centrum Dydaktyki i Symulacji Medycznej.			
Treści programowe			
1 Wykład	Podstawy badania ginekologicznego, uroginekologicznego	4 godz.	
2 Wykład	Rozpoznanie ciąży. Rozwój płodu. Budowa łożyska.	4 godz.	
3 Wykład	Ultrasonografia w ciąży prawidłowej.	4 godz.	
4 Wykład	Poród fizjologiczny	4 godz.	
5 Wykład	Noworodek	2 godz.	
1. Ćwiczenia	Badanie ginekologiczne	2 godz.	
2. Ćwiczenia	Badanie ginekologiczne	2 godz.	
3. Ćwiczenia	Badanie sutków	2 godz.	
4. Ćwiczenia	Badanie położnicze	2 godz.	
5. Ćwiczenia	Badanie położnicze	2 godz.	

6. Ćwiczenia	Badanie położnicze	2 godz.
7. Ćwiczenia	Poród fizjologiczny	2 godz.
8. Ćwiczenia	Poród fizjologiczny	2 godz.
9. Ćwiczenia	Poród fizjologiczny	2 godz.
10. Ćwiczenia	Poród fizjologiczny	2 godz.
11. Ćwiczenia	Poród fizjologiczny	2 godz.
12. Ćwiczenia	Objawy świadczące o nieprawidłowym przebiegu ciąży (nieprawidłowe krwawienia)	2 godz.
13. Ćwiczenia	objawy świadczące o nieprawidłowym przebiegu ciąży (czynność skurczowa macicy)	2 godz.
14. Ćwiczenia	Zaliczenie w formie egzaminu OSCE	2 godz.
15. Ćwiczenia	ocena stan noworodka w skali Apgar;	2 godz.
16. Ćwiczenia	ocenia dojrzałości noworodka;	2 godz.
17. Ćwiczenia	odruchy noworodkowe;	2 godz.
18. Ćwiczenia	KTG	2 godz.
19. Ćwiczenia	KTG	2 godz.
20. Ćwiczenia	Poród nietypowy	2 godz.
21. Ćwiczenia	Poród nietypowy	2 godz.
22. Ćwiczenia	Opieka na pacjentką w położu	2 godz.
23. Ćwiczenia	Opieka na pacjentką w położu	2 godz.
24. Ćwiczenia	Ćwiczenia dowolnych umiejętności praktycznych	2 godz.
25. Ćwiczenia	Zaliczenie w formie egzaminu OSCE	2 godz.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć:

1. Grzegorz H. Bręborowicz, Położnictwo i ginekologia repetytorium, PZWL, Warszawa 2010,1/2021

B. Literatura uzupełniająca

1. Ćwiczenia położnicze : podręcznik dla studentów medycyny / Michał Troszyński. Warszawa : Państw. Zakład Wydawnictw Lekarskich. Warszawa 2015,3/2022

Efekty uczenia się

Zakres	Kod	Opis	Forma weryfikacji
Umiejętności	LJO_EU111	prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa;;	Zaliczenie egzaminu praktycznego w warunkach symulowanej sytuacji medycznej
	LJO_EU31	oceniać stan noworodka;	
	LJO_FU28	rozpoznać najczęstsze objawy świadczące o nieprawidłowym przebiegu ciąży i położu, zastosować i interpretować badania diagnostyczne, przeprowadzić diagnostykę różnicową, wdrożyć terapię, monitorować efekty leczenia oraz ocenić wskazania do konsultacji specjalistycznej, w szczególności w przypadku bólu brzucha, skurczów macicy, krwawienia z dróg rodnych, nieprawidłowej częstości bicia serca i ruchliwości płodu, nadciśnienia tętniczego;	
	LJO_FU29	interpretować wyniki badania fizykalnego ciężarnej (ciśnienie tętnicze, czynność serca matki i płodu) oraz wyniki badań laboratoryjnych świadczących o patologii ciąży;	
	LJO_FU30	dokonać detekcji i interpretacji czynności serca płodu;	
	LJO_FU31	rozpoznać rozpoczynający się poród i objawy nieprawidłowego przebiegu porodu;	
	LJO_FU32	asystować przy porodzie fizjologicznym;	
	LJO_FU33	asystować przy odbieraniu porodu fizjologicznego;	
Kompetencje społeczne (postawy)	LJO_K02	kierowania się dobrem chorego;	Obserwacja postaw bezpośrednio w trakcie ćwiczeń i egzaminu praktycznego
	LJO_K03	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta;	
	LJO_K04	podjęcia działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby;	
	LJO_K05	dostarczania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	
	LJO_K06	propagowania zachowań prozdrowotnych;	
	LJO_K07	korzystania z obiektywnych źródeł informacji;	
	LJO_K08	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;	

LJO_K09	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;
LJO_K10	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;
LJO_K11	przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.

Kontakt

m.swiatkowska-freund@amisns.edu.pl

Nazwa przedmiotu Ginekologia i położnictwo			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	profil	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) dr hab. n. med. Małgorzata Świątkowska – Freund, prof. ucz.; lek. med. Hanicenta Rzepa, lek. med. Joanna Chęć			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	30	1
2) Ćwiczenia	zajęcia w pracowniach symulacji medycznej CDiSM	12	0,5
3) Zajęcia praktyczne	zajęcia na bloku porodowym, poradni konsultacyjnej i ginekologiczno-położniczej izbie przyjęć, klinicznym Oddziale Ginekologiczno-Położniczym	48	1,5
4) Praktyki zawodowe (wakacyjne)	zajęcia na bloku porodowym, poradni konsultacyjnej i ginekologiczno-położniczej izbie przyjęć, Oddziale Ginekologiczno-Położniczym	60	2
5) Praktyczne nauczanie kliniczne	zajęcia na bloku porodowym, poradni konsultacyjnej i ginekologiczno-położniczej izbie przyjęć, klinicznym Oddziale Ginekologiczno-Położniczym	60	2
6) Praca własna studenta		Ok. 150	5
Cykl dydaktyczny 2023			
Status przedmiotu obowiązkowy		Język wykładowy polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
<ol style="list-style-type: none"> Wykład problemowy oraz wykład z prezentacją multimedialną. Ćwiczenia z wykorzystaniem тренаżerów i manekinów. Zajęcia w bezpośrednim kontakcie z pacjentką - w grupach pod opieką asystenta w oddziale ginekologii, patologii ciąży, bloku porodowym, izbie przyjęć. Zajęcia w bezpośrednim kontakcie z pacjentką - w grupach 1-3 osobowych pod opieką asystenta w oddziale ginekologii, patologii ciąży, bloku porodowym, izbie przyjęć; Zajęcia w bezpośrednim kontakcie z pacjentką - indywidualne pod opieką asystenta w oddziale ginekologii, patologii ciąży, bloku porodowym, izbie przyjęć. <ul style="list-style-type: none"> w trakcie zajęć klinicznych studenci pracują z pacjentami. Mają kontakt zarówno z pacjentami hospitalizowanymi w Oddziale, jak i pacjentami ambulatoryjnymi; zwraca się szczególną uwagę na nabycie przez studentów umiejętności praktycznych; metoda studium przypadku, metoda obserwacji (badania pacjenta), metoda dyskusji seminaryjnej; pokaz, metoda symulacyjna; w trakcie praktycznego nauczania klinicznego student w sposób praktyczny wykorzystuje zdobytą wiedzę i nabyte umiejętności w bezpośrednim, indywidualnym kontakcie z pacjentami pod nadzorem lekarza specjalisty 		A. Sposób zaliczenia <ul style="list-style-type: none"> egzamin (wykład) zaliczenie z oceną (zajęcia praktyczne, ćwiczenia, praktyczne nauczanie kliniczne i praktyki zawodowe) B. Formy zaliczenia: <ol style="list-style-type: none"> egzamin składający się z dwóch części: egzaminu praktycznego: w formie badania, postawienia diagnozy i planu postępowania z konkretnym pacjentem (studium przypadku) i pisemnego: testowy / z pytaniami (zadaniami) otwartymi i zamkniętymi/ - obejmujący całość materiału zaliczenie z oceną na podstawie obecności na zajęciach praktycznych, zdanie kolokwium z podstawowych elementów wiedzy oraz wykazanie się umiejętnościami praktycznymi z tego zakresu zaliczenie z oceną na podstawie obecności na zajęciach oraz zaliczenia poszczególnych efektów uczenia się w zakresie umiejętności. C. Podstawowe kryteria Zaliczenie ćwiczeń i zajęć praktycznych odbywa się na podstawie pełnej obecności na zajęciach oraz sprawdzenia opanowania umiejętności. Egzamin testowy po zaliczeniu egzaminu praktycznego. OSCE (<i>Objective Structured Clinical Examination</i>) jako zakończenie całości praktycznego nauczania. Kryteria ocen egzaminacyjnych: 3,0 student na egzaminie uzyskuje od 60% do 66% sumy punktów; 3,5 student na egzaminie uzyskuje od 67% do 74% sumy punktów; 4,0 student na egzaminie uzyskuje od 75% do 82% sumy punktów;	

6) praca własna studenta- studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się , przygotowywanie się do zaliczeń i egzaminów	4,5 student na egzaminie uzyskuje od 83% do 90% sumy punktów; 5,0 student na egzaminie uzyskuje od 91% do 100% sumy punktów	
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi		
A. <u>Wymagania formalne</u> : ubiór ochronny, identyfikator (na zajęciach praktycznych, praktykach i ćwiczeniach). B. <u>Wymagania wstępne</u> : zaliczenie anatomii człowieka, fizjologii i podstaw embriologii.		
Cele przedmiotu		
Celem kształcenia jest zdobycie wiedzy teoretycznej z zakresu anatomii i fizjologii kobiecych narządów płciowych, fizjologii cyklu płciowego oraz fizjologii ciąży, porodu i położu. Umiejętność wykonania badania ginekologicznego oraz badania położniczego kobiety ciężarnej i rodzącej. Poznanie zasad profilaktyki w ginekologii onkologicznej.		
Treści programowe		
1 Wykład	Rozwój narządów płciowych, ich różnicowanie oraz zaburzenia dotyczące tego rozwoju. Budowa i czynność narządów płciowych człowieka.	4 godz.
2 Wykład	Fizjologia cyklu płciowego. Dojrzewanie płciowe. Mechanizmy inicjujące pokwitanie.	4 godz.
3 Wykład	Profilaktyka w ginekologii onkologicznej.	4 godz.
4 Wykład	Endokrynologia okresu przekwitania kobiet. Hormonalna terapia zastępcza	4 godz.
5 Wykład	Podstawy badania ginekologicznego, uroginekologicznego i ultrasonograficznego	4 godz.
6 Wykład	Rozpoznanie ciąży. Rozwój płodu. Budowa łożyska.	3 godz.
7 Wykład	Poród fizjologiczny	3 godz.
8 Wykład	Badanie ginekologiczne, badanie sutków	3 godz.
1 Ćwiczenia	Poród fizjologiczny	3 godz.
2 Ćwiczenia	Poród fizjologiczny	3 godz.
3 Ćwiczenia	Poród fizjologiczny	3 godz.
4 Ćwiczenia	Poród nietypowy	3 godz.
1 Zajęcia prakt.	Zbieranie wywiadu z pacjentkami ginekologicznymi, ciężarnymi i rodzącymi.	6 godz.
2 Zajęcia prakt.	Badanie ginekologiczne i położnicze pacjentek.	6 godz.
3 Zajęcia prakt.	Udział w ginekologicznych zabiegach operacyjnych na sali operacyjnej lub w ich transmisji multimedialnej.	6 godz.
4 Zajęcia prakt.	Udział w ginekologicznych zabiegach operacyjnych na sali operacyjnej lub w ich transmisji multimedialnej.	6 godz.
5 Zajęcia prakt.	Uczestniczenie w porodzie fizjologicznym.	6 godz.
6 Zajęcia prakt.	Uczestniczenie w porodzie fizjologicznym.	6 godz.
7 Zajęcia prakt.	Uczestniczenie w porodzie fizjologicznym.	6 godz.
8 Zajęcia prakt.	Poznanie zasad sprawowania opieki nad kobietą w położu. Poznanie zasad opieki przed i pooperacyjnej.	6 godz.
Praktyki zawodowe	Asystowanie przy porodzie	20 godz.
	Asystowanie przy zabiegach ginekologicznych	20 godz.
	Detekcja tętna płodu, monitorowanie czynności życiowych matki i płodu, przeprowadzanie badania ginekologicznego, prowadzenie dokumentacji medycznej	20 godz.
PNK	Uczestniczenie w codziennych obchodach lekarskich. Uczestniczenie w zabiegach diagnostycznych wykonywanych w ramach oddziału. Badanie pacjentek. Asysta przy porodach. Asysta przy zabiegach na sali operacyjnej.	60 godz.
Wykaz literatury		
A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):		
1. "Położnictwo i ginekologia" tom 1-2, Grzegorz H. Bręborowicz (red.), Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2020		
2. "Położnictwo praktyczne i operacje położnicze", Joachim Dudenhausen, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2013/2021, wyd. 6		
B. Literatura uzupełniająca		
1. Sytuacje kliniczne w ginekologii, onkologii ginekologicznej i uroginekologii / Grzegorz Bręborowicz, Ewa Nowak-Markwitz, Tomasz Rechberger / PZWL Wydawnictwo / Warszawa 2017, wyd.1		
2. CHIRURGIA. Urologia. Ginekologia. / Josef E. Fischer / Medipage Wydawnictwo / Warszawa 2013, wyd.1		
3. Ginekologia. Diagnostyka różnicowa i terapia / Tanja N. Fehm, E. Stickeler, C.B. Tempfe, Wolfgang Janni, red. wyd. pol. Krzysztof Czajkowski / Edra Urban & Partner Wydawnictwo / Wrocław 2021, wyd.1		
Efekty uczenia się		
Zakres	Kod i opis	Forma weryfikacji
Wiedza	LJO_FW15 funkcje rozrodcze kobiet, zaburzenia z nimi związane oraz postępowanie diagnostyczne i terapeutyczne dotyczące w szczególności: 1) cyklu miesięczkowego i jego zaburzeń; 2) ciąży; 3) porodu fizjologicznego, porodu patologicznego i położu; 4) zapalen i nowotworów w obrębie narządów płciowych;	Egzamin pisemny ukierunkowany na sprawdzenie znajomości faktów, poziom zrozumienia, umiejętność analizy, syntezy i

	5) regulacji urodzeń i wspomaganie rozrodu; 6) menopauzy; 7) podstawowych metod diagnostyki i zabiegów ginekologicznych	rozwiązywania problemów. Zaliczenie kolokwium.
Umiejętności	<p>LJO_EU09 przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne ginekologiczne dostosowane do określonej sytuacji klinicznej;</p> <p>LJO_FU27 zastosować prawidłowe postępowanie medyczne w przypadku ciąży i porodu fizjologicznego zgodnie ze standardami opieki okołoporodowej;</p> <p>LJO_FU28 rozpoznać najczęstsze objawy świadczące o nieprawidłowym przebiegu ciąży i porodu, zastosować i interpretować badania diagnostyczne, przeprowadzić diagnostykę różnicową, wdrożyć terapię, monitorować efekty leczenia oraz ocenić wskazania do konsultacji specjalistycznej, w szczególności w przypadku bólu brzucha, skurczów macicy, krwawienia z dróg rodnych, nieprawidłowej częstości bicia serca i ruchliwości płodu, nadciśnienia tętniczego;</p> <p>LJO_FU29 interpretować wyniki badania fizykalnego ciężarnej (ciśnienie tętnicze, czynność serca matki i płodu) oraz wyniki badań laboratoryjnych świadczących o patologii ciąży;</p> <p>LJO_FU30 dokonać detekcji i interpretacji czynności serca płodu;</p> <p>LJO_FU31 rozpoznać rozpoczynający się poród i objawy nieprawidłowego przebiegu porodu;</p> <p>LJO_FU32 asystować przy porodzie fizjologicznym;</p> <p>LJO_FU33 interpretować objawy podmiotowe i przedmiotowe w czasie porodu;</p> <p>LJO_FU34 zastosować prawidłowe postępowanie medyczne w zakresie regulacji urodzeń;</p> <p>LJO_FU35 zastosować prawidłowe postępowanie medyczne w przypadku nieprawidłowego krwawienia z dróg rodnych, braku miesiączki, bólu w obrębie miednicy (zapalenie narządów miednicy mniejszej, ciąża ektopowa), zapalenia pochwy i sromu, chorób przenoszonych drogą płciową</p> <p>LJO_FU02 asystować przy kwalifikowaniu pacjenta do operacji ze wskazań nagłych i planowych;</p> <p>LJO_EU111 prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa;</p> <p>LJO_EU48 interpretować wyniki badań cytologicznych i histopatologicznych;</p> <p>LJO_H.U44 dokonać detekcji i interpretacji czynności serca płodu;</p> <p>LJO_H.U45 wykonywać czynności, asystując przy porodzie fizjologicznym.</p>	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność w czasie: ćwiczeń, zajęć praktycznych, praktyki zawodowej i praktycznego nauczania klinicznego (dokumentowanie zaliczenia umiejętności w dzienniczku), egzaminu praktycznego oraz OSCE na ostatnim roku studiów.
Kompetencje społeczne (postawy)	<p>LJO_K01 nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych;</p> <p>LJO_K02 kieruje się dobrem chorego</p> <p>LJO_K03 przestrzega tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta,</p> <p>LJO_K04 podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby;</p> <p>LJO_K05 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;</p> <p>LJO_K06 propagowania zachowań prozdrowotnych;</p> <p>LJO_K07 korzystania z obiektywnych źródeł informacji;</p> <p>LJO_K08 formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;</p> <p>LJO_K09 wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;</p> <p>LJO_K10 formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;</p> <p>LJO_K11 przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.</p>	Bezpośrednia obserwacja studenta w czasie: ćwiczeń, zajęć praktycznych, praktyki zawodowej i praktycznego nauczania klinicznego, egzaminu praktycznego oraz OSCE na ostatnim roku studiów.

Kontakt

m.swiatkowska-freund@amisns.edu.pl

Nazwa przedmiotu Histologia i cytofizjologia			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) Dr hab. n. med. inż. Piotr Wierzbicki – kierownik przedmiotu Dr n. med. Marzena Kogut-Wierzbicka			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	50	2
2) Ćwiczenia	zajęcia w pracowni mikroskopowej	68	3
3) Praca własna studenta	studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się	Ok.100	3
Cykl dydaktyczny 2023/24			
Status przedmiotu obowiązkowy	Język wykładowy polski		
Metody dydaktyczne 1) wykład informacyjny z prezentacją multimedialną 2) w trakcie ćwiczeń z wykorzystaniem mikroskopów świetlnych, studenci poznają strukturę poszczególnych tkanek 3) praca własna studenta- studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowywanie się do zaliczeń i egzaminów.	Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne A. Sposób zaliczenia • egzamin z całości materiału • zaliczenie z oceną (wykłady) – w każdym semestrze • zaliczenie z oceną (ćwiczenia) – w każdym semestrze B. Formy zaliczenia: 1) Obecność na wykładach i ćwiczeniach jest obowiązkowa. Studenci są zobowiązani do uczęszczania na zajęcia tylko z grupą, do której zostali przydzieleni na początku roku akademickiego. 2. Ćwiczenia, z wyjątkiem pierwszego, poprzedzone są obowiązkowymi krótkimi sprawdzianami z danego tematu. Sprawdziany oparte są na materiałach literaturowych odnoszących się do danego tematu. 3. W roku akademickim odbywają się cztery kolokwia praktyczne (KP1-4) oraz cztery kolokwia teoretyczne (KT1-4) połączone w pary: kolokwium teoretyczne (test jednokrotnego wyboru) wraz z kolokwium praktycznym (rozpoznawanie określonych struktur, tkanek lub narządów na zdjęciach preparatów histologicznych), w trakcie oraz na końcu każdego semestru. Kolokwia te odbywają się w formie stacjonarnej. 4. Egzamin końcowy składa się z dwóch części: egzaminu praktycznego (EP, rozpoznawanie określonych struktur, tkanek lub narządów na preparatach histologicznych) oraz egzaminu teoretycznego (ET, test jednokrotnego wyboru). Każda z części przeprowadzona będzie w trybie stacjonarnym. C. Podstawowe kryteria/wymagania egzaminacyjne I. System oceniania a) sprawdziany: system procentowy; 0-100% b) kolokwia teoretyczne (KT) i praktyczne (KP): system punktowy; przeliczany na oceny 2-5 c) egzamin praktyczny (EP): system punktowy; przeliczany na oceny 2-5 d) egzamin teoretyczny (ET): system punktowy; przeliczany na oceny 2-5 e) ocena semestralna z ćwiczeń: średnia z ocen z KP1 i KP2 (1 semestr) i KP3 i KP4 (2 semestr). Uzyskana ocena to S1P i S2P. f) ocena semestralna z wykładów: średnia z ocen z KT1 i KT2 (1 semestr) i KT3 i KT4 (2 semestr). Uzyskana ocena to S1T i S2T. e) system przeliczeń (punkty, procenty) na oceny (kolokwia, egzaminy): 0-59 % – niedostateczny (2), 60-70 % – dostateczny (3), 71-76 % – dość dobry (3,5), 77-84 % – dobry (4), 85-89 % – ponad dobry (4,5), 90-100 % – bardzo dobry (5). f) system przeliczeń na oceny semestralne:		

<3,0 - niedostateczny,
3,0-3,2 - dostateczny,
3,3-3,7- dość dobry,
3,8-4,2 - dobry,
4,3-4,7 - ponad dobry,
4,8-5,0 - bardzo dobry.

g) ocena końcowa wg wzoru:

$$0,025 \times S1P + 0,025 \times S2P + 0,025 \times S1T + 0,025 \times S2T + 0,3 \times EP + 0,6 \times ET =$$

<3,0 - niedostateczny,
3,0-3,2 - dostateczny,
3,3-3,7- dość dobry,
3,8-4,2 - dobry,
4,3-4,7 - ponad dobry,
4,8-5,0 - bardzo dobry.

UWAGI:

1) Warunkiem zaliczenia ćwiczeń i wykładów (semestralnie) jest uzyskanie semestralnej oceny dostatecznej z danego zakresu.

1) Warunkiem zaliczenia egzaminu jest konieczność uzyskania min. 60% z egzaminu praktycznego oraz 60% z egzaminu teoretycznego.

2) W przypadku gdy ocena końcowa studenta wynikająca ze wzoru jest niższa niż 60%, ale student był dopuszczony do egzaminu

(punkt II - 1A-E) i zdał egzamin (punkt I -1), uzyskuje ocenę dostateczną.

3) W przypadku trzeciego terminu egzaminu, w przypadkach granicznych (nieco poniżej 60% prawidłowych odpowiedzi na egzaminie teoretycznym) Kierownik przedmiotu może zaproponować studentom zdawanie egzaminu ustnego, który nie jest równoznaczny z egzaminem poza sesją egzaminacyjną.

4) O ostatecznej ocenie końcowej z egzaminu decyduje kierownik przedmiotu.

II. Warunki zaliczenia przedmiotu

1A. Średnia arytmetyczna z procentowych ocen cotygodniowych sprawdzianów nie mniejsza niż 60% ORAZ

1B. Ocena dostateczna semestralna z każdego zakresu materiału (S1P, S2P, S1T, S2T)

1C. Posiadanie zestawu własnych zdjęć preparatów histologicznych z każdego tematu wraz z opisem. Zestaw powinien być dostępny na urządzeniu elektronicznym na żądanie asystenta. Zdjęcia i opisy preparatów wykonane i oznaczone w systemie

cyfrowej mikroskopii muszą być zatwierdzone przez asystenta prowadzącego zajęcia. Brak takiego zestawu odnotowywany jest przez prowadzącego w karcie ocen. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest uzupełnienie braków i ich zatwierdzenie przez asystenta.

Spełnienie warunków 1A-1C jest konieczne aby uzyskać dopuszczenie do egzaminu końcowego.

2. Nie przewiduje się powtarzania sprawdzianów i kolokwium w celu uzyskania lepszej oceny.

3. Osoby, których ocena semestralna jest niedostateczna, mają prawo do zdawania kolokwium dodatkowego z danej partii (materiał z całego semestru).

4. Do egzaminu końcowego obowiązuje znajomość treści przedstawionych w trakcie zajęć z przedmiotu, na stronie internetowej/ekstranetowej (wykłady) oraz zamieszczonych w obowiązujących podręcznikach.

Egzamin w sesjach egzaminacyjnych (letniej i poprawkowych) składa się z części praktycznej i teoretycznej.

III. Warunki odrabiania zajęć opuszczonych z przyczyn usprawiedliwionych

8. Przesłanie skanu dokumentu świadczącego o chorobie lub innym ważnym powodzie nieobecności drogą poczty elektronicznej na adres: p.wierzbicki@amisns.edu.pl w terminie 5 dni w przypadku nieobecności na ćwiczeniach i 3 dni w przypadku nieobecności na kolokwium lub egzaminie.

9. Zajęcia opuszczone z powodów zdrowotnych powinny być odrobione z inną grupą ćwiczeniową.

10. Jeśli nie jest możliwe odrobienie ćwiczeń, student musi przystąpić do pisemnego sprawdzianu dotyczącego tematu ćwiczenia, na którym był nieobecny w ciągu 2 tygodni od dnia nieobecności. Brak napisania zaległego sprawdzianu równoważny jest z uzyskaniem z tego tematu 0%.

11. Jeśli z powodów usprawiedliwionych student opuści kolokwium musi przystąpić do kolokwium w drugim terminie wyznaczonym przez kierownika przedmiotu w ciągu 2 tygodni od daty kolokwium, w przeciwnym razie otrzyma 2 z danego kolokwium.

12. Skutki nieusprawiedliwionego opuszczenia ćwiczeń, kolokwium lub egzaminów: 0% ze sprawdzianu na ćwiczeniach, 2 z kolokwium i z egzaminu.

W przypadku 3 i więcej nieusprawiedliwionych nieobecności kierownik przedmiotu wnioskuje do Dziekana o skreślenie z listy studentów uczęszczających na zajęcia z przedmiotu.

13. Skutki nieusprawiedliwionej nieobecności na wykładzie – student zobowiązany jest do zapoznania się z ich treścią, ponieważ materiał na nich przedstawiony będzie wchodził w zakres kolokwium teoretycznych i egzaminu końcowego.

IV. Forma egzaminu

Egzamin praktyczny - rozpoznawanie preparatów histologicznych.

	<p>Egzamin teoretyczny - w formie pisemnej oraz w wyjątkowych przypadkach w formie ustnej. Egzamin (praktyczny i teoretyczny) zalicza 60% poprawnie udzielonych odpowiedzi. Egzamin zerowy: Nie jest planowany.</p> <p>V. Regulacje porządkowe</p> <p>14. Zajęcia stacjonarne w salach dydaktycznych odbywają się w salach AMISNS.</p> <p>15. Podczas ćwiczeń należy przestrzegać regulaminu sali mikroskopowej zamieszczonego w Sali ćwiczeń.</p> <p>16. Wszelkie formy niesamodzielnej pracy podczas sprawdzianów, kolokwium i egzaminów automatycznie wiążą się z uzyskaniem przez studenta zera punktów w przypadku sprawdzianu i kolokwium, a w przypadku egzaminu oceny niedostatecznej.</p> <p>17. Podczas egzaminu oraz kolokwium praktycznego obowiązuje zakaz używania urządzeń elektronicznych w czasie oczekiwania na przystąpienie do egzaminu (hol przed wejściem do Sali ćwiczeń).</p> <p>18. Karty odpowiedzi podczas egzaminów należy wypełniać zgodnie z zasadami podanymi w ekstrakcie za pomocą czarnego lub niebieskiego długopisu/pióra.</p> <p>19. Niedozwolone jest robienie notatek na kartach odpowiedzi podczas egzaminów.</p> <p>20. O wszystkich sprawach nieprzewidzianych w regulaminie oraz odstępstwach od regulaminu, decyduje kierownik przedmiotu.</p>
--	---

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne: obowiązkowy identyfikator

B. Wymagania wstępne: wykazanie się znajomością budowy mikroskopu świetlnego

Cele przedmiotu

1. Cel teoretyczny: Student powinien uzyskać wiedzę o mikroarchitekturze narządów i tkanek oraz tworzących je komórek i składników macierzy pozakomórkowej. W zakresie cytofizjologii student powinien wykazywać wiedzę o strukturze organelli komórkowych i ich funkcji, a także o mechanizmach regulujących cykl komórkowy i apoptozę. Student powinien znać podstawowe procesy związane z funkcjonowaniem komórki i jej podziałem, a także rozumieć zależności między budową mikroskopową a funkcją narządów tworzących podstawowe układy czynnościowe organizmu.
2. Cel praktyczny: Student powinien osiągnąć takie umiejętności jak: sprawna obsługa mikroskopu (także w zakresie korzystania z immersji) oraz przygotowanie dokumentacji cyfrowej z oglądanych preparatów z wykorzystaniem zestawu mikroskopu z kamerą i komputerem. Powinien samodzielnie rozpoznawać pod mikroskopem struktury histologiczne narządów i tkanek oraz dokonywać opisu i interpretacji ich budowy.

Treści programowe

1 Wykład	Cytofizjologia 1: Budowa komórki, Błony komórkowe, Mitochondria, Jądro komórkowe, Cykl komórkowy, Mitoza	4 godz.
2 Wykład	Cytofizjologia 2: Sygnalizacja międzykomórkowa, Cząsteczki adhezyjne, Połączenia międzykomórkowe, Oddziaływania komórek z macierzą, Struktury powierzchniowe komórki. Tkanka nabłonkowa i gruczoły.	4 godz.
3 Wykład	Tkanka łączna. Tkanka łączna szkieletowa.	4 godz.
4	Kolokwium 1 teoretyczne	2
5 Wykład	Tkanka mięśniowa. Tkanka nerwowa	4 godz.
6 Wykład	Układ naczyniowo-sercowy. Układ oddechowy.	4 godz.
7	Kolokwium 2 teoretyczne	2 godz.
Koniec I sem wykłady		24 godz
8 Wykład	Układ pokarmowy.	4 godz.
8 Wykład	Układ dokrewny. Układ moczowy	4 godz.
9 Wykład	Układ limfatyczny. Krew obwodowa i szpikowa	4 godz.
10	Kolokwium 3 teoretyczne.	2 godz.
11 Wykład	Układ płciowy żeński i męski.	4 godz.
12 Wykład	Narząd wzroku, słuchu i równowagi. Układ nerwowy	4 godz.
13 wykład	Skóra i gruczoł mleczny.	2 godz.
14	Kolokwium 4 teoretyczne	2 godz.
Koniec 2 semestru wykłady		26 godz
1 Ćwiczenia	Cytofizjologia 1: Transport międzykomórkowy, endocytoza i fagocytoza. Organella komórkowe. Cytoszkielet	4 godz.
2 Ćwiczenia	Tkanka nabłonkowa. Cząsteczki adhezyjne. Połączenia międzykomórkowe. Struktury powierzchni komórki. Hemidesmosomy. Podział nabłonków i gruczołów.	4 godz.
3 Ćwiczenia	Tkanka łączna właściwa. Macierz pozakomórkowa. Synteza kolagenu. Komórki tkanki łącznej właściwej. Rodzaje tkanek łącznych. Budowa błony podstawnej. Ruch komórek niemięśniowych.	4 godz.
4 Ćwiczenia	Tkanka chrzęstna i kostna. Kostnienie.	4 godz.
5	Kolokwium 1 praktyczne	4 godz
6 Ćwiczenia	Rodzaje tkanki mięśniowej. Tkanka nerwowa.	4 godz.
7 Ćwiczenia	Układ naczyniowo-sercowy. Układ oddechowy.	4 godz.

8	Kolokwium 2 praktyczne	4 godz	
Koniec 1 sem ćwiczenia		32 godz	
9 Ćwiczenia	Jama ustna i rozwój zęba. Przewód pokarmowy.	4 godz.	
10 Ćwiczenia	Ślinianki, wątroba, trzustka, woreczek żółciowy.	4 godz.	
11 Ćwiczenia	Układ dokrewny. Układ moczowy.	4 godz.	
12 Ćwiczenia	Układ limfatyczny. Krew obwodowa.	4 godz.	
13	Kolokwium 3 praktyczne	4 godz.	
14 Ćwiczenia	Układ płciowy żeński. Układ płciowy męski.	4 godz.	
15 Ćwiczenia	Narządy zmysłów i układ nerwowy	4 godz.	
16 Ćwiczenia	Skóra i gruczoł mleczny. Powtórka preparatów.	4 godz.	
17	Kolokwium 4 praktyczne	4 godz.	
Koniec 2 sem. ćwiczenia		36 godz.	
Zajęcia służące zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy – liczba punktów ECTS		8	
Prowadzone badania naukowe związane z prowadzonymi zajęciami:			
Hodowle komórkowe, testy przyżyciowe komórek jelita grubego w diagnostyce nowotworów.i raka jelita grubego.			
Wykaz literatury			
A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):			
1 Histologia Junqueira Podręcznik i atlas, Mescher Anthony L, / Edra Urban & Partner / wyd.IV polskie, red. K Bogus / Wrocław 15, 2020			
2 Zeszyt ćwiczeń: Histologia Kompendium do ćwiczeń z atlasem, J. Rokicka, E. Reichman-Warmusz/ Edra Urban & Partner. Wrocław, 2022			
B. Literatura uzupełniająca			
1. Histologia : podręcznik dla studentów medycyny / Jacek Malejczyk, Wojciech Sawicki. Wydaw. Lekarskie PZWL, Warszawa 2022, wyd.6			
Efekty uczenia się			
Zakres	Kod	Opis	Forma weryfikacji
Wiedza – student zna i rozumie	LJO_AW02	struktury komórkowe i ich specjalizacje funkcjonalne;	Egzamin testowy i praktyczny ukierunkowany na sprawdzenie znajomości faktów, poziom zrozumienia, umiejętność analizy, syntezy i rozwiązywania problemów.
	LJO_AW03	mikroarchitekturę tkanek, macierzy pozakomórkowej oraz narządów;	
Umiejętności – student potrafi	LJO_AU01	Potrafi obsługiwać mikroskop optyczny, w tym w zakresie korzystania z imersji;	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność w czasie ćwiczeń. Pozytywne zaliczenie części praktycznej każdego kolokwium i egzaminu końcowego.
	LJO_AU02	rozpoznawać w obrazach z mikroskopu optycznego lub elektronowego struktury histologiczne odpowiadające narzodom, tkankom, komórkom i strukturom komórkowym, opisywać i interpretować ich budowę oraz relacje między budową i funkcją;	
Kompetencje społeczne – student jest zdolny do	LJO_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność w czasie ćwiczeń i zaliczeń.
	LJO_K07	korzystania z obiektywnych źródeł informacji;	
	LJO_K08	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;	
	LJO_K10	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;	
Kontakt			
e-mail: p.wierzbicki@amisns.edu.pl			

Nazwa przedmiotu Historia medycyny			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) dr Bartłomiej Siek			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	30	1
2) Praca własna studenta		Ok.40	1,5
Cykl dydaktyczny 2023/24			
Status przedmiotu obowiązkowy	Język wykładowy polski		
Metody dydaktyczne 1) wykład problemowy z elementami dyskusji 2) Praca własna studenta- studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowywanie się do zaliczeń i egzaminów	Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne		
	A. Sposób zaliczenia • zaliczenie z oceną		
	B. Formy zaliczenia: 1) ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru (aktywny udział w dyskusji) oraz końcowy egzamin ustny (aktywny udział w dyskusji)		
C. Podstawowe kryteria/wymagania egzaminacyjne Aktywny udział w dyskusji nad problemami będącymi przedmiotem kolejnych wykładów. Nieobecności na wykładach wymagają zaliczenia zrealizowanych treści w czasie konsultacji. Kryteria ocen egzaminacyjnych: 0-59 %– niedostateczny (2), 60-70 %– dostateczny (3), 71-76 %- dość dobry (3,5), 77-84 %– dobry (4), 85-89 % - ponad dobry (4,5), 90-100 %- bardzo dobry (5).			
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi A. Wymagania formalne: brak. B. Wymagania wstępne: ogólna znajomość chronologii i nazewnictwa epok historycznych.			
Cele przedmiotu 1. Ukazanie studentom prawidłowości w rozwoju nauk medycznych. 2. Przedstawienie chronologii rozwoju medycyny ze szczególnym uwzględnieniem medycyny europejskiej. 3. Scharakteryzowanie typów źródeł historycznych wykorzystywanych przez historyków medycyny.			
Treści programowe			
1 Wykład	Chronologia i źródłoznawstwo w dziejach medycyny		3 godz.
2 Wykład	Od prehistorii do pierwszych wielkich cywilizacji.		3 godz.
3 Wykład	Dzieje medycyny w starożytności klasycznej.		3 godz.
4 Wykład	Przysięga Hipokratesa		3 godz.
5 Wykład	Dzieje medycyny w okresie średniowiecza.		3 godz.
6 Wykład	Dzieje medycyny nowożytnej. Historia epidemiologii.		3 godz.
7 Wykład	Dzieje medycyny w wieku XIX.		3 godz.
8 Wykład	Dzieje medycyny w wieku XX.		3 godz.
9 Wykład	Zarys dziejów chirurgii.		3 godz.
10 Wykład	Osiągnięcia czołowych przedstawicieli medycyny polskiej i światowej.		3 godz.
Wykaz literatury A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu): 1. Historia medycyny / red., współaut. Tadeusz Brzeziński. Warszawa 2014 : Wydaw. Lekarskie PZWL. B. Literatura uzupełniająca 2. G. Vigarello, Historia zdrowia i choroby. Warszawa 2011. Wyd. Aletheia. 3. A. S. Lyons, R. J. Petrucelli, Ilustrowana historia medycyny. Warszawa 1996. Wydaw. Penta.			
Zajęcia służące zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy – liczba punktów ECTS			2,5
Prowadzone badania naukowe związane z prowadzonymi zajęciami:			

Humanistyka medyczna. Historia epidemiologii.			
Efekty uczenia się			
Zakres	Kod	Opis	Forma weryfikacji
Wiedza – student zna i rozumie	LJO_DW18	historię medycyny, cechy medycyny nowożytnej oraz najważniejsze odkrycia i osiągnięcia czołowych przedstawicieli medycyny polskiej i światowej;	Pytania inicjujące dyskusję w trakcie wykładów problemowych.
Kompetencje społeczne – student jest gotów:	LJO_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	Obserwacja studentów prowadzących dyskusję na omawiany w trakcie wykładu temat.
	LJO_K07	korzystania z obiektywnych źródeł informacji;	
	LJO_K10	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej.	
Kontakt b.siek@amisns.edu.pl			

Nazwa przedmiotu Immunologia			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) Dr n. med. Elżbieta Grześk			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	42	1,5
2) Ćwiczenia	Zajęcia w Sali seminaryjnej	8	0,5
2) Praca własna studenta	studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się	Ok. 30	1
Cykl dydaktyczny 2023/2024			
Status przedmiotu obowiązkowy		Język wykładowy polsk	
Metody dydaktyczne 1) wykład problemowy z prezentacją multimedialną 2) ćwiczenia seminaryjne 3) praca własna studenta- studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowywanie się do egzaminów		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne A. Sposób zaliczenia • egzamin (wykład) • zaliczenie z oceną (ćwiczenia) B. Formy zaliczenia: egzamin pisemny testowy, kolejne terminy pisemne lub ustne. C. Podstawowe kryteria/wymagania egzaminacyjne W ocenie prac pisemnych stosuje się kryteria obowiązujące. Zaliczenie przedmiotu oznacza, że student zna budowę i działanie układu odpornościowego, potrafi prawidłowo podać immunologiczne tło poszczególnych schorzeń, sposoby ich diagnostyki w oparciu o laboratorium immunologii; mechanizm działania podstawowych leków na układ odpornościowy. Nie przewiduje się zwolnień z egzaminu Kryteria ocen egzaminacyjnych: 3,0 student na egzaminie uzyskuje od 60% do 66% sumy punktów; 3,5 student na egzaminie uzyskuje od 67% do 74% sumy punktów; 4,0 student na egzaminie uzyskuje od 75% do 82% sumy punktów; 4,5 student na egzaminie uzyskuje od 83% do 90% sumy punktów; 5,0 student na egzaminie uzyskuje od 91% do 100% sumy punktów	
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi A. <u>Wymagania formalne</u> : brak B. <u>Wymagania wstępne</u> : brak			
Cele przedmiotu Opanowanie podstawowej wiedzy na temat zjawisk immunologicznych warunkujących fizjologiczny rozwój człowieka i zapewniających odporność organizmu wobec różnego typu patogenów. Ponadto, studenci powinni poznać podstawowe reakcje immunologiczne warunkujące rozwój chorób autoimmunizacyjnych, zapoznać się z trendami nowoczesnej immunoterapii, poznać typy reakcji immunologicznych towarzyszących odpowiedzi przeciwnowotworowej oraz sposoby przeciwdziałania nieprawidłowościom układu odpornościowego u chorych obciążonych nowotworami.			
Treści programowe			
1 Wykład	Kompleks MHC i jego znaczenie w rozpoznaniu immunologicznym.		2 godz.
2 Wykład	Odporność swoista - limfocyty T, limfocyty B. Polaryzacja odpowiedzi immunologicznej.		4 godz.
3 Wykład	Odporność przeciwważakalna - odporność przeciwko różnym grupom mikroorganizmów chorobotwórczych.		4 godz.
4 Wykład	Odpowiedź przeciwnowotworowa.		4 godz.
5 Wykład	Niedobory odpornościowe		4 godz.
6 Wykład	Choroby narządowo swoiste i nieswoiste.		4 godz.
7 Wykład	Choroby układowe		4 godz.

8 Wykład	Choroby alergiczne	4 godz.
9 Wykład	Immunoterapia, immunomodulacja, immunosupresja	4 godz.
10 Wykład	Transplantologia	4 godz.
11 Wykład	Szczepienia. Fakty, mity. NOP-Y.	2 godz.
12 Wykład	Nowoczesne terapie immunologiczne –np. CAR-T i inne.	2 godz.
1 Ćwiczenie	Zasady współpracy lekarza z laboratorium immunologii. Laboratorium immunologii klinicznej - struktura i wykonywane badania	4 godz.
2 Ćwiczenie	Omówienie metodologii badań immunologicznych. Interpretacja uzyskanych wyników badań w odniesieniu do różnych sytuacji klinicznych.	4 godz.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

1. Immunologia, K. Bryniarski, M.Siedlar, Wrocław, 2023, EDRA Urban &Partner

B. Literatura uzupełniająca

1. Immunologia i immunoterapia, Jan Żeromski, Medpharm, 2023.

2. Immunologia / Jakub Gołąb, Marek Jakóbiak / wyd. PWN / Warszawa 2017, wyd.7

Efekty uczenia się

Zakres	Kod	Opis	Forma weryfikacji
Wiedza	LJO_CW18	swoiste i nieswoiste mechanizmy odporności humoralnej i komórkowej;	Egzamin pisemny mający na celu sprawdzenie znajomości teorii, poziomu zrozumienia teorii, umiejętność praktycznego zastosowania teorii do analizy wybranych zagadnień.
	LJO_CW19	główny układ zgodności tkankowej;	
	LJO_CW20	typy reakcji nadwrażliwości, rodzaje niedoborów odporności oraz podstawy immunomodulacji;	
	LJO_CW21	zagadnienia z zakresu immunologii nowotworów i chorób o podłożu immunologicznym oraz zasady immunoterapii;	
	LJO_CW22	genetyczne podstawy doboru dawcy i biorecy oraz podstawy immunologii transplantacyjnej;	
Umiejętności	LJO_CU14	interpretować wyniki badań w kontekście chorób o podłożu immunologicznym;	Ocena na zaliczeniu ćwiczeń
Kompetencje społeczne (postawy)	LJO_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	Ocena w trakcie zajęć
	LJO_K07	korzystania z obiektywnych źródeł informacji;	
	LJO_K08	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;	
	LJO_K10	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;	

Kontakt

e.grzesk@amisns.edu.pl

Nazwa przedmiotu Intensywna terapia i medyczne czynności ratunkowe - zajęcia utrwalająco-uzupełniające			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) dr n. med. Andrzej Czerniewski, lek. med. Wojciech Wenski, lek. med. Anna Skalska- Wołoszyn			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	20	1
2) Ćwiczenia	zajęcia w CDiSM	50	2
3) Praca własna studenta		Ok.30	1
Cykl dydaktyczny 2023			
Status przedmiotu fakultatywny		Język wykładowy polski	
Metody dydaktyczne 1) Wykład seminaryjny. 2) Ćwiczenia z wykorzystaniem trenerów, manekinów, symulatorów; 3) Praca własna studenta - studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowywanie się do zaliczeń i egzaminu, zwłaszcza egzaminu końcowego		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne A. Sposób zaliczenia • Zaliczenie bez oceny (wykład) • zaliczenie z oceną (ćwiczenia) B. Formy zaliczenia: 1) zaliczenie bez oceny na podstawie obecności na wykładach 2) zaliczenie z oceną na ostatnich ćwiczeniach C. Podstawowe kryteria/wymagania egzaminacyjne Obecność obowiązkowa na wszystkich zajęciach; możliwość odrabiania z inną grupą studencką. Zaliczenie na podstawie zaliczenia poszczególnych umiejętności praktycznych w zakresie badania fizykalnego w formie OSCE na zakończenie semestru. Kryteria ocen: 0-59 % – niedostateczny (2), 60-70 % – dostateczny (3), 71-76 % – dość dobry (3,5), 77-84 % – dobry (4), 85-89 % – ponad dobry (4,5), 90-100 % – bardzo dobry (5).	
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi A. <u>Wymagania formalne</u> : ubiór ochronny na ćwiczeniach, identyfikator B. <u>Wymagania wstępne</u> : brak			
Cele przedmiotu 1. Przygotowanie do rozwiązywania zagadnień problemowych i do OSCE ma ostatnim roku studiów oraz do Lekarskiego Egzaminu Końcowego. 2. Poszerzenie wiedzy, a przede wszystkim umiejętności dotyczących intensywnej terapii i medycznych czynności ratunkowych na bazie w Centrum Dydaktyki i Symulacji Medycznej.			
Treści programowe			
1 Wykład	Najczęstsze schorzenia leczone w OIT	4 godz.	
2 Wykład	Nadzór nad chorym wymagającym intensywnej terapii	4 godz.	
3 Wykład	Monitorowanie funkcji życiowych (przyrządowe, bezprzyrządowe)	4 godz.	
4 Wykład	Wentylacja mechaniczna (rodzaje oddechu zastępczego)	4 godz.	
5 Wykład	kaniulacja naczyń krwionośnych (dostęp żylny i tętniczy)	4 godz.	
1. Ćwiczenia	Chory w stanie wstrząsu hipowolemicznego, anafilaktycznego, obrzęku naczynioruchowego, neurogennego, wstrząsu septycznego (SIRS), toksycznego, kardiogenego.	2 godz.	
2. Ćwiczenia	Pacjent w sedacji i analgosedacji. Skale oceny natężenia bólu i głębokości sedacji.	2 godz	
3. Ćwiczenia	Podstawy wentylacji mechanicznej.	2 godz	

4. Ćwiczenia	Odzwyczajanie od wentylacji mechanicznej i zapobieganie powikłaniom odrespiratorowym.	2 godz
5. Ćwiczenia	Skalowanie ciężkości obrażeń AIS, RTS.	2 godz
6. Ćwiczenia	Pacjent w urazie i niewydolności wielonarządowej.	2 godz
7. Ćwiczenia	Pacjent z zaburzeniami endokrynnymi: przełom tarczycowy, nadnerczowy.	2 godz
8. Ćwiczenia	Dorosły w przebiegu infekcji ośrodkowego układu nerwowego, urazu głowy.	2 godz
9. Ćwiczenia	Pacjent w okresie okołotransplantacyjnym: nerka, trzustka.	2 godz
10. Ćwiczenia	Zadania zespołu reanimacyjnego	2 godz
11. Ćwiczenia	Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne (ACLS) – przywrócenie i utrzymanie funkcji życiowych u dorosłych.	2 godz
12. Ćwiczenia	Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne (ACLS) – przywrócenie i utrzymanie funkcji życiowych u dorosłych.	2 godz
13. Ćwiczenia	Zaliczenie w formie egzaminu OSCE	2 godz
14. Ćwiczenia	Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne (ACLS) – przywrócenie i utrzymanie funkcji życiowych u dorosłych.	2 godz
15. Ćwiczenia	Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne (ACLS) – przywrócenie i utrzymanie funkcji życiowych u dorosłych.	2 godz
16. Ćwiczenia	Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne (ACLS) – przywrócenie i utrzymanie funkcji życiowych u dzieci.	2 godz
17. Ćwiczenia	Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne (ACLS) – przywrócenie i utrzymanie funkcji życiowych u dzieci.	2 godz
18. Ćwiczenia	Żywienie enteralne i parenteralne pacjentów leczonych w intensywnej terapii.	2 godz
19. Ćwiczenia	Monitorowanie hemodynamiczne i inne techniki inwazyjne stosowanie w intensywnej terapii.	2 godz
20. Ćwiczenia	Monitorowanie hemodynamiczne i inne techniki inwazyjne stosowanie w intensywnej terapii.	2 godz
21. Ćwiczenia	Pacjent z dostępem naczyniowym żylnym centralnym i tętniczym.	2 godz
22. Ćwiczenia	Porty naczyniowe.	2 godz
23. Ćwiczenia	Opieka nad chorym nieprzytomnym – ocena, metody stymulacji	2 godz
24. Ćwiczenia	Zaburzenia termoregulacji – pacjent w hipertermii złośliwej, hipotermii, udarze cieplnym, zespole przegrzania.	2 godz
25. Ćwiczenia	Zaliczenie w formie egzaminu OSCE	2 godz

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć:

1. Gaszyński W.; Intensywna terapia i wybrane zagadnienia medycyny ratunkowej. Repetytorium. PZWL.2015,1 /2021

B. Literatura uzupełniająca

1. Sosada K.; Ostre stany zagrożenia życia w chorobach wewnętrznych. PZWL.2016,1 /2021
2. Braun, Preuss; Intensywna terapia, Edra Urban & Partner, Wrocław, 10, 2021
3. Rybicki; Intensywna terapia dorosłych w praktyce klinicznej. Novus Orbis,IV, 2022

Efekty uczenia się

Zakres	Kod	Opis	Forma weryfikacji
Umiejętności	LJO_EU111	prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa;	Zaliczenie egzaminu praktycznego w warunkach symulowanej sytuacji medycznej
	LJO_EU65	wentylować przez maskę twarzową workiem samorozprężalnym;	
	LJO_EU66	wykonywać wentylację zastępczą;	
	LJO_EU68	wykonywać-dożylnie, domięśniowe i podskórne podanie leku;	
	LJO_EU69	założyć wkłucie obwodowe;	
	LJO_EU70	pobierać obwodową krew żylną;	
	LJO_EU72	pobierać krew tętniczną;	
	LJO_EU80	wykonywać i interpretować standardowy elektrokardiogram spoczynkowy;	
	LJO_FU08	rozpoznawać najczęściej występujące stany zagrożenia życia, w tym z wykorzystaniem różnych technik obrazowania;	
	LJO_FU20	prowadzić podstawowe zabiegi resuscytacyjne BLS u dorosłych, w tym z użyciem automatycznego defibrylatora zewnętrznego, zgodnie z wytycznymi ERC;	

	LJO_FU21	przewodzą podstawowe zabiegi resuscytacyjne (Basic Life Support, BLS) u noworodków i dzieci, zgodnie z wytycznymi Europejskiej Rady Resuscytacji (European Resuscitation Council, ERC);	
	LJO_FU22	przewodzą zaawansowane czynności resuscytacyjne u noworodków (Newborn Life Support, NLS) i dzieci (Pediatric Advanced Life Support, PALS), zgodnie z wytycznymi ERC;	
	LJO_FU23	asystować przy pielęgnacji portu naczyniowego i dootrzewnowego;	
	LJO_FU24	przewodzą zaawansowane czynności resuscytacyjne (Advanced Life Support, ALS) u dorosłych, zgodnie z wytycznymi ERC;	
Kompetencje społeczne (postawy)	LJO_K02	kierowania się dobrem chorego;	Obserwacja postaw bezpośrednio w trakcie ćwiczeń i egzaminu praktycznego
	LJO_K03	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta;	
	LJO_K04	podjęcia działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby;	
	LJO_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	
	LJO_K06	propagowania zachowań prozdrowotnych;	
	LJO_K07	korzystania z obiektywnych źródeł informacji;	
	LJO_K08	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;	
	LJO_K09	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;	
	LJO_K10	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;	
	LJO_K11	przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.	
	Kontakt a.czerwinski@amisns.edu.pl		

Nazwa przedmiotu Język angielski			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) mgr Dominik Kamiński			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Ćwiczenia	zajęcia w sali dydaktycznej	120	5
2) Praca własna studenta	studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się	Ok.140	5
Cykl dydaktyczny 2023/2024			
Status przedmiotu obowiązkowy	Język wykładowy polski/angielski		
Metody dydaktyczne 1) wykład problemowy z prezentacją multimedialną, dyskusja, praca w grupach 2) praca własna studenta - studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowywanie się do zaliczeń	Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne		
	A. Sposób zaliczenia • egzamin (ostatnie zajęcia) • zaliczenie z oceną (ćwiczenia)		
	B. Formy zaliczenia: 1) test leksykalno-gramatyczny z elementami języka medycznego na koniec każdego semestru.		
C. Podstawowe kryteria/wymagania egzaminacyjne Dla osób, które niespełnią wymagań wstępnych (po przeprowadzonym teście wstępnym) zostaną zaplanowane dodatkowe zajęcia wyrównawcze przed rozpoczęciem właściwego kursu nauczania przedmiotu. Obecność na wszystkich zajęciach obowiązkowa. Studenci, którzy opuścili z przyczyn usprawiedliwionych nie więcej niż dwa ćwiczenia w semestrze, mają obowiązek zaliczyć sprawdzian obejmujący tematykę opuszczonych zajęć. Nie przewiduje się zwolnień z egzaminu Kryteria ocen egzaminacyjnych: 3,0 student na egzaminie uzyskuje od 60% do 66% sumy punktów; 3,5 student na egzaminie uzyskuje od 67% do 74% sumy punktów; 4,0 student na egzaminie uzyskuje od 75% do 82% sumy punktów; 4,5 student na egzaminie uzyskuje od 83% do 90% sumy punktów; 5,0 student na egzaminie uzyskuje od 91% do 100% sumy punktów			
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi A. <u>Wymagania formalne</u> : brak B. <u>Wymagania wstępne</u> : znajomość języka angielskiego na poziomie B1.			
Cele przedmiotu <i>Celem nauczania jest osiągnięcie przez studentów poziomu B2 języka angielskiego według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz rozwijanie umiejętności posługiwania się językiem medycznym</i>			
Treści programowe			
1 Ćwiczenia	Tworzenie pytań o podmiot i dopełnienie		4 godz.
2 Ćwiczenia	Analiza piśmiennictwa medycznego w języku angielskim		6 godz.
3 Ćwiczenia	Wykorzystanie czasowników posiłkowych w różnych czasach w celu wyrażenia zdziwienia, potwierdzenia lub podkreślenia informacji, użycie konstrukcji the...the (im, tym), użycie przysłówków stopnia -quite, really, a bit		4 godz.
4 Ćwiczenia	Analiza wybranych pojęć z zakresu anatomii w języku angielskim		4 godz.
5 Ćwiczenia	Tworzenie, użycie i porównanie czasów present perfect simple i present perfect continuous. Opisywanie podstawowych objawów chorób i urazów		4 godz.
6 Ćwiczenia	Rozwijanie umiejętności komunikacji między lekarzem i pacjentem,		4 godz.
7 Ćwiczenia	Wykorzystanie słownictwa medycznego w pracy lekarza		4 godz.
8 Ćwiczenia	Użycie przymiotników do opisywania grup osób-The poor, the old. Kolejność przymiotników w zdaniu.		4 godz.

9 Ćwiczenia	Analiza piśmiennictwa medycznego w języku angielskim	6 godz.	
10 Ćwiczenia	Tworzenie i porównanie czasów narracyjnych-past simple, past continuous, past perfect, past perfect continuous	4 godz.	
11 Ćwiczenia	Analiza słownictwa związanego z funkcjonowaniem organów i układów w organizmie człowieka	4 godz.	
12 Ćwiczenia	Rodzaje i pozycja przysłówków w zdaniu	4 godz.	
13 Ćwiczenia	Rozwijanie umiejętności komunikacji między lekarzem i pacjentem,	4 godz.	
14 Ćwiczenia	Wykorzystanie słownictwa medycznego w pracy lekarza	4 godz.	
15 Ćwiczenia	Tworzenie i zastosowanie Zdań warunkowych typu 0 i pierwszego. Zdania podrzędne okolicznikowe czasu przyszłego.	4 godz.	
16 Ćwiczenia	Analiza piśmiennictwa medycznego w języku angielskim	6 godz.	
17 Ćwiczenia	Tworzenie i zastosowanie zdań warunkowych typu 2 i 3	4 godz.	
18 Ćwiczenia	Analiza słownictwa związanego z funkcjonowaniem systemu ochrony zdrowia	4 godz.	
19 Ćwiczenia	Użycie czasownika wish	4 godz.	
20 Ćwiczenia	Rozwijanie umiejętności komunikacji między lekarzem i pacjentem,	4 godz.	
21 Ćwiczenia	Wykorzystanie słownictwa medycznego w pracy lekarza	4 godz.	
22 Ćwiczenia	Użycie bezokolicznika i i gerund	4 godz.	
23 Ćwiczenia	Analiza piśmiennictwa medycznego w języku angielskim	6 godz.	
24 Ćwiczenia	Zastosowanie wyrażen: used to, be used to, Get used to	4 godz.	
25 Ćwiczenia	Analiza słownictwa związanego z objawami chorób	4 godz.	
26 Ćwiczenia	Użycie czasowników modalnych w przeszłości do formułowania przypuszczeń	4 godz.	
27 Ćwiczenia	Rozwijanie umiejętności komunikacji między lekarzem i pacjentem,	4 godz.	
28 Ćwiczenia	Wykorzystanie słownictwa medycznego w pracy lekarza	4 godz.	
Zajęcia służące zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy – liczba punktów ECTS		5	
Prowadzone badania naukowe związane z prowadzonymi zajęciami:			
Opracowywani i analizowanie tekstów anglojęzycznych w ramach prowadzonych badań.			
Wykaz literatury			
A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):			
1. New English File-Upper-intermediate. Christina Latham-Koenig, Clive Oxenden			
2. English for Medicine. Joanna Ciecierska, Barbara Jenike-podręcznik dla studentów medycyny. Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL			
3. Check you English vocabulary for medicine. A&C Black. London			
Efekty uczenia się			
Zakres	Kod	Opis	Forma weryfikacji
Umiejętności	LJO_DU18	porozumiewać się z pacjentem w języku angielskim na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego;	Test pisemny sprawdzający poziom wiedzy studentów z wymaganego zakresu materiału..
Kompetencje społeczne (postawy)	LJO_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samoceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	Ocena w trakcie ćwiczeń
	LJO_K10	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;	
kontakt: d.kaminski@amisns.edu.pl			

Nazwa przedmiotu Kwalifikowana pierwsza pomoc			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) Dr n med. Przemysław Wołoszyn; mgr Przemysław Hońko; mgr Rafał Śledziński			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	14	0,5
2) Ćwiczenia	zajęcia w sali medycznych czynności ratunkowych i w sali do ćwiczeń umiejętności praktycznych CDiSM	21	1
3) Praca własna studenta		40	1,5
Cykl dydaktyczny 2023/24			
Status przedmiotu obowiązkowy	Język wykładowy polski		
Metody dydaktyczne 1) Wykład problemowy oraz wykład z prezentacją multimedialną. 2) Ćwiczenia z wykorzystaniem тренаżerów i manekinów; 3) Praca własna studenta - studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowywanie się do zaliczeń i egzaminu	Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne		
	A. Sposób zaliczenia 1) Zaliczenie z oceną (wykład) 2) zaliczenie z oceną (ćwiczenia)		
	B. Formy zaliczenia: 1) Pisemny egzamin testowy . 2) Zaliczenie z oceną na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> obecności na zajęciach, zaliczenia egzaminu praktycznego z działań ratowniczych w warunkach symulowanych 		
C. Podstawowe kryteria/wymagania egzaminacyjne Obecność na wszystkich ćwiczeniach. Odrabianie ćwiczeń opuszczonych z przyczyn usprawiedliwionych odbywa się w terminie wyznaczonym przez Prowadzącego ćwiczenia po zakończeniu ćwiczeń przez wszystkie grupy. Nie przewiduje się zwolnień z zaliczenia końcowego ani z egzaminu. Nie ma możliwości udziału w egzaminie końcowym bez zaliczenia zajęć praktycznych. Kryteria ocen zaliczeniowych: 3,0 student na egzaminie uzyskuje od 60% do 66% sumy punktów; 3,5 student na egzaminie uzyskuje od 67% do 74% sumy punktów; 4,0 student na egzaminie uzyskuje od 75% do 82% sumy punktów; 4,5 student na egzaminie uzyskuje od 83% do 90% sumy punktów; 5,0 student na egzaminie uzyskuje od 91% do 100% sumy punktów			
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi A. <u>Wymagania formalne</u> : ubiór ochronny na ćwiczeniach B. <u>Wymagania wstępne</u> : brak			

Cele przedmiotu

1. Poznanie przez studentów teoretycznych podstaw i mechanizmów występowania nagłych stanów zagrożenia życia lub zdrowia oraz anatomicznych i fizjologicznych uwarunkowań wpływających na skuteczność resuscytacji krążeniowo-oddechowej.
2. Przygotowanie studentów do samodzielnego wykonywania podstawowych zabiegów medycznych z zakresu pierwszej pomocy.
3. Praktyczna nauka resuscytacji krążeniowo-oddechowej w zakresie podstawowym (BLS+AED).
4. Przedstawienie podstawowych sposobów oceny stanu poszkodowanego.
5. Przedstawienie podstawowych zasad postępowania w zagrożeniach środowiskowych.
6. Uzyskanie umiejętności prowadzenia resuscytacji krążeniowo-oddechowej na poziomie BLS AED.
7. Nauka i kształtowanie samodzielnej oceny stanu zdrowia pacjenta wymagającego pierwszej pomocy kwalifikowanej, umiejętności rozpoznania stanu zagrożenia zdrowia lub życia, formułowania diagnozy ratowniczej i planowania pierwszej pomocy.
8. Nauka i kształtowanie umiejętności przywracania, podtrzymania i stabilizacji podstawowych funkcji życiowych, w zakresie czynności układu oddechowego i krążenia.
9. Podejmowanie podstawowych działań w obrażeniach ciała.
10. Organizowanie i przeprowadzenie kwalifikowanego i bezpiecznego transportu osób w stanie nagłego zagrożenia zdrowia lub życia.

Treści programowe

1. Wykład	Podstawowe Zabiegi Resuscytacyjne dorosłych i dzieci z użyciem AED wg ERC 2021.	3 godz.
2. Wykład	Podstawowe i zaawansowane techniki udrażniania dróg oddechowych stosowane przedszpitalnie. Tlenoterapia.	4 godz.
3. Wykład	Ocena stanu pacjenta w celu podjęcia podstawowych czynności ratunkowych.	4 godz.
4. Wykład	Przyczyny i mechanizmy zatrzymania krążenia. Śmierć i proces umierania. Anatomiczne, fizjologiczne i środowiskowe czynniki wpływające na skuteczność resuscytacji krążeniowo-oddechowej.	3 godz.
1 Ćwiczenia	Prawne aspekty podejmowania działań ratowniczych. Ocena stanu pacjenta w celu podjęcia podstawowych czynności ratunkowych. Ocena stanu świadomości i przytomności pacjenta.	3 godz.
2 Ćwiczenia	Bezpieczeństwo własne, środki ochrony osobistej, Zagrożenia związane z udzielaniem pierwszej pomocy. Sposoby wzywania pomocy.	3 godz.
3 Ćwiczenia	Praktyczna nauka BLS z zastosowaniem zautomatyzowanej defibrylacji elektrycznej	3 godz.
4 Ćwiczenia	Podstawowe czynności ratownicze i postępowanie w stanach nagłego zagrożenia życia: ciało obce w drogach oddechowych, zaopatrzenie zagrażających życiu krwawień, omdlenie, napad drgawek.	3 godz.
5 Ćwiczenia	Doskonalenie praktycznych umiejętności resuscytacji krążeniowo-oddechowej na poziomie BLS-AED	3 godz.
6 Ćwiczenia	Symulowane działania ratownicze w określonych jednostkach chorobowych i obrażeniach	3 godz.
7 Ćwiczenia	Przywracanie drożności dróg oddechowych i prowadzenie wentylacji zastępczej z wykorzystaniem podstawowych technik i środków medycznych	3 godz.

Prowadzone badania naukowe związane z prowadzonymi zajęciami:

Zastosowanie techniki wysokiego impulsu i uniesienia dłoni w ucisku klatki piersiowej.
Zastosowanie ultrasonografii w procedurze stwierdzania zgonu.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

1. Wytyczne resuscytacyjne 2021 dostępne na stronie: www.prc.krakow.pl
2. Gucwa J., Madej T.: Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne i wybrane stany nagłe. Medycyna Praktyczna / Kraków 2018, wyd.4

B. Literatura uzupełniająca

1. Mikołajczak A.: Pierwsza pomoc . Publicat, 2022.

Efekty uczenia się

Zakres	Kod	Opis	Forma weryfikacji
Umiejętności – student potrafi:	LJO_EU30	oceniać stan ogólny, stan przytomności i świadomości pacjenta;	Zaliczenie testu końcowego oraz zaliczenie praktyczne w warunkach symulowanej sytuacji medycznej
	LJO_FU20	prowadzić podstawowe zabiegi resuscytacyjne BLS u dorosłych, w tym z użyciem automatycznego defibrylatora zewnętrznego, zgodnie z wytycznymi ERC;	
	LJO_FU21	prowadzić podstawowe zabiegi resuscytacyjne (Basic Life Support, BLS) u noworodków i dzieci, zgodnie z wytycznymi Europejskiej Rady Resuscytacji (European Resuscitation Council, ERC);	
Kompetencje społeczne – student jest gotów do:	LJO_K04	podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby;	Obserwacja postaw bezpośrednio w trakcie ćwiczeń i zaliczenia praktycznego
	LJO_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	
	LJO_K07	korzystania z obiektywnych źródeł informacji;	
	LJO_K08	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;	
	LJO_K09	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;	
	LJO_K10	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;	
	LJO_K11	przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.	

Kontakt

p.woloszyn@amisns.edu.pl

Nazwa przedmiotu Medycyna ratunkowa (praktyki zawodowe – Pomoc doraźna)			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) Dr med. Przemysław Wołoszyn; dr med. Andrzej Czerniewski; lek med. Anna Skalska - Wołoszyn, lek med. Krzysztof Pawluszkiwicz,			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	40	1,5
2) Ćwiczenia	zajęcia w pracowniach symulacji medycznej	60	2
3) Zajęcia praktyczne	zajęcia w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym	50	2
4) Praktyczne nauczanie kliniczne	zajęcia w klinicznym oddziale SOR oraz w zespołach wyjazdowych systemu ratownictwa medycznego	60	2
5) Praktyki zawodowe (Pomoc doraźna)	zajęcia w klinicznym oddziale SOR i/lub w zespołach wyjazdowych systemu ratownictwa medycznego	30	1
6) Praca własna studenta	studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się	Ok.135	4,5
Cykl dydaktyczny 2023			
Status przedmiotu obowiązkowy		Język wykładowy polski	
Metody dydaktyczne <ul style="list-style-type: none"> Wykład problemowy oraz wykład z prezentacją multimedialną. Ćwiczenia z wykorzystaniem тренаżerów i manekinów. Zajęcia praktyczne w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym. W trakcie zajęć praktycznych studenci pracują z pacjentami. Mają kontakt zarówno z pacjentami hospitalizowanymi w Oddziale, jak i pacjentami ambulatoryjnymi; zwraca się szczególną uwagę na nabycie przez studentów umiejętności praktycznych. Metoda studium przypadku, metoda obserwacji (badania pacjenta), metoda dyskusji seminaryjnej; pokaz, metoda symulacyjna W trakcie praktyk zawodowych i praktycznego nauczania klinicznego student w sposób praktyczny wykorzystuje zdobytą wiedzę i nabyte umiejętności w bezpośrednim, indywidualnym kontakcie z pacjentami pod nadzorem lekarza specjalisty praca własna studenta- studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowywanie się do zaliczeń i egzaminów 		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
		A. Sposób zaliczenia <ul style="list-style-type: none"> egzamin (wykład) zaliczenie z oceną (ćwiczenia i zajęcia praktyczne) po każdym semestrze zaliczenie z oceną (praktyki zawodowe i praktyczne nauczanie kliniczne) 	
		B. Formy zaliczenia: <ul style="list-style-type: none"> egzamin - 50 pytań testowych jednokrotnego wyboru, zaliczenie z oceną na podstawie: <ol style="list-style-type: none"> obecności na ćwiczeniach i zajęciach praktycznych zaliczenie kolokwium z wiedzy teoretycznej wymaganej na ćwiczeniach. otrzymania pozytywnej oceny ze sprawdzianu umiejętności praktycznych. zaliczenie na podstawie obecności na praktykach zawodowych oraz zajęciach klinicznego nauczania praktycznego oraz zaliczenia poszczególnych efektów uczenia się w zakresie umiejętności, a także OSCE (<i>Objective Structured Clinical Examination</i>) jako zakończenie całości praktycznego nauczania klinicznego 	
C. Podstawowe kryteria Do zaliczenia ćwiczeń wymagana obecność na wszystkich zajęciach. Odrabianie ćwiczeń opuszczonych z przyczyn usprawiedliwionych odbywa się w terminie wyznaczonym przez prowadzącego ćwiczenia po zakończeniu ćwiczeń przez wszystkie grupy. Ocena wystawiona na podstawie ocen z kolokwium częściowych. Do zaliczenia zajęć praktycznych wymagana obecność na wszystkich zajęciach. Odrabianie ćwiczeń opuszczonych z przyczyn usprawiedliwionych odbywa się w terminie wyznaczonym przez prowadzącego ćwiczenia po zakończeniu ćwiczeń przez wszystkie grupy. Ocena wystawiona na podstawie oceny ze sprawdzianu umiejętności praktycznych w warunkach symulowanych.		3. Kryteria ocen egzaminacyjnych: 3,0 student na egzaminie uzyskuje od 60% do 66% sumy punktów; 3,5 student na egzaminie uzyskuje od 67% do 74% sumy punktów;	

4,0 student na egzaminie uzyskuje od 75% do 82% sumy punktów;
 4,5 student na egzaminie uzyskuje od 83% do 90% sumy punktów;
 5,0 student na egzaminie uzyskuje od 91% do 100% sumy punktów

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

- A. Wymagania formalne: zaliczone przedmioty: Kwalifikowana pierwsza pomoc.
 B. Wymagania wstępne: opanowanie wiedzy z zakresu fizjologii i patofizjologii układu krążenia i oddychania, znajomość zasad ALS, PALS, BTLs.

Cele przedmiotu

1. Dostarczenie wiedzy z zakresu postępowania z pacjentami w stanach zagrożenia zdrowia i życia spowodowanych różnymi jednostkami chorobowymi.
2. Utrwalenie i rozwinięcie umiejętności oceny zagrożenia zdrowia i życia. Ocena bezpieczeństwa na miejscu zdarzenia, zaznajomienie z podstawowymi środkami ochrony osobistej.
3. Rozwinięcie umiejętności leczenia pacjentów w stanach zagrożenia zdrowia i życia. Zaznajomienie z nowoczesnymi schematami postępowania w najczęściej spotykanych jednostkach chorobowych w zakresie medycyny ratunkowej.
4. Przygotowanie do pracy w zespołach wyjazdowych Pogotowia Ratunkowego. Rozwinięcie umiejętności współpracy z innymi jednostkami ratownictwa oraz współpracy interpersonalnej w ramach własnego zespołu.
5. Przygotowanie do pracy w Szpitalnych Oddziałach Ratunkowych. Rozwinięcie umiejętności kierowania zespołami ludzkimi.

Treści programowe

1 Wykład	Prawne aspekty udzielania pomocy medycznej. Prawa człowieka w sytuacjach nadzwyczajnych w świetle prawa międzynarodowego.	4 godz.
2 Wykład	Zasady leczenia zaburzeń rytmu pracy serca – przypomnienie zasad ALS.	4 godz.
3 Wykład	Podstawy diagnostyki w stanach nagłych zagrożeń	4 godz.
4 Wykład	Nagle zagrożenie pochodzenia wewnętrznego - cz.1.	4 godz.
5 Wykład	Nagle zagrożenie pochodzenia wewnętrznego - cz.2.	4 godz.
6 Wykład	Postępowanie ratunkowe w stanach zagrożeń u dzieci - cz.1.	3 godz.
7 Wykład	Postępowanie ratunkowe w stanach zagrożeń u dzieci – cz.2.	3 godz.
8 Wykład	Chory nieprzytomny – diagnostyka, różnicowanie i postępowanie ratunkowe	4 godz.
9 Wykład	„Ostry brzuch” - diagnostyka, różnicowanie i postępowanie ratunkowe. Rozpoznanie i leczenie ostrych zatruć.	4 godz.
10 Wykład	Postępowanie ratunkowe w zagrożeniach środowiskowych.	3 godz.
11 Wykład	Medyczne czynności ratunkowe w innych nagłych zagrożeniach	3 godz.
1 Ćwiczenia	Przypomnienie zasad ALS. Kolokwium sprawdzające znajomość zasad resuscytacji krążeniowo-oddechowej.	4 godz.
2 Ćwiczenia	Symulowane działania ratownicze w nagłym zatrzymaniu krążenia – cz.1.	4 godz.
3 Ćwiczenia	Niedotlenienie jako główny problem medycznych czynności ratunkowych. Przegląd metod, wytyczne postępowania i praktyczna nauka zabezpieczenia drożności dróg oddechowych.	4 godz.
4 Ćwiczenia	Organizacja zabezpieczenia medycznego w katastrofach i awariach.	4 godz.
5 Ćwiczenia	Fazy akcji ratunkowych i zakres udzielania pomocy poszkodowanym.	4 godz.
6 Ćwiczenia	Zagrożenia epidemiologiczne w miejscu katastrofy - zasady dekontaminacji.	4 godz.
7 Ćwiczenia	Płynoterapia. Obwodowy dostęp naczyniowy i wkłucia doszpikowe.	4 godz.
8 Ćwiczenia	Mnogie obrażenia ciała i uraz wielonarządowy – zasady postępowania na miejscu zdarzenia i w trakcie transportu. Mnogie obrażenia ciała i uraz wielonarządowy – zaawansowane czynności ratunkowe – cz.1.	4 godz.
9 Ćwiczenia	Mnogie obrażenia ciała i uraz wielonarządowy – zaawansowane czynności ratunkowe – cz.2.	4 godz.
10 Ćwiczenia	Medyczne czynności ratunkowe w wybranych jednostkach chorobowych – cz.1.	4 godz.
11 Ćwiczenia	Medyczne czynności ratunkowe w wybranych jednostkach chorobowych – cz.2.	4 godz.
12 Ćwiczenia	Symulowane działania ratownicze w określonych stanach, jednostkach chorobowych i urazach – cz.1.	4 godz.
13 Ćwiczenia	Symulowane działania ratownicze w określonych stanach, jednostkach chorobowych i urazach – cz.2.	4 godz.
14 Ćwiczenia	Symulowane działania ratownicze w określonych stanach, jednostkach chorobowych i urazach – cz.3.	4 godz.
15 Ćwiczenia	Sprawdzian umiejętności praktycznych z zakresu medycyny ratunkowej	4 godz.
1 Zajęcia prakt.	Wstępna diagnoza i postępowanie w schorzeniach wewnętrznych.	10 godz.
2 Zajęcia prakt.	Wstępna diagnoza i postępowanie w zaburzeniach świadomości i schorzeniach neurologicznych.	10 godz.
3 Zajęcia prakt.	Wstępna diagnoza i postępowanie w drobnych urazach. Działalność ambulatorium chirurgicznego.	10 godz.
4 Zajęcia prakt.	Wstępna diagnoza i postępowanie w urazach mnogich i wielonarządowych.	10 godz.

5 Zajęcia prakt.	Organizacja i zarządzanie zdarzeniem o charakterze masowym – ćwiczenie praktyczne.	10 godz.
Praktyki zawodowe (pomoc doraźna)	Zbieranie wywiadu i badanie w stanie zagrożenia życia.	10 godz.
	Rozpoznawanie i postępowanie w stanach zagrożenia życia	10 godz.
	Asystowanie w czynnościach ratunkowych	10 godz.
1 PNK	Szpitalny Oddział Ratunkowy	36 godz.
2 PNK	Zespoły wyjazdowe ratownictwa medycznego	24 godz.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

1. Wytyczne resuscytacyjne 2021 dostępne na stronie: www.prc.krakow.pl
2. Medycyna ratunkowa Evidence-Based Medicine / Zespół Advanced Life Support Group / red. wyd. pol. Juliusz Jakubaszko / Górnicki Wydawnictwo Medyczne / Wrocław 2014, wyd.2

B. Literatura uzupełniająca

1. Gaszyński W.; Medycyna ratunkowa i intensywna terapia. PZWL. / Warszawa 2016, wyd.2
2. Zawadzki A.: Medycyna ratunkowa i katastrof. PZWL. / Warszawa 2011, wyd.2
3. Ostre stany zagrożenia życia w chorobach wewnętrznych / Krystyn Sosada / PZWL / Warszawa 2016, wyd.1
4. Algorytmy diagnostyczne i lecznicze w praktyce SOR / Leszek Brongel / PZWL / Warszawa 2017, wyd.1
5. Chory we wstrząsie / Urszula Zielińska-Borkowska, Tomasz Skirecki / Makmed / Lublin 2020, wyd.1

Efekty uczenia się

Zakres	Kod i opis	Forma weryfikacji
Wiedza – student zna i rozumie:	LJO_FW09 wytyczne w zakresie resuscytacji krążeniowo-oddechowej noworodków, dzieci i dorosłych; LJO_FW10 Najczęściej występujące stany zagrożenia życia u dzieci i dorosłych oraz zasady postępowania w tych stanach, w szczególności w: 1) sepsie; 2) wstrząsie; 3) krwotokach; 4) zaburzeniach wodno-elektrolitowych i kwasowo-zasadowych; 5) zatruciach; 6) oparzeniach, hipo- i hipertermii; 7) innych ostrych stanach pochodzenia: a) sercowo-naczyniowego, b) oddechowego, c) neurologicznego, d) nerkowego, e) onkologicznego i hematologicznego, f) diabetologicznego i endokrynologicznego, g) psychiatrycznego, h) okulistycznego, i) laryngologicznego, j) ginekologicznego, położniczego i urologicznego; LJO_FW11 zasady postępowania w przypadku podejrzenia przemocy seksualnej; LJO_FW12 zasady funkcjonowania zintegrowanego systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne;	Zaliczenie kolokwiów cząstkowych oraz testu końcowego
Umiejętności – student potrafi:	LJO_EU05 zebrać wywiad w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia z zastosowaniem schematu SAMPLE (S – Symptoms (objawy), A – Allergies (alergie), M – Medications (leki), P – Past medical history (przebyte choroby/przeszłość medyczna), L – Last meal (ostatni posiłek), E – Events prior to injury/illness (zdarzenia przed wypadkiem/zachorowaniem)); LJO_FU08 rozpoznawać najczęściej występujące stany zagrożenia życia, w tym z wykorzystaniem różnych technik obrazowania; LJO_FU20 prowadzić podstawowe zabiegi resuscytacyjne BLS u dorosłych, w tym z użyciem automatycznego defibrylatora zewnętrznego, zgodnie z wytycznymi ERC; LJO_FU21 prowadzić podstawowe zabiegi resuscytacyjne (Basic Life Support, BLS) u noworodków i dzieci, zgodnie z wytycznymi Europejskiej Rady Resuscytacji (European Resuscitation Council, ERC); LJO_FU22 prowadzić zaawansowane czynności resuscytacyjne u noworodków (Newborn Life Support, NLS) i dzieci (Pediatric Advanced Life Support, PALS), zgodnie z wytycznymi ERC; LJO_FU24 prowadzić zaawansowane czynności resuscytacyjne (Advanced Life Support, ALS) u dorosłych, zgodnie z wytycznymi ERC; LJO_FU25 asystować przy postępowaniu w stanie wstrząsu urazowego oraz obrażeń wielonarządowych; LJO_FU26 unieruchomić kręgosłup szyjny i piersiowo-lędźwiowy po urazie;	Zaliczenie poszczególnych umiejętności w dzienniczku praktycznym (zarówno w warunkach symulowanych jak i rzeczywistych). Zaliczenie egzaminu praktycznego w warunkach symulowanej sytuacji medycznej.

<p>Kompetencje społeczne – student jest zdolny do:</p>	<p>LJO_K01 nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych; LJO_K02 kieruje się dobrem chorego LJO_K03 przestrzega tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta, LJO_K04 podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby; LJO_K05 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych; LJO_K07 korzystania z obiektywnych źródeł informacji; LJO_K08 formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji; LJO_K09 wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym; LJO_K10 formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej; LJO_K11 przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.</p>	<p>Obserwacja postaw bezpośrednio w trakcie ćwiczeń i egzaminu praktycznego</p>
<p>Kontakt p.woloszyn@amisns.edu.pl</p>		

Nazwa przedmiotu Medycyna rodzinna			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) Dr med. Mariola Gaca, lek med. Dominika Orlińska, lek med. Ewa Iwona Urban			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	32	1
2) Zajęcia praktyczne	zajęcia w poradni medycyny rodzinnej	60	2
3) Praktyki zawodowe – podstawowa opieka zdrowotna – medycyna rodzinna	zajęcia w zespole podstawowej opieki zdrowotnej	90	3
4) Praktyczne nauczanie kliniczne	zajęcia w zespole podstawowej opieki zdrowotnej	60	2
5) Praca własna studenta		ok.90	3
Cykl dydaktyczny 2023			
Status przedmiotu obowiązkowy	Język wykładowy polski		
Metody dydaktyczne <ul style="list-style-type: none"> wykład problemowy oraz wykład z prezentacją multimedialną w trakcie zajęć praktycznych studenci pracują z pacjentami w trakcie przyjęć w gabinecie POZ, zarówno dla dorosłych jak i o profilu dziecięcym, w punkcie szczepień; zwraca się szczególną uwagę na nabycie przez studentów umiejętności praktycznych w trakcie praktyki zawodowej student uczy się nawiązywania i utrzymania głębokiego i pełnego szacunku kontaktu z chorym, przestrzega tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta, w trakcie praktycznego nauczania klinicznego student w sposób praktyczny wykorzystuje zdobytą wiedzę i nabyte umiejętności w bezpośrednim, indywidualnym kontakcie z pacjentami pod nadzorem lekarza specjalisty, ma kontakt zarówno z pacjentami ambulatoryjnymi jak i uczestniczy w wizytach domowych; posiada znajomość własnych ograniczeń i widzi konieczność stałego dokształcania się praca własna studenta- studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowywanie się do zaliczeń i egzaminów 	Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne		
	A. Sposób zaliczenia <ul style="list-style-type: none"> egzamin (wykład) zaliczenie z oceną (zajęcia praktyczne) zaliczenie z oceną (praktyka zawodowa i praktyczne nauczanie kliniczne) 		
	B. Formy zaliczenia: <ol style="list-style-type: none"> Egzamin pisemny testowy z pytaniami jednokrotnego wyboru. zaliczenie z oceną na podstawie obecności na zajęciach praktycznych, zdania kolokwium z medycyny rodzinnej oraz wykazania się umiejętnościami praktycznymi z tego zakresu zaliczenie na ocenę praktyk na podstawie obecności i wykazania się umiejętnościami praktycznymi zaliczenie na ocenę na podstawie obecności na zajęciach klinicznego nauczania praktycznego oraz zaliczenia poszczególnych efektów uczenia się w zakresie umiejętności, a także OSCE (<i>Objective Structured Clinical Examination</i>) jako zakończenie całości praktycznego nauczania klinicznego 		
C. Podstawowe kryteria Warunkiem przystąpienia do egzaminu i zaliczenia przedmiotu jest udokumentowana w karcie indywidualnej, obecność na zajęciach praktycznych. Dopuszcza się jedną, usprawiedliwioną nieobecność na ww. zajęciach. Sposób zaliczenia nieobecności należy ustalić z prowadzącym dane zajęcia. Dla osób, które uzyskają z egzaminu ocenę niedostateczną przewidziany jest poprawkowy egzamin pisemny, testowy. Dopuszcza się dwukrotne dopuszczenie do egzaminu pisemnego. Egzamin ustny przewidziany jest dla studentów, którzy uzyskają dwukrotnie ocenę niedostateczną z egzaminu pisemnego. Nie przewiduje się możliwości zwolnienia z egzaminu. Kryteria ocen egzaminacyjnych: 3,0 student na egzaminie uzyskuje od 60% do 66% sumy punktów; 3,5 student na egzaminie uzyskuje od 67% do 74% sumy punktów; 4,0 student na egzaminie uzyskuje od 75% do 82% sumy punktów; 4,5 student na egzaminie uzyskuje od 83% do 90% sumy punktów; 5,0 student na egzaminie uzyskuje od 91% do 100% sumy punktów			

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. **Wymagania formalne:** uczestnictwo w zajęciach praktycznych tylko w fartuchu (nie dotyczy wizyt domowych), obowiązkowy identyfikator.

B. **Wymagania wstępne:** brak

Cele przedmiotu

1. Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów ze specyfiką medycyny rodzinnej jako podstawowego elementu systemu opieki zdrowotnej w Polsce oraz ze specyfiką pracy lekarza rodzinnego, wymagającej zintegrowanej wiedzy medycznej.
2. Cele pośrednie:
  - zapoznanie studentów z zasadami organizacji praktyki lekarza rodzinnego/lekarza podstawowej opieki zdrowotnej
  - zapoznanie studentów z najczęściej występującymi schorzeniami oraz specyficznymi problemami w praktyce lekarza rodzinnego
  - zapoznanie studentów z zagadnieniami promocji zdrowia, prewencji i profilaktyki chorób oraz zasadami ich diagnozowania i terapii i/lub rehabilitacji na poziomie podstawowej opieki zdrowotnej oraz opieki specjalistycznej
  - uwrażliwienie studentów na psychospołeczne aspekty choroby i opieki, szczególnie ważne w pracy lekarza rodzinnego
  - kształtowanie umiejętności samodzielnego podejmowania decyzji oraz satysfakcjonującej pracy w zespole.

Treści programowe

1 Wykład	Medycyna rodzinna jako dyscyplina kliniczna i usługowa	5 godz.
2 Wykład	Organizacja praktyki lekarza rodzinnego (aspekty organizacyjne, ekonomiczne i menadżerskie)	4 godz.
3 Wykład	Promocja zdrowia, profilaktyka, prewencja ze szczególnym uwzględnieniem chorób nowotworowych i sercowo-naczyniowych	4 godz.
4 Wykład	Diagnozowanie oraz zasady terapii najczęstszych chorób, chorób cywilizacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem chorób nowotworowych, metabolicznych i sercowo-naczyniowych	4 godz.
5 Wykład	Diagnozowanie oraz zasady terapii najczęstszych chorób, w tym najczęstszych zaburzeń psychicznych, z uwzględnieniem uzależnień oraz patologii rodzinnej i środowiskowej	4 godz.
6 Wykład	Wybrane aspekty relacji lekarz-pacjent	5 godz.
7 Wykład	Modyfikacja stylu życia	4 godz.
1 Zajęcia prakt.	Objawy najczęściej występujące w praktyce lekarza rodzinnego: diagnostyka, różnicowanie, postępowanie terapeutyczne	6 godz.
2 Zajęcia prakt.	Przypadki kliniczne z zakresu najczęstszych problemów praktyki lekarza rodzinnego: diagnostyka i terapia w praktyce lekarza rodzinnego	6 godz.
3 Zajęcia prakt.	Testy przesiewowe w kierunku najczęstszych chorób w praktyce lekarza rodzinnego	6 godz.
4 Zajęcia prakt.	Wskazanie zaburzeń psychicznych najczęściej występujących w praktyce lekarza rodzinnego	6 godz.
5 Zajęcia prakt.	Metody diagnostyki chorób sercowo-naczyniowych.	6 godz.
6 Zajęcia prakt.	Praktyczne aspekty relacji lekarz-pacjent. Stwierdzanie zgonu.	6 godz.
7 Zajęcia prakt.	Prowadzenie dokumentacji pacjenta. Zbieranie wywiadu lekarskiego. Planowanie postępowania diagnostycznego i terapeutycznego i/lub rehabilitacyjnego.	6 godz.
8 Zajęcia prakt.	Prowadzenie dokumentacji pacjenta. Zbieranie wywiadu lekarskiego. Planowanie postępowania diagnostycznego i terapeutycznego i/lub rehabilitacyjnego.	6 godz.
9 Zajęcia prakt.	Prowadzenie dokumentacji pacjenta. Zbieranie wywiadu lekarskiego. Planowanie postępowania diagnostycznego i terapeutycznego i/lub rehabilitacyjnego.	6 godz.
10 Zajęcia prakt.	Prowadzenie dokumentacji pacjenta. Zbieranie wywiadu lekarskiego. Planowanie postępowania diagnostycznego i terapeutycznego i/lub rehabilitacyjnego.	6 godz.
Praktyki zawodowe	Przeprowadzanie badania fizykalnego, w tym piersi, prostaty, otoskopia, pole widzenia.	10 godz.
	Zapobieganie, rozpoznawanie i asysta przy leczeniu chorób pacjentów zgłaszających się do lekarza podstawowej opieki zdrowotnej lub w trakcie wizyt domowych;	60 godz.
	Badania bilansowe, kwalifikacja do szczepień	10 godz.
	Branie udziału w teleporadach	10 godz.
1 PNK	Placówki POZ	52 godz.
2 PNK	Wizyty domowe	8 godz.

Wykaz literatury**A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):**

1. Medycyna rodzinna / red. J. Bożydar Latkowski, Witold. Lukas ; współprac. Maciej Godycki-Ćwirko / Wydaw. Lekarskie PZWL. / Warszawa 2017 wyd. 3

B. Literatura uzupełniająca

1. Medycyna rodzinna : repetytorium / red. nauk. J. Bożydar Latkowski, Witold Lukas / PZWL / Warszawa 2008
2. Przewodnik antybiotykoterapii 2021 / Katarzyna Dzierżanowska-Fangrat / Alfa Medica Press Wydawnictwo / Bielsko-Biała 2021, wyd.26

Efekty uczenia się

Zakres	Kod i opis	Forma weryfikacji
Wiedza – student zna i rozumie:	LJO_EW37 uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach w praktyce lekarza rodzinnego; LJO_EW38 zasady zachowań prozdrowotnych, podstawy profilaktyki i wczesnej wykrywalności najczęstszych chorób cywilizacyjnych oraz zasady badań przesiewowych w tych chorobach;	Egzamin pisemny (testowy) ukierunkowany na sprawdzenie znajomości faktów, poziom zrozumienia, umiejętność analizy, syntezy i rozwiązywania problemów.
Umiejętności – student potrafi:	LJO_EU06 przeprowadzić ukierunkowane badanie fizykalne dorosłego w zakresie piersi i gruczołu krokowego; LJO_EU28 przeprowadzać orientacyjne badanie pola widzenia; LJO_EU29 przeprowadzać orientacyjne badanie otoskopowe; LJO_EU39 rozpoznawać stany wymagające leczenia w warunkach szpitalnych i ambulatoryjnych; LJO_EU53 zapobiegać, rozpoznawać i leczyć choroby stanowiące najczęstszą przyczynę zgłaszania się pacjentów do lekarza podstawowej opieki zdrowotnej; LJO_EU54 kwalifikować pacjenta do szczepień ochronnych; LJO_EU55 asystować przy stosowaniu kalendarza szczepień u pacjentów do ukończenia 18. roku życia; LJO_EU101 udzielać świadczeń zdrowotnych z użyciem dostępnych systemów teleinformatycznych lub systemów łączności wykorzystywanych w ochronie zdrowia; LJO_EU102 prowadzić edukację zdrowotną pacjenta, w tym edukację żywieniową dostosowaną do indywidualnych potrzeb; LJO_EU110 rozpoznać agonię pacjenta i stwierdzić jego zgon; LJO_EU111 prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa; LJO_EU112 zastosować racjonalną antybiotykoterapię w zależności od stanu klinicznego pacjenta;	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność w czasie: zajęć praktycznych, praktyk zawodowych i praktycznego nauczania klinicznego (dokumentowanie zaliczenia umiejętności w dzienniczku) oraz OSCE na ostatnim roku studiów.
Kompetencje społeczne – student jest zdolny do:	LJO_K01 nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych; LJO_K02 kierowania się dobrem pacjenta; LJO_K03 przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta; LJO_K04 podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby; LJO_K05 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych; LJO_K06 propagowania zachowań prozdrowotnych; LJO_K07 korzystania z obiektywnych źródeł informacji; LJO_K08 formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji; LJO_K09 wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym; LJO_K10 formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność w czasie: zajęć praktycznych, praktyk zawodowych i praktycznego nauczania klinicznego (dokumentowanie zaliczenia umiejętności w dzienniczku) oraz OSCE na ostatnim roku studiów.

	LJO_K11 przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.	
--	---	--

Kontakt

m.gaca@amisns.edu.pl

Nazwa przedmiotu Medycyna sądowa			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) dr n med. Dorota Pieśniak			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	26	1
2) Ćwiczenia	zajęcia w sali laboratoryjnej	4	
3) Praca własna studenta		Ok.30	1
Cykl dydaktyczny 2023			
Status przedmiotu obowiązkowy	Język wykładowy polski		
Metody dydaktyczne 1) Wykład problemowy 2) Praca w grupach, prezentacja umiejętności 3) praca własna studenta- studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowywanie się do zaliczeń i egzaminów	Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne		
	A. Sposób zaliczenia • Zaliczenie z oceną (wykład) • zaliczenie z oceną (ćwiczenia)		
	B. Formy zaliczenia: 1) wykład: sprawdzian pisemny 2) ćwiczenia – podstawa obecność na ćwiczeniach		
	C. Podstawowe kryteria/wymagania egzaminacyjne Egzamin według wyników testu wielokrotnego wyboru opracowanego na podstawie zakresu programowego materiału. Test zostanie przeprowadzony po zakończeniu zajęć. Warunkiem dopuszczenia do zaliczenia końcowego jest uczestnictwo we wszystkich ćwiczeniach. Kryteria ocen egzaminacyjnych: 3,0 student na egzaminie uzyskuje od 60% do 66% sumy punktów; 3,5 student na egzaminie uzyskuje od 67% do 74% sumy punktów; 4,0 student na egzaminie uzyskuje od 75% do 82% sumy punktów; 4,5 student na egzaminie uzyskuje od 83% do 90% sumy punktów; 5,0 student na egzaminie uzyskuje od 91% do 100% sumy punktów		
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi A. <u>Wymagania formalne</u> : na ćwiczeniach w zakładzie patomorfologii/medycyny sądowej obowiązuje ubiór i obuwie ochronne. B. <u>Wymagania wstępne</u> : brak			
Cele przedmiotu Przyswojenie wiadomości o rodzajach i miejscu badań lekarsko-biologiczno-toksykologicznych wykonywanych w zakładach medycyny sądowej, tak aby przyszły lekarz mógł przedstawić wymiar sprawiedliwości w sposób fachowy i kompetentny udzielić odpowiedzi na pytania związane z interpretacją zjawisk medycznych niezbędnych dla wyjaśnienia istoty postępowania prawnego.			
Treści programowe			
1 Wykład	Rola i zadania medycyny sądowej. Pojęcia podstawowe		4 godz.
2 Wykład	Zastosowanie DNA w genetyce sądowej. Toksykologia ogólna ze szczególnym uwzględnieniem toksykologii alkoholu		4 godz.
3 Wykład	Następstwa działania energii elektrycznej; działania wysokiej bądź niskiej temperatury; zgony nagłe z przyczyn chorobowych i wypadkowych; zatrucia: środkami ochrony roślin, pokarmowe, trucznymi pochodzenia roślinnego;		4 godz.
4 Wykład	Zasady zgłaszania odpowiednim władzom zdarzeń związanych z naruszeniem przepisów prawnych.		4 godz.
5 Wykład	Opiniowanie w sprawach karnych: Oględziny pokrzywdzonych, zasady badań, sporządzania protokołu i opiniowania w sprawach związanych z kwalifikacją uszczerbku na zdrowiu i zdolnością odbywania kary. Działanie bez zgody pacjenta. Błąd medyczny.		4 godz.
6 Wykład	Dzieciobójstwo, zespół bitego dziecka, przemoc w rodzinie. Zasady zabezpieczania materiału biologicznego m.in. w sprawach związanych z przestępstwami seksualnymi		4 godz.
	Zaliczenie		2 godz.

Ćwiczenia	Zasady pobierania materiału do badań dodatkowych: histopatologicznych, toksykologicznych, hemogenetycznych. Zasady sporządzania protokołu sekcyjnego i opiniowania.		4 godz.
Wykaz literatury			
A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):			
1. Medycyna sądowa / Vincent J. DiMaio, Dominick DiMaio ; red. Barbara Świątek, Zygmunt Przybylski.- Wyd. 1 (dodr.)- Wrocław : Edra Urban & Partner, 2016.			
B. Literatura uzupełniająca			
1. Kryminalistyka, psychiatria i psychologia sądowa, medycyna sądowa / Małgorzata Szuta / Wolters Kluwer Polska / Kraków 2009, wyd.1			
2. Medycyna sądowa Simpson / Jason Payne-James, Richard Jones, red. wyd. pol. Tomasz Jurek / Edra Urban & Partner Wydawnictwo / Wrocław 2021, wyd.1			
Efekty uczenia się			
Zakres	Kod	Opis	Forma weryfikacji
Wiedza	LJO_GW12	pojęcie śmierci gwałtownej i nagłego zgonu oraz różnicę między urazem a obrażeniem;	Egzamin ukierunkowany na sprawdzenie znajomości faktów, poziom zrozumienia, umiejętność analizy, syntezy i rozwiązywania problemów.
	LJO_GW13	podstawy prawne i zasady postępowania lekarza podczas oględzin zwłok na miejscu ich ujawnienia oraz sądowo-lekarskiego badania zwłok;	
	LJO_GW14	zasady diagnostyki sądowo-lekarskiej i opiniowania w przypadkach dotyczących dzieciobójstwa i rekonstrukcji okoliczności wypadku drogowego;	
	LJO_GW15	zasady sporządzania opinii w charakterze biegłego w sprawach karnych;	
	LJO_GW16	zasady opiniowania sądowo-lekarskiego dotyczące zdolności do udziału w czynnościach procesowych, skutku biologicznego oraz uszczerbku na zdrowiu;	
	LJO_GW17	pojęcie i typologię błędów medycznych, zdarzeń niepożądanych, ich najczęstsze przyczyny, skutki, zasady zapobiegania oraz opiniowania w takich przypadkach	
	LJO_GW18	zasady pobierania materiału do badań toksykologicznych i hemogenetycznych.	
	Umiejętności	LJO_GU07	
LJO_GU08		działać w sposób umożliwiający unikanie błędów medycznych;	
LJO_GU09		wybrać zgodne z prawem postępowanie lekarskie w sytuacji konieczności działania bez zgody pacjenta;	
LJO_GU10		pobierać krew do badań toksykologicznych i zabezpieczać materiał do badań hemogenetycznych;	
Kompetencje społeczne (postawy)	LJO_K03	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta;	
	LJO_K04	podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby;	
	LJO_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	
	LJO_K06	propagowania zachowań prozdrowotnych;	
	LJO_K07	korzystania z obiektywnych źródeł informacji;	
	LJO_K08	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;	
	LJO_K09	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;	
	LJO_K10	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;	
	LJO_K03	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta;	
Kontakt d.pieśniak@amisns.edu.pl			

Nazwa przedmiotu Mikrobiologia			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) dr n. biol. Tomasz Romanowski; dr n. med. lek. Elżbieta Arłukowicz; dr hab. n. biol. Mariusz Grinholc; dr n. biol. Aleksandra Rapacka; mgr Natalia Burzyńska			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	50	2
2) Wykład seminaryjny	zajęcia w sali dydaktycznej	24	1
3) Ćwiczenia	zajęcia w pracowni mikrobiologicznej i biofizycznej CDiSM, zajęcia w Sali mikroskopowej	45	1,5
4) Praca własna studenta	studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się	Ok. 120	4,5
Cykl dydaktyczny 2023			
Status przedmiotu obowiązkowy	Język wykładowy polski		
Metody dydaktyczne 1) wykład problemowy z prezentacją multimedialną 2) wykład seminaryjny - wykłady problemowe z zadań układowych z prezentacją multimedialną; analiza wybranych przypadków klinicznych występujących w obrębie poszczególnych grup chorobotwórczych - zadania problemowe w grupach. 3) ćwiczenia - praca w zespołach dwuosobowych; obserwacja preparatów makroskopowych i mikroskopowych demonstrowanych przez zespół nauczający oraz wykonywanych samodzielnie przez studenta; prezentacja podstawowych metod diagnostycznych, oznaczanie i analiza lekowrażliwości drobnoustrojów. 4) praca własna studenta- studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowywanie się do zaliczeń i egzaminów	Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne		
	<p>A. Sposób zaliczenia</p> <ul style="list-style-type: none"> egzamin (wykład) zaliczenie z oceną (wykład seminaryjny) zaliczenie z oceną (ćwiczenia) <p>B. Formy zaliczenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> Egzamin pisemny w formie pytań otwartych oraz testowych wielokrotnego wyboru. zaliczenie na podstawie obecności na seminariach, ocena średnią z kolokwium zaliczenie z oceną na podstawie wyników tzw wejściówek na ćwiczeniach i oceny wykonywanych zadań <p>C. Podstawowe kryteria/wymagania egzaminacyjne</p> <p>Kolokwia z mikrobiologii przebiegają w formie pytań otwartych oraz testowych wielokrotnego wyboru i obejmują materiał obowiązujący na wykładach, seminariach i ćwiczeniach.</p> <p>Osoby z usprawiedliwioną nieobecnością na kolokwium (zwolnieniem lekarskim), mogą przystąpić do kolokwium w terminie dodatkowym. Nieobecność nieusprawiedliwiona na kolokwium jest równoznaczna z jego niezaliczeniem. Warunkiem zaliczenia przedmiotu i dopuszczenia do egzaminu jest zaliczenie wszystkich zajęć i kolokwium.</p> <p>Opuszczone zajęcia (nie więcej niż trzy) muszą być zaliczone w terminie wyznaczonym przez asystenta prowadzącego.</p> <p>Egzamin - student może na egzaminie pisemnym uzyskać 120 punktów.</p> <p>Kryteria ocen egzaminacyjnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> 3,0 student na egzaminie uzyskuje od 60% do 66% sumy punktów; 3,5 student na egzaminie uzyskuje od 67% do 74% sumy punktów; 4,0 student na egzaminie uzyskuje od 75% do 82% sumy punktów; 4,5 student na egzaminie uzyskuje od 83% do 90% sumy punktów; 5,0 student na egzaminie uzyskuje od 91% do 100% sumy punktów 		
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi			
A. <u>Wymagania formalne</u> : ubiór i obuwie ochronne na zajęciach ćwiczeniowych			
B. <u>Wymagania wstępne</u> : Wiedza ogólna w zakresie biologii.			

Cele przedmiotu

1. Przekazanie wiedzy na temat chorobotwórczości drobnoustrojów będących czynnikami etiologicznymi zakażeń różnych układów anatomicznych człowieka, epidemiologii zakażeń oraz na temat drobnoustrojów flory fizjologicznej;
2. Zapoznanie się z podstawami immunologii infekcyjnej i profilaktyką chorób zakaźnych;
3. Nabycie umiejętności doboru badań diagnostycznych z zakresu diagnostyki mikrobiologicznej i serologicznej, w zależności od rodzaju zakażenia oraz zapoznanie się z zasadami pobierania i przesyłania próbek materiałów klinicznych do badania mikrobiologicznego;
4. Przekazanie wiedzy o mechanizmach działania antybiotyków na bakterie, przyczynach lekooporności drobnoustrojów oraz ubocznych skutkach antybiotykoterapii;
5. Nauczenie prawidłowej interpretacji wyników badań mikrobiologicznych, serologicznych i zasad wdrażania racjonalnej antybiotykoterapii celowanej lub empirycznej;
6. Przekazanie wiedzy na temat zakażeń szpitalnych, czynników ryzyka i postaci klinicznych tych zakażeń;
7. Przekazanie wiedzy na temat sposobów dezynfekcji i sterylizacji oraz zasad postępowania aseptycznego;
8. Zapoznanie studentów z etiologią, obrazem klinicznym, metodami diagnostyki i terapii wybranych zarażeń pasożytniczych.

Treści programowe

1 Wykład	Wprowadzenie do mikrobiologii medycznej, klasyfikacja i ogólna charakterystyka drobnoustrojów patogennych (chorobotwórczość, czynniki zjadliwości)	4 godz.
2 Wykład	Mechanizmy patogenezы chorób infekcyjnych, rola drobnoustrojów w rozwoju chorób zakaźnych, flora fizjologiczna, mikrobiom	4 godz.
3 Wykład	Ogólne zasady i metody diagnostyki mikrobiologicznej	4 godz.
4 Wykład	Antybiotykoterapia i mechanizmy oporności	4 godz.
5 Wykład	Charakterystyka, mechanizmy chorobotwórczości, epidemiologia chorób, profilaktyka i metody diagnostyki w odniesieniu do wybranych bakterii Gram-dodatnich	4 godz.
6 Wykład	Charakterystyka, mechanizmy chorobotwórczości, epidemiologia chorób, profilaktyka i metody diagnostyki w odniesieniu do wybranych bakterii Gram-ujemnych	4 godz.
7 Wykład	Charakterystyka, mechanizmy chorobotwórczości, epidemiologia chorób, profilaktyka i metody diagnostyki w odniesieniu do Mycobacterium, Corynebacterium, promieniowców i bakterii beztlenowych	4 godz.
8 Wykład	Charakterystyka, mechanizmy chorobotwórczości, epidemiologia chorób, profilaktyka i metody diagnostyki w odniesieniu do bakterii spiralnych, mykoplazm, riketsji, chlamydii i prionów	4 godz.
9 Wykład	Charakterystyka, mechanizmy chorobotwórczości, epidemiologia chorób, profilaktyka, terapia i metody diagnostyki w odniesieniu do grzybów	4 godz.
10 Wykład	Charakterystyka, mechanizmy chorobotwórczości, epidemiologia chorób, profilaktyka, terapia i metody diagnostyki w odniesieniu do grzybów, cd	4 godz.
11 Wykład	Charakterystyka, mechanizmy chorobotwórczości, epidemiologia chorób, profilaktyka, terapia i metody diagnostyki w odniesieniu do pasożytów	4 godz.
12 Wykład	Charakterystyka, mechanizmy chorobotwórczości, epidemiologia chorób, profilaktyka, terapia i metody diagnostyki w odniesieniu do wirusów	4 godz.
13 Wykład	Charakterystyka, mechanizmy chorobotwórczości, epidemiologia chorób, profilaktyka, terapia i metody diagnostyki w odniesieniu do wirusów, cd.	2 godz.
1 Seminarium	Etiologia zakażeń poszczególnych układów anatomicznych człowieka	4 godz.
2 Seminarium	Diagnostyka mikrobiologiczna: możliwości, dobór odpowiednich badań, pobieranie posiewów, interpretacja wyników, współpraca lekarza i mikrobiologa	4 godz.
3 Seminarium	Odporność przeciwdrobnoustrojowa wrodzona i nabyta	4 godz.
4 Seminarium	Zasady wdrażania antybiotykoterapii empirycznej i celowanej	4 godz.
5 Seminarium	Zakażenia szpitalne	4 godz.
6 Seminarium	Dochodzenia epidemiologiczne	5 godz.
1 Ćwiczenia	Budowa komórki bakteryjnej, preparaty mikroskopowe w diagnostyce mikrobiologicznej	4 godz.
2 Ćwiczenia	Sterylizacja, dezynfekcja, antyseptyka	5 godz.
3 Ćwiczenia	Podłoża mikrobiologiczne, hodowle bakteryjne	4 godz.
4 Ćwiczenia	Zasady pobierania i przesyłania materiałów do badań mikrobiologicznych	4 godz.
5 Ćwiczenia	Identyfikacja drobnoustrojów, metody oznaczania lekowrażliwości	4 godz.
6 Ćwiczenia	Oznaczanie wybranych mechanizmów oporności na antybiotyki (tj. MRSA, MRSCN, MLSB, VISA, VRSA, ESBL, MBL, KPC, HLLAR, VRE)	4 godz.
7 Ćwiczenia	Zakażenia układu moczowo-płciowego – diagnostyka, przypadki kliniczne, analiza wyników laboratoryjnych	4 godz.
8 Ćwiczenia	Zakażenia ogólnoustrojowe oraz ośrodkowego układu nerwowego – diagnostyka, przypadki kliniczne, analiza wyników laboratoryjnych	4 godz.

9 Ćwiczenia	Zakażenia układu oddechowego – diagnostyka, przypadki kliniczne, analiza wyników laboratoryjnych	4 godz.
10 Ćwiczenia	Zakażenia układu pokarmowego – diagnostyka, przypadki kliniczne, analiza wyników laboratoryjnych	4 godz.
11 Ćwiczenia	Zakażenia skóry i tkanki miękkiej – diagnostyka, przypadki kliniczne, analiza wyników laboratoryjnych	4 godz.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

1. Mikrobiologia lekarska / P.B. Heczko (Red.) / wyd. PZWL / Warszawa 2014, wyd.1
2. Diagnostyka bakteriologiczna / Eligia M. Szewczyk / PWN / Warszawa 2019, wyd.3
3. Zarys parazytologii medycznej / Joanna Błaszowska, Tomasz Ferenc, Piotr Kurnatowski / wyd. Edra Urban & Partner / Wrocław 2017, wyd.1

B. Literatura uzupełniająca

1. Mikrobiologia / Patrick R. Murray, Ken S. Rosenthal, Michael A. Pfaller / red. wyd. pol. Anna Przondo-Mordarska / Edra Urban & Partner / Wrocław 2018, wyd.8
2. Mikrobiologia lekarska / Maria Zaremba, Jerzy Borowski / Wyd. PZWL / Warszawa 2001/2022, wyd.3
3. Wytyczne Europejskiego Komitetu ds. Oznaczania Lekowrażliwości (EUCAST)

Efekty uczenia się

Zakres	Kod	Opis	Forma weryfikacji
Wiedza	LJO_CW10	drobnoustroje, z uwzględnieniem chorobotwórczych i obecnych we florze fizjologicznej; i stanowiących mikrobiom człowieka oraz inwazyjne dla człowieka formy lub stadia rozwojowe wybranych pasożytów;	Kolokwia oraz egzamin pisemny mający na celu sprawdzenie znajomości teorii, poziomu zrozumienia teorii, umiejętność praktycznego zastosowania teorii do analizy wybranych zagadnień.
	LJO_CW11	epidemiologię zarażeń wirusami, bakteriami oraz zakażeń grzybami i pasożytami, z uwzględnieniem geograficznego zasięgu ich występowania;	
	LJO_CW12	patogenezę i patofizjologię zakażeń i zarażeń oraz wpływ czynników patogennych, takich jak wirusy, bakterie, grzyby, priony i pasożyty na organizm człowieka i populację, w tym sposoby ich oddziaływania, konsekwencje narażenia na nie oraz zasady profilaktyki;	
	LJO_CW13	konsekwencje narażenia organizmu człowieka na różne czynniki chemiczne i biologiczne oraz zasady profilaktyki;	
	LJO_CW14	etiologię, patogenezę, patofizjologię, drogi transmisji, postacie i profilaktykę zakażeń jatrogennych;	
	LJO_CW15	metody stosowane w diagnostyce mikrobiologicznej i parazytologicznej (wskazania, zasady wykonywania, interpretacja wyniku);	
	LJO_CW16	zasady diagnostyki chorób zakaźnych, alergicznych, autoimmunizacyjnych i nowotworowych oraz chorób krwi, oparte na reakcji antygen – przeciwciało;	
	LJO_CW17	zasady dezynfekcji, sterylizacji i postępowania aseptycznego;	
Umiejętności	LJO_CU05	rozpoznawać patogeny pod mikroskopem;	Ocena praktycznego zastosowania wiedzy podczas wykonania ćwiczeń laboratoryjnych. Umiejętność opracowania i interpretacji uzyskanych wyników.
	LJO_CU06	interpretować wyniki badań mikrobiologicznych;	
Kompetencje społeczne (postawy)	LJO_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	Ocena w trakcie ćwiczeń i seminariów.
	LJO_K07	korzystania z obiektywnych źródeł informacji;	
	LJO_K08	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;	
	LJO_K10	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;	

Kontakt

t.romanowski@amisns.edu.pl

Nazwa przedmiotu Neurochirurgia			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) dr med. Tomasz Siwiecki, lek. Andrzej Florczak			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	30	1
2) Zajęcia praktyczne	zajęcia w Oddziale Neurochirurgicznym, na bloku operacyjnym i w poradni przyszpitalnej	38	1,5
3) Praktyczne nauczanie kliniczne	zajęcia w Oddziale Neurochirurgicznym, na bloku operacyjnym i w poradni przyszpitalnej	od 60 do 180	od 2 do 6
4) Praca własna studenta	studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się	od 100 do 200	od 3,5 do 7,5
Cykl dydaktyczny 2023			
Status przedmiotu 1), 2) obowiązkowy 3) do wyboru		Język wykładowy polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
<p>1) wykład informacyjny z prezentacją multimedialną</p> <p>2) w trakcie zajęć praktycznych studenci pracują z pacjentami. Mają kontakt zarówno z pacjentami hospitalizowanymi w Oddziale, jak i pacjentami ambulatoryjnymi; zwraca się szczególną uwagę na nabycie przez studentów umiejętności praktycznych; metoda studium przypadku, metoda obserwacji (badania pacjenta), metoda dyskusji seminaryjnej; pokaz, metoda symulacyjna</p> <p>3) w trakcie praktycznego nauczania klinicznego student w sposób praktyczny wykorzystuje zdobytą wiedzę i nabyte umiejętności w bezpośrednim, indywidualnym kontakcie z pacjentami pod nadzorem lekarza specjalisty</p> <p>4) praca własna studenta- studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowywanie się do zaliczeń i egzaminów</p>		<p>A. Sposób zaliczenia</p> <ul style="list-style-type: none"> egzamin (wykład) zaliczenie z oceną (pozostałe) 	
		<p>B. Formy zaliczenia:</p> <p>1) egzamin – w formie ustnej</p> <p>2) zaliczenie z oceną na podstawie obecności na zajęciach praktycznych i praktycznym nauczaniu klinicznym w oddziale i poradni, zdanie kolokwium z podstawowych elementów wiedzy oraz wykazanie się umiejętnościami praktycznymi z tego zakresu</p>	
		<p>C. Podstawowe kryteria</p> <p>Zaliczenie zajęć praktycznych i PNK odbywa się na podstawie pełnej obecności na zajęciach oraz sprawdzenia opanowania umiejętności. Na egzaminie ustnym obowiązuje pełny zakres materiału. OSCE (<i>Objective Structured Clinical Examination</i>) jako zakończenie całości praktycznego nauczania.</p> <p>Kryteria ocen egzaminacyjnych:</p> <p>3,0 student na egzaminie uzyskuje od 60% do 66% sumy punktów; 3,5 student na egzaminie uzyskuje od 67% do 74% sumy punktów; 4,0 student na egzaminie uzyskuje od 75% do 82% sumy punktów; 4,5 student na egzaminie uzyskuje od 83% do 90% sumy punktów; 5,0 student na egzaminie uzyskuje od 91% do 100% sumy punktów</p>	
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi			
<p>A. Wymagania formalne: ubiór ochronny, identyfikator (na zajęciach praktycznych, praktycznym nauczaniu klinicznym).</p> <p>B. Wymagania wstępne: zaliczenie testu wejściowego z anatomii układu nerwowego.</p>			
Cele przedmiotu			
zdefiniowanie neurochirurgii jako samodzielnej dyscypliny zajmującej się operacyjnym leczeniem schorzeń ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego.			
Treści programowe			
1 Wykład	Urazy głowy i kręgosłupa	4 godz.	
2 Wykład	Guz ośrodkowego układu nerwowego	4 godz.	
3 Wykład	Wady naczyniowe OUN ze szczególnym uwzględnieniem tętniaków wewnątrzczaszkowych	4 godz.	
4 Wykład	Operacyjne leczenie chorób układu pozapiramidowego i bólu	4 godz.	
5 Wykład	Metody diagnostyczne- interpretacja wyników badań	4 godz.	
6 Wykład	Postępowanie kliniczne w wybranych przypadkach	3 godz.	

7 Wykład	Nowoczesne formy leczenia z uwzględnieniem technik małoinwazyjnych	4 godz.
8 Wykład	Powtórzenie materiału i egzamin	3 godz.
1 Zajęcia prakt.	Techniki wywiadu i badania neurochirurgicznego, diagnostyka, kwalifikacje do zbiegu	6 godz.
2 Zajęcia prakt.	Postępowanie z chorym neurochirurgicznym w praktyce lekarza ogólnego	6 godz.
3 Zajęcia prakt.	Postępowanie z chorym neurochirurgicznym w praktyce lekarza ogólnego	6 godz.
4 Zajęcia prakt.	Postępowanie z chorym neurochirurgicznym w praktyce lekarza ogólnego	6 godz.
5 Zajęcia prakt.	Prezentacja multimedialna zabiegów operacyjnych	6 godz.
6 Zajęcia prakt.	Prezentacja multimedialna zabiegów operacyjnych	4 godz.
7 Zajęcia prakt.	Omawianie przypadków.	4 godz.
PNK 1	Blok operacyjny	Od 25 do 75 godz.
PNK 2	Oddział neurochirurgiczny	Od 25 do 75 godz.
PNK 3	Poradnia	Od 10 do 30 godz.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

Neurologia i neurochirurgia / Kenneth W. Linsay, Ian Bone, Geraint Fuller, wyd. pol. Wojciech Kozubski / Edra Urban & Partner Wydawnictwo / Wrocław 2013, wyd.2

B. Literatura uzupełniająca

Orrison W. W., Atlas funkcjonalny mózgu, red. wyd. pol. J. Walecki, Warszawa, PZWL Wydawnictwo Lekarskie, 2010.

Osborn A. G., Digre K. B., Neuroradiologia, red. wyd. pol. J. Walecki,

E. Jurkiewicz, Warszawa, MediPage, 2019

Efekty uczenia się

Zakres	Kod i opis	Forma weryfikacji
Wiedza	LJO_FW011 przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób wymagających leczenia zabiegowego u dorosłych: chorób kończyn, głowy i szyi; LJO_FW20 zagadnienia z zakresu neurologii, w szczególności przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób ośrodkowego układu nerwowego w zakresie: 1) obrzęku mózgu i jego następstw, ze szczególnym uwzględnieniem stanów nagłych; 2) innych postaci ciasnoty wewnątrzczaszkowej z ich następstwami; 3) urazów czaszkowo-mózgowych; 4) wad naczyniowych centralnego systemu nerwowego; 5) guzów nowotworowych centralnego systemu nerwowego; 6) chorób kręgosłupa i rdzenia kręgowego; LJO_FW23 zasady wysuwania podejrzenia i rozpoznawania śmierci mózgu;	Egzamin ustny ukierunkowany na sprawdzenie znajomości faktów, poziom zrozumienia, umiejętność analizy, syntezy i rozwiązywania problemów. Zaliczenie kolokwium.
Umiejętności	LJO_FU02 asystować przy kwalifikowaniu pacjenta do operacji ze wskazań nagłych i planowych; LJO_FU39 rozpoznawać objawy narastającego ciśnienia śródczaszkowego;	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność w czasie zajęć praktycznych i praktycznego nauczania klinicznego (dokumentowanie zaliczenia umiejętności w dzienniczku), OSCE na ostatnim roku studiów.
Kompetencje społeczne (postawy)	LJO_K01 nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych; LJO_K02 kieruje się dobrem pacjenta; LJO_K03 przestrzega tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta, LJO_K04 podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby; LJO_K05 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych; LJO_K06 propagowania zachowań prozdrowotnych; LJO_K07 korzystania z obiektywnych źródeł informacji;	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność w czasie zajęć praktycznych i praktycznego nauczania klinicznego oraz OSCE na ostatnim roku studiów.

LJO_K08 formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji; LJO_K09 wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym; LJO_K10 formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej; LJO_K11 przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.	
---	--

Kontakt

t.siwiecki@amisns.edu.pl

Nazwa przedmiotu Neurologia			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) dr hab. med. Zyta Banecka – Majkutewicz; lek. med. Andrzej Szatkowski			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	32	1
2) Zajęcia praktyczne	zajęcia w klinicznym oddziale neurologii	55	2
3) Praktyczne nauczanie kliniczne – do wyboru	zajęcia w klinicznym oddziale neurologii i przyszpitalnej poradni neurologicznej	od 0 do 180	Od 0 do 6
4) Praca własna studenta	studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się	Od ok. 60 do ok. 240	Od 2 do 8
Cykl dydaktyczny 2023			
Status przedmiotu 1), 2) obowiązkowy 3) do wyboru		Język wykładowy polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
<p>1) wykład informacyjny z prezentacją multimedialną</p> <p>2) w trakcie zajęć praktycznych studenci pracują z pacjentami. Mają kontakt zarówno z pacjentami hospitalizowanymi w Oddziale, jak i pacjentami ambulatoryjnymi; zwraca się szczególną uwagę na nabycie przez studentów umiejętności praktycznych; metoda studium przypadku, metoda obserwacji (badania pacjenta), metoda dyskusji seminaryjnej; pokaz, metoda symulacyjna</p> <p>3) w trakcie praktycznego nauczania klinicznego student w sposób praktyczny wykorzystuje zdobytą wiedzę i nabyte umiejętności w bezpośrednim, indywidualnym kontakcie z pacjentami pod nadzorem lekarza specjalisty</p> <p>4) praca własna studenta- studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowywanie się do zaliczeń i egzaminów</p>		A. Sposób zaliczenia	
		<ul style="list-style-type: none"> egzamin (wykład) zaliczenie z oceną (zajęcia praktyczne, praktyczne nauczanie kliniczne) 	
		B. Formy zaliczenia:	
		<ul style="list-style-type: none"> egzamin składający się z dwóch części: egzaminu praktycznego i ustnego obejmującego całość materiału zaliczenie z oceną na podstawie obecności na zajęciach praktycznych oraz pozytywnego zaliczenia kolokwium końcowego zaliczenie na podstawie obecności na zajęciach klinicznego nauczania praktycznego oraz zaliczenia poszczególnych efektów kształcenia w zakresie umiejętności, a także OSCE (<i>Objective Structured Clinical Examination</i>) jako zakończenie całości praktycznego nauczania klinicznego 	
		C. Podstawowe kryteria	
		Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest obecność na wszystkich zajęciach praktycznych. Dopuszczalna jest nieobecność na 1 ćwiczeniu z przyczyn usprawiedliwionych, która wymaga odrobienia u asystenta prowadzącego dane zajęcia. Nieobecność na większej liczbie zajęć wymaga odrobienia całego bloku z inną grupą studentką. Studenci otrzymują ocenę z ćwiczeń, którą wystawia asystent na podstawie aktywności oraz wiedzy na egzaminie praktycznym. Egzamin praktyczny odbędzie się w ostatnim dniu ćwiczeń. Będzie polegał na samodzielnym zbadaniu pacjenta, napisaniu historii choroby wg standardów podanych podczas ćwiczeń oraz odpowiedzi ustnej u asystenta prowadzącego ćwiczenia. Warunkiem przystąpienia do egzaminu ustnego jest zdanie egzaminu praktycznego. Egzamin ustny będzie odbierał kierownik przedmiotu.	
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi			
A. <u>Wymagania formalne</u> : na zajęciach obowiązuje ubiór ochronny, obuwie zmienne i identyfikator.			
B. <u>Wymagania wstępne</u> : znajomość anatomii układu nerwowego, badania neurologicznego, podstawowych zespołów neurologicznych.			
Cele przedmiotu			
W wyniku kształcenia student będzie znał symptomatologię, diagnostykę i leczenie ostrych i przewlekłych chorób nowotworowych oraz ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego.			

Nauczy się badania neurologicznego pacjenta dorosłego oraz dziecka; przeprowadzi diagnozę oraz zaproponuje terapię w oparciu o symptomatologię kliniczną zespołów neurologicznych; przeprowadzi diagnozę oraz zaproponuje terapię w stanach zagrożenia życia.

Treści programowe		
1 Wykład	Samoistne i objawowe bóle głowy	4 godz.
2 Wykład	Choroby naczyniowe mózgu; krwotok podpajęczy	4 godz.
3 Wykład	Padaczka	3godz.
4 Wykład	Choroby infekcyjne układu nerwowego	4 godz.
5 Wykład	Choroba Alzheimera i inne zespoły otępienne. Choroba Parkinsona i choroby układu pozapiramidowego	4 godz.
6 Wykład	Guzy mózgu; urazy układu nerwowego	4 godz.
7 Wykład	SM i choroby demielinizacyjne. Choroby mięśni	4 godz.
8 Wykład	Choroby nerwów obwodowych; zespoły bólowe	3 godz.
1 Zajęcia prakt.	Wywiad i badanie neurologiczne	8 godz.
2 Zajęcia prakt.	Testy służące do obiektywizacji stanu neurologicznego	7 godz.
3 Zajęcia prakt.	Badania neurofizjologiczne w neurologii	7 godz.
4 Zajęcia prakt.	Badania neuroradiologiczne w neurologii	7 godz.
5 Zajęcia prakt.	Ocena chorego nieprzytomnego	7 godz.
6 Zajęcia prakt.	Wskazania i przeciwwskazania do nakłucia lędźwiowego	7 godz.
7 Zajęcia prakt.	Samodzielna diagnostyka jednostek neurologicznych	7 godz.
1 PNK	Kliniczny oddział neurologiczny	Od 44 do 132 godz.
2 PNK	Poradnia chorób układu nerwowego	Od 16 do 48 godz.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

1. Neurologia tom 1-2 pod red. W.Kozubskiego i P.Liberskiego, PZWL. Warszawa.2021,
2. Merritt Neurologia - tom 1-2 / Elan Louis, Stephan A. Mayer, Lewis P. Rowland, red. wyd. pol. Wojciech Turaj / Edra Urban & Partner / Wrocław 2017, wyd.13

B. Literatura uzupełniająca

1. Neurologia tom 1-2, pod red. A.Stępnia / Medical Tribune / Warszawa 2019 wyd.2
- 2.Kompendium Neurologii, pod red, R.Podemskiego / Via Medica / Gdańsk, 2019

Efekty uczenia się		
Zakres	Kod i opis	Forma weryfikacji
Wiedza	LJO_EW15 podstawowe zespoły objawów neurologicznych; LJO_EW16 uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób neurologicznych oraz ich powikłań: 1) bólów głowy, w tym migreny, napięciowego bólu głowy i zespołów bólów głowy oraz neuralgii nerwu V i neuralgii nerwu III; 2) chorób naczyniowych mózgu, w szczególności udaru mózgu; 3) padaczki; 4) zakażeń układu nerwowego, w szczególności zapalenia opon mózgowordzeniowych, boreliozy, opryszczkowego zapalenia mózgu, chorób neurotransmisyjnych; 5) otępień, w szczególności choroby Alzheimera, otępienia czołowego, otępienia naczyniopochodnego i innych zespołów otępiennych; 6) chorób jąder podstawy, w szczególności choroby Parkinsona; 7) chorób demielinizacyjnych, w szczególności stwardnienia rozsianego; 8) chorób układu nerwowo-mięśniowego, w szczególności stwardnienia zanikowego bocznego, rwy kulszowej, neuropatii uciskowych; 9) urazów czaszkowo-mózgowych, w szczególności wstrząśnienia mózgu; 10) nowotworów;	Egzamin ustny ukierunkowany na sprawdzenie znajomości faktów, poziom zrozumienia, umiejętność analizy, syntezy i rozwiązywania problemów.
Umiejętności	LJO_EU03 zebrać wywiad z pacjentem neurologicznym, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta; LJO_EU08 przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne neurologiczne dorosłego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej; LJO_EU89 asystować przy nakłuciu lędźwiowym; LJO_EU111 prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa;	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność w czasie: zajęć praktycznych i praktycznego nauczania klinicznego (dokumentowanie zaliczenia umiejętności w dzienniczku), egzaminu praktycznego oraz OSCE na ostatnim roku studiów.

<p>Kompetencje społeczne (postawy)</p>	<p>LJO_K01 nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych; LJO_K02 kieruje się dobrem pacjenta; LJO_K03 przestrzega tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta, LJO_K04 podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby; LJO_K05 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych; LJO_K06 propagowania zachowań prozdrowotnych; LJO_K07 korzystania z obiektywnych źródeł informacji; LJO_K08 formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji; LJO_K09 wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym; LJO_K10 formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej; LJO_K11 przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.</p>	<p>Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego postawy w czasie: zajęć praktycznych i praktycznego nauczania klinicznego (dokumentowanie zaliczenia kompetencji w dzienniczku), egzaminu praktycznego oraz OSCE na ostatnim roku studiów.</p>
<p>Kontakt: z.banecka-majkutewicz@amisns.edu.pl</p>		

Nazwa przedmiotu Okulistyka			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) dr n. med. Joanna Murawska, lek. med. Janusz Adamski			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	30	1
2) Zajęcia praktyczne	zajęcia w Oddziale Okulistycznym, na bloku operacyjnym i w poradni przyszpitalnej	48	1,5
3) Praktyczne nauczanie kliniczne – do wyboru	zajęcia w Oddziale Okulistycznym, na bloku operacyjnym i w poradni przyszpitalnej	Od 0 do 180	Od 0 do 6
4) Praca własna studenta	studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się	Od ok. 70 do 250	Od 2,5 do 8,5
Cykl dydaktyczny 2023			
Status przedmiotu 1), 2) obowiązkowy 3) do wyboru		Język wykładowy polski	
Metody dydaktyczne 1) wykład informacyjny z prezentacją multimedialną 2) w trakcie zajęć praktycznych studenci pracują z pacjentami. Mają kontakt zarówno z pacjentami hospitalizowanymi w Oddziale, jak i pacjentami ambulatoryjnymi; zwraca się szczególną uwagę na nabycie przez studentów umiejętności praktycznych; metoda studium przypadku, metoda obserwacji (badania pacjenta), metoda dyskusji seminaryjnej; pokaz, metoda symulacyjna 3) w trakcie praktycznego nauczania klinicznego student w sposób praktyczny wykorzystuje zdobytą wiedzę i nabyte umiejętności w bezpośrednim, indywidualnym kontakcie z pacjentami pod nadzorem lekarza specjalisty 4) praca własna studenta- studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się , przygotowywanie się do zaliczeń i egzaminów		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
		A. Sposób zaliczenia • egzamin (wykład) • zaliczenie z oceną (zajęcia praktyczne, praktyczne nauczanie kliniczne)	
		B. Formy zaliczenia: 1) egzamin składający się z dwóch części: egzaminu praktycznego: w formie badania, postawienia diagnozy i planu postępowania z konkretnym pacjentem (studium przypadku) i pisemnego: testowy / z pytaniami (zadaniami) otwartymi i zamkniętymi/ - obejmujący całość materiału 2) zaliczenie z oceną na podstawie obecności na zajęciach praktycznych w oddziale i poradni, zdanie kolokwium z podstawowych elementów wiedzy oraz wykazanie się umiejętnościami praktycznymi z tego zakresu 3) zaliczenie na podstawie obecności na zajęciach oraz zaliczenia poszczególnych efektów kształcenia w zakresie umiejętności.	
		C. Podstawowe kryteria Zaliczenie ćwiczeń i zajęć praktycznych odbywa się na podstawie pełnej obecności na zajęciach oraz sprawdzenia opanowania umiejętności. Nieobecność na zajęciach musi zostać odrobiona przed przystąpieniem do egzaminu. Nieobecność można odrobić z kolejną grupą lub podczas bloku dla odrabiających(termin ustalany pod koniec semestru) lub też podczas trwania dyżuru (po ustaleniu z asystentem u którego opuściło się zajęcia) Egzamin testowy po zaliczeniu egzaminu praktycznego. OSCE (<i>Objective Structured Clinical Examination</i>) jako zakończenie całości praktycznego nauczania. Kryteria ocen egzaminacyjnych: 3,0 student na egzaminie uzyskuje od 60% do 66% sumy punktów; 3,5 student na egzaminie uzyskuje od 67% do 74% sumy punktów; 4,0 student na egzaminie uzyskuje od 75% do 82% sumy punktów; 4,5 student na egzaminie uzyskuje od 83% do 90% sumy punktów; 5,0 student na egzaminie uzyskuje od 91% do 100% sumy punktów	

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi		
<p>A. Wymagania formalne: ubiór ochronny, identyfikator (na zajęciach praktycznych, praktycznym nauczaniu klinicznym).</p> <p>B. Wymagania wstępne: znajomość anatomii i fizjologii narządu wzroku.</p>		
Cele przedmiotu		
Przedstawienie metod badania okulistycznego oraz jednostek chorobowych narządu wzroku. Nauka udzielania pierwszej pomocy okulistycznej.		
Treści programowe		
1 Wykład	Choroby powiek. Choroby spojówek. Łagodne zmiany chorobowe: gradówka, jęczmień, rogowiak kolczystokomórkowy, znamiona barwnikowe. Złośliwe guzy powiek: rak podstawnokomórkowy, rak kolczystokomórkowy, czerniak. Inne zaburzenia. Charakterystyka zapaleń bakteryjnych i wirusowych spojówek - różnicowanie i leczenie. Choroby alergiczne spojówek – leczenie.	4 godz.
2 Wykład	Choroby rogówki i twardówki. Niewirusowe zapalenia rogówki. Wirusowe zapalenia rogówki. Obwodowe zaburzenia rogówki. Zwrodnienia i dystrofie rogówki. Zapalenia nadtwardówki i twardówki.	4 godz.
3 Wykład	Podstawy optyki okulistycznej. Wady refrakcji: krótkowzroczność, nadwzroczność, nieźorność, różnowzroczność. Wady rozwojowe soczewki. Zaćma – patogeneza, leczenie. Powikłania w chirurgii zaćmy.	4 godz.
4 Wykład	Ocena nadmiernego łzawienia. Próba Schirmera. Wady rozwojowe dróg odprowadzających łzy. Podział zapaleń tęczówki. Objawy zapaleń ostrych i przewlekłych. Wirusowe zapalenie przedniego odcinka błony naczyniowej. Diagnostyka zapaleń przedniego odcinka błony naczyniowej i leczenie.	4 godz.
5 Wykład	Urazy narządu wzroku	4 godz.
6 Wykład	Anatomia i fizjologia ciała rzęskowego i dróg odpływu cieczy wodnistej. Ciśnienie wewnątrzgałkowe. Definicja jaskry. Podział jaskry. Etiopatogeneza, diagnostyka i leczenie jaskry.	3 godz.
7 Wykład	Dno oka w chorobach ogólnych oka. Dno oka – choroby siatkówki i nerwu wzrokowego. Neuropatie nerwu wzrokowego. Tarcza zastoinowa. Zmiany nadciśnieniowe na dnie oka. Zmiany w gestozie. Zapalenia tylnego odcinka błony naczyniowej. Odklejenia siatkówki.	4 godz.
8 Wykład	Choroba zezowa. Zastosowanie kliniczne badań elektrofizjologicznych: ERG, EOG, VER	3 godz.
1 Zajęcia prakt.	Wywiad w chorobach oczu. Badanie w świetle dziennym.	6 godz.
2 Zajęcia prakt.	Zabiegi lecznicze (odwracanie powiek, przemywanie oczu, zakraplanie, masaż, okłady, diatermia, epilacja. Leki okulistyczne.	7 godz.
3 Zajęcia prakt.	Badanie refrakcji oka przez dobieranie szkieł. Badanie ostrości wzroku.	7 godz.
4 Zajęcia prakt.	Akomodacja. Badanie odruchów źrenicznych. Tonometria, tonografia . Badanie poczucia barw. Badanie pola widzenia.	7 godz.
5 Zajęcia prakt.	Badanie w świetle bocznym zogniskowanym. Badanie refrakcji oka – skiaskopia. Badanie dna oka w obrazie odwróconym. Badanie dna oka w obrazie prostym.	7 godz.
6 Zajęcia prakt.	Laser, Gdx, ultrasonograf	7 godz.
7 Zajęcia prakt.	Sala operacyjna.	7 godz.
PNK 1	Oddział otolaryngologiczny, sala operacyjna, gabinety diagnostyczne	Od 40 do 120 godz.
PNK 2	Poradnia przyszpitalna	Od 20 do 60 godz.

Wykaz literatury**A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):**

1. Okulistyka / Andrzej Grzybowski / Edra Urban & Partner Wydawnictwo / Wrocław 2018, wyd.1

B. Literatura uzupełniająca

1. Okulistyka kliniczna Kanski / Brad Bowling, red. wyd. pol. Jerzy Szaflik, red. wyd. pol. Justyna Izdebska / Edra Urban & Partner / Wrocław 2017, wyd.8
2. Okulistyka : podstawy kliniczne / Maria Hanna Niżankowska ; rys. Anna Dymek-Niżankowska.- Wyd. 1 (dodr.).- Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, wyd. 2010 i późn.

Efekty uczenia się

Zakres	Kod i opis	Forma weryfikacji
Wiedza	LJO_FW18 zagadnienia z zakresu chorób narządu wzroku, w szczególności: 1) przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób narządu wzroku; 2) okulistyczne powikłania chorób ogólnoustrojowych wraz z ich symptomatologią oraz metody postępowania w tych przypadkach; 3) postępowanie chirurgiczne w poszczególnych chorobach oka; 4) grupy leków stosowanych ogólnoustrojowo, z którymi wiążą się powikłania i przeciwwskazania okulistyczne, oraz ich mechanizm działania;	Egzamin pisemny ukierunkowany na sprawdzenie znajomości faktów, poziom zrozumienia, umiejętność analizy, syntezy i rozwiązywania problemów. Zaliczenie kolokwium.
Umiejętności	LJO_EU11 przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne okulistyczne dorosłego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej; LJO_EU111 prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa;; LJO_FU02 asystować przy kwalifikowaniu pacjenta do operacji ze wskazań nagłych i planowych; LJO_FU36 rozpoznawać stany okulistyczne wymagające pilnej pomocy specjalistycznej i udzielić wstępnej pomocy przedszpitalnej w przypadkach urazów fizycznych i chemicznych oka; LJO_FU37 asystować przy wykonaniu badania dna oka oftalmoskopem bezpośrednim i jego interpretacji w zakresie oceny tarczy nerwu wzrokowego i dużych naczyń (obrząk tarczy nerwu wzrokowego i wylewy, brak różowego refleksu); h.U43 rozpoznawać stany okulistyczne wymagające pilnej pomocy specjalistycznej i udzielić wstępnej pomocy przedszpitalnej w przypadkach urazów fizycznych i chemicznych oka;	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność w czasie zajęć praktycznych i praktycznego nauczania klinicznego (dokumentowanie zaliczenia umiejętności w dzienniczku), egzaminu praktycznego oraz OSCE na ostatnim roku studiów.
Kompetencje społeczne (podstawy)	LJO_K01 nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych; LJO_K02 kieruje się dobrem pacjenta; LJO_K03 przestrzega tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta; LJO_K04 podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby; LJO_K05 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych; LJO_K06 propagowania zachowań prozdrowotnych; LJO_K07 korzystania z obiektywnych źródeł informacji; LJO_K08 formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji; LJO_K09 wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym; LJO_K10 formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej; LJO_K11 przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność w czasie zajęć praktycznych i praktycznego nauczania klinicznego oraz egzaminu praktycznego oraz OSCE na ostatnim roku studiów.

Kontakt

j.murawska@amisns.edu.pl

Nazwa przedmiotu Onkologia			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) dr n.med. Iwona Ryniewicz Zander, lek. med. Bożena Wenska,			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	32	1
2) Zajęcia praktyczne	zajęcia w klinicznym oddziale onkologicznym	55	2
3) Praktyczne nauczanie kliniczne – do wyboru	zajęcia w klinicznym oddziale onkologicznym i przy-szpitalnej poradni onkologicznej	Od 0 do 180	Od 0 do 6
4) Praca własna studenta	studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się	Od ok.60 do ok. 240	Od 2 do 8
Cykl dydaktyczny 2023			
Status przedmiotu 1), 2) obowiązkowy 3) do wyboru	Język wykładowy polski		
Metody dydaktyczne <ul style="list-style-type: none"> wykład informacyjny z prezentacją multimedialną w trakcie zajęć praktycznych studenci pracują z pacjentami. Mają kontakt zarówno z pacjentami hospitalizowanymi w Oddziale, jak i pacjentami ambulatoryjnymi; zwraca się szczególną uwagę na nabycie przez studentów umiejętności praktycznych; metoda studium przypadku, metoda obserwacji (badania pacjenta), metoda dyskusji seminaryjnej; pokaz, metoda symulacyjna w trakcie praktycznego nauczania klinicznego student w sposób praktyczny wykorzystuje zdobytą wiedzę i nabyte umiejętności w bezpośrednim, indywidualnym kontakcie z pacjentami pod nadzorem lekarza specjalisty praca własna studenta- studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowywanie się do zaliczeń i egzaminów 	Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne		
	A. Sposób zaliczenia <ul style="list-style-type: none"> egzamin (wykład) zaliczenie z oceną (zajęcia praktyczne, praktyczne nauczanie kliniczne) B. Formy zaliczenia: <ul style="list-style-type: none"> egzamin składający się z dwóch części: egzaminu praktycznego i pisemnego obejmującego całość materiału zaliczenie z oceną na podstawie obecności na zajęciach praktycznych oraz pozytywnego zaliczenia kolokwium końcowego zaliczenie na podstawie obecności na zajęciach klinicznego nauczania praktycznego oraz zaliczenia poszczególnych efektów kształcenia w zakresie umiejętności, a także OSCE (<i>Objective Structured Clinical Examination</i>) jako zakończenie całości praktycznego nauczania klinicznego C. Podstawowe kryteria <p>Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest obecność na wszystkich zajęciach praktycznych. Dopuszczalna jest nieobecność na 1 ćwiczeniu z przyczyn usprawiedliwionych, która wymaga odrobienia u asystenta prowadzącego dane zajęcia. Nieobecność na większej liczbie zajęć wymaga odrobienia całego bloku z inną grupą studencką. Studenci otrzymują ocenę z ćwiczeń, którą wystawia asystent na podstawie aktywności oraz wiedzy na egzaminie praktycznym. Egzamin praktyczny odbędzie się w ostatnim dniu ćwiczeń. Będzie polegał na samodzielnym zbadaniu pacjenta, napisaniu historii choroby wg standardów podanych podczas ćwiczeń oraz odpowiedzi ustnej u asystenta prowadzącego ćwiczenia.</p> <p>Egzamin pisemny będzie zawierał krótkie ustrukturyzowane pytania. Kryteria ocen egzaminacyjnych</p> <p>3,0 student na egzaminie uzyskuje od 60% do 66% sumy punktów; 3,5 student na egzaminie uzyskuje od 67% do 74% sumy punktów; 4,0 student na egzaminie uzyskuje od 75% do 82% sumy punktów 4,5 student na egzaminie uzyskuje od 83% do 90% sumy punktów; 5,0 student na egzaminie uzyskuje od 91% do 100% sumy punktów</p>		
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi			
A. Wymagania formalne: na zajęciach obowiązuje ubiór ochronny, obuwie zamknięte i identyfikator. B. Wymagania wstępne: znajomość podstaw patofizjologii i patomorfologii nowotworów.			
Cele przedmiotu			

Nauczanie studentów w zakresie: tzw. czujności onkologicznej z położeniem nacisku na profilaktykę nowotworową i szybką diagnostykę, ukierunkowanego zebrania wywiadu onkologicznego, badania przedmiotowego gruczołów piersiowych i układu chłonnego obwodowego, interpretacji i praktycznego zastosowania badań diagnostycznych, współczesnych metod terapii nowotworów (radioterapii, chemioterapii, leczenia skojarzonego), leczenia odczynów popromiennych (wczesnych i późnych), umiejętności leczenia objawowego, prawidłowego pokierowania do leczenia pacjenta z chorobą nowotworową oraz umiejętności komunikowania się z pacjentem i jego rodziną.

Treści programowe		
1 Wykład	Organizacja opieki onkologicznej w Polsce i na świecie. Rejestr chorób nowotworowych jako podstawowe źródło danych epidemiologicznych.	2 godz.
2 Wykład	Klasyfikacje TNM jako główna podstawa standardów postępowania onkologicznego. Wczesne wykrywanie nowotworów jako szansa dla wyleczenia nowotworu.	4 godz.
3 Wykład	Współczesne metody leczenia onkologicznego (radioterapii, chemioterapii, hormonoterapii, immunoterapii) – leczenie radykalne, paliatywne. Granice leczenia przyczynowego w onkologii. Terapia minimalna. Monitorowanie po leczeniu, markery nowotworowe, badanie kontrolne, rehabilitacje, następowe leczenie objawowe (odczyny po chemioterapii i radioterapii). Nowotwory indukowane.	4 godz.
4 Wykład	Klinika najczęściej występujących nowotworów I (rak gruczołu piersiowego, rak płuca) – z omówieniem objawów klinicznych, ustaleniem rozpoznania, przeprowadzeniem diagnostyki różnicowej, metod i zakresu leczenia onkologicznego, zasadami prowadzenia katamnezy, rozpoznawania i leczenia wznowy miejscowej i lokalnej choroby nowotworowej.	4 godz.
5 Wykład	Klinika najczęściej występujących nowotworów II (nowotwory głowy i szyi, nowotwory układowe) – z omówieniem objawów klinicznych, ustaleniem rozpoznania, przeprowadzeniem diagnostyki różnicowej, metod i zakresu leczenia onkologicznego, zasadami prowadzenia katamnezy, rozpoznawania i leczenia wznowy miejscowej i lokalnej choroby nowotworowej.	4 godz.
6 Wykład	Klinika najczęściej występujących nowotworów III (nowotwory przewodu pokarmowego, nowotworu OUN), z omówieniem wczesnego wykrywania objawów klinicznych, niezbędnych badań dodatkowych i ich interpretacji, zasad kwalifikacji do leczenia skojarzonego i samodzielnej radioterapii.	4 godz.
7 Wykład	Klinika najczęściej występujących nowotworów IV (nowotwory układu moczowego i jądra, nowotwory skóry), z omówieniem wczesnego wykrywania objawów klinicznych, niezbędnych badań dodatkowych i ich interpretacji, zasad kwalifikacji do leczenia skojarzonego i samodzielnej radioterapii.	4 godz.
8 Wykład	Nowoczesna radioterapia i podstawy planowania leczenia (pozyskiwanie danych klinicznych do planowania radioterapii, pozycjonowanie pacjenta w procesie planowania leczenia i napromieniania, definiowanie objętości napromienianych tkanek oraz narządów krytycznych, kliniczne zastosowanie technik konformalnych i nieplanarnych, IMRT, radiochirurgia guzów mózgu, nowoczesna brachyterapia, wybrane aspekty kontroli jakości radioterapii).	4 godz.
1 Zajęcia prakt.	Rak gruczołu piersiowego (badanie piersi, regionalnych węzłów), ocena wg TNM, kwalifikacje do leczenia, udział w planowaniu radioterapii, propozycje leczenia objawowego w tym odczynów popromiennych.	8 godz.
2 Zajęcia prakt.	Rak gruczołu piersiowego (badanie piersi, regionalnych węzłów), ocena wg TNM, kwalifikacje do leczenia, udział w planowaniu radioterapii, propozycje leczenia objawowego w tym odczynów popromiennych.	7 godz.
3 Zajęcia prakt.	Badanie układu chłonnego u pacjentów z nowotworami głowy i szyi, ocena stanów miejscowych, ocena odczynów popromiennych wczesnych i późnych u chorych aktualnie leczonych oraz u chorych po zakończonej radioterapii, udział w planowaniu radioterapii ze zwróceniem uwagi na narządy krytyczne w rejonie głowy i szyi, ocena stanu higieny jamy ustnej u chorych z nowotworami głowy i szyi.	7 godz.
4 Zajęcia prakt.	Badanie chorego z rakiem płuca, zebranie wywiadu, ocena różnicowa, kwalifikacje do leczenia, planowanie leczenia radykalnego i paliatywnego radioterapii, badanie układu kostnego u chorego z wtórną zmianą oraz propozycja leczenia onkologicznego.	7 godz.
5 Zajęcia prakt.	Student uczestniczy w procesie leczenia wewnątrzjamowego w przypadku raka szyjki macicy lub raka trzonu macicy od momentu przedstawienia przypadku poprzez założenie aplikatorów śródpochwowo-śródmacicznych, udział w planowaniu leczenia w pracowni fizyków.	7 godz.
6 Zajęcia prakt.	Chłoniaki ziarnicze (zebranie wywiadu, badanie przedmiotowe, interpretacje badań dodatkowych, czynniki prognostyczne, diagnostyka różnicowa, propozycje leczenia, udział w planowaniu leczenia (radioterapia układu chłonnego).	7 godz.
7 Zajęcia prakt.	Czerniaki i raki kolczystokomórkowe skóry (zebranie wywiadu, badanie przedmiotowe, interpretacje badań dodatkowych, czynniki prognostyczne, diagnostyka różnicowa, propozycje leczenia, udział w planowaniu leczenia).	7 godz.

1 PNK	Kliniczny oddział onkologiczny	Od 44 do 132 godz.
2 PNK	Poradnia onkologiczna	Od 16 do 48 godz.
Wykaz literatury		
A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):		
1. ONKOLOGIA Podręcznik dla studentów medycyny / Rafał Stec, Marta Smoter, Andrzej Deptała / Asteria-Med / Gdańsk 2021, wyd.2		
2. ONKOLOGIA. Podręcznik dla studentów i lekarzy / Jacek Jassem, Radzisław Kordek / Via Medica / Gdańsk 2019, wyd.5		
B. Literatura uzupełniająca		
1. Stany nagłe - hematologia i onkologia / Grzegorz Charliński / Medical Tribune Polska / Warszawa 2019, wyd.1		
Efekty uczenia się		
Zakres	Kod i opis	Forma weryfikacji
Wiedza	<p>LJO_EW13 najczęstsze zespoły paranowotworowe;</p> <p>LJO_EW14 rodzajeostępów naczyniowych i ich zastosowanie w onkologii;</p> <p>LJO_EW24 zagadnienia z zakresu onkologii, w tym:</p> <p>1) uwarunkowania genetyczne, środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych nowotworach i ich powikłaniach;</p> <p>2) objawy kliniczne najczęstszych zespołów paranowotworowych;</p> <p>3) podstawy wczesnego wykrywania nowotworów, zasady badań przesiewowych oraz działania profilaktyczne w onkologii;</p> <p>4) możliwości i ograniczenia współczesnego leczenia nowotworów (metody chirurgiczne, radioterapia i metody systemowe, w tym immunoterapia), wskazania do terapii komórkowych i genowych oraz leczenia celowanego i spersonalizowanego;</p> <p>5) powikłania wczesne i odległe leczenia onkologicznego;</p> <p>6) rolę leczenia wspomagającego, w tym żywieniowego;</p> <p>7) zasady organizacji opieki nad pacjentem onkologicznym, w tym poradnictwo genetyczne i opiekę wielodyscyplinarną;</p> <p>8) praktyczne aspekty statystyki w onkologii, w tym zasady interpretacji wyników – 21 – badań klinicznych;</p> <p>9) najważniejsze skale i klasyfikacje stosowane w onkologii;</p> <p>10) zasady przeprowadzania ukierunkowanych badań fizykalnych dorosłego w zakresie piersi i gruczołu krokowego;</p> <p>11) zasady planowania postępowania diagnostycznego, terapeutycznego i profilaktycznego w zakresie leczenia nowotworów na podstawie wyników badań i dostarczonej dokumentacji medycznej;</p> <p>LJO_EW25 Zasady kwalifikowania do opieki paliatywnej oraz postępowania terapeutycznego w najczęstszych problemach medycyny paliatywnej, w tym w: 1) leczeniu objawowym najczęstszych objawów somatycznych; 2) postępowaniu w wyniszczeniu nowotworowym oraz w profilaktyce i leczeniu odleżyn; 3) najczęstszych stanach nagłych w medycynie paliatywnej;</p> <p>LJO_EW26 zasady postępowania paliatywnego wobec pacjenta w stanie terminalnym;</p> <p>LJO_EW27 klasyfikację bólu (ostry i przewlekły lub nocycyptywny, neuropatyczny i nocycyplastyczny) i jego przyczyny, narzędzia oceny bólu oraz zasady jego leczenia farmakologicznego i niefarmakologicznego;</p>	Egzamin ustny ukierunkowany na sprawdzenie znajomości faktów, poziom zrozumienia, umiejętność analizy, syntezy i rozwiązywania problemów.
Umiejętności	<p>LJO_EU51 asystować w żywieniu dojelitowym, pozajelitowym, płynoterapii w różnych stanach chorobowych ze szczególnym uwzględnieniem pacjentów onkologicznych</p> <p>LJO_EU93 asystować przy pielęgnacji i postępowaniu w typowych powikłaniach kolostomii, urostomii, ileostomii i gastrostomii;</p> <p>LJO_EU94 asystować przy rozpoznaniu obrzęku chłonnego oraz postępowaniu w powikłaniach spowodowanych obrzękiem chłonnym;</p> <p>LJO_EU95 planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne w zakresie leczenia nowotworów na podstawie wyników badań i dostarczonej dokumentacji medycznej;</p>	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność w czasie: zajęć praktycznych i praktycznego nauczania klinicznego (dokumentowanie zaliczenia umiejętności w dzienniczku), egzaminu praktycznego oraz OSCE na ostatnim roku studiów.

	<p>LJO_EU96 "asystować przy rozpoznaniu, profilaktyce i leczeniu powikłań wczesnych i odległych po leczeniu onkologicznym (radioterapia i chemioterapia), ze szczególnym uwzględnieniem powikłań ze strony przewodu pokarmowego; "</p> <p>LJO_EU97 asystować przy różnicowaniu zmian poterapeutycznych i nawrotów choroby nowotworowej;</p> <p>LJO_EU98 asystować przy ocenie stan ogólnego i jakości życia w przypadku udzielania pacjentowi świadczeń zdrowotnych, w szczególności z zakresu onkologii;</p> <p>LJO_EU99 asystować przy ustaleniu wskazań do modyfikacji trybu życia i diety, w szczególności pacjentowi onkologicznemu;</p> <p>LJO_EU100 asystować w postępowaniu w zaburzeniach metabolicznych u pacjentów onkologicznych oraz w stanach nagłego zagrożenia życia w onkologii;</p> <p>LJO_EU103 stosować leczenie dietetyczne;</p> <p>LJO_EU109 uczestniczyć w procesie godnego umierania pacjenta, wykorzystując potencjał opieki paliatywnej;</p> <p>LJO_EU111 "prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa;";</p> <p>* w przypadku wybrania przedmiotu w ramach praktycznego nauczania klinicznego</p>	
<p>Kompetencje społeczne (postawy)</p>	<p>LJO_K01 nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych;</p> <p>LJO_K02 kieruje się dobrem chorego</p> <p>LJO_K03 przestrzega tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta,</p> <p>LJO_K04 podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby;</p> <p>LJO_K05 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;</p> <p>LJO_K06 propagowania zachowań prozdrowotnych;</p> <p>LJO_K07 korzystania z obiektywnych źródeł informacji;</p> <p>LJO_K08 formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;</p> <p>LJO_K09 wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;</p> <p>LJO_K10 formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;</p> <p>LJO_K11 przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.</p>	<p>Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego postawy w czasie: zajęć praktycznych i praktycznego nauczania klinicznego (dokumentowanie zaliczenia kompetencji w dzienniczku), egzaminu praktycznego oraz OSCE na ostatnim roku studiów.</p>
<p>Kontakt: i.ryniewicz-zander@amisns.edu.pl</p>		

Nazwa przedmiotu Onkologia przedkliniczna			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) Dr n. med. Iwona Ryniewicz Zander			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	20	1
2) Praca własna studenta		ok.30	1
Cykl dydaktyczny 2023			
Status przedmiotu obowiązkowy	Język wykładowy polski		
Metody dydaktyczne 1) Dyskusja problemowa oraz wykład z prezentacją multimedialną, 2) praca własna studenta - studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowywanie się do zaliczeń	Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne A. Sposób zaliczenia • Zaliczenie z oceną (wykład seminaryjny) B. Formy zaliczenia: 1) zaliczenie z oceną, na podstawie pozytywnego wyniku sprawdzianu (testu jednokrotnego wyboru) z całości materiału C. Podstawowe kryteria/wymagania egzaminacyjne Do zaliczenia wymagane jest uzyskanie przynajmniej 60% pozytywnych odpowiedzi na teście końcowym. Nie zaliczenie lub nieobecność na teście prowadzi do konieczności zaliczenia w terminach poprawkowych, w sesjach egzaminacyjnych. Kryteria ocen zaliczenia końcowego: 3,0 student na egzaminie uzyskuje od 60% do 66% sumy punktów; 3,5 student na egzaminie uzyskuje od 67% do 74% sumy punktów; 4,0 student na egzaminie uzyskuje od 75% do 82% sumy punktów; 4,5 student na egzaminie uzyskuje od 83% do 90% sumy punktów; 5,0 student na egzaminie uzyskuje od 91% do 100% sumy punktów		
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi A. <u>Wymagania formalne</u> : brak B. <u>Wymagania wstępne</u> : brak			
Cele przedmiotu Przekazanie podstawowych teorii i mechanizmów rozwoju nowotworów. Podstawy radioterapii.			
Treści programowe			
1 Wykład	Podłoże molekularne chorób nowotworowych oraz zagadnienia z zakresu immunologii nowotworów	4 godz.	
2 Wykład	Praktyczne elementy biologii molekularnej oraz immunologii, wykorzystywane w diagnostyce i terapii chorób onkologicznych	4 godz.	
3 Wykład	Mechanizmy karcynogenezy. Ewolucja procesu nowotworowego	4 godz.	
4 Wykład	Kluczowe cechy choroby nowotworowej. Angiogenezy w chorobie nowotworowej. Czynniki ryzyka i epidemiologia chorób nowotworowych	4 godz.	
5 Wykład	Podstawy radioterapii.	4 godz.	
Zajęcia służące zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy – liczba punktów ECTS			0
Prowadzone badania naukowe związane z prowadzonymi zajęciami:			
Wykaz literatury A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu): Biologia molekularna - krótkie wykłady / Alexander McLennan, Phil Turner, Andy Bates, Mike White / wyd. PWN / Warszawa 2021, wyd.4 -wskazane rozdziały			

B. Literatura uzupełniająca

Onkologia. Podręcznik dla studentów i lekarzy. R. Kordek (red.), wydanie 5, Via Medica, Gdańsk 2019 -wskazane rozdziały

Efekty uczenia się

Zakres	Kod	Opis	Forma weryfikacji
Wiedza – student zna i rozumie:	LJO_CW41	podstawy radioterapii;	Test pisemny sprawdzający poziom wiedzy studentów z wymaganego zakresu materiału.
	LJO_CW42	podłoże molekularne chorób nowotworowych oraz zagadnienia z zakresu immunologii nowotworów;	
	LJO_CW43	praktyczne elementy biologii molekularnej oraz immunologii, wykorzystywane w diagnostyce i terapii chorób onkologicznych.	
Kompetencje społeczne – student jest zdolny do:	LJO_K06	propagowania zachowań prozdrowotnych;	Bezpośrednia obserwacja studenta w czasie zajęć i zaliczeń.
	LJO_K07	korzystania z obiektywnych źródeł informacji;	
	LJO_K08	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;	

Kontakt

i.ryniewicz-zander @amisns.edu.pl

Nazwa przedmiotu Opieka nad chorym			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) dr n. zdr. Katarzyna Ziejka, mgr piel. Barbara Głowacka			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	15	0,5
2) Ćwiczenia	zajęcia w pracowni podstaw pielęgniarstwa i praktycznych czynności medycznych	20	1
3) Praktyka zawodowa	zajęcia w oddziale internistycznym, chirurgicznym, pediatrycznym	120	4
4) Praca własna studenta		ok.45	1,5
Cykl dydaktyczny 2023			
Status przedmiotu obowiązkowy		Język wykładowy polski	
Metody dydaktyczne 1) wykład problemowy, studium przypadku, wykład z prezentacją multimedialną 2) pokaz z objaśnieniem, pokaz z instruktażem, ćwiczenia przedmiotowe 3) w trakcie praktyk zawodowych studenci pracują z pacjentami. Zwraca się szczególną uwagę na stosowanie przez studentów umiejętności praktycznych oraz wykazywanie kompetencji społecznych. 4) praca własna studenta- studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowywanie się do zaliczeń i egzaminów		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne A. Sposób zaliczenia • zaliczenie z oceną (wykład) • zaliczenie z oceną (ćwiczenia) • zaliczenie z oceną (praktyki zawodowe) B. Formy zaliczenia: 1) zaliczenie z oceną na podstawie obecności na wykładach i kolokwium ustne z zagadnień dotyczących zasad wykonywania podstawowych czynności przy pacjencie chorym i niepełnosprawnym 2) zaliczenie na podstawie obecności na ćwiczeniach i prawidłowym wykonaniu czynności praktycznych 3) zaliczenie na podstawie obecności na praktykach zawodowych i obserwacji pracy studenta z pacjentami, personelem oraz zaliczenia poszczególnych efektów kształcenia w zakresie umiejętności C. Podstawowe kryteria/wymagania egzaminacyjne Obecność na wszystkich wykładach, ćwiczeniach i praktykach zawodowych. Nieobecność na wykładach wymaga usprawiedliwienia. Odrabianie ćwiczeń opuszczonych z przyczyn usprawiedliwionych odbywa się w terminie wyznaczonym przez nauczyciela akademickiego prowadzącego zajęcia. Możliwość dołączenia do innej grupy ćwiczeniowej za zgodą nauczyciela. Nie przewiduje się zwolnień z zaliczenia końcowego ani z egzaminu. Nie ma możliwości udziału w zaliczeniu końcowym bez zaliczenia ćwiczeń. Warunkiem odbycia praktyk zawodowych jest uzyskanie zaliczenia przez opiekuna praktyk na podstawie obserwacji zachowania przy pacjencie. Kryteria ocen: 0-59 % – niedostateczny (2), 60-70 % – dostateczny (3), 71-76 % - dość dobry (3,5), 77-84 % – dobry (4), 85-89 % - ponad dobry (4,5), 90-100 % - bardzo dobry (5).	
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi A. Wymagania formalne: uczestnictwo w ćwiczeniach i praktykach zawodowych tylko w ubiorze i obuwiu ochronnym, obowiązkowy identyfikator. B. Wymagania wstępne: wykazanie się znajomością budowy i funkcji układu krążenia, oddechowego i skóry, a zwłaszcza zjawisk biochemicznych w niej zachodzących.			

Cele przedmiotu			
<ol style="list-style-type: none"> Zdobycie wiedzy dotyczącej postępowania paliatywnego z pacjentem w stanie terminalnym, zasad leczenia bólu ostrego, przewlekłego i nowotworowego. Nabycie umiejętności wykonania pomiarów antropometrycznych i ich interpretacji, oceny odleżyn i stosowania odpowiednich opatrunków Wykształcenie postaw etycznych i moralnych w pracy z pacjentem oraz dążenia do doskonalenia zawodowego. 			
Treści programowe			
1 Wykład	Podstawowe zasady opieki nad chorym . Pomiary antropometryczne, pomiary parametrów życiowych.	4 godz.	
2 Wykład	Charakterystyka bólu. Próg bólowy. Opieka nad chorym cierpiącym z powodu bólu. Narzędzia pomiaru bólu. Reakcje na niepełnosprawność	3 godz.	
3 Wykład	Czynności w profilaktyce przeciwodleżynowej – stan chorego i jego otoczenie, przemieszczanie chorego długotrwale unieruchomionego, sprzęt przeciwodleżynowy. Ocena odleżyn za pomocą obserwacji i wykorzystania odpowiednich narzędzi. Dobór i zastosowanie właściwych opatrunków na odleżyny.	4 godz.	
4 Wykład	Zasady zakładania wkłuc obwodowych, cewnikowania pęcherza, zgłębnikowania żołądka.	4 godz.	
1 Ćwiczenia	Pomiary antropometryczne i ich interpretacja na podstawie siatek centylowych. Zasady przeprowadzania badania fizykalnego osoby dorosłej.	4 godz.	
2 Ćwiczenia	Pomiary podstawowych parametrów życiowych metodami nieinwazyjnymi – ciśnienie tętnicze krwi, tętno, oddech, temperatura. Zasady pomiaru, wykonanie, interpretacja.	4 godz.	
3 Ćwiczenia	Obsługa kardiomonitora i interpretacja wyników, wykonywanie i interpretowanie standardowego elektrokardiogramu spoczynkowego;	4 godz.	
4 Ćwiczenia	Czynności w profilaktyce przeciwodleżynowej – stan chorego i jego otoczenie, przemieszczanie chorego długotrwale unieruchomionego, sprzęt przeciwodleżynowy. Ocena odleżyn za pomocą obserwacji i wykorzystania odpowiednich narzędzi. Dobór i zastosowanie właściwych opatrunków na odleżyny.	4 godz.	
5 Ćwiczenia	Pobieranie krwi żyłnej, pobieranie wymazów z nosa, gardła i skóry, cewnikowanie pęcherza kobiet i mężczyzn, wykonywanie lewatywy.	4 godz.	
Praktyki zawodowe	Pomiary antropometryczne, ciśnienia krwi, tętna, temperatury	20 godz.	
	Pobieranie krwi żyłnej, zakładanie wkłucia obwodowego	20 godz.	
	Inhalacje, pobieranie wymazów	20 godz.	
	Monitorowanie parametrów na kardiomonitorze, wykonywanie i interpretacja EKG	20 godz.	
	Cewnikowanie pęcherza moczowego, zgłębnikowanie żołądka, wlewka doodbytnicza	20 godz.	
	Profilaktyka i pielęgnacja odleżyn, zmiana opatrunków.	20 godz.	
Wykaz literatury			
A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):			
<ol style="list-style-type: none"> Allan M., Marsh J.: Wywiad i badanie przedmiotowe. Urban & Partner. Wrocław, 2010. Podstawy pielęgniarstwa tom 2 Wybrane umiejętności i procedury opieki pielęgniarzkiej pod redakcją A. Majda, B. Ślusarska, D. Zarzycka, PZWL. 			
B. Literatura uzupełniająca			
<ol style="list-style-type: none"> Krasowski G., Kruk M. Leczenie odleżyn i ran przewlekłych. PZWL Warszawa, 2018. 			
Efekty uczenia się			
Zakres	Kod	Opis	Forma weryfikacji
Umiejętności – student potrafi:	LJO_EU20	wykonywać pomiary antropometryczne	Egzamin ustny ukierunkowany na sprawdzenie znajomości faktów, poziom zrozumienia, umiejętność analizy, syntezy i rozwiązywania problemów. Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność w czasie ćwiczeń i praktyk zawodowych i zaliczenie każdej pojedynczej czynności (dokumentowanie zaliczenia umiejętności w dzienniczku) oraz OSCE na ostatnim roku studiów.
	LJO_EU21	zestawiać pomiary antropometryczne i ciśnienia krwi z danymi na siatkach centylowych;	
	LJO_EU56	wykonywać pomiar temperatury ciała;	
	LJO_EU57	wykonywać pomiar tętna;	
	LJO_EU58	wykonywać nieinwazyjny pomiar ciśnienia tętniczego;	
	LJO_EU59	wykonywać monitorowanie parametrów życiowych przy pomocy kardiomonitora;	
	LJO_EU61	wykonywać różne formy terapii inhalacyjnej i dokonać doboru inhalatora do stanu klinicznego pacjenta;	
	LJO_EU70	pobierać obwodową krew żylną;	
	LJO_EU74	pobierać wymazy do badań mikrobiologicznych i cytologicznych (z nosa, gardła i skóry);	
	LJO_EU76	cewnikować pęcherz moczowy u kobiet i mężczyzn;	
	LJO_EU77	zgłębnikować żołądek;	
	LJO_EU79	wykonywać wlewkę doodbytnicza;	
	LJO_EU80	wykonywać i interpretować standardowy elektrokardiogram spoczynkowy;	
LJO_EU108	oceniać odleżyny i stosować odpowiednie opatrunki;		

	LJO_FU07	zakładać i zmieniać jałowy opatrunek chirurgiczny;	
	LJO_FU09	zakładać wkłucie obwodowe;	
Kompetencje społeczne – student jest zdolny do:	LJO_K01	nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych;	Bezpośrednia obserwacja studenta w czasie ćwiczeń i praktyk zawodowych oraz OSCE na ostatnim roku studiów
	LJO_K02	kieruje się dobrem chorego,	
	LJO_K03	przestrzega tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta;	
	LJO_K04	podjmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby;	
	LJO_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	
	LJO_K06	propagowania zachowań prozdrowotnych;	
	LJO_K07	korzystania z obiektywnych źródeł informacji;	
	LJO_K08	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;	
	LJO_K09	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;	
	LJO_K10	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;	
	LJO_K11	przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.	
Kontakt k.ziejka@amisns.edu.pl			

Nazwa przedmiotu Ortopedia z traumatologią			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) dr med. Agnieszka Łabudź, lek. med. Grzegorz Sosnowski, lek. med. Wojciech Iluk			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	30	1
2) Zajęcia praktyczne	zajęcia na bloku operacyjnym, Oddziale Chirurgii Urazowo – Ortopedycznej z poradnią przyszpitalną	54	2
3) Praktyczne nauczanie kliniczne – do wyboru	zajęcia na bloku operacyjnym Oddziale Chirurgii Urazowo - Ortopedycznej z poradnią przyszpitalną	Od 0 do 180	Od 0 do 6
4) Praca własna studenta	studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się	Od ok. 60 do ok. 240	Od 2 do 8
Cykl dydaktyczny 2023			
Status przedmiotu 1), 2) obowiązkowy 3) do wyboru		Język wykładowy polski	
Metody dydaktyczne 1) Wykład problemowy oraz wykład z prezentacją multimedialną. 2) Zajęcia w grupach pod opieką asystenta w oddziale ortopedycznym, na bloku operacyjnym, poradni ortopedycznej. W trakcie zajęć praktycznych studenci pracują z pacjentami. Mają kontakt zarówno z pacjentami hospitalizowanymi w Oddziale, jak i pacjentami ambulatoryjnymi; zwraca się szczególną uwagę na nabycie przez studentów umiejętności praktycznych; metoda studium przypadku, metoda obserwacji (badania pacjenta), metoda dyskusji seminaryjnej; pokaz, metoda symulacyjna 3) Zajęcia indywidualne pod opieką asystenta w oddziale ortopedycznym, na bloku operacyjnym, w poradni ortopedycznej. W trakcie praktycznego nauczania klinicznego student w sposób praktyczny wykorzystuje zdobytą wiedzę i nabyte umiejętności w bezpośrednim, indywidualnym kontakcie z pacjentami pod nadzorem lekarza specjalisty 4) Praca własna studenta- studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowywanie się do zaliczeń i egzaminów		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne A. Sposób zaliczenia • egzamin (wykład) • zaliczenie z oceną (zajęcia praktyczne, praktyczne nauczanie kliniczne) B. Formy zaliczenia: 1) egzamin składający się z dwóch części: egzaminu praktycznego: w formie badania, postawienia diagnozy i planu postępowania z konkretnym pacjentem (studium przypadku) i pisemnego: testowy / z pytaniami (zadaniami) otwartymi i zamkniętymi/ - obejmujący całość materiału 2) zaliczenie z oceną na podstawie obecności na zajęciach praktycznych w oddziale i poradni, zdanie kolokwium z podstawowych elementów wiedzy oraz wykazanie się umiejętnościami praktycznymi z tego zakresu 3) zaliczenie na podstawie obecności na zajęciach oraz zaliczenia poszczególnych efektów kształcenia w zakresie umiejętności. C. Podstawowe kryteria Zaliczenie ćwiczeń i zajęć praktycznych odbywa się na podstawie pełnej obecności na zajęciach oraz sprawdzenia opanowania umiejętności. Egzamin testowy po zaliczeniu egzaminu praktycznego. OSCE (<i>Objective Structured Clinical Examination</i>) jako zakończenie całości praktycznego nauczania. Kryteria ocen egzaminacyjnych: 3,0 student na egzaminie uzyskuje od 60% do 66% sumy punktów; 3,5 student na egzaminie uzyskuje od 67% do 74% sumy punktów; 4,0 student na egzaminie uzyskuje od 75% do 82% sumy punktów; 4,5 student na egzaminie uzyskuje od 83% do 90% sumy punktów; 5,0 student na egzaminie uzyskuje od 91% do 100% sumy punktów	
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi A. <u>Wymagania formalne</u> : ubiór ochronny, identyfikator (na zajęciach praktycznych, praktykach i ćwiczeniach). B. <u>Wymagania wstępne</u> : zaliczenie anatomii człowieka.			
Cele przedmiotu Zdobycie wiedzy w zakresie badania ortopedycznego, wad wrodzonych i nabytych układu kostno-stawowego, zapalenia kości i stawów, nowotworów narządu ruchu, osteoporozy, urazów narządu ruchu oraz zaopatrzenia ortopedycznego.			
Treści programowe			

1 Wykład	Diagnostyka w ortopedii i traumatologii. Metody leczenia stosowane w ortopedii i traumatologii, bezoperacyjne i operacyjne.	4 godz.
2 Wykład	Ogólna charakterystyka złamań, zwichnięć i skręceń w zakresie narządu ruchu. Urazy kończyny górnej, miednicy i kończyny dolnej. Powikłania złamań. Zaburzenia zrostu. Amputacje kończyn, wskazania - selektywne poziomy.	4 godz.
3 Wykład	Choroby i urazy stawu kolanowego. Techniki naprawy chrząstki stawowej.	4 godz.
4 Wykład	Dysplazja i wrodzone zwichnięcie stawu biodrowego. Zmiany zwyrodnieniowe i urazy stawu biodrowego u dorosłych.	4 godz.
5 Wykład	Wrodzone i nabyte schorzenia stopy. Wrodzone i nabyte zaburzenia osi i nierówności kończyn dolnych. Martwice jałowe. Młodzieńcze złuszczenie głowy kości udowej.	4 godz.
6 Wykład	Wrodzone i nabyte schorzenia kręgosłupa. Urazy kręgosłupa. Uszkodzenia nerwów.	4 godz.
7 Wykład	Nowotwory złośliwe kości i stawów pierwotne i przerzutowe. Nowotwory łagodne. Zapalenia kości i stawów.	3 godz.
8 Wykład	Zaopatrzenie ortopedyczne.	3 godz.
1 Zajęcia prakt.	Zbieranie wywiadu z chorymi z uwzględnieniem specyfiki ortopedii i traumatologii. Badanie układu narządu ruchu. Diagnostyka chorób ortopedycznych	8 godz.
2 Zajęcia prakt.	Techniki zabiegów zespalania kości, osteotomii, alloplastyk stawów, dobór właściwych technik diagnostycznych i interpretacja ich wyników	8 godz.
3 Zajęcia prakt.	Przygotowanie chorego do zabiegu operacyjnego, opieka pooperacyjna,	8 godz.
4 Zajęcia prakt.	Omawianie przypadków, transmisje multimedialne z zabiegów operacyjnych.	8 godz.
5 Zajęcia prakt.	Omawianie przypadków, transmisje multimedialne z zabiegów operacyjnych.	8 godz.
6 Zajęcia prakt.	Omawianie przypadków, transmisje multimedialne z zabiegów operacyjnych.	7 godz.
7 Zajęcia prakt.	Technika zakładania unieruchomień gipsowych, szycia ran.	7 godz.
PNK 1	Blok operacyjny	Od 20 do 60 godz.
PNK 2	Oddział chirurgii urazowej i traumatologii	Od 20 do 60 godz.
PNK 3	Poradnia ortopedyczna	Od 20 do 60 godz.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

1. Ortopedia i traumatologia - podręcznik dla studentów / Andrzej Nowakowski (red.), Tomasz Mazurek (red.) / Exemplum Wydawnictwo / Poznań 2017, wyd.1

B. Literatura uzupełniająca

1. Wiktora Degi ortopedia i rehabilitacja - Wybrane zagadnienia z zakresu chorób i urazów narządu ruchu dla studentów i lekarzy / Jacek Kruczyński / PZWL Wydawnictwo / Warszawa 2019, wyd.2
2. Szybka diagnoza w ortopedii / Seyed Behrooz Mostofi ; tł. Bogusław Solecki ; red. nauk. tł. Tadeusz Gaździk.- Warszawa 2011 : Wydaw. Lekarskie PZWL.
3. Diagnostyka obrazowa w ortopedii / Adam Greenspan, Javier Beltran / Medipage / Warszawa 2018, wyd.3

Efekty uczenia się

Zakres	Kod i opis	Forma weryfikacji
Wiedza	LJO_FW012 przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób wymagających leczenia zabiegowego u dorosłych: złamań kości i urazów narządów;	Egzamin pisemny ukierunkowany na sprawdzenie znajomości faktów, poziom zrozumienia, umiejętność analizy, syntezy i rozwiązywania problemów. Zaliczenie kolokwium.
Umiejętności	LJO_EU10 przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne układu mięśniowo-szkieletowego dorosłego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej; LJO_FU02 asystować przy kwalifikowaniu pacjenta do operacji ze wskazań nagłych i planowych; LJO_FU13 rozpoznawać na podstawie badania radiologicznego najczęściej występujące typy złamań, szczególnie kości długich; LJO_FU14 doraźnie unieruchomić kończynę, w tym wybrać rodzaj unieruchomienia w typowych sytuacjach klinicznych; LJO_FU15 skontrolować poprawność ukrwienia kończyny po założeniu opatrunku unieruchamiającego; LJO_FU16 zaopatrzyć krwawienie zewnętrzne;	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność w czasie zajęć praktycznych i praktycznego nauczania klinicznego (dokumentowanie zaliczenia umiejętności w dzienniczku), egzaminu praktycznego oraz OSCE na ostatnim roku studiów.

<p>Kompetencje społeczne (postawy)</p>	<p>LJO_K01 nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych; LJO_K02 kieruje się dobrem chorego LJO_K03 przestrzega tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta, LJO_K04 podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby; LJO_K05 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych; LJO_K06 propagowania zachowań prozdrowotnych; LJO_K07 korzystania z obiektywnych źródeł informacji; LJO_K08 formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji; LJO_K09 wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym; LJO_K10 formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej; LJO_K11 przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.</p>	<p>Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność w czasie zajęć praktycznych i praktycznego nauczania klinicznego oraz egzaminu praktycznego oraz OSCE na ostatnim roku studiów.</p>
<p>Kontakt a.labudz@amisns.edu.pl</p>		

Nazwa przedmiotu Otolaryngologia			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) Prof. dr hab. med. Krzysztof Oleś, lek. med. Mirosław Denisiuk			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	30	1
2) Zajęcia praktyczne	zajęcia w Oddziale Otolaryngologicznym, na bloku operacyjnym i w poradni przyszpitalnej	48	1,5
3) Praktyczne nauczanie kliniczne – do wyboru	zajęcia w Oddziale Otolaryngologicznym, na bloku operacyjnym i w poradni przyszpitalnej	Od 0 do 180	Od 0 do 6
4) Praca własna studenta	studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się	Od ok. 70 do ok. 250	Od 2,5 do 8,5
Cykl dydaktyczny 2023			
Status przedmiotu 1), 2) obowiązkowy 3) do wyboru		Język wykładowy polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
<ol style="list-style-type: none"> wykład informacyjny z prezentacją multimedialną w trakcie zajęć praktycznych studenci pracują z pacjentami. Mają kontakt zarówno z pacjentami hospitalizowanymi w Oddziale, jak i pacjentami ambulatoryjnymi; zwraca się szczególną uwagę na nabycie przez studentów umiejętności praktycznych; metoda studium przypadku, metoda obserwacji (badania pacjenta), metoda dyskusji seminaryjnej; pokaz, metoda symulacyjna w trakcie praktycznego nauczania klinicznego student w sposób praktyczny wykorzystuje zdobytą wiedzę i nabyte umiejętności w bezpośrednim, indywidualnym kontakcie z pacjentami pod nadzorem lekarza specjalisty praca własna studenta- studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się , przygotowywanie się do zaliczeń i egzaminów 		A. Sposób zaliczenia <ul style="list-style-type: none"> egzamin (wykład) zaliczenie z oceną (zajęcia praktyczne) zaliczenie (praktyczne nauczanie kliniczne) B. Formy zaliczenia: <ol style="list-style-type: none"> egzamin składający się z dwóch części: egzaminu praktycznego: w formie badania, postawienia diagnozy i planu postępowania z konkretnym pacjentem (studium przypadku) i pisemnego: testowy / z pytaniami (zadaniami) otwartymi i zamkniętymi/ - obejmujący całość materiału zaliczenie z oceną na podstawie obecności na zajęciach praktycznych w oddziale i poradni, zdanie kolokwium z podstawowych elementów wiedzy oraz wykazanie się umiejętnościami praktycznymi z tego zakresu zaliczenie na podstawie obecności na zajęciach oraz zaliczenia poszczególnych efektów kształcenia w zakresie umiejętności. C. Podstawowe kryteria Zaliczenie ćwiczeń i zajęć praktycznych odbywa się na podstawie pełnej obecności na zajęciach oraz sprawdzenia opanowania umiejętności. Egzamin testowy po zaliczeniu egzaminu praktycznego. <i>OSCE (Objective Structured Clinical Examination)</i> jako zakończenie całości praktycznego nauczania. Kryteria ocen egzaminacyjnych: 3,0 student na egzaminie uzyskuje od 60% do 66% sumy punktów; 3,5 student na egzaminie uzyskuje od 67% do 74% sumy punktów; 4,0 student na egzaminie uzyskuje od 75% do 82% sumy punktów; 4,5 student na egzaminie uzyskuje od 83% do 90% sumy punktów; 5,0 student na egzaminie uzyskuje od 91% do 100% sumy punktów	
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi			
A. Wymagania formalne: ubiór ochronny, identyfikator (na zajęciach praktycznych, praktycznym nauczaniu klinicznym). B. Wymagania wstępne: znajomość anatomii i fizjologii uszu, nosa, gardła i krtani.			
Cele przedmiotu Nabycie wiedzy i umiejętności z zakresu otolaryngologii potrzebnych w praktyce lekarza ogólnego.			
Treści programowe			
1 Wykład	omówienie anatomii; omówienie techniki badania; choroby ucha zewnętrznego i środkowego		4 godz.

2 Wykład	choroby ucha wewnętrznego - zespół zawrotowy; powikłania usznopochodne;	4 godz.
3 Wykład	choroby nosa i zatok; powikłania zatokowopochodne;	4 godz.
4 Wykład	choroby gardła i powikłania anginy; choroby krtani i tchawicy;	4 godz.
5 Wykład	ciała obce, urazy w otolaryngologii; stany przednowotworowe	4 godz.
6 Wykład	symptomatologia i diagnostyka nowotworów głowy i szyi, nowotwory j. ustnej i gardła;	3 godz.
7 Wykład	choroby i nowotwory ślinianek, nowotwory nosa i zatok; węzły chłonne, guzy szyi,	4 godz.
8 Wykład	stany nagłace w otolaryngologii	3 godz.
1 Zajęcia prakt.	nauka techniki badania w otolaryngologii (badanie ucha, nosa i zatok, jamy ustnej i gardła, krtani i gardła dolnego);	7 godz.
2 Zajęcia prakt.	diagnostyka audiologiczna, badanie narządu równowagi, szumy uszne, otalgia, paracenteza; protezowanie słuchu, ocena drożności nosa, płynotok nosowy, badanie węchu,	7 godz.
3 Zajęcia prakt.	tamponada nosa, punkcje zatok; adenotomia, tonsillektomia, bad. smaku, zaburzenia połykania, szczekościsk,	7 godz.
4 Zajęcia prakt.	videolaryngoskopia, laryngoskopia bezpośrednia, bronchoskopia, ezofagoskopia.	7 godz.
5 Zajęcia prakt.	podstawy foniatrii, konikotomia, tracheotomia, chorey po laryngektomii -rehabilitacja laryngektomowanych,	7 godz.
6 Zajęcia prakt.	niedowład n. VII, leki w ORL, mn. czaszkowe, badania obrazowe	6 godz.
7 Zajęcia prakt.	Omawianie przypadków.	7 godz.
PNK 1	Blok operacyjny	Od 10 do 30 godz.
PNK 2	Oddział otolaryngologiczny	Od 38 do 114 godz.
PNK 3	Poradnia	Od 12 do 36 godz.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

- Otorinolaryngologia. Podręcznik dla studentów i specjalizujących się lekarzy / Bożydar Latkowski / PZWL Wydawnictwo / Warszawa 2017/2021, wyd.4

B. Literatura uzupełniająca

- Nowotwory w otolaryngologii red. Witold Szyfter, Termedia, Warszawa 2015, wyd.2
- Otorinolaryngologia kliniczna - tom 1 – 2 / Kazimierz Niemczyk, Dariusz Jurkiewicz, Jacek Składzień, Czesław Stankiewicz, Witold Szyfter / Medipage Wydawnictwo / Warszawa 2014, wyd.1
- Choroby laryngologiczne u dzieci / Beata Zielnik-Jurkiewicz / Medical Tribune Polska Wydawnictwo / Warszawa 2020, wyd.2

Efekty uczenia się

Zakres	Kod i opis	Forma weryfikacji
Wiedza	LJO_FW19 zagadnienia z zakresu laryngologii, foniatrii i audiologii, w szczególności: 1) przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w chorobach ucha, nosa, zatok przynosowych, jamy ustnej, gardła i krtani; 2) choroby nerwu twarzowego i wybranych struktur szyi; 3) zasady postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w urazach mechanicznych ucha, nosa, krtani i przełyku; 4) zasady postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w zaburzeniach słuchu, głosu i mowy;	Egzamin pisemny ukierunkowany na sprawdzenie znajomości faktów, poziom zrozumienia, umiejętność analizy, syntezy i rozwiązywania problemów. Zaliczenie kolokwium.
Umiejętności	LJO_EU12 przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne otolaryngologiczne dorosłego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej; LJO_EU111 prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa; LJO_FU02 asystować przy kwalifikowaniu pacjenta do operacji ze wskazań nagłych i planowych; LJO_FU42 wykonywać tamponadę przednią nosa; LJO_FU43 asystować przy usuwaniu woskowiny usznej;	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność w czasie zajęć praktycznych i praktycznego nauczania klinicznego (dokumentowanie zaliczenia umiejętności w dzienniczku), egzaminu praktycznego oraz OSCE na ostatnim roku studiów.
Kompetencje społeczne (postawy)	LJO_K01 nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych; LJO_K02 kieruje się dobrem pacjenta; LJO_K03 przestrzega tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta, LJO_K04 podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby;	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność w czasie zajęć praktycznych i praktycznego nauczania klinicznego oraz egzaminu praktycznego oraz OSCE na ostatnim roku studiów.

LJO_K05 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;
LJO_K06 propagowania zachowań prozdrowotnych;
LJO_K07 korzystania z obiektywnych źródeł informacji;
LJO_K08 formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;
LJO_K09 wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;
LJO_K10 formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;
LJO_K11 przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.

Kontakt

k.oles@amisns.edu.pl

Nazwa przedmiotu Patologia			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) Prof. dr hab. med Jacek Witkowski, dr med. Katarzyna Rückemann-Dziurdzińska; dr med. Dorota Pieśniak			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali wykładowej	40	1,5
2) Wykład seminaryjny	zajęcia w seminaryjnej	32	1
3) Ćwiczenia	zajęcia w pracowni laboratoryjnej i Sali mikroskopowej	45	1,5
3) Praca własna studenta	studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się	ok. 90	3
Cykl dydaktyczny 2023 (rekrutacja 2023/2024)			
Status przedmiotu Obowiązkowy		Język wykładowy polski	
Metody dydaktyczne 1) wykład problemowy prowadzony w oparciu o prezentację multimedialną 2) seminarium – wykład z dyskusją ze studentami 3) w trakcie ćwiczeń studenci przeprowadzają doświadczenia praktyczne dotyczące zagadnień poznanych w czasie wykładu problemowego 4) praca własna studenta- studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowywanie się do zaliczeń i egzaminów		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne A. Sposób zaliczenia • egzamin (wykład) • zaliczenie z oceną (wykład seminaryjny) • zaliczenie z oceną (ćwiczenia) B. Formy zaliczenia: 1) egzamin pisemny obejmujący całość materiału prezentowanego na wykładach i podczas ćwiczeń. 2) ocena wynikająca ze średniej ocen otrzymanych z kolokwium cząstkowych 3) zaliczenie z oceną ćwiczeń. Ocena końcowa z ćwiczeń obliczana jako średnia z ocen cząstkowych otrzymywanych po każdym ćwiczeniu. Na oceny poszczególnych ćwiczeń wpływa przygotowanie merytoryczne i praktyczne oraz opracowanie wyników uzyskanych podczas ćwiczenia. C. Podstawowe kryteria/wymagania egzaminacyjne Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest pozytywne zaliczenie wszystkich ćwiczeń przewidzianych w programie nauczania. Nieobecności usprawiedliwione nie zwalniają z wykonania ćwiczenia. Odrabianie ćwiczeń w terminie ustalonym przez osobę odpowiedzialną za prowadzenie zajęć, po zakończeniu wszystkich ćwiczeń programowych. Nie przewiduje się zwolnień z egzaminu. Średnia z ćwiczeń oraz kolokwium równa co najmniej 4.0 uprawnia do udziału w terminie zerowym. Zakres materiału terminu zerowego obejmuje jedynie zagadnienia prezentowane podczas wykładów. Kryteria ocen egzaminacyjnych i zaliczeniowych: 0-59 % – niedostateczny (2), 60-70 % – dostateczny (3), 71-76 % – dość dobry (3,5), 77-84 % – dobry (4), 85-89 % – ponad dobry (4,5), 90-100 % – bardzo dobry (5).	
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi A. Wymagania formalne: Uczestnictwo w ćwiczeniach w ubiorze ochronnym. Posiadanie identyfikatora personalnego. B. Wymagania wstępne: Posiadanie przygotowania teoretycznego do ćwiczenia i orientacji co do zagadnień eksperymentalnych będących treścią ćwiczenia			
Cele przedmiotu 1. Podstawowym celem dydaktycznym przedmiotu jest danie studentom narzędzi i podstaw wiedzy, pozwalających na zrozumienie procesów (patomechanizmów) leżących u podstaw znanych jednostek chorobowych i możliwych do stosowania w dalszym kształceniu własnym. 2. Realizowane treści kształcenia dotyczą nauczania mechanizmów podstawowych zaburzeń czynności organizmu oraz podstaw patologii szczegółowej układów i narządów.			

3. Kolejnym celem jest pokazanie wykładników morfologicznych (makro- i mikroskopowych) oraz patomechanizmów prowadzących do rozwoju procesów chorobowych w organizmie ludzkim,

Treści programowe			
1 Wykład		Podstawowe pojęcia patofizjologii. Patofizjologia komórkowa i molekularna.	3 godz.
2 Wykład		Komórkowe i molekularne podłoże zapaleń, Patofizjologia chorób infekcyjnych; patofizjologiczna rola mikrobiomu	4 godz.
3 Wykład		Zaburzenia homeodynamiki - patofizjologia zaburzeń termoregulacji. Mechanizmy zaburzeń gospodarki wodno-elektrolitowej; kanałopatie, gospodarka tlenowa. Patofizjologia gospodarki wapniowo-fosforanowej.	4 godz.
4 Wykład		Patomechanizmy miażdżycy i zaburzeń gospodarki lipidowej; zespół metaboliczny, wpływ błędów dietetycznych na organizm, wpływ awitaminoz i hiperwitaminoz na organizm.	3 godz.
5 Wykład		Patofizjologia OUN: choroby neurodegeneracyjne. Patofizjologia bólu	3 godz.
6 Wykład		Podstawy patofizjologii starzenia się, wpływ stresu oksydacyjnego na komórki.	4 godz.
7 Wykład		Patologia chorób układu nerwowego.	3 godz.
8 Wykład		Patologia chorób skóry, kości i tkanek miękkich, układu kostno-stawowego	4 godz.
9 Wykład		Patologia chorób przewodu pokarmowego. Patologia chorób wątroby, dróg żółciowych i trzustki.	4 godz.
10 Wykład		Patologia chorób układu dokrewnego. Patologia chorób układu hemopoetycznego.	4 godz.
11 Wykład		Patologia chorób sutka i żeńskiego układu rozrodczego.	4 godz.
1 Wykład seminaryjny		Nowotwory.	4 godz.
2 Wykład seminaryjny		Patologia chorób serca i naczyń.	4 godz.
3 Wykład seminaryjny		Patofizjologia niewydolności krążenia; kardiomiopatie, arytmie.	4 godz.
4 Wykład seminaryjny		Zaburzenia gospodarki wodno-elektrolitowej. Zaburzenia gospodarki kwasowo-zasadowej.	4 godz.
5 Wykład seminaryjny		Patofizjologia chorób nerek.	4 godz.
6 Wykład seminaryjny		Patofizjologia zaburzeń węglowodanowych.	4 godz.
7 Wykład seminaryjny		Patologia układu pokarmowego, zaburzenia wytwarzania kwasu solnego w żołądku i enzymów trawiennych.	4 godz.
8 Wykład seminaryjny		Patologia chorób wątroby, dróg żółciowych i trzustki.	4 godz.
1 Ćwiczenia		Mechanizmy chorób zapalnych. Patologia nowotworów. Patomechanizmy autoimmunizacji.	4 godz.
2 Ćwiczenia		Zmiany przystosowawcze. Zmiany wsteczne.	4 godz.
3 Ćwiczenia		Uszkodzenie komórki. Morfologiczne rodzaje martwicy. Apoptoza.	4 godz.
4 Ćwiczenia		Zapalenia. Zaburzenia w krążeniu. Patologia chorób serca i naczyń.	4 godz.
		Kolokwium	2 godz.
4 Ćwiczenia		Patologia chorób układu oddechowego.	4 godz.
5 Ćwiczenia		Patologia chorób skóry. Patologia chorób układu kostno-stawowego.	4 godz.
6 Ćwiczenia		Patologia chorób układu moczowego i męskiego układu płciowego. Patologia chorób sutka i żeńskiego układu rozrodczego.	4 godz.
7 Ćwiczenia		Patologia chorób układu dokrewnego. Patologia chorób układu hemopoetycznego.	5 godz.
8		Patologia chorób układu nerwowego	4 godz.
		Kolokwium	2 godz.
Zajęcia służące zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy – liczba punktów ECTS			7
Prowadzone badania naukowe związane z prowadzonymi zajęciami:			
Procesy proteolityczne i nowe immunomodulatory w mechanizmie chorób zapalnych			
Wykaz literatury			
A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):			
1. Patofizjologia : podręcznik dla studentów medycyny t.1 i 2 / pod red. Sławomira Maślińskiego i Jana Ryżewskiego / PZWL / Warszawa 2010/2021, wyd.4			
2. Patofizjologia człowieka w zarysie / Jan W. Guzek / PZWL / Warszawa 2015, wyd.1			
3. Podstawy patologii / Wenancjusz Domagała, Maria Chosia, Elżbieta Urasińska / PZWL / Warszawa 2010/2022			
B. Literatura uzupełniająca			
1. Patofizjologia kliniczna Podręcznik dla studentów medycyny / Barbara Zahorska-Markiewicz, Ewa Małecka-Tendera, Magda Irena Olszanecka-Glinianowicz, Jerzy Chudek / wyd. Edra Urban & Partner / Wrocław 2017, wyd.2			
2. Wybrane zagadnienia patologii klinicznej Podręcznik dla studentów i lekarzy / Dariusz Adamek / Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego / Kraków 2015			
Efekty uczenia się			
Zakres	Kod	Opis	Forma weryfikacji
Wiedza – student zna i rozumie:	LJO_CW23	przebieg kliniczny zapaleń swoistych i nieswoistych oraz procesy regeneracji tkanek i narządów;	Egzamin pisemny mający na celu sprawdzenie znajomości teorii, poziomu zrozumienia teorii, umiejętność praktycznego zastosowania teorii do analizy wybranych zagadnień.
	LJO_CW24	etiologię, mechanizmy i konsekwencje zaburzeń hemodynamicznych;	
	LJO_CW25	patologię narządową, zmiany patomorfologiczne makro- i mikroskopowe oraz konsekwencje kliniczne wraz z nazewnictwem patomorfologicznym;	

	LJO_CW26	patogenezę chorób, w tym uwarunkowania genetyczne i środowiskowe;	
	LJO_CW27	patomechanizm i postaci kliniczne najczęstszych chorób poszczególnych układów i narządów, chorób metabolicznych oraz zaburzeń gospodarki wodno-elektrolitowej i kwasowo-zasadowej;	
	LJO_CW38	wpływ stresu oksydacyjnego na komórki i jego znaczenie w patogenezie chorób oraz w procesach zachodzących podczas starzenia się organizmu;	
	LJO_CW39	konsekwencje niedoboru i nadmiaru witamin i składników mineralnych i ich nadmiaru w organizmie;	
	LJO_CW40	przyczyny i konsekwencje niewłaściwego odżywiania, w tym długotrwałego niedostatecznego i nadmiernego spożywania pokarmów i stosowania niebilansowanej diety oraz zaburzenia trawienia i wchłaniania;	
Umiejętności – student potrafi:	LJO_CU07	powiązać obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby, wywiadem i wynikami oznaczeń laboratoryjnych w celu ustalenia rozpoznania w najczęstszych chorobach dorosłych i dzieci;	Ocena praktycznego zastosowania wiedzy podczas wykonania ćwiczeń laboratoryjnych. Umiejętność opracowania i interpretacji uzyskanych wyników.
Kompetencje społeczne – student jest zdolny do:	LJO_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	Obserwacja postępów podczas wykonywania ćwiczeń laboratoryjnych
	LJO_K07	korzystania z obiektywnych źródeł informacji;	
	LJO_K08	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;	
	LJO_K10	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;	
	LJO_K11	przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.	
Kontakt j.witkowski@ amisns.edu.pl			

Nazwa przedmiotu <i>Pediatrics</i>			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) dr n med. Elżbieta Grzešek , dr n med. Katarzyna Rückemann-Dziurdzińska dr n med. Jolanta Meler;; lek. med. Barbara Chomik			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	50 (30+20)	2
2) Zajęcia praktyczne	zajęcia w oddziale pediatrii i w oddziale neonatologii oraz poradniach dla dzieci	91 (40+51)	3
3) Praktyki zawodowe	zajęcia w oddziale pediatrii i oddziale neonatologii	60	2
4) Praktyczne nauczanie kliniczne	zajęcia w klinicznym oddziale pediatrii i oddziale neonatologii	120	4
5) Praca własna studenta	studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się	Ok. 250	9
Cykl dydaktyczny 2024/2025, rok III, semestr zimowy i letni (V i VI), praktyczne nauczanie kliniczne- 2027/2028, rok VI			
Status przedmiotu obowiązkowy		Język wykładowy polski	
Metody dydaktyczne <ul style="list-style-type: none"> wykład problemowy oraz wykład z prezentacją multimedialną w trakcie zajęć praktycznych studenci pracują z pacjentami. Mają kontakt zarówno z pacjentami hospitalizowanymi w Oddziale, jak i pacjentami ambulatoryjnymi; zwraca się szczególną uwagę na nabycie przez studentów umiejętności praktycznych. Metoda studium przypadku, metoda obserwacji (badania pacjenta), metoda dyskusji seminaryjnej; pokaz, metoda symulacyjna w trakcie praktyki zawodowej student uczy się nawiązywania i utrzymania głębokiego i pełnego szacunku kontaktu z chorym dzieckiem i jego opiekunami, przestrzega tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta w trakcie praktycznego nauczania klinicznego student w sposób praktyczny wykorzystuje zdobytą wiedzę i nabyte umiejętności w bezpośrednim, indywidualnym kontakcie z pacjentami pod nadzorem lekarza specjalisty, posiada znajomość własnych ograniczeń i widzi konieczność stałego doksztalcania się praca własna studenta- studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowywanie się do zaliczeń i egzaminów 		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne <hr/> A. Sposób zaliczenia <ul style="list-style-type: none"> egzamin (wykład) – w ostatnim semestrze zaliczenie z oceną (zajęcia praktyczne) – w każdym semestrze zaliczenie z oceną (praktyka zawodowa i praktyczne nauczanie kliniczne) <hr/> B. Formy zaliczenia: <ol style="list-style-type: none"> egzamin składający się z dwóch części: egzaminu praktycznego i pisemnego: testowy / z pytaniami (zadaniami) otwartymi / obejmujący całość materiału zaliczenie z oceną na podstawie obecności na zajęciach praktycznych, zdania kolokwium z podstawowych elementów wiedzy na temat chorób dzieci oraz wykazania się umiejętnościami praktycznymi z tego zakresu zaliczenie praktyk na ocenę na podstawie obecności i wykazania się wszystkimi umiejętnościami praktycznymi zaliczenie na podstawie obecności na zajęciach klinicznego nauczania praktycznego oraz zaliczenia poszczególnych efektów kształcenia w zakresie umiejętności, a także OSCE (<i>Objective Structured Clinical Examination</i>) jako zakończenie całości praktycznego nauczania klinicznego <hr/> C. Podstawowe kryteria <p>Obecność na wszystkich zajęciach praktycznych. Odrabianie ćwiczeń opuszczonych z przyczyn usprawiedliwionych odbywa się w terminie wyznaczonym przez kierownika oddziału po zakończeniu ćwiczeń przez wszystkie grupy. Nie przewiduje się zwolnień z zaliczenia końcowego ani z egzaminu. Nie ma możliwości udziału w egzaminie końcowym bez zaliczenia zajęć praktycznych.</p> <p>Dla studentów, którzy zaliczą zajęcia praktyczne na ocenę bardzo dobry lub dobry plus przewidziany jest egzamin w terminie zerowym.</p> <p>Kryteria ocen egzaminacyjnych: 3,0 student na egzaminie uzyskuje od 60% do 66% sumy punktów; 3,5 student na egzaminie uzyskuje od 67% do 74% sumy punktów; 4,0 student na egzaminie uzyskuje od 75% do 82% sumy punktów; 4,5 student na egzaminie uzyskuje od 83% do 90% sumy punktów;</p>	

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

- A. Wymagania formalne:** : zaliczenie przedmiotów anatomia i fizjologia oraz innych obowiązujących w I i II roku kształcenia, uczestnictwo w zajęciach praktycznych tylko w ubiorze i obuwiu ochronnym, obowiązkowy identyfikator.
- B. Wymagania wstępne:** wykazanie się znajomością anatomii i fizjologii z uwzględnieniem odmienności okresu rozwoju człowieka oraz patofizjologii, biochemii i histologii

Cele przedmiotu

1. Uzyskanie wiedzy pozwalającej na rozpoznanie i leczenie chorób dzieci
2. Przeprowadzenie rozpoznania różnicowego.
3. Zdobywanie umiejętności interpretacji wyników badań dodatkowych w zależności od wieku dziecka
4. Uzyskanie wiedzy na temat profilaktyki chorób i żywienia dzieci.
5. Nabycie umiejętności oceny rozwoju psychoruchowego dziecka
6. Umiejętność wstępnego przygotowania zleceń lekarskich i opracowania planu leczenia

Treści programowe

1 Wykład	Wstęp do pediatrii – pediatria jako specjalizacja medyczna, zagadnienia ogólne dotyczące opieki nad dzieckiem, podstawy prawne opieki nad dzieckiem, standardy postępowania we współczesnej medycynie wieku rozwojowego, zagadnienia etyczne.	4 godz.
2 Wykład	Podstawy badania dziecka; wywiad w pediatrii, badanie przedmiotowe, zasady badania fizykalnego. Fizjologia okresu dojrzewania, rozpoznawanie przypadków dziecka maltretowanego i wykorzystywanego seksualnie, upośledzenia umysłowego, zaburzeń zachowania	4 godz.
3 Wykład	Podstawy żywienia dzieci zdrowych z uwzględnieniem okresu życia dziecka.	4 godz.
4 Wykład	Wybrane objawy chorobowe u dzieci – semiotyka i znaczenie	4 godz.
5 Wykład	Wybrane choroby metaboliczne występujące u dzieci.	4 godz.
6 Wykład	Zaburzenia gospodarki wapniowo-fosforanowej	5 godz.
7 Wykład	Semiotyka i immunoprofilaktyka chorób zakaźnych u dzieci. Program szczepień ochronnych.	4 godz.
8 Wykład	Rola lekarza w przypadku najczęstszych problemów wieku niemowlęcego i poniemowlęcego	4 godz.
9 Wykład	Podstawy neonatologii	4 godz.
10 Wykład	Najczęściej występujące choroby okresu noworodkowego	3 godz.
1 Zajęcia prakt.	Badanie podmiotowe: struktura wywiadu w zależności od wieku dziecka. Badanie przedmiotowe : szczegółowe badanie poszczególnych narządów. Prowadzenie historii choroby.	9 godz.
2 Zajęcia prakt.	Metody oceny rozwoju fizycznego dziecka – siatki centylowe. Terminy i zakres profilaktycznych badań w wieku dziecięcym. Ocena rozwoju psychomotorycznego, ocena przytomności i świadomości, ocena wydolności poszczególnych narządów u niemowlęcia. Ocena rozwoju fizycznego dziecka w wieku przedszkolnym i szkolnym. Metody oceny, warianty rozwoju i dojrzewania płciowego	9 godz.
3 Zajęcia prakt.	Kwalifikacja dziecka do szczepień ochronnych. Choroby niedoborowe.	9 godz.
4 Zajęcia prakt.	Zakażenia układu moczowego. Przyczyny i diagnostyka moczenia nocnego. Zespół nerczynkowy. Naciski tętnicze	9 godz.
5 Zajęcia prakt.	Semiotyka chorób przewodu pokarmowego u dzieci.	8 godz.
6 Zajęcia prakt.	Ocena układu oddechowego i krążenia w badaniu przedmiotowym dziecka. Osluchiwanie serca, płuc, ocena badań dodatkowych. Normy dla poszczególnych badań i wieku rozwojowego.	9 godz.
7 Zajęcia prakt.	Rozpoznawanie podstawowych chorób infekcyjnych.	8 godz.
8 Zajęcia prakt.	Metody monitorowania najważniejszych czynności życiowych u dzieci. Ocena neurologiczna dziecka.	9 godz.
9 Zajęcia prakt.	Postępowanie z noworodkiem po urodzeniu. Cechy fizjologiczne i morfologiczne noworodków donoszonych i przedwcześnie urodzonych. Żywienie noworodka, karmienie piersią. Żółtaczka fizjologiczna	8 godz.
10 Zajęcia prakt.	Wpływ chorób matki na noworodka. Podstawowe sposoby diagnostyki i terapii płodu; Ocena układu oddechowego i układu krążenia w badaniu przedmiotowym noworodka. Zespół zaburzeń oddychania.	8 godz.
Praktyki zawodowe	Zbieranie wywiadu od dziecka i rodziców, badanie fizykalne dziecka.	10 godz.
	Ocena stanu noworodka	10 godz.
	Badania bilansowe, kwalifikacja do szczepień	10 godz.
	Rozpoznawanie, diagnostyka różnicowa i wdrażanie leczenia w chorobach od noworodka do starszego dziecka	30 godz.
1 PNK	Oddział Dziecięcy	80 godz.

2 PNK	Oddział Noworodkowy	40 godz.
<p>Wykaz literatury</p> <p>A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):</p> <p>1. <i>Pediatrics</i> / Tom Lissauer, Will Carroll, red. wyd. pol. Andrzej Malinowski / Edra Urban & Partner / Wrocław 2019, wyd.5</p> <p>B. Literatura uzupełniająca</p> <p>1. Kawalec, Grenda, Ziółkowska / <i>Pediatrics</i> T. 1 I 2 / 2018 r. Warszawa, wyd. PZWL</p> <p>2. A. Dobrzańska, J. Ryżko / <i>Pediatrics</i>. Podręcznik do Lekarskiego Egzaminu Końcowego i Państwowego Egzaminu Specjalizacyjnego / Elsevier Urban & Partner / Wrocław 2014, wyd.2</p> <p>3. Standardy opieki medycznej nad noworodkiem w Polsce - Zalecenia PTN (wydanie IV (2021) zaktualizowane i uzupełnione) / praca zbiorowa</p>		
<p>Efekty uczenia się</p>		
<p>Zakres</p>	<p>Kod i opis</p>	<p>Forma weryfikacji</p>
<p>Wiedza – student zna i rozumie:</p>	<p>LJO_EW01 zasady żywienia dziecka zdrowego i zapobiegania otyłości oraz modyfikacje żywieniowe wynikające z chorób; LJO_EW02 zasady profilaktyki chorób występujących u dzieci, w tym badania przesiewowe, badania bilansowe i szczepienia ochronne; LJO_EW03 uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób występujących u dzieci oraz ich powikłań: 1) krzywicy, tężyczki, zaburzeń gospodarki wodno-elektrolitowej i kwasowozasadowej; 2) wad serca, zapalenia mięśnia sercowego, wsierdza i osierdza, kardiomiopatii, zaburzeń rytmu serca, niewydolności serca, nadciśnienia tętniczego, nadciśnienia płucnego, omdleń; 3) chorób układu oddechowego oraz alergii, w tym wad wrodzonych układu oddechowego, rozstrzeni oskrzeli, zakażeń układu oddechowego, gruźlicy, mukowiscydozy, astmy, alergicznego nieżytu nosa, pokrzywki, atopowego zapalenia skóry, wstrząsu anafilaktycznego, obrzęku naczynioruchowego; 4) niedokrwistości, skaz krwotocznych, stanów niewydolności szpiku, chorób nowotworowych wieku dziecięcego, w tym guzów litych typowych dla wieku dziecięcego, pierwotnych i wtórnych niedoborów odporności; 5) ostrych i przewlekłych bólów brzucha, wymiotów, biegunek, zaparcie, krwawień z przewodu pokarmowego, choroby wrzodowej, nieswoistych chorób jelit, chorób trzustki, cholestaz, chorób wątroby, alergii pokarmowych, wad wrodzonych przewodu pokarmowego; 6) ostrego uszkodzenia nerek, przewlekłej choroby nerek, zakażeń układu moczowego, zaburzeń oddawania moczu, wad wrodzonych układu moczowego, choroby refluksowej pęcherzowo-moczowodowej, kamicy nerkowej, chorób kłębuszków nerkowych, chorób cewkowo-śródmiąższowych (tubulopatie, kwasice cewkowe), chorób nerek genetycznie uwarunkowanych, nadciśnienia nerkopochodnego; 7) zaburzeń wzrastania, chorób tarczycy i przytarczyc, chorób nadnerczy, cukrzycy, otyłości, zaburzeń dojrzewania, zaburzeń funkcji gonad; 8) mózgowego porażenia dziecięcego, zapaleń mózgu i opon mózgowodzeniowych, drgawek, padaczki; 9) najczęstszych chorób zakaźnych wieku dziecięcego; 10) układowych chorób tkanki łącznej, w tym młodzieńczego idiopatycznego zapalenia stawów, tocznia rumieniowatego układowego, zapalenia skórno-mięśniowego, układowych zapaleń naczyń, oraz innych przyczyn bólów kostnow stawowych (niezapalnych, infekcyjnych i reaktywnych zapaleń stawów oraz spondyloartropatii młodzieńczych); LJO_EW04 zagadnienia dziecka maltretowanego i dziecka wykorzystywanego seksualnie, upośledzenia umysłowego oraz zaburzeń zachowania, psychoz, uzależnień, zaburzeń ze spektrum autyzmu, zaburzeń odżywiania i wydalania u dzieci; LJO_EW05 podstawowe sposoby diagnostyki i terapii płodu;</p>	<p>Egzamin pisemny ukierunkowany na sprawdzenie znajomości faktów, poziom zrozumienia, umiejętność analizy, syntezy i rozwiązywania problemów.</p>
<p>Umiejętności – student potrafi:</p>	<p>LJO_EU04 zebrać wywiad z dzieckiem i jego opiekunami, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta; LJO_EU15 przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne ogólnopediatriczne dziecka od okresu noworodkowego do młodzieńczego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej;</p>	<p>Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność w czasie zajęć praktycznych i praktycznego nauczania klinicznego (dokumentowanie zaliczenia umiejętności w</p>

	<p>LJO_EU16 przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne neurologiczne dziecka od okresu noworodkowego do młodzieńczego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej;</p> <p>LJO_EU17 przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne układu mięśniowo-szkieletowego dziecka od okresu noworodkowego do młodzieńczego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej;</p> <p>LJO_EU18 przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne okulistyczne dziecka od okresu noworodkowego do młodzieńczego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej;</p> <p>LJO_EU19 przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne otolaryngologiczne dziecka od okresu noworodkowego do młodzieńczego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej;</p> <p>LJO_EU22 oceniać stopień zaawansowania dojrzewania płciowego;</p> <p>LJO_EU23 przeprowadzać badania bilansowe;</p> <p>LJO_EU24 rozpoznać najczęstsze objawy choroby u dzieci, zastosować badania diagnostyczne i interpretować ich wyniki, przeprowadzić diagnostykę różnicową, wdrożyć terapię, monitorować efekty leczenia oraz ocenić wskazania do konsultacji specjalistycznej, w szczególności w przypadku objawów, takich jak: 1) gorączka; 2) kaszel i odkrztuszanie; 3) duszność; 4) wydzielina z nosa i ucha; 5) zaburzenia oddawania moczu; 6) wysypka; 7) niedokrwistość; 8) zaburzenia odżywiania; 9) zaburzenia wzrastania; 10) drgawki i zaburzenia świadomości; 11) kołatanie serca; 12) omdlenie; 13) bóle kostno-stawowe; 14) obrzęki; 15) limfadenopatia; 16) ból brzucha; 17) zaparcie i biegunka; 18) obecność krwi w stolcu; 19) odwodnienie; 20) żółtaczka; 21) sinica; 22) ból głowy; 23) zespół czerwonego oka;</p> <p>LJO_EU31 oceniać stan noworodka;</p> <p>LJO_EU32 oceniać dojrzałość noworodka;</p> <p>LJO_EU33 badać odruchy noworodkowe;</p> <p>LJO_EU54 kwalifikować pacjenta do szczepień ochronnych;</p> <p>LJO_EU61 wykonywać różne formy terapii inhalacyjnej i dokonać doboru inhalatora do stanu klinicznego pacjenta;</p> <p>LJO_EU111 prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa;</p> <p>H.U7 wykonywać różne formy terapii inhalacyjnej i dokonać doboru inhalatora odpowiednio do sytuacji klinicznej;</p> <p>H.U27 zebrać wywiad z dzieckiem i jego opiekunami, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta;</p> <p>H.U30 przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne dziecka od okresu noworodkowego do młodzieńczego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej;</p>	<p>dzienniczku), egzaminu praktycznego oraz OSCE na ostatnim roku studiów.</p>
<p>Kompetencje społeczne – student jest zdolny do:</p>	<p>LJO_K01 nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych;</p> <p>LJO_K02 kieruje się dobrem chorego</p> <p>LJO_K03 przestrzega tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta,</p> <p>LJO_K04 podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby;</p> <p>LJO_K05 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;</p> <p>LJO_K06 propagowania zachowań prozdrowotnych;</p> <p>LJO_K07 korzystania z obiektywnych źródeł informacji;</p> <p>LJO_K08 formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;</p> <p>LJO_K09 wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;</p>	<p>Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność w czasie: zajęć praktycznych, praktyk zawodowych i praktycznego nauczania klinicznego (dokumentowanie zaliczenia umiejętności w dzienniczku), egzaminu praktycznego oraz OSCE na ostatnim roku studiów</p>

	LJO_K10 formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej; LJO_K11 przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.	
--	---	--

Kontakt

e.grzesk@amisns.edu.pl

Nazwa przedmiotu Podstawy genetyki i biologii molekularnej			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) dr hab. n. med. Ewa Koc- Żórawska, prof. ucz. (EKŻ); dr n. med. Marcin Żórawski (MŻ); dr n. biol. Tomasz Romanowski (TR)			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	35 + 26	2,5
2) Wykład seminaryjny	zajęcia w sali dydaktycznej	25 + 16	1,5
3) Ćwiczenia	zajęcia w sali dydaktycznej (9) laboratorium EPT (1)	16 + 12	1
4) Praca własna studenta	studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się	Ok. 160	6
Cykl dydaktyczny 2023/24			
Status przedmiotu obowiązkowy	Język wykładowy polski		
Metody dydaktyczne 1) wykład problemowy z prezentacją multimedialną 2) dyskusja, praca w grupach 3) praca w grupach, dyskusja, rozwiązywanie zadań, wykonywanie doświadczeń 4) praca własna studenta - studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowywanie się do zaliczeń i egzaminu	Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne		
	A Sposób zaliczenia I semestr 1) zaliczenie bez oceny (wykład) 2) zaliczenie bez oceny (seminarium) 3) zaliczenie bez oceny (ćwiczenia) II semestr 1) egzamin (wykład) 2) zaliczenie z oceną (seminarium) 3) zaliczenie z oceną (ćwiczenia)		
	B. Formy zaliczenia: 1) egzamin pisemny testowy, kolejne terminy pisemne lub ustne; 2) zaliczenie z oceną na podstawie średniej wszystkich otrzymanych ocen z kolokwiiów częściowych; 3) zaliczenie z oceną będącą średnią otrzymanych ocen ze sprawdzianów i ocen aktywności przeprowadzonych w ramach ćwiczeń.		
C. Podstawowe kryteria/wymagania egzaminacyjne Zgodnie z regulaminem zamieszczonym na końcu sylabusu.			
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi A. <u>Wymagania formalne</u> : brak B. <u>Wymagania wstępne</u> : brak			
Cele przedmiotu Celem nauczania jest zapoznanie studentów: - z podstawowymi zagadnieniami genetyki ogólnej i genetyki człowieka, które są niezbędne w zrozumieniu problemów genetyki klinicznej; - ze strukturą i funkcją organelli komórkowych, - z budową i funkcją związków organicznych wchodzących w skład makrocząsteczek, macierzy zewnątrzkomórkowej i płynów ustrojowych, - z podstawowymi zasadami przepływu informacji genetycznej w komórce (replikacja, translacja i obróbka potranslacyjna), - z organizacją genomu, mechanizmami regulacji ekspresji genów i systemów naprawczych DNA, dzięki czemu łatwo będzie zrozumieć etiopatogenezę wielu chorób.			
Treści programowe			
1 Wykład	Charakterystyka związków organicznych wchodzących w skład makrocząsteczek - białka i lipidy. (EKŻ)	3 godz.	
2 Wykład	Charakterystyka związków organicznych wchodzących w skład makrocząsteczek - węglowodany i nukleotydy. (EKŻ)	3 godz.	
3 Wykład	Struktura i właściwości błon biologicznych. (EKŻ)	2 godz.	
4 Wykład	Struktura i funkcja kwasów nukleinowych. (EKŻ)	2 godz.	

5 Wykład	Chemiczne składniki macierzy zewnątrzkomórkowej i płynów ustrojowych. (EKŻ)	3 godz.
6 Wykład	Szlaki sygnałowe, komunikacja międzynomórkowa. (EKŻ)	2 godz.
7 Wykład	Od DNA do białka – transkrypcja i translacja. Kod genetyczny. (EKŻ)	3 godz.
8 Wykład	Podstawowe terminy genetyczne Definicje, omówienie. (MŻ)	3 godz.
9 Wykład	Potranslacyjne modyfikacje białek. (EKŻ)	3 godz.
10 Wykład	Podstawy genetyki klasycznej Prawa Mendla. Współdziałanie genów. (MŻ)	2 godz.
11 Wykład	Sposoby degradacji białek. (EKŻ)	2 godz..
12 Wykład	Cykl życiowy komórki. Mitoza, Mejoza (przebieg mejozy w spermatogenezie i oogenezie). (EKŻ)	3 godz..
13 Wykład	Regulacja cyklu komórkowego. (EKŻ)	2 godz.
14. Wykład	Starzenie komórek, apoptoza i nekroza. (EKŻ)	2 godz.
15. Wykład	Pojęcie płci Dziedziczenie płci u człowieka, Charakterystyka chromosomów płciowych. (MŻ)	2 godz.
16. Wykład	Genom ludzki, Ekspresja genów Mapowanie genomu ludzkiego. Terapia genowa. Różnicowanie. Hybrydizacja kwasów nukleinowych. (MŻ)	3 godz
17. Wykład	Biochemiczne i genetyczne podłoże choroby. Pozajądrowa informacja genetyczna (EKŻ)	3 godz.
18. Wykład	Mutacje genowe. Definicja i podział mutacji. Czynniki mutagenne fizyczne, chemiczne i biologiczne. Mutageneza środowiskowa. (MŻ)	3 godz.
19. Wykład	Ilościowe mutacje chromosomalne Podział. Trisomie autosomalne. Zespoły Downa, Edwardsa i Patau. (MŻ)	3 godz.
20. Wykład	Podstawy genetyczne grup krwi Układ A, B, 0 i Rh. (EKŻ))	3 godz.
21. Wykład	Ilościowe anomalie heterochromosomalne Przykłady. Zespoły Turnera, Klinefeltera, nadkobieta i nad męczyzna. (MŻ)	3 godz.
22. Wykład	Genetyka populacyjna Rodzaje i sposoby określania zmienności organizmów. PrawoHardy’ego- Weinberga. (MŻ)	2 godz.
23. Wykład	Inne przykłady mutacji Blok metaboliczny jako przykład mutacji. Wrodzone błędy metaboliczne białkowe, cukrowe i lipidowe (omówienie wybranych zagadnień). (EKŻ)	3 godz.
1. Wykład sem.	Struktura organizacyjna komórek prokariotycznych i eukariotycznych .Typy komórek budujących organizm człowieka. (MŻ)	4 godz.
2. Wykład sem.	Replikacja, rekombinacja i naprawa DNA. (MŻ)	4 godz.
	Kolokwium 1	1 godz.
3. Wykład sem.	Chromosomy- budowa chromosomów i chromatyny, struktura i funkcja chromosomów w cyklu komórkowym. (MŻ)	2 godz
4. Wykład sem.	Mechanizmy regulacji ekspresji genów u prokariota. (MŻ)	2 godz.
5. Wykład sem.	Mechanizmy regulacji ekspresji genów u eukariota. (MŻ)	3 godz
6. Wykład sem.	Genom, transkryptom i proteom człowieka- podstawowe metody ich badania. (MŻ)	3 godz.
	Kolokwium 2	1 godz.
7. Wykład sem.	Geny a różnicowanie się i rozwój. (MŻ)	2 godz.
8. Wykład sem.	Funkcje i zastosowanie komórek macierzystych w medycynie. (MŻ)	2 godz.
	Kolokwium 3	1 godz.
9. Wykład sem.	Genetyczne mechanizmy nabywania lekooporności przez drobnoustroje i komórki nowotworowe. (MŻ)	3 godz.
	Kolokwium 4	1 godz.
10. Wykład sem.	Geny - struktura i funkcje, mutacje genowe. (MŻ)	2 godz.
11. Wykład sem.	Cytogenetyka Techniki barwienia chromosomów. Prawidłowy kariotyp człowieka i zasady jego opisu. (MŻ)	2 godz.
12. Wykład sem.	Aberracje chromosomowe. (MŻ)	2 godz..
	Kolokwium 5	1 godz.
13. Wykład sem.	Karcynogeneza i genetyka nowotworów. (EKŻ)	4 godz.
	Kolokwium 6	1 godz.
1. Ćwiczenie	Diagnostyka cytogenetyczna, aberracje chromosomowe (MŻ)	2 godz..
2 Ćwiczenie	Zapisy prawidłowych i patologicznych kariotypów. (MŻ)	2 godz.
3. Ćwiczenie	Wykreślanie rodowodów. (MŻ)	2 godz.
4 Ćwiczenie	Biotechnologia w medycynie. (TR)	3 godz.
5 Ćwiczenie	Zasady pobierania i metody badania materiału genetycznego. (TR)	2 godz.

6 Ćwiczenie	Badania cytogenetyczne i molekularne. (TR)	2 godz.	
7 Ćwiczenie	Metody wykrywające obecności czynników szkodliwych (biologicznych i chemicznych) w biosferze. (TR)	3 godz.	
8 Ćwiczenie	Badania prenatalne. (MŻ)	2 godz..	
9 Ćwiczenie	Obliczanie ryzyka ujawnienia się danej choroby u potomstwa w oparciu o predyspozycje rodzinne i wpływ czynników środowiskowych. (TR)	2 godz.	
10 Ćwiczenie	Metody izolacji kwasów nukleinowych (MŻ)	4 godz.	
Zajęcia służące zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy – liczba punktów ECTS		11	
Prowadzone badania naukowe związane z prowadzonymi zajęciami:			
Rola różnych immunomodulatorów w patogenezie schorzeń.			
Wykaz literatury			
A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):			
1. Podstawy genetyki : dla studentów i lekarzy / pod red. Gerarda Dreyu i Tomasza Ferencza ; [aut. Wanda Bratkowska et al.]. / Elsevier Urban & Partner /Wrocław 2021			
2. Genetyka medyczna i molekularna / Jerzy Bal / wyd. PWN / Warszawa 2017, wyd.1			
B. Literatura uzupełniająca			
1. Genetyka medyczna / Edward Tobias, Michael Connor, Malcolm Ferguson-Smith , red. wyd. pol. Anna Latos-Bieleńska / PZWL / Warszawa 2021			
2. Biochemia Harpera, Victor W. Rodwell, David A. Bender, Kathleen M. Botham, Peter J. Kennelly, Anthony P. Weil PZWL 2018			
3. Biologia molekularna - krótkie wykłady / Alexander McLennan, Phil Turner, Andy Bates, Mike White / wyd. PWN / Warszawa 2021, wyd.4			
Efekty uczenia się			
Zakres	Kod	Opis	Forma weryfikacji
Wiedza – student zna i rozumie:	LJO_BW12	funkcje genomu, transkryptomu i proteomu człowieka oraz podstawowe metody stosowane w ich badaniu; procesy replikacji, naprawy i rekombinacji DNA, transkrypcji i translacji oraz degradacji DNA, RNA i białek; koncepcje regulacji ekspresji genów;	Egzamin pisemny mający na celu sprawdzenie znajomości teorii, poziomu zrozumienia teorii, umiejętność praktycznego zastosowania teorii do analizy wybranych zagadnień.
	LJO_BW15	przemiany metaboliczne zachodzące w narządach oraz metaboliczne, biochemiczne i molekularne podłoże chorób i terapii;	
	LJO_BW16	sposoby komunikacji między komórkami, a także między komórką a macierzą zewnątrzkomórkową oraz szlaki przekazywania sygnałów w komórce i przykłady zaburzeń w tych procesach prowadzące do rozwoju nowotworów i innych chorób;	
	LJO_BW17	procesy: cykl komórkowy, proliferacja, różnicowanie i starzenie się komórek, apoptoza i nekroza oraz ich znaczenie dla funkcjonowania organizmu;	
	LJO_BW18	funkcje i zastosowanie komórek macierzystych w medycynie;	
	LJO_CW01	prawidłowy kariotyp człowieka oraz różne typy determinacji płci;	
	LJO_CW02	genetyczne przyczyny dziedzicznych predyspozycji do nowotworów;	
	LJO_CW03	zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech oraz dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej;	
	LJO_CW04	uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh;	
	LJO_CW05	genetyczne uwarunkowania najczęstszych chorób jednogennych, wielogennych i wieloczynnikowych, podstawowych zespołów aberracji chromosomowych, zespołów powodowanych przez rearanżacje genomowe, polimorfizmy, zmiany epigenetyczne i posttranskrypcyjne;	
	LJO_CW06	czynniki wpływające na pierwotną i wtórną równowagę genetyczną populacji;	
	LJO_CW07	genetyczne uwarunkowania wrodzonych wad rozwojowych i wybranych chorób rzadkich oraz możliwość ich profilaktyki;	
	LJO_CW08	metody diagnostyki genetycznej oraz podstawowe wskazania do ich zastosowania;	
LJO_CW09	genetyczne mechanizmy nabywania lekooporności przez drobnoustroje i komórki nowotworowe; oraz ich związek z koniecznością indywidualizacji farmakoterapii;		
Umiejętności – student potrafi:	LJO_CU01	wykreślać i analizować rodowody oraz identyfikować cechy kliniczno-rodowodowe sugerujące genetyczne podłoże chorób;	Ocena praktycznego zastosowania wiedzy podczas wykonywanych na ćwiczeniach zadań. Umiejętność
	LJO_CU02	podejmować decyzję o potrzebie wykonania badań cytogenetycznych i molekularnych;	
	LJO_CU03	odczytywać podstawowe wyniki badań genetycznych, w tym kariotypy;	

	LJO_CU04	określić ryzyko genetyczne w oparciu o rodowód i wynik badania genetycznego w przypadku aberracji chromosomowych, rearanżacji genomowych, chorób jednogenowych i wieloczynnikowych;	opracowania i interpretacji uzyskanych wyników.
Kompetencje społeczne – student jest gotów do:	LJO_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	Ocena w trakcie ćwiczeń i seminariów
	LJO_K07	korzystania z obiektywnych źródeł informacji;	
	LJO_K08	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;	
	LJO_K10	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;	
Kontakt e.koc-zorawska@amisns.edu.pl			

REGULAMIN OBOWIĄZUJĄCY STUDENTÓW NA ZAJĘCIACH Z PRZEDMIOTU PODSTAWY GENETYKI i BIOLOGIA MOLEKULARNA

- Zajęcia dydaktyczne z przedmiotu są prowadzone według przedstawionego planu zajęć. Szczegółowe informacje dostępne są na stronie Uczelni. Na zajęciach obowiązuje posiadanie miękkiego obuwia, a ubranie wierzchnie należy pozostawić w szatni.
- Na zajęciach zabrania się spożywania posiłków oraz picia napojów.
- Na wszystkich zajęciach studenci są zobowiązani do wyłączenia telefonów komórkowych. Niedozwolone jest robienie zdjęć i nagrań audio oraz wideo. Podczas egzaminów, kolokwium, sprawdzianów i innych form sprawdzania wiedzy zakazane jest posiadanie lub korzystanie z niedozwolonych form pomocy, w tym urządzeń elektronicznych i akcesoriów do takich urządzeń. Studenci nieprzestrzegający tego, nie zostaną dopuszczeni do udziału w dalszych zajęciach. W przypadku egzaminów, lub zaliczeń uzyskują ocenę niedostateczną, natomiast w przypadku kolokwium 0 punktów.
- Studenci są zobowiązani do przygotowania się do zajęć z obowiązujących podręczników oraz do czynnego uczestnictwa w ćwiczeniach i seminariach. Na każdym ćwiczeniu będzie przeprowadzony sprawdzian pisemny wiadomości (forma testowa lub opisowa). Aktywność studenta na zajęciach również podlega ocenie. Każde ćwiczenie musi być zaliczone (uzyskanie oceny pozytywnej z wejściówki i ocena pracy na zajęciach).
- Student ma możliwość odrobienia opuszczonych zajęć w danym cyklu tematycznym z inną grupą po uprzednim dostarczeniu usprawiedliwienia nieobecności i uzyskaniu zgody wykładowcy prowadzącego zajęcia.
- Studenci, którzy nie mają możliwości odrobienia opuszczonych zajęć, zaliczają materiał ćwiczeniowy (sprawdzian pisemny) przed najbliższym kolokwium w terminie wyznaczonym przez prowadzącego. Brak usprawiedliwienia nieobecności na ćwiczeniu skutkuje niezaliczeniem danego ćwiczenia i uniemożliwia przystąpienie do jego zaliczenia.
- Studenci są zobowiązani do usprawiedliwienia każdej nieobecności na zajęciach (ćwiczeniach, kolokwium, wejściówkach, wykładach, seminariach). Zwolnienie lekarskie lub urlop dziekański usprawiedliwiające brak uczestnictwa w zajęciach należy przedstawić w ciągu 7 dni i pozostawić oryginał lub kopię w Dziekanacie.
- Kolokwia (sprawdziany pisemne wiadomości z ćwiczeń, seminariów i wykładów w formie testowej - 20 pytań) odbywają się według przedstawionego planu zajęć. Maksymalna liczba punktów możliwych do zdobycia z każdego kolokwium wynosi 20 (20 pytań testowych, ocenianych 1 pkt za prawidłową odpowiedź). Studenci, którzy byli nieobecni na kolokwium, po usprawiedliwieniu nieobecności, przystępują do zaliczenia kolokwium w wyznaczonym terminie. Brak usprawiedliwienia nieobecności na kolokwium skutkuje otrzymaniem oceny niedostatecznej (0 punktów).
- Uzyskanie z kolokwium 19 - 20 pkt uprawnia do otrzymania 1 punktów bonusowego, doliczanego do punktacji pierwszego terminu egzaminu końcowego.
- Dopuszczenie do II semestru (letniego) wymaga:
  - zaliczenia wszystkich ćwiczeń,
  - zgromadzenie łącznie z trzech kolokwium minimum 36 punktów (60%),
  - obecność na co najmniej 5 (z 7) ćwiczeń,

- zaliczenie wszystkich 7 ćwiczeń,
  - obecność na co najmniej 11 (z 12) wykładach.
11. W przypadku nie uzyskania w semestrze zimowym wymaganej średniej 60 % ze sprawdzianów studentowi przysługuje prawo napisania kolokwium dopuszczeniowego, które będzie przeprowadzone w formie pisemnej i będzie obejmować wszystkie zagadnienia zawarte w programie ćwiczeń i omawiane w trakcie semestru zimowego. Próg zaliczenia to 60%.
  12. W przypadku nie zaliczenia lub nieobecności na kolokwium dopuszczeniowym student ma prawo przystąpienia do poprawkowego kolokwium dopuszczeniowego. Kolokwium te będzie przeprowadzony w formie pisemnej i będzie obejmować wszystkie zagadnienia zawarte w programie ćwiczeń i omawiane w trakcie semestru zimowego. Próg zaliczenia to 60%.
  13. Student, który z poprawkowego kolokwium dopuszczeniowego otrzyma ocenę niedostateczną nie uzyska zaliczenia przedmiotu.
  14. Warunki dopuszczenia do egzaminu końcowego z przedmiotu Podstawy genetyki i biologia molekularna:
    - zgromadzenie łącznie z sześciu kolokwiów minimum 72 punktów (60%),
    - obecność na co najmniej 8 (z 10) ćwiczeń,
    - zaliczenie wszystkich 10 ćwiczeń,
    - obecność na co najmniej 22 (z 24) wykładach.
  15. Studenci, którzy nie uzyskali wymaganego minimum punktów (72 pkt.), po spełnieniu pozostałych warunków, będą mogli zostać dopuszczeni do egzaminu po zaliczeniu kolokwium dopuszczeniowego. Kolokwium dopuszczeniowe obejmuje całość materiału: Do zaliczenia wymagane jest uzyskanie minimum 60% punktów.
  16. Studenci, którzy nie zaliczą (nie przystąpią do) kolokwium dopuszczeniowego, uzyskają z pierwszego terminu egzaminu ocenę niedostateczną.
  17. Egzamin końcowy: Przedmiot kończy się egzaminem pisemnym opartym na 50 pytaniach testowych
Czas trwania egzaminu 50 minut.
Warunkiem zdania egzaminu jest uzyskanie minimum 30 punktów (60% poprawnych odpowiedzi).
Skala ocen z egzaminu:
    - 5,0 - bardzo dobrze (48-50 pkt.)
    - 4,5 - ponad dobrze (44-47 pkt.)
    - 4,0 - dobrze (39-43 pkt.)
    - 3,5 - dość dobrze (34-38 pkt.)
    - 3,0 - dostatecznie (30-33 pkt.)
    - 2,0 - niedostatecznie (<30 pkt.)
  18. Niezgłoszenie się na egzamin w ustalonym terminie bez usprawiedliwienia skutkuje uzyskaniem oceny niedostatecznej. Usprawiedliwienie musi być złożone w Dziekanacie w ciągu 7 dni licząc od dnia egzaminu. Usprawiedliwieniem może być zwolnienie lekarskie, bądź poświadczony przez Dziekana oświadczenie o zaistnieniu wypadku losowego.
  19. Studenci, którzy nie zaliczą (nie przystąpią do) kolokwium dopuszczeniowego, będą mogli przystąpić do poprawkowego kolokwium dopuszczeniowego, które będzie przeprowadzone w sesji poprawkowej.
  20. Studenci, którzy nie zaliczą (nie przystąpią do) poprawkowego kolokwium dopuszczeniowego, uzyskają z egzaminu ocenę niedostateczną i nie zaliczą przedmiotu.
  21. Egzaminy poprawkowe (dwa terminy) zostaną przeprowadzone w poprawkowej sesji egzaminacyjnej. Warunkiem zdania egzaminu poprawkowego jest uzyskanie minimum 30 punktów (60% poprawnych odpowiedzi).
Pierwszy i drugi egzamin poprawkowy będzie egzaminem pisemnym opartym na 50 pytaniach testowych. Czas trwania egzaminu 50 minut.
  22. Niezgłoszenie się na I egzamin poprawkowy bez usprawiedliwienia skutkuje uzyskaniem oceny niedostatecznej Usprawiedliwienie musi być złożone w Dziekanacie w ciągu 7 dni licząc od dnia egzaminu. Usprawiedliwieniem może być zwolnienie lekarskie, bądź poświadczony przez Dziekana oświadczenie o zaistnieniu wypadku losowego.

23. Niezgłoszenie się na II egzamin poprawkowy skutkuje uzyskaniem oceny niedostatecznej. Usprawiedliwienie musi być złożone w Dziekanacie w ciągu 7 dni licząc od dnia egzaminu. Usprawiedliwieniem może być zwolnienie lekarskie, bądź poświadczony przez Dziekana oświadczenie o zaistnieniu wypadku losowego.
24. Uzyskanie oceny negatywnej ze wszystkich egzaminów poprawkowych skutkuje koniecznością powtórzenia przedmiotu.
25. Student ma prawo wglądu do karty odpowiedzi z kolokwium , wejściówki , egzaminu we wcześniej uzgodnionym terminie.
26. Wszelkie zastrzeżenia odnośnie pytań testowych mogą być zgłaszane tylko w formie pisemnej bezpośrednio po ćwiczeniu, kolokwium, wejściówce, egzaminie wykładowcy obecnemu na zaliczeniu.
27. Do kontaktów za pośrednictwem poczty elektronicznej wymagane jest korzystanie przez Studenta z osobistego uczelnianego konta poczty elektronicznej.

Nazwa przedmiotu Podstawy genetyki i biologii molekularnej			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) dr hab. n. med. Ewa Koc- Żórawska, prof. ucz. (EKŻ); dr n. med. Marcin Żórawski (MŻ); dr n. biol. Tomasz Romanowski (TR)			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	35 + 33	2,5
2) Wykład seminaryjny	zajęcia w sali dydaktycznej	25 + 16	1,5
3) Ćwiczenia	zajęcia w sali dydaktycznej (9) laboratorium EPT (1)	18 + 8	1
4) Praca własna studenta	studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się	Ok. 160	6
Cykl dydaktyczny 2023/24			
Status przedmiotu obowiązkowy	Język wykładowy polski		
Metody dydaktyczne 1) wykład problemowy z prezentacją multimedialną 2) dyskusja, praca w grupach 3) praca w grupach, dyskusja, rozwiązywanie zadań, wykonywanie doświadczeń 4) praca własna studenta - studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowywanie się do zaliczeń i egzaminu	Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne		
	A Sposób zaliczenia I semestr 1) zaliczenie bez oceny (wykład) 2) zaliczenie bez oceny (seminarium) 3) zaliczenie bez oceny (ćwiczenia) II semestr 1) egzamin (wykład) 2) zaliczenie z oceną (seminarium) 3) zaliczenie z oceną (ćwiczenia)		
	B. Formy zaliczenia: 1) egzamin pisemny testowy, kolejne terminy pisemne lub ustne; 2) zaliczenie z oceną na podstawie średniej wszystkich otrzymanych ocen z kolokwium częściowych; 3) zaliczenie z oceną będącą średnią otrzymanych ocen ze sprawdzianów i ocen aktywności przeprowadzonych w ramach ćwiczeń.		
C. Podstawowe kryteria/wymagania egzaminacyjne Zgodnie z regulaminem zamieszczonym na końcu sylabusu.			
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi A. <u>Wymagania formalne</u> : brak B. <u>Wymagania wstępne</u> : brak			
Cele przedmiotu Celem nauczania jest zapoznanie studentów: - z podstawowymi zagadnieniami genetyki ogólnej i genetyki człowieka, które są niezbędne w zrozumieniu problemów genetyki klinicznej; - ze strukturą i funkcją organelli komórkowych, - z budową i funkcją związków organicznych wchodzących w skład makrocząsteczek, macierzy zewnątrzkomórkowej i płynów ustrojowych, - z podstawowymi zasadami przepływu informacji genetycznej w komórce (replikacja, translacja i obróbka potranslacyjna), - z organizacją genomu, mechanizmami regulacji ekspresji genów i systemów naprawczych DNA, dzięki czemu łatwo będzie zrozumieć etiopatogenezę wielu chorób.			
Treści programowe			
1 Wykład	Charakterystyka związków organicznych wchodzących w skład makrocząsteczek - białka i lipidy. (EKŻ)	4 godz.	
2 Wykład	Charakterystyka związków organicznych wchodzących w skład makrocząsteczek - węglowodany i nukleotydy. (EKŻ)	4 godz.	
3 Wykład	Struktura i właściwości błon biologicznych. (EKŻ)	2 godz.	
4 Wykład	Struktura i funkcja kwasów nukleinowych. (EKŻ)	2 godz.	

5 Wykład	Chemiczne składniki macierzy zewnątrzkomórkowej i płynów ustrojowych. (EKŻ)	4 godz.
6 Wykład	Szlaki sygnałowe, komunikacja międzynomórkowa. (EKŻ)	2 godz.
7 Wykład	Od DNA do białka – transkrypcja i translacja. Kod genetyczny. (EKŻ)	3 godz.
8 Wykład	Podstawowe terminy genetyczne Definicje, omówienie. (MŻ)	3 godz.
9 Wykład	Potranslacyjne modyfikacje białek. (EKŻ)	3 godz.
10 Wykład	Podstawy genetyki klasycznej Prawa Mendla. Współdziałanie genów. (MŻ)	3 godz.
11 Wykład	Sposoby degradacji białek. (EKŻ)	2 godz..
12 Wykład	Cykl życiowy komórki. Mitoza, Mejoza (przebieg mejozy w spermatogenezie i oogenezie). (EKŻ)	3 godz..
13 Wykład	Regulacja cyklu komórkowego. (EKŻ)	2 godz.
14. Wykład	Starzenie komórek, apoptoza i nekroza. (EKŻ)	2 godz.
15. Wykład	Pojęcie płci Dziedziczenie płci u człowieka, Charakterystyka chromosomów płciowych. (MŻ)	3 godz.
16. Wykład	Genom ludzki , Ekspresja genów Mapowanie genomu ludzkiego. Terapia genowa. Różnicowanie. Hybrydizacja kwasów nukleinowych. (MŻ)	3 godz
17. Wykład	Biochemiczne i genetyczne podłoże choroby. (EKŻ)	2 godz.
18. Wykład	Pozajądrowa informacja genetyczna (EKŻ)	2 godz
19. Wykład	Mutacje genowe. Definicja i podział mutacji. Czynniki mutagenne fizyczne, chemiczne i biologiczne. Mutageniza środowiskowa. (MŻ)	4 godz.
20. Wykład	Ilościowe mutacje chromosomalne Podział. Trisomie autosomalne. Zespoły Downa, Edwardsa i Patau. (MŻ)	3 godz.
21. Wykład	Podstawy genetyczne grup krwi Układ A, B, 0 i Rh. (EKŻ))	3 godz.
22. Wykład	Ilościowe anomalie heterochromosomalne Przykłady. Zespoły Turnera, Klinefeltera, nadkobieta i nad męczyzna. (MŻ)	3 godz.
23. Wykład	Genetyka populacyjna Rodzaje i sposoby określania zmienności organizmów. PrawoHardy’ego- Weinberga. (MŻ)	2 godz.
24. Wykład	Inne przykłady mutacji Blok metaboliczny jako przykład mutacji. Wrodzone błędy metaboliczne białkowe, cukrowe i lipidowe (omówienie wybranych zagadnień). (EKŻ)	4 godz.
1. Wykład sem.	Struktura organizacyjna komórek prokariotycznych i eukariotycznych .Typy komórek budujących organizm człowieka. (MŻ)	4 godz.
2. Wykład sem.	Replikacja, rekombinacja i naprawa DNA. (MŻ)	4 godz.
	Kolokwium 1	1 godz.
3. Wykład sem.	Chromosomy- budowa chromosomów i chromatyny, struktura i funkcja chromosomów w cyklu komórkowym. (MŻ)	2 godz
4. Wykład sem.	Mechanizmy regulacji ekspresji genów u prokariota. (MŻ)	2 godz.
5. Wykład sem.	Mechanizmy regulacji ekspresji genów u eukariota. (MŻ)	3 godz
6. Wykład sem.	Genom, transkryptom i proteom człowieka- podstawowe metody ich badania. (MŻ)	3 godz.
	Kolokwium 2	1 godz.
7. Wykład sem.	Geny a różnicowanie się i rozwój. (MŻ)	2 godz.
8. Wykład sem.	Funkcje i zastosowanie komórek macierzystych w medycynie. (MŻ)	2 godz.
	Kolokwium 3	1 godz.
9. Wykład sem.	Genetyczne mechanizmy nabywania lekooporności przez drobnoustroje i komórki nowotworowe. (MŻ)	3 godz.
	Kolokwium 4	1 godz.
10. Wykład sem.	Geny - struktura i funkcje, mutacje genowe. (MŻ)	2 godz.
11. Wykład sem.	Cytogenetyka Techniki barwienia chromosomów. Prawidłowy kariotyp człowieka i zasady jego opisu. (MŻ)	2 godz.
12. Wykład sem.	Aberracje chromosomowe. (MŻ)	2 godz..
	Kolokwium 5	1 godz.
13. Wykład sem.	Karcynogeneza i genetyka nowotworów. (EKŻ)	4 godz.
	Kolokwium 6	1 godz.
1. Ćwiczenie	Diagnostyka cytogenetyczna, aberracje chromosomowe (MŻ)	2 godz..
2 Ćwiczenie	Zapisy prawidłowych i patologicznych kariotypów. (MŻ)	2 godz.
3. Ćwiczenie	Wykreślanie rodowodów. (MŻ)	2 godz.
4 Ćwiczenie	Biotechnologia w medycynie. (TR)	4 godz.

5 Ćwiczenie	Zasady pobierania i metody badania materiału genetycznego. (TR)	2 godz.	
6 Ćwiczenie	Badania cytogenetyczne i molekularne. (TR)	2 godz.	
7 Ćwiczenie	Metody wykrywające obecności czynników szkodliwych (biologicznych i chemicznych) w biosferze. (TR)	4 godz.	
8 Ćwiczenie	Badania prenatalne. (MŻ)	2 godz..	
9 Ćwiczenie	Obliczanie ryzyka ujawnienia się danej choroby u potomstwa w oparciu o predyspozycje rodzinne i wpływ czynników środowiskowych. . (TR)	2 godz.	
10 Ćwiczenie	Metody izolacji kwasów nukleinowych (MŻ)	4 godz.	
Zajęcia służące zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy – liczba punktów ECTS		11	
Prowadzone badania naukowe związane z prowadzonymi zajęciami:			
Rola różnych immunomodulatorów w patogenezie schorzeń.			
Wykaz literatury			
A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):			
1. Podstawy genetyki : dla studentów i lekarzy / pod red. Gerarda Drewy i Tomasza Ferenca ; [aut. Wanda Bratkowska et al.]. / Elsevier Urban & Partner /Wrocław 2021			
2. Genetyka medyczna i molekularna / Jerzy Bal / wyd. PWN / Warszawa 2017, wyd.1			
B. Literatura uzupełniająca			
1. Genetyka medyczna / Edward Tobias, Michael Connor, Malcolm Ferguson-Smith , red. wyd. pol. Anna Latos-Bieleńska / PZWL / Warszawa 2021			
2. Biochemia Harpera, Victor W. Rodwell, David A. Bender, Kathleen M. Botham, Peter J. Kennelly, Anthony P. Weil PZWL 2018			
3. Biologia molekularna - krótkie wykłady / Alexander McLennan, Phil Turner, Andy Bates, Mike White / wyd. PWN / Warszawa 2021, wyd.4			
Efekty uczenia się			
Zakres	Kod	Opis	Forma weryfikacji
Wiedza – student zna i rozumie:	LJO_BW12	funkcje genomu, transkryptomu i proteomu człowieka oraz podstawowe metody stosowane w ich badaniu; procesy replikacji, naprawy i rekombinacji DNA, transkrypcji i translacji oraz degradacji DNA, RNA i białek; koncepcje regulacji ekspresji genów;	Egzamin pisemny mający na celu sprawdzenie znajomości teorii, poziomu zrozumienia teorii, umiejętności praktycznego zastosowania teorii do analizy wybranych zagadnień.
	LJO_BW15	przemiany metaboliczne zachodzące w narządach oraz metaboliczne, biochemiczne i molekularne podłoże chorób i terapii;	
	LJO_BW16	sposoby komunikacji między komórkami, a także między komórką a macierzą zewnątrzkomórkową oraz szlaki przekazywania sygnałów w komórce i przykłady zaburzeń w tych procesach prowadzące do rozwoju nowotworów i innych chorób;	
	LJO_BW17	procesy: cykl komórkowy, proliferacja, różnicowanie i starzenie się komórek, apoptoza i nekroza oraz ich znaczenie dla funkcjonowania organizmu;	
	LJO_BW18	funkcje i zastosowanie komórek macierzystych w medycynie;	
	LJO_CW01	prawidłowy kariotyp człowieka oraz różne typy determinacji płci;	
	LJO_CW02	genetyczne przyczyny dziedzicznych predyspozycji do nowotworów;	
	LJO_CW03	zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech oraz dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej;	
	LJO_CW04	uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh;	
	LJO_CW05	genetyczne uwarunkowania najczęstszych chorób jednogennych, wielogennych i wieloczynnikowych, podstawowych zespołów aberracji chromosomowych, zespołów powodowanych przez rearanżacje genomowe, polimorfizmy, zmiany epigenetyczne i posttranskrypcyjne;	
LJO_CW06	czynniki wpływające na pierwotną i wtórną równowagę genetyczną populacji;		
LJO_CW07	genetyczne uwarunkowania wrodzonych wad rozwojowych i wybranych chorób rzadkich oraz możliwość ich profilaktyki;		
LJO_CW08	metody diagnostyki genetycznej oraz podstawowe wskazania do ich zastosowania;		
LJO_CW09	genetyczne mechanizmy nabywania lekooporności przez drobnoustroje i komórki nowotworowe; oraz ich związek z koniecznością indywidualizacji farmakoterapii;		
Umiejętności – student potrafi:	LJO_CU01	wykreślać i analizować rodowody oraz identyfikować cechy kliniczno-rodowodowe sugerujące genetyczne podłoże chorób;	Ocena praktycznego zastosowania wiedzy podczas wykonywanych na ćwiczeniach
	LJO_CU02	podejmować decyzję o potrzebie wykonania badań cytogenetycznych i molekularnych;	

	LJO_CU03	odczytywać podstawowe wyniki badań genetycznych, w tym kariotypy;	zadań. Umiejętność opracowania i interpretacji uzyskanych wyników.
	LJO_CU04	określić ryzyko genetyczne w oparciu o rodowód i wynik badania genetycznego w przypadku aberracji chromosomowych, rearanżacji genomowych, chorób jednogenowych i wieloczynnikowych;	
Kompetencje społeczne – student jest gotów do:	LJO_K05	dostzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	Ocena w trakcie ćwiczeń i seminariów
	LJO_K07	korzystania z obiektywnych źródeł informacji;	
	LJO_K08	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;	
	LJO_K10	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;	
Kontakt e.koc-zorawska@amisns.edu.pl			

REGULAMIN OBOWIĄZUJĄCY STUDENTÓW NA ZAJĘCIACH Z PRZEDMIOTU PODSTAWY GENETYKI I BIOLOGIA MOLEKULARNA

1. Zajęcia dydaktyczne z przedmiotu są prowadzone według przedstawionego planu zajęć. Szczegółowe informacje dostępne są na stronie Uczelni. Na zajęciach obowiązuje posiadanie miękkiego obuwia, a ubranie wierzchnie należy pozostawić w szatni.
2. Na zajęciach zabrania się spożywania posiłków oraz picia napojów.
3. Na wszystkich zajęciach studenci są zobowiązani do wyłączenia telefonów komórkowych. Niedozwolone jest robienie zdjęć i nagrań audio oraz wideo. Podczas egzaminów, kolokwium, sprawdzianów i innych form sprawdzania wiedzy zakazane jest posiadanie lub korzystanie z niedozwolonych form pomocy, w tym urządzeń elektronicznych i akcesoriów do takich urządzeń. Studenci nieprzestrzegający tego, nie zostaną dopuszczeni do udziału w dalszych zajęciach. W przypadku egzaminów, lub zaliczeń uzyskują ocenę niedostateczną, natomiast w przypadku kolokwium 0 punktów.
4. Studenci są zobowiązani do przygotowania się do zajęć z obowiązujących podręczników oraz do czynnego uczestnictwa w ćwiczeniach i seminariach. Na każdym ćwiczeniu będzie przeprowadzony sprawdzian pisemny wiadomości (forma testowa lub opisowa). Aktywność studenta na zajęciach również podlega ocenie. Każde ćwiczenie musi być zaliczone (uzyskanie oceny pozytywnej z wejściówki i ocena pracy na zajęciach).
5. Student ma możliwość odrobienia opuszczonych zajęć w danym cyklu tematycznym z inną grupą po uprzednim dostarczeniu usprawiedliwienia nieobecności i uzyskaniu zgody wykładowcy prowadzącego zajęcia.
6. Studenci, którzy nie mają możliwości odrobienia opuszczonych zajęć, zaliczają materiał ćwiczeniowy (sprawdzian pisemny) przed najbliższym kolokwium w terminie wyznaczonym przez prowadzącego. Brak usprawiedliwienia nieobecności na ćwiczeniu skutkuje niezaliczeniem danego ćwiczenia i uniemożliwia przystąpienie do jego zaliczenia.
7. Studenci są zobowiązani do usprawiedliwienia każdej nieobecności na zajęciach (ćwiczeniach, kolokwium, wejściówkach, wykładach, seminariach). Zwolnienie lekarskie lub urlop dziekański usprawiedliwiające brak uczestnictwa w zajęciach należy przedstawić w ciągu 7 dni i pozostawić oryginał lub kopię w Dziekanacie.
8. Kolokwia (sprawdziany pisemne wiadomości z ćwiczeń, seminariów i wykładów w formie testowej - 20 pytań) odbywają się według przedstawionego planu zajęć. Maksymalna liczba punktów możliwych do zdobycia z każdego kolokwium wynosi 20 (20 pytań testowych, ocenianych 1 pkt za prawidłową odpowiedź). Studenci, którzy byli nieobecni na kolokwium, po usprawiedliwieniu nieobecności, przystępują do zaliczenia kolokwium w wyznaczonym terminie. Brak usprawiedliwienia nieobecności na kolokwium skutkuje otrzymaniem oceny niedostatecznej (0 punktów).
9. Uzyskanie z kolokwium 19 - 20 pkt uprawnia do otrzymania 1 punktów bonusowego, doliczanego do punktacji pierwszego terminu egzaminu końcowego.
10. Dopuszczenie do II semestru (letniego) wymaga:
  - zaliczenia wszystkich ćwiczeń,

- zgromadzenie łącznie z trzech kolokwii minimum 36 punktów (60%),
  - obecność na co najmniej 5 (z 7) ćwiczeń,
  - zaliczenie wszystkich 7 ćwiczeń,
  - obecność na co najmniej 11 (z 12) wykładach.
11. W przypadku nie uzyskania w semestrze zimowym wymaganej średniej 60 % ze sprawdzianów studentowi przysługuje prawo napisania kolokwium dopuszczeniowego, które będzie przeprowadzone w formie pisemnej i będzie obejmować wszystkie zagadnienia zawarte w programie ćwiczeń i omawiane w trakcie semestru zimowego. Próg zaliczenia to 60%.
  12. W przypadku nie zaliczenia lub nieobecności na kolokwium dopuszczeniowym student ma prawo przystąpienia do poprawkowego kolokwium dopuszczeniowego. Kolokwium te będzie przeprowadzony w formie pisemnej i będzie obejmować wszystkie zagadnienia zawarte w programie ćwiczeń i omawiane w trakcie semestru zimowego. Próg zaliczenia to 60%.
  13. Student, który z poprawkowego kolokwium dopuszczeniowego otrzyma ocenę niedostateczną nie uzyska zaliczenia przedmiotu.
  14. Warunki dopuszczenia do egzaminu końcowego z przedmiotu Podstawy genetyki i biologia molekularna:
    - zgromadzenie łącznie z sześciu kolokwii minimum 72 punktów (60%),
    - obecność na co najmniej 8 (z 10) ćwiczeń,
    - zaliczenie wszystkich 10 ćwiczeń,
    - obecność na co najmniej 22 (z 24) wykładach.
  15. Studenci, którzy nie uzyskali wymaganego minimum punktów (72 pkt.), po spełnieniu pozostałych warunków, będą mogli zostać dopuszczeni do egzaminu po zaliczeniu kolokwium dopuszczeniowego. Kolokwium dopuszczeniowe obejmuje całość materiału: Do zaliczenia wymagane jest uzyskanie minimum 60% punktów.
  16. Studenci, którzy nie zaliczą (nie przystąpią do) kolokwium dopuszczeniowego, uzyskają z pierwszego terminu egzaminu ocenę niedostateczną.
  17. Egzamin końcowy: Przedmiot kończy się egzaminem pisemnym opartym na 50 pytaniach testowych
Czas trwania egzaminu 50 minut.
Warunkiem zdania egzaminu jest uzyskanie minimum 30 punktów (60% poprawnych odpowiedzi).
Skala ocen z egzaminu:
    - 5,0 - bardzo dobrze (48-50 pkt.)
    - 4,5 - ponad dobrze (44-47 pkt.)
    - 4,0 - dobrze (39-43 pkt.)
    - 3,5 - dość dobrze (34-38 pkt.)
    - 3,0 - dostatecznie (30-33 pkt.)
    - 2,0 - niedostatecznie (<30 pkt.)
  18. Niezgłoszenie się na egzamin w ustalonym terminie bez usprawiedliwienia skutkuje uzyskaniem oceny niedostatecznej. Usprawiedliwienie musi być złożone w Dziekanacie w ciągu 7 dni licząc od dnia egzaminu. Usprawiedliwieniem może być zwolnienie lekarskie, bądź poświadczony przez Dziekana oświadczenie o zaistnieniu wypadku losowego.
  19. Studenci, którzy nie zaliczą (nie przystąpią do) kolokwium dopuszczeniowego, będą mogli przystąpić do poprawkowego kolokwium dopuszczeniowego, które będzie przeprowadzone w sesji poprawkowej.
  20. Studenci, którzy nie zaliczą (nie przystąpią do) poprawkowego kolokwium dopuszczeniowego, uzyskają z egzaminu ocenę niedostateczną i nie zaliczą przedmiotu.
  21. Egzaminy poprawkowe (dwa terminy) zostaną przeprowadzone w poprawkowej sesji egzaminacyjnej. Warunkiem zdania egzaminu poprawkowego jest uzyskanie minimum 30 punktów (60% poprawnych odpowiedzi).
Pierwszy i drugi egzamin poprawkowy będzie egzaminem pisemnym opartym na 50 pytaniach testowych.
Czas trwania egzaminu 50 minut.
  22. Niezgłoszenie się na I egzamin poprawkowy bez usprawiedliwienia skutkuje uzyskaniem oceny niedostatecznej Usprawiedliwienie musi być złożone w Dziekanacie w ciągu 7 dni licząc od dnia egzaminu. Usprawiedliwieniem może być zwolnienie lekarskie, bądź poświadczony przez Dziekana oświadczenie o zaistnieniu wypadku losowego.

23. Niezgłoszenie się na II egzamin poprawkowy skutkuje uzyskaniem oceny niedostatecznej. Usprawiedliwienie musi być złożone w Dziekanacie w ciągu 7 dni licząc od dnia egzaminu. Usprawiedliwieniem może być zwolnienie lekarskie, bądź poświadczony przez Dziekana oświadczenie o zaistnieniu wypadku losowego.
24. Uzyskanie oceny negatywnej ze wszystkich egzaminów poprawkowych skutkuje koniecznością powtórzenia przedmiotu.
25. Student ma prawo wglądu do karty odpowiedzi z kolokwium , wejściówki , egzaminu we wcześniej uzgodnionym terminie.
26. Wszelkie zastrzeżenia odnośnie pytań testowych mogą być zgłaszane tylko w formie pisemnej bezpośrednio po ćwiczeniu, kolokwium, wejściówce, egzaminie wykładowcy obecnemu na zaliczeniu.
27. Do kontaktów za pośrednictwem poczty elektronicznej wymagane jest korzystanie przez Studenta z osobistego uczelnianego konta poczty elektronicznej.

Nazwa przedmiotu Prawo medyczne 6000-L-21-PRME-S3			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski Akademia Medycznych i Społecznych Nauk Stosowanych w Elblągu			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) dr n. prawn. Natalia Wąsik – koordynator przedmiotu, dr n. med. Jacek Perliński, prof. uczelni – koordynator przedmiotu			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	25	1
2) Ćwiczenia	zajęcia w sali seminaryjnej	15	0,5
3) Praca własna studenta		20	0,5
Cykl dydaktyczny 2023/24 semestr zimowy			
Status przedmiotu obowiązkowy		Język wykładowy polski	
Metody dydaktyczne 1) Wykład problemowy oraz wykład z prezentacją multimedialną. 2) Praca w grupach, dyskusja 3) Praca własna studenta- studiowanie literatury i aktów prawnych pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowywanie się do egzaminów		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne A. Sposób zaliczenia 1) wykład – zaliczenie z oceną 2) ćwiczenia – zaliczenie z oceną B. Formy zaliczenia: 1) wykład- pytania zamknięte, test jednokrotnego lub wielokrotnego wyboru 2) ćwiczenia –aktywne uczestnictwo we wszystkich zajęciach oraz oceny pozytywne z zaliczeń poszczególnych zadań cząstkowych C. Podstawowe kryteria/wymagania egzaminacyjne Zaliczenie z oceną według wyników testu wyboru opracowanego na podstawie zakresu programowego materiału. Test zostanie przeprowadzony po zakończeniu zajęć. Osoby, które nie zaliczą testu będą miały wyznaczone terminy poszczególnych zaliczeń w czasie sesji - według jej harmonogramu. Zaliczenia te odbywać się będą w formie testowej lub ustnej. Aby uzyskać ocenę pozytywną z przedmiotu należy: - zaliczyć wszystkie ćwiczenia i zadania ćwiczeniowe zgodnie z wymaganiami prowadzących, - uzyskać minimum 60% pozytywnych odpowiedzi na teście Kryteria ocen: 0-59 %– niedostateczny (2), 60-70 %– dostateczny (3), 71-76 %- dość dobry (3,5), 77-84 %– dobry (4), 85-89 % - ponad dobry (4,5), 90-100 %- bardzo dobry (5).	
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi A. <u>Wymagania formalne</u> : brak. B. <u>Wymagania wstępne</u> : brak.			
Cele przedmiotu Uzyskanie umiejętności rozumienia, analizowania i interpretowania regulacji prawnych dotyczących ochrony zdrowia oraz zasad i form prowadzenia działalności leczniczej, wykonywania zawodu lekarza, wykorzystywania przepisów prawnych w praktyce; różnicowania odpowiedzialności z tytułu błędów medycznych oraz naruszeń zasad etyki zawodowej– reżim odpowiedzialności karnej, cywilnej, dyscyplinarnej; rozumienia funkcjonowania systemu ochrony zdrowia, zasad udzielania świadczeń zdrowotnych i ich finansowania, reguł prowadzenia dokumentacji medycznej oraz wystawiania recept, konieczności			

przestrzegania praw pacjenta; prawa i obowiązki wiążące się z przynależnością do samorządu zawodowego.			
Treści programowe			
1 Wykład	omówienie regulacji prawnych dotyczących praw pacjenta i Rzecznika Praw Pacjenta oraz form i zasad prowadzenia działalności leczniczej w powiązaniu z elementami prawa pracy oraz prawa cywilnego;	4 godz.	
2 Wykład	organizacja i finansowanie systemu ochrony zdrowia, reguły udzielania świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, zasady funkcjonowania podmiotów leczniczych oraz praktyk lekarskich, omówienie narzędzi i usług informacyjnych i komunikacyjnych w ochronie zdrowia (e-zdrowie);	4 godz.	
3 Wykład	zasady wykonywania zawodu lekarza, przynależność i funkcjonowanie samorządu lekarskiego oraz związane z tym uprawnienia i obowiązki, zasady etyki zawodowej;	4 godz.	
4 Wykład	regulacje prawne dotyczące eksperymentu medycznego oraz prowadzenia badań naukowych z udziałem ludzi;	4 godz.	
5 Wykład	regulacje prawne dotyczące przeszczepów, sztucznej prokreacji, przerywania ciąży, zabiegów estetycznych, leczenia paliatywnego, uporczywej terapii, chorób psychicznych, chorób zakaźnych;	4 godz.	
6 Wykład	podstawowe regulacje z zakresu prawa farmaceutycznego, w tym zasady obrotu produktami leczniczymi i medycznymi, wystawiania recept, w tym e-recept, refundacji leków, współpracy lekarza z farmaceutą, zgłaszania niepożądanego działania leku;	4 godz.	
6 Wykład	regulacje prawne dotyczące tajemnicy lekarskiej, odpowiedzialności karnej, cywilnej i zawodowej lekarza, zasady prowadzenia, przechowywania i udostępniania dokumentacji medycznej, w tym e-dokumentacji, oraz ochrony danych osobowych;	4 godz.	
7 Wykład	Zaliczenie końcowe.	1 godz.	
1 Ćwiczenie	podstawy prawne udzielania świadczeń opieki zdrowotnej, prawa pacjenta w praktyce lekarskiej	3 godz.	
2 Ćwiczenie	zdarzenia niepożądane w opiece zdrowotnej, metody minimalizowania potencjalnych szkód jakich może doznać pacjent, przykłady błędów medycznych i błędów organizacyjnych	3 godz.	
3 Ćwiczenie	sporządzanie zaświadczeń lekarskich na potrzeby pacjentów, ich rodzin i innych podmiotów;/JP/	3 godz.	
4 Ćwiczenie	zasady prowadzenia dokumentacji medycznej papierowej i elektronicznej w praktyce;/JP/	3 godz.	
5 Ćwiczenie	zasady zawierania umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych w praktyce	3 godz.	
Zajęcia służące zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy – liczba punktów ECTS			2
Prowadzone badania naukowe związane z prowadzonymi zajęciami:			
Błąd organizacyjny podmiotu leczniczego.			
Wykaz literatury			
A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):			
1. Leksykon prawa medycznego - Sygit Bogusław, Wąsik Damian, rok wydania 2017, wydawnictwo: Wolters Kluwer,			
2. Błąd organizacyjny podmiotu leczniczego – aspekty prawnokarne Natalia Wąsik wydawnictwo UMK 2020			
3. ustawa z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry,			
4. ustawa z dnia 2 grudnia 2009 r. o izbach lekarskich			
B. Literatura uzupełniająca			
1. Ustawa z dnia 28 kwietnia 2011 r. o systemie informacji w ochronie zdrowia			
2. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej.			
3. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 kwietnia 2020 r. w sprawie rodzajów, zakresu i wzorów dokumentacji medycznej oraz sposobu jej przetwarzania.			
4. Ustawa z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta			
5. Ustawa z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi			
6. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych			
7. Kodeks Etyki Lekarskiej			
Efekty uczenia się			
Zakres	Kod	Opis	Forma weryfikacji
Wiedza – student zna i rozumie:	LJO_GW05	regulacje prawne dotyczące praw pacjenta i Rzecznika Praw Pacjenta oraz istotne na gruncie działalności leczniczej regulacje prawne z zakresu prawa pracy, podstaw wykonywania zawodu lekarza i funkcjonowania samorządu lekarskiego (G.W5)	Test pisemny sprawdzający poziom wiedzy studentów z wymaganego zakresu materiału.
	LJO_GW06	regulacje prawne dotyczące organizacji i finansowania systemu ochrony zdrowia, udzielania świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych oraz zasady organizacji podmiotów leczniczych, zasady funkcjonowania narzędzi i usług informacyjnych i komunikacyjnych w ochronie zdrowia (e-zdrowie) (G.W6)	
	LJO_GW07	obowiązki prawne lekarza w zakresie stwierdzenia zgonu (G.W7)	

	LJO_GW08	regulacje prawne dotyczące eksperymentu medycznego oraz prowadzenia badań naukowych z udziałem ludzi (G.W8)	
	LJO_GW09	regulacje prawne dotyczące przeszczepów, sztucznej prokreacji, przerwania ciąży, zabiegów estetycznych, leczenia paliatywnego, upożywej terapii, chorób psychicznych, chorób zakaźnych (G.W9)	
	LJO_GW11	podstawowe regulacje z zakresu prawa farmaceutycznego w tym zasady obrotu produktami leczniczymi i medycznymi, wystawiania recept, w tym e-recept, refundacji leków, współpracy lekarza z farmaceutą, zgłaszania niepożądanego działania leku (G.W.11)	
	LJO_GW12	regulacje prawne dotyczące tajemnicy lekarskiej, odpowiedzialności karnej, cywilnej i zawodowej lekarza, zasady prowadzenia, przechowywania i udostępniania dokumentacji medycznej, w tym e-dokumentacji, oraz ochrony danych osobowych (G.W.12)	
	LJO_GW20	regulacje prawne w zakresie przekazywania informacji dotyczących zdrowia pacjenta za życia i po jego śmierci, uwzględniające zakres informacji, krąg osób uprawnionych do uzyskania informacji i zasady ich przekazywania innym osobom, a także ograniczenia zakresu przekazywanych informacji (G.W.20)	
Umiejętności – student potrafi:	LJO_GU05	wyjaśniać osobom korzystającym ze świadczeń medycznych ich podstawowe uprawnienia oraz podstawy prawne udzielania tych świadczeń (G.U5)	Na podstawie aktywności i zaangażowania studentów na zajęciach ćwiczeniowych.
	LJO_GU06	sporządzać zaświadczenia lekarskie na potrzeby pacjentów, ich rodzin i innych podmiotów; sporządzać i prowadzić dokumentację medyczną (w postaci elektronicznej i papierowej) oraz korzystać z narzędzi i usług informacyjnych oraz komunikacyjnych w ochronie zdrowia (e-zdrowie) (G.U6)	
	LJO_GU08	postępować w sposób umożliwiający zapobieganie zdarzeniom niepożądanym oraz zapewniający zachowanie jakości w ochronie zdrowia i bezpieczeństwa pacjenta, monitorować występowanie zdarzeń niepożądanych i reagować na nie, informować o ich występowaniu i analizować ich przyczyny (G.U8)	
Kompetencje społeczne (ogólne) – student stosuje zasady:	LJO_K03	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta (K3)	Na podstawie aktywności i zaangażowania studentów na zajęciach ćwiczeniowych.
	LJO_K04	podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby (K4)	
	LJO_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych (K5)	
	LJO_K07	korzystania z obiektywnych źródeł informacji (K7)	
	LJO_K10	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej (K10)	
	LJO_K11	przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób (K11)	
Kontakt: n.wasik@amisns.edu.pl			

Nazwa przedmiotu Profesjonalizmu i komunikacja medyczna			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) dr hab. Beata Januszko-Giergielewicz, prof. ucz.; dr Oliwia Kowalczyk; mgr Łukasz Grzanek			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	6	
2) Wykład seminaryjny	Platforma ZOOM	12	1
3) Wykład seminaryjny	zajęcia w sali dydaktycznej	40	1,5
4) Ćwiczenia	zajęcia w sali ćwiczeń CDiSM	80	3
5) Praca własna studenta	studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się	Ok. 140	5,5
Cykl dydaktyczny 2023/24			
Status przedmiotu obowiązkowy	Język wykładowy polski		
Metody dydaktyczne	Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne		
1) wykład problemowy prowadzony w oparciu o prezentację multimedialną; 2) prezentacja zdalna; 3) wykład konwersatoryjny, burza mózgów, dyskusja panelowa, odgrywanie ról, dyskusja moderowana 4) studium przypadku, praca w grupie, praca w warunkach symulacji medycznej średniej i wysokiej wierności oraz z udziałem pacjentów symulowanych i standaryzowanych 5) praca własna studenta- studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowywanie się do zaliczeń i egzaminów.	A. Sposób zaliczenia		
	<ul style="list-style-type: none"> • Wykład – zaliczenie z oceną • Wykład seminaryjny – zaliczenie z oceną • Ćwiczenia – zaliczenie z oceną 		
	B. Formy zaliczenia:		
	<ul style="list-style-type: none"> • Wykład – test wielokrotnego wyboru • Wykład seminaryjny – test wielokrotnego wyboru • Ćwiczenia – aktywny udział w pracy zespołowej oraz symulacjach medycznych 		
	B. Podstawowe kryteria/wymagania egzaminacyjne		
	Obecność na wszystkich zajęciach jest obowiązkowa. Odrabianie ćwiczeń opuszczonych z przyczyn usprawiedliwionych odbywa się poprzez udział w zajęciach z inną grupą w terminie wyznaczonym przez prowadzącego przedmiot lub w formie uzgodnionej z prowadzącym. Nie przewiduje się zwolnień z zaliczenia końcowego. Nie ma możliwości udziału w zaliczeniu końcowym bez zaliczenia ćwiczeń. Zaliczenie ćwiczeń otrzymuje się na podstawie czynnego uczestnictwa w pracy zespołowej oraz w symulacjach medycznych, które podlegają ocenie wg checklisty umiejętności. Kryteria ocen egzaminacyjnych: 3,0 student na egzaminie uzyskuje od 60% do 66% sumy punktów; 3,5 student na egzaminie uzyskuje od 67% do 74% sumy punktów; 4,0 student na egzaminie uzyskuje od 75% do 82% sumy punktów; 4,5 student na egzaminie uzyskuje od 83% do 90% sumy punktów; 5,0 student na egzaminie uzyskuje od 91% do 100% sumy punktów.		
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi			
A. Wymagania formalne:			
W zakresie proceduralnym wymagane jest stosowanie się do Regulaminu studiów obowiązującego w Uczelni oraz do Regulaminu zajęć obowiązującego na terenie Centrum Dydaktyki i Symulacji Medycznych. Zabronione jest wynoszenie jakichkolwiek pomocy dydaktycznych oraz wykonywanie zdjęć lub filmów w trakcie pobytu na zajęciach bez uzyskania zgody prowadzącego. Podczas wszystkich zajęć, egzaminów i zaliczeń, konieczne jest noszenie w widocznym miejscu identyfikatora.			
W zakresie wiedzy wymagane jest zapoznanie się z literaturą wg wskazań prowadzącego oraz znajomość materiału z przedmiotu z lat poprzednich na kolejnych latach studiów.			
B. Wymagania wstępne:			
Podstawowa wiedza z zakresu funkcjonowania człowieka w obliczu choroby i hospitalizacji.			

Cele przedmiotu

Celem przedmiotu w sem. 3 oraz 4 jest przekazanie studentom wiedzy na temat zasad komunikacji interpersonalnej, modeli oraz procesów komunikacyjnych, modeli konsultacyjnych, z uwzględnieniem dokładnego omówienia części biomedycznej oraz biopsychospołecznej, a także kształcenie umiejętności komunikacyjnych, mających na celu modelowanie i wzmacnianie postawy skoncentrowanej na pacjencie w badaniu podmiotowym.

Celem przedmiotu w sem. 6 jest nauka wykorzystania zasad dialogu motywacyjnego oraz efektywnego przekazywania informacji, w tym uzyskiwania świadomej zgody i procesu angażowania pacjenta w podejmowanie decyzji dotyczących zdrowia, jak również radzenia sobie w trudnych sytuacjach komunikacyjnych.

Celem przedmiotu w sem. 8 jest przygotowanie studentów do pracy w interdyscyplinarnych zespołach terapeutycznych, poznanie obowiązujących protokołów międzynarodowych, zasad liderowania oraz efektywnej współpracy. Dodatkowo, przedstawione zostaną zagadnienia dotyczące przeciwdziałaniu i radzenia sobie w sytuacji wypalenia zawodowego oraz technik efektywnego rozwiązywania sytuacji konfliktowych.

Celem przedmiotu w sem. 9 oraz 10 jest przygotowanie studentów do pracy z sytuacjami wymagającymi wiedzy oraz umiejętności postępowania w okolicznościach związanych z niepomyślną diagnozą i końcem życia oraz w sytuacjach kryzysowych. Część zajęć będzie również poświęcona przygotowaniu do stacji komunikacyjnej jako elementu obowiązującego w części praktycznej egzaminu OSCE.

Treści programowe

1 Wykład	Medycyna oparta na dowodach	6 godz.
1 Wykład seminaryjny	Struktura, funkcje i typologia procesów komunikacyjnych, proces komunikowania w relacji lekarz – pacjent oraz znaczenie komunikacji w praktyce medycznej.	4 godz.
2 Wykład seminaryjny	Przegląd modeli komunikacyjnych w ujęciu historycznym i w międzynarodowych systemach opieki zdrowotnej. Model konsultacyjny oparty na umiejętnościach (badanie podmiotowe).	4 godz.
3 Wykład seminaryjny	Geneza, definicja, rola i zastosowanie e-zdrowia, telemedycyny i m-zdrowia w najważniejszych dyscyplinach medycznych: teleopieka POZ, telekardiologia, telerehabilitacja, teleradiologia, telechirurgia, edukacja zdrowotna, promocja i profilaktyka – e-learning	4 godz.
4 Wykład seminaryjny	Systemy medyczne (HIS, RIS/PACS, LIS, EDM), rejestry medyczne (MZ, CeZ, NFZ), informatyzacja polskiej ochrony zdrowia i aplikacje wspomagające organizację pracy podmiotów medycznych, komunikację, zarządzanie i realizowanie opieki nad pacjentem. Korzyści, zagrożenia, bariery i bezpieczeństwo stosowania rozwiązań teleinformatycznych i telemedycznych w opiece nad pacjentem – e-learning	4 godz.
5 Wykład seminaryjny	Zastosowanie Medycznych Baz Danych w codziennej praktyce lekarskiej opartej na faktach (EBM - Evidence Based Medicine) – e-learning.	4 godz.
6 Wykład seminaryjny	Dialog motywacyjny jako efektywny sposób uzyskiwania świadomej zgody oraz pracy skoncentrowanej na zasobach pacjenta.	4 godz.
7 Wykład seminaryjny	Efektywny proces komunikacyjny w specyficznych sytuacjach klinicznych.	4 godz.
8 Wykład seminaryjny	Efektywny proces komunikacyjny w sytuacjach konfliktowych.	4 godz.
9 Wykład seminaryjny	Przekazywanie niepomyślnych wiadomości – protokoły i postępowanie. Elementy psychoonkologii (cz. 1).	4 godz.
10 Wykład seminaryjny	Problemy komunikacyjne z zakresu niepomyślnych wiadomości oraz kresu życia i żałoby (pacjent dorosły). Elementy psychoonkologii (cz. 2).	4 godz.
11 Wykład seminaryjny	Problemy komunikacyjne z zakresu niepomyślnych wiadomości oraz kresu życia i żałoby (pacjent pediatryczny). Elementy psychoonkologii (cz. 3).	4 godz.
12 Wykład seminaryjny	Problemy komunikacyjne z zakresu niepomyślnych wiadomości oraz kresu życia i żałoby (pacjent pediatryczny). Elementy psychoonkologii (cz. 4).	4 godz.
13 Wykład seminaryjny	Zdarzenia traumatyczne – kryteria diagnostyczne, ocena kliniczna, problemy komunikacyjne, implikacje dla procesu leczenia. Elementy psychotraumatologii.	4 godz.
1 Ćwiczenia	Techniki komunikacyjne w relacji lekarz-pacjent.	4 godz.
2 Ćwiczenia	Stosowanie technik komunikacji adekwatnie do celów i etapów konsultacji medycznej (cz. 1).	4 godz.
3 Ćwiczenia	Stosowanie technik komunikacji adekwatnie do celów i etapów konsultacji medycznej (cz. 2).	4 godz.
4 Ćwiczenia	Stosowanie technik komunikacji adekwatnie do celów i etapów konsultacji medycznej (cz. 3).	4 godz.
5 Ćwiczenia	Strategie komunikacyjne w dialogu motywacyjnym.	4 godz.
6 Ćwiczenia	Świadoma zgoda.	4 godz.
7 Ćwiczenia	Komunikacja w zespole interdyscyplinarnym (cz. 1).	4 godz.
8 Ćwiczenia	Komunikacja w zespole interdyscyplinarnym (cz. 2).	4 godz.
9 Ćwiczenia	Stosowanie technik komunikacyjnych w specyficznych sytuacjach klinicznych (cz. 1).	4 godz.
10 Ćwiczenia	Stosowanie technik komunikacyjnych w specyficznych sytuacjach klinicznych (cz. 2).	4 godz.
11 Ćwiczenia	Przekazywanie niepomyślnych wiadomości (cz. 1).	4 godz.
12 Ćwiczenia	Przekazywanie niepomyślnych wiadomości (cz. 2).	4 godz.
13 Ćwiczenia	Sztuka komunikacji z pacjentem u kresu życia (cz. 1).	4 godz.
14 Ćwiczenia	Sztuka komunikacji z pacjentem u kresu życia (cz. 2).	4 godz.
15 Ćwiczenia	Efektywne interwencje kryzysowe i techniki komunikacyjne w zdarzeniach traumatycznych (cz. 1).	4 godz.
16 Ćwiczenia	Efektywne interwencje kryzysowe i techniki komunikacyjne w zdarzeniach traumatycznych (cz. 2).	4 godz.
17 Ćwiczenia	Przygotowanie do egzaminu OSCE – stacja komunikacyjna.	4 godz.

18 Ćwiczenia	Przygotowanie do egzaminu OSCE – stacja komunikacyjna.	4 godz.	
19 Ćwiczenia	Przygotowanie do egzaminu OSCE – stacja komunikacyjna.	4 godz.	
20 Ćwiczenia	Przygotowanie do egzaminu OSCE – stacja komunikacyjna.	4 godz.	
Zajęcia służące zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy – liczba punktów ECTS		10	
Prowadzone badania naukowe związane z prowadzonymi zajęciami:			
Kompetencje komunikacyjne w medycynie			
Wykaz literatury			
A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):			
1. Silverman J., Kurtz S., Draper J., Umiejętności komunikowania się z pacjentami, Medycyna Praktyczna, 2021.			
2. Makara – Studzińska M., Komunikacja w opiece medycznej, Medical Education, 2017.			
3. Konopka Nowina M., Feleszko W., Małecki Ł. (red.), Komunikacja medyczna dla lekarzy i studentów, Medycyna Praktyczna 2018.			
4. de Walden – Gałuszko K., Psychoonkologia w praktyce klinicznej, PZWL 2015.			
5. Rogiewicz M. (red.), Praktyczny podręcznik psychoonkologii dzieci i nastolatków, Medycyna Praktyczna 2015.			
6. Rogiewicz M. (red), Praktyczny podręcznik psychoonkologii dorosłych, Medycyna Praktyczna, 2015.			
7. Janowicz A., Krakowiak P., Paczkowska A., Sikora B., Zdrowa rozmowa. Sztuka komunikacji z osobami u kresu życia I ich opiekunami. Fundacja Hospicyjna Hospicjum to też życie, 2015.			
B. Literatura uzupełniająca			
1. O’Toole G., Communiacion. Core interpersonal skills for Healthcare professionals. Elsevier, 2020.			
2. Boyd L., Campton S., Frain J., Nguyen J., Effective Communication for Health Professionals, Elsevier, 2020.			
3. Eichelberger, E. Stanisławska, I., Być lekarzem, być pacjentem, Czarna Owca 2013.			
4. Noppenberg M., Bodys – Cupak I., Kózka M., Bezpieczeństwo pacjenta w opiece zdrowotnej., PZWL, 2022 (rozdz. 2, 3, 7, 13).			
5. Knapp H., Komunikacja w terapii, PWN 2009.			
6. Tatoń J., Kultura zawodu lekarza w XXI wieku. Analiza celów, potrzeb i metod, WUM Federacja Polskich Towarzystw Medycznych.			
Efekty uczenia się			
Zakres	Kod	Opis	Forma weryfikacji
Wiedza – student zna i rozumie:	LJO_BW25	możliwości współczesnej telemedycyny jako narzędzia wspomagania pracy lekarza;	Test wielokrotnego wyboru, obserwacja studenta, samoocena
	LJO_DW19	podstawy medycyny opartej na dowodach;	
Umiejętności – student potrafi:	LJO_DU01	przestrzegać wzorców etycznych w działaniach zawodowych, w tym zaplanować i przeprowadzić proces terapeutyczny zgodnie z wartościami etycznymi oraz ideą humanizmu w medycynie;	
	LJO_DU02	rozpoznawać etyczny wymiarów decyzji medycznych i odróżniać aspekty faktualne od normatywnych;	
	LJO_DU03	przestrzegać praw pacjenta;	
	LJO_DU04	wykazywać odpowiedzialność za podnoszenie swoich kwalifikacji i przekazywanie wiedzy innym;	
	LJO_DU08	rozpoznawać własne emocje i kierować nimi w relacjach z innymi osobami, w celu efektywnego wykonywania pracy mimo własnych reakcji emocjonalnych;	
	LJO_DU09	opisywać i krytycznie oceniać własne zachowanie oraz sposób komunikowania się, uwzględniając możliwość alternatywnego zachowania;	
	LJO_DU10	stosować adekwatnie do sytuacji pytania otwarte, zamknięte, parafrazę, klaryfikację, podsumowania wewnętrzne i końcowe, sygnalizowanie, aktywne słuchanie (np. wychwytywanie i rozpoznawanie sygnałów wysyłanych przez rozmówcę, techniki werbalne i niewerbalne) i facylitacje (zachęcanie rozmówcy do wypowiedzi);	
	LJO_DU11	dostosować sposób komunikacji werbalnej do potrzeb pacjenta, wyrażając się w sposób zrozumiały i unikając żargonu medycznego;	
	LJO_DU12	rozpoznawać i analizować sytuacje trudne i wyzwania związane z komunikowaniem się, w tym płacz, silne emocje, lęk, przerywanie wypowiedzi, kwestie kłopotliwe i drażliwe, milczenie, wycofanie, zachowania agresywne i roszczeniowe oraz radzić sobie z nimi w sposób konstruktywny;	
	LJO_DU13	nawiązać z pacjentem i osobą towarzyszącą pacjentowi kontakt służący budowaniu właściwej relacji (np. Model 4 nawyków – 4 habits Model: Zainwestuj w początek (Invest in the beginning), Wykaż empatię (Demonstrate empathy), Rozpoznaj perspektywę pacjenta (Elicit the patient’s perspective), Zainwestuj w koniec (Invest in the end));	
	LJO_DU14	spojrzeć na sytuację z perspektywy pacjenta, budując odpowiedni kontekst rozmowy i używając metody elicytacji, a następnie uwzględnić ją w budowaniu komunikatów werbalnych.	

LJO_EU37	przekazywać niepomyślne wiadomości z wykorzystaniem wybranego protokołu, np.: 1) SPIKES: S (Setting – właściwe otoczenie), P (Perception – poznanie stanu wiedzy współrozmówcy), I (Invitation/Information – zaproszenie do rozmowy/informowanie), K (Knowledge – przekazanie niepomyślnej informacji), E (Emotions and empathy – emocje i empatia), S (Strategy and summary – plan działania i podsumowanie), 2) EMPATIA: E (Emocje), M (Miejsce), P (Perspektywa pacjenta), A (Adekwatny język), T (Treść wiadomości), I (Informacje dodatkowe), A (Adnotacja w dokumentacji), 3) ABCDE: A (Advance preparation – przygotowanie do rozmowy), B (Build therapeutic environment – nawiązanie dobrego kontaktu z rodziną), C (Communicate well – przekazanie złej wiadomości, uwzględniając zasady komunikacji), D (Dealing with reactions – radzenie sobie z trudnymi emocjami), E (Encourage and validate emotions – prawo do okazywania emocji, przekierowanie ich i adekwatne reagowanie, dążące do zakończenia spotkania) – w tym wspierać rodzinę w procesie godnego umierania pacjenta i informować rodzinę o śmierci pacjenta;
LJO_EU113	przewodzić rozmowę z pacjentem z uwzględnieniem schematu rozmowy (rozpoczęcie rozmowy, zbieranie informacji, wyjaśnianie i planowanie, zakończenie rozmowy), uwzględniając nadawanie struktury takiej rozmowie oraz kształtując relacje z pacjentem z użyciem wybranego modelu (np. wytycznych Calgary-Cambridge, Segue, Kalamazoo Consensus, Maastricht Maas Global), w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej;
LJO_EU114	przekazywać pacjentowi informacje, dostosowując ich ilość i treść do potrzeb i możliwości pacjenta, oraz uzupełniać informacje werbalne modelami i informacją pisemną, w tym wykresami i instrukcjami oraz odpowiednio je stosować;
LJO_EU115	podjąć wspólnie z pacjentem decyzje diagnostyczno-terapeutyczne (ocenić stopień zaangażowania pacjenta, jego potrzeby i możliwości w tym zakresie, zachęcać pacjenta do brania aktywnego udziału w procesie podejmowania decyzji, omawiać zalety, wady, spodziewane rezultaty i konsekwencje wynikające z decyzji) i uzyskiwać świadomą zgodę pacjenta;
LJO_EU116	Ekomunikować się z pacjentami z grup zagrożonych wykluczeniem ekonomicznym lub społecznym, z poszanowaniem ich godności;
LJO_EU117	identyfikować społeczne determinanty zdrowia, wskaźniki występowania zachowań antyzdrowotnych i autodestrukcyjnych oraz omawiać je z pacjentem i sporządzić notatkę w dokumentacji medycznej;
LJO_EU118	identyfikować możliwe wskaźniki wystąpienia przemocy, zebrać wywiad w kierunku weryfikacji czy istnieje ryzyko, że pacjent doświadcza przemocy oraz sporządzić notatkę w dokumentacji medycznej;
LJO_EU119	stosować zasady przekazywania informacji zwrotnej (konstruktywnej, nieoceniającej, opisowej) w ramach współpracy w zespole;
LJO_EU120	przyjąć, wyjaśnić i analizować własną rolę i zakres odpowiedzialności w zespole oraz rozpoznawać swoją rolę, jako lekarza, w zespole;
LJO_EU121	uzyskiwać informacje od członków zespołu z poszanowaniem ich zróżnicowanych opinii i specjalistycznych kompetencji oraz uwzględniać te informacje w planie diagnostyczno-terapeutycznym pacjenta;
LJO_EU122	omawiać w zespole sytuację pacjenta z wyłączeniem subiektywnych ocen, z poszanowaniem godności pacjenta;
LJO_EU123	stosować następujące protokoły (np. w trakcie przekazywania opieki nad pacjentem, zlecenia konsultacji pacjenta lub jej udzielania): 1) ATMIST (A (Age – wiek), T (Time of injury – czas powstania urazu), M (Mechanism of injury – mechanizm urazu), I (Injury suspected – podejrzewane skutki urazu), S (Symptoms/Signs – objawy), T (Treatment/Time – leczenie i czas dotarcia)); 2) RSVP/ISBAR (R (Reason – przyczyna, dlaczego), S (Story – historia pacjenta), V (Vital signs – parametry życiowe), P (Plan – plan dla pacjenta)/I (Introduction – wprowadzenie), S (Situation – sytuacja), B (Background – tło), A (Assessment – ocena), R (Recommendation – rekomendacja)).
LJO_EU124	przekazywać niepomyślne wiadomości z wykorzystaniem wybranego protokołu, np.: 1) SPIKES: S (Setting – właściwe otoczenie), P (Perception – poznanie stanu wiedzy współrozmówcy), I (Invitation/Information – zaproszenie do rozmowy/informowanie), K (Knowledge – przekazanie niepomyślnej informacji), E (Emotions and empathy – emocje i empatia), S (Strategy and summary – plan działania i podsumowanie), 2) EMPATIA: E (Emocje), M (Miejsce), P (Perspektywa pacjenta), A (Adekwatny język), T (Treść wiadomości), I (Informacje dodatkowe), A (Adnotacja w dokumentacji), 3) ABCDE: A (Advance preparation – przygotowanie do rozmowy), B (Build therapeutic environment – nawiązanie dobrego kontaktu z rodziną), C (Communicate well – przekazanie złej wiadomości, uwzględniając zasady komunikacji), D (Dealing with reactions – radzenie sobie z trudnymi emocjami), E (Encourage and validate emotions – prawo do okazywania emocji, przekierowanie ich i adekwatne reagowanie, dążące do zakończenia spotkania) – w tym wspierać rodzinę w procesie godnego umierania pacjenta i informować rodzinę o śmierci pacjenta;
LJO_EU125	uzyskiwać informacje od członków zespołu z poszanowaniem ich zróżnicowanych opinii i specjalistycznych kompetencji oraz uwzględniać te informacje w planie diagnostyczno-

		terapeutycznym pacjenta, a także stosować protokoły ATMIST, RSVP/ISBAR
Kompetencje społeczne – student jest gotów do:	LJO_K01	nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych;
	LJO_K02	kierowania się dobrem pacjenta;
	LJO_K03	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta;
	LJO_K04	podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby;
	LJO_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;
	LJO_K06	propagowania zachowań prozdrowotnych;
	LJO_K07	korzystania z obiektywnych źródeł informacji;
	LJO_K08	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;
	LJO_K09	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;
	LJO_K10	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;
	LJO_K11	przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.
Kontakt o.kowalczyk@amisns.edu.pl		

Nazwa przedmiotu Propedeutyka stomatologii i chirurgii szczękowo-twarzowej			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) Dorota Różańska-Perlińska			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	20	1
2) Zajęcia praktyczne	zajęcia w Poradni Chirurgii Szczękowo-Twarzowej i Stomatologicznej, w Pododdziale Chirurgii Szczękowo-Twarzowej w WSzZ w Elblągu oraz gabinetach NZOZ Twoje Zdrowie EL w Elblągu	50	2
3) Praca własna studenta		Ok. 30	1
Cykl dydaktyczny 2023			
Status przedmiotu do wyboru		Język wykładowy Polski	
Metody dydaktyczne 1) wykład problemowy i z prezentacją multimedialną 2) w trakcie zajęć praktycznych studenci pracują z pacjentami. Mają kontakt zarówno z pacjentami hospitalizowanymi jak i pacjentami ambulatoryjnymi; zwraca się szczególną uwagę na nabycie przez studentów umiejętności praktycznych; metoda obserwacji (badania pacjenta), metoda dyskusji seminaryjnej; pokaz, metoda symulacyjna. 3) praca własna studenta- studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowywanie się do zaliczeń i egzaminów.		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne A. Sposób zaliczenia • Egzamin (wykład) • zaliczenie z oceną (zajęcia praktyczne) po każdym etapie B. Formy zaliczenia: • test z pytaniami wielokrotnego wyboru; • zaliczenie z oceną na podstawie obecności na zajęciach praktycznych oraz pozytywnego zaliczenia wszystkich umiejętności oraz pozytywnego zaliczenia tzw. wejściówek C. Podstawowe kryteria Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest obecność na wszystkich zajęciach praktycznych. Studenci otrzymują ocenę z zajęć praktycznych, którą wystawia asystent na podstawie aktywności oraz wiedzy sprawdzanej w ramach „wejściówek”. W celu uzyskania oceny pozytywnej student powinien: przynajmniej dostatecznie poznać i zrozumieć całą wiedzę zawartą w literaturze podstawowej, podaną w sylabusie przedmiotu oraz przekazanej przez prowadzących zajęcia lub w innej formie dostępnej w wyniku aktywnych form zajęć, przynajmniej dostatecznie opanować wszelkie umiejętności przewidziane programem przedmiotu, ćwiczone na zajęciach, wykazać przynajmniej dostateczną umiejętność obserwowania i analizowania otaczających zjawisk, zwłaszcza tych, z którymi jako absolwent będzie miał do czynienia w praktycznej działalności, w stopniu przynajmniej dostatecznym umieć formułować logiczne sądy na podstawie informacji pochodzących z różnych pozycji literatury, z wywiadu, badania przedmiotowego i badań dodatkowych itp., Student przed przystąpieniem do egzaminu musi uzyskać zaliczenie z zajęć praktycznych Kryteria ocen egzaminacyjnych: 0-59 %– niedostateczny (2), 60-70 %– dostateczny (3), 71-76 %- dość dobry (3,5), 77-84 %– dobry (4), 85-89 % - ponad dobry (4,5), 90-100 %- bardzo dobry (5).	
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi A. <u>Wymagania formalne</u> : na ćwiczeniach i zajęciach praktycznych ubiór ochronny, obuwie ochronne i identyfikator B. <u>Wymagania wstępne</u> : brak			
Cele przedmiotu			

Zdobycie przez studenta wiadomości na temat układu stomatognatycznego oraz prowadzenia postępowania terapeutycznego u dorosłych i dzieci w zakresie chorób jamy ustnej i chirurgii szczękowo-twarzowej..

Treści programowe		
1 Wykład	Przygotowanie pacjenta ze schorzeniami ogólnoustrojowymi do zabiegu stomatologicznego w warunkach ambulatoryjnych.	4 godz.
2 Wykład	Manifestacja chorób ogólnoustrojowych w zakresie układu stomatognatycznego ze szczególnym uwzględnieniem chorób hematologicznych, dermatologicznych i zakaźnych.	4 godz.
3 Wykład	Nowotwory łagodne i złośliwe w obrębie jamy ustnej, zmiany i stany przednowotworowe. Profilaktyka, przyczyny, objawy, różnicowanie, podstawy leczenia.	4 godz.
4 Wykład	Wybrane wady czaszkowo-twarzowo-szczękowe, ich rozpoznawanie i planowanie leczenia wielospecjalistycznego.	4 godz.
5 Wykład	Urazy szkieletu czaszkotwarzowego oraz pierwsza pomoc w urazach zębów i wyrostka zębodołowego.	4 godz.
1 Zajęcia prakt.	Badanie podmiotowe oraz badania przedmiotowe w schorzeniach głowy i szyi ze szczególnym uwzględnieniem jamy ustnej.	5 godz.
2 Zajęcia prakt.	Opieka przed- i pooperacyjna nad pacjentem w warunkach Oddziału Chirurgii Szczękowo-Twarzowej.	5 godz.
3 Zajęcia prakt.	Podstawowe badania obrazowe w stomatologii i chirurgii szczękowo-twarzowej.	6 godz.
4 Zajęcia prakt.	Zapalenia tkanek miękkich oraz kości części twarzowej czaszki. Wybrane torbiele i guzy w obrębie kości szczęk. Zasady antybiotykoterapii.	6 godz.
5 Zajęcia prakt.	Diagnostyka oraz postępowanie w urazach układu stomatognatycznego.	6 godz.
6 Zajęcia prakt.	Nowotwory jamy ustnej. Badanie podmiotowe oraz przedmiotowe pacjenta onkologicznego z uwzględnieniem okresowych badań obrazowych.	6 godz.
7 Zajęcia prakt.	Choroby błon śluzowych jamy ustnej, rozpoznawanie i leczenie.	6 godz.
8 Zajęcia prakt.	Wybrane choroby ślinianek.	5 godz.
9 Zajęcia prakt.	Wybrane choroby zatok szczękowych.	5 godz.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

- 1) Chirurgiaszczękowo-twarzowa, red.nauk.L.Kryst, wyd.5, Warszawa, PZWL Wydawnictwo Lekarskie, 2011. (Rozdział 3, 6, 7)
- 2) Podstawy chirurgii stomatologicznej, red. M. Dominiak, T. Gedrange, M. Rahnama-Hezavah, wyd. 3, Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2022. (Rozdział 3)
- 3) Skrypt ??

B. Literatura uzupełniająca

1. Atlas chorób jamy ustnej i obszaru szczękowo-twarzowego, red. wyd. pol. R. Górka, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2021.
2. Profilaktyka nowotworów jamy ustnej, red. wyd. pol. A. Lella, H. Borgiel-Marek. pts.net.pl
3. Różyło-Kalinowska I., Różyło T. K., Współczesna radiologia stomatologiczna, Lublin, Wydawnictwo Czelej, 2012.
4. Wybrane zagadnienia z onkologii głowy i szyi. Podręcznik dla lekarzy i studentów, red. J. Zapała, G. Wyszynska-Pawelec, Kraków, Wydawnictwo UJ, 2017.
5. Kaczmarzyk T., Babiuch K., Bołtacz-Rzepkowska E., Dominiak M., Konopka T., Lipski M., Olczak-Kowalczyk D., Szela A., Szuta M., Hryniewicz W., Rekomendacje Grupy Roboczej Polskiego Towarzystwa Stomatologicznego i Narodowego Programu Ochrony Antybiotyków w zakresie stosowania antybiotyków w stomatologii, Narodowy Instytut Leków, 2019.

Efekty uczenia się

Zakres	Kod i opis	Forma weryfikacji
Wiedza – student zna i rozumie:	LJO_FW24 zasady profilaktyki stomatologicznej, podstawowe choroby zębów, przyzębia i błony śluzowej jamy ustnej oraz metody diagnostyki stomatologicznej; LJO_FW25 podstawowe pojęcia z zakresu chirurgii szczękowo-twarzowej i rekonstrukcyjnej;	Test z pytaniami wielokrotnego wyboru.
Umiejętności – student potrafi:	LJO_FU48 rozpoznawać choroby zębopochodne, przeprowadzać wywiad lekarski i badanie fizykalne ukierunkowane na patologię w zakresie twarzoczaszki; LJO_FU49 na podstawie wybranych badań diagnostycznych wnioskować o dalszym postępowaniu w chorobach narządu żucia i chirurgii szczękowo-twarzowej;	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność w czasie: zajęć praktycznych

	LJO_FU50 asystować podczas zabiegów w stomatologii i chirurgii szczękowo-twarzowej;	
Kompetencje społeczne – student jest zdolny do:	<p>LJO_K01 nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych;</p> <p>LJO_K02 kieruje się dobrem chorego</p> <p>LJO_K03 przestrzega tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta,</p> <p>LJO_K04 podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby;</p> <p>LJO_K05 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;</p> <p>LJO_K06 propagowania zachowań prozdrowotnych;</p> <p>LJO_K07 korzystania z obiektywnych źródeł informacji;</p> <p>LJO_K08 formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;</p> <p>LJO_K09 wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;</p> <p>LJO_K10 formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;</p> <p>LJO_K11 przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób</p>	Bezpośrednia obserwacja studenta w czasie: zajęć praktycznych
<p>Kontakt d.rozanska-perlinska@amisns.edu.pl</p>		

Nazwa przedmiotu Przygotowanie do OSCE			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) dr n. med. Jacek Perliński prof. ucz.			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Ćwiczenia	zajęcia w CDiSM	20	0,5
2) Praca własna studenta		ok.20	0,5
Cykl dydaktyczny 2023			
Status przedmiotu obowiązkowy		Język wykładowy polski	
Metody dydaktyczne 1) Ćwiczenia z wykorzystaniem trenażerów, manekinów, symulatorów; 2) Praca własna studenta - studiowanie „scenek” pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowywanie się do praktycznego egzaminu końcowego		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
		A. Sposób zaliczenia • Zaliczenie bez oceny (ćwiczenia)	
		B. Formy zaliczenia: 1) zaliczenie bez oceny na podstawie obecności na ćwiczeniach	
		C. Podstawowe kryteria/wymagania egzaminacyjne Obecność obowiązkowa na wszystkich zajęciach; możliwość odrabiania z inną grupą studencką.	
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi A. <u>Wymagania formalne</u> : ubiór ochronny na ćwiczeniach, identyfikator B. <u>Wymagania wstępne</u> : brak			
Cele przedmiotu 1. Przygotowanie do rozwiązywania zagadnień problemowych na OSCE na ostatnim roku studiów . 2. Poszerzenie wiedzy, a przede wszystkim umiejętności na bazie w Centrum Dydaktyki i Symulacji Medycznej.			
Treści programowe			
1. Ćwiczenia	Gorączka; osłabienie; utrata apetytu; utrata masy ciała; wysypka; obrzęk, wydzielina z nosa i ucha	2 godz.	
2. Ćwiczenia	Wstrząs; zatrzymanie akcji serca; zaburzenie świadomości, kaszel i odkrztuszanie; krwioplucie; duszność; ból w klatce piersiowej; kołatanie serca; sinica;	4 godz.	
3. Ćwiczenia	Nudności i wymioty; zaburzenia połykania; ból brzucha; obecność krwi w stolcu; zaparcie i biegunka; żółtaczka; wzdęcia i opór w jamie brzusznej	3 godz.	
4. Ćwiczenia	Niedokrwistość; limfadenopatia; zaburzenia oddawania moczu; krwiomocz i białkomocz; zaburzenia miesiączkowania;.	2 godz.	
5. Ćwiczenia	Obniżenie nastroju i stany lękowe; zaburzenia pamięci i funkcji poznawczych; ból głowy; zawroty głowy; niedowład; drgawki; ból pleców; ból stawów; uraz lub oparzenie; odwodnienie i przewodnienie;.	3 godz.	
6. Ćwiczenia	Gorączka; kaszel i odkrztuszanie; duszność; wydzielina z nosa i ucha; zaburzenia oddawania moczu; wysypka - u dzieci;	2 godz.	
7. Ćwiczenia	Niedokrwistość; zaburzenia odżywiania; zaburzenia wzrastania; drgawki i zaburzenia świadomości; kołatanie serca; omdlenie; bóle kostno-stawowe; obrzęki; limfadenopatia - u dzieci;	2 godz.	
8. Ćwiczenia	ból brzucha; zaparcie i biegunka; obecność krwi w stolcu; odwodnienie; żółtaczka; sinica; ból głowy; zespół czerwonego oka - u dzieci.	2 godz.	
Wykaz literatury 1. Scenariusze OSCE.			
Efekty uczenia się			
Zakres	Kod	Opis	Forma weryfikacji

Umiejętności – student potrafi:	LJO_EU14	rozpoznać najczęstsze objawy choroby u dorosłych, zastosować badania diagnostyczne i interpretować ich wyniki, przeprowadzić diagnostykę różnicową, wdrożyć terapię, monitorować efekty leczenia oraz ocenić wskazania do konsultacji specjalistycznej, w szczególności w przypadku objawów, takich jak: 1) gorączka; 2) osłabienie; 3) utrata apetytu; 4) utrata masy ciała; 5) wstrząs; 6) zatrzymanie akcji serca; 7) zaburzenie świadomości, w tym omdlenie; 8) obrzęk; 9) wysypka; 10) kaszel i odkrztuszanie; 11) krwiotłucie; 12) duszność; 13) wydzielina z nosa i ucha; 14) ból w klatce piersiowej; 15) kołatanie serca; 16) sinica; 17) nudności i wymioty; 18) zaburzenia połykania; 19) ból brzucha; 20) obecność krwi w stolcu; 21) zaparcie i biegunka; 22) żółtaczka; 23) wzdęcia i opór w jamie brzusznej; 24) niedokrwistość; 25) limfadenopatia; 26) zaburzenia oddawania moczu; 27) krwimocz i białkomocz; 28) zaburzenia miesiączkowania; 29) obniżenie nastroju i stany lękowe; 30) zaburzenia pamięci i funkcji poznawczych; 31) ból głowy; 32) zawroty głowy; 33) niedowład; 34) drgawki; 35) ból pleców; 36) ból stawów; 37) uraz lub oparzenie; 38) odwodnienie i przewodnienie;	Zaliczenie egzaminu praktycznego w warunkach symulowanej sytuacji medycznej
	LJO_EU24	rozpoznać najczęstsze objawy choroby u dzieci, zastosować badania diagnostyczne i interpretować ich wyniki, przeprowadzić diagnostykę różnicową, wdrożyć terapię, monitorować efekty leczenia oraz ocenić wskazania do konsultacji specjalistycznej, w szczególności w przypadku objawów, takich jak: 1) gorączka; 2) kaszel i odkrztuszanie; 3) duszność; 4) wydzielina z nosa i ucha; 5) zaburzenia oddawania moczu; 6) wysypka; 7) niedokrwistość; 8) zaburzenia odżywiania; 9) zaburzenia wzrastania; 10) drgawki i zaburzenia świadomości; 11) kołatanie serca; 12) omdlenie; 13) bóle kostno-stawowe; 14) obrzęki; 15) limfadenopatia; 16) ból brzucha; 17) zaparcie i biegunka; 18) obecność krwi w stolcu; 19) odwodnienie; 20) żółtaczka; 21) sinica; 22) ból głowy; 23) zespół czerwonego oka;	
Kompetencje społeczne – student jest gotów do:	LJO_K02	kierowania się dobrem chorego;	Obserwacja postaw bezpośrednio w trakcie ćwiczeń i egzaminu praktycznego
	LJO_K03	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta;	
	LJO_K04	podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby;	
	LJO_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	
	LJO_K06	propagowania zachowań prozdrowotnych;	
	LJO_K07	korzystania z obiektywnych źródeł informacji;	
	LJO_K08	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;	
	LJO_K09	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;	
	LJO_K10	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;	
	Kontakt j.perlinski@amisns.edu.pl		

Nazwa przedmiotu Psychiatria			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) Dr med. Piotr Pankiewicz, lek med. Rafał Łuczak, lek med. Rys - Klara			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	40	1,5
2) Zajęcia praktyczne	zajęcia w klinicznym oddziale psychiatrii (także dziennym), detoksykacji	60	2
3) Praktyczne nauczanie kliniczne	zajęcia w klinicznym oddziale psychiatrii i przyszpitalnej poradni zdrowia psychicznego	60	2
4) Praca własna studenta	studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się	ok. 160	5,5
Cykl dydaktyczny 2023			
Status przedmiotu obowiązkowy	Język wykładowy polski		
Metody dydaktyczne 1) wykład informacyjny z prezentacją multimedialną 2) w trakcie zajęć praktycznych studenci pracują z pacjentami. Mają kontakt zarówno z pacjentami hospitalizowanymi w Oddziale, jak i pacjentami ambulatoryjnymi; zwraca się szczególną uwagę na nabycie przez studentów umiejętności praktycznych; metoda studium przypadku, metoda obserwacji (badania pacjenta), metoda dyskusji seminaryjnej; pokaz, metoda symulacyjna 3) w trakcie praktycznego nauczania klinicznego student w sposób praktyczny wykorzystuje zdobytą wiedzę i nabyte umiejętności w bezpośrednim, indywidualnym kontakcie z pacjentami pod nadzorem lekarza specjalisty 4) praca własna studenta praca własna studenta- studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowywanie się do zaliczeń i egzaminów	Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne A. Sposób zaliczenia • egzamin (wykład) • zaliczenie z oceną (zajęcia praktyczne, praktyczne nauczanie kliniczne) B. Formy zaliczenia: • egzamin składający się z dwóch części: egzaminu praktycznego i ustnego obejmującego całość materiału • zaliczenie z oceną na podstawie obecności na zajęciach praktycznych oraz pozytywnego zaliczenia kolokwium końcowego • zaliczenie na podstawie obecności na zajęciach klinicznego nauczania praktycznego oraz zaliczenia poszczególnych efektów kształcenia w zakresie umiejętności, a także OSCE (<i>Objective Structured Clinical Examination</i>) jako zakończenie całości praktycznego nauczania klinicznego C. Podstawowe kryteria Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest obecność na wszystkich zajęciach praktycznych. Dopuszczalna jest nieobecność na 1 ćwiczeniu z przyczyn usprawiedliwionych, która wymaga odrobienia u asystenta prowadzącego dane zajęcia. Nieobecność na większej liczbie zajęć wymaga odrobienia całego bloku z inną grupą studencką. Studenci otrzymują ocenę z ćwiczeń, którą wystawia asystent na podstawie aktywności oraz wiedzy na egzaminie praktycznym. Egzamin praktyczny odbędzie się w ostatnim dniu ćwiczeń. Będzie polegał na samodzielnym zbadaniu pacjenta, napisaniu historii choroby wg standardów podanych podczas ćwiczeń oraz odpowiedzi ustnej u asystenta prowadzącego ćwiczenia. Warunkiem przystąpienia do egzaminu ustnego jest zdanie egzaminu praktycznego. Egzamin ustny będzie odbierał kierownik przedmiotu. Kryteria ocen egzaminacyjnych: 3,0 student na egzaminie uzyskuje od 60% do 66% sumy punktów; 3,5 student na egzaminie uzyskuje od 67% do 74% sumy punktów; 4,0 student na egzaminie uzyskuje od 75% do 82% sumy punktów; 4,5 student na egzaminie uzyskuje od 83% do 90% sumy punktów; 5,0 student na egzaminie uzyskuje od 91% do 100% sumy punktów		
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi A. Wymagania formalne: na zajęciach obowiązuje obuwie zmiennie i identyfikatory. B. Wymagania wstępne: podstawowe wiadomości z zakresu anatomii, fizjologii i biochemii ośrodkowego układu nerwowego, psychologii			
Cele przedmiotu 1. Zdobycie wiedzy dotyczącej diagnozy chorób psychicznych i uzależnień oraz postępowania z chorym zdradzającym zaburzenia psychiczne. 2. Poznanie podstawowych metod leczenia w psychiatrii.			

3. Rozpoznawanie podstawowych zespołów psychopatologicznych u dzieci i młodzieży i ogólne zasady postępowania w takich przypadkach.
4. Wyrobiecie w przyszłym lekarzu właściwej postawy wobec chorych z zaburzeniami psychicznymi

Treści programowe		
1 Wykład	Patogeneza zaburzeń psychicznych. Podstawy psychopatologii i klasyfikacji zaburzeń psychicznych.	4 godz.
2 Wykład	Biologiczne metody leczenia w psychiatrii. Podstawy psychoterapii	4 godz.
3 Wykład	Zaburzenia psychotyczne-wybrane zagadnienia.	4 godz.
4 Wykład	Otępienie i zaburzenia organiczne.	4 godz.
5 Wykład	Uzależnienia.	4 godz.
6 Wykład	Stany nagłe w psychiatrii.	4 godz.
7 Wykład	Metody terapii zaburzeń psychicznych.	4 godz.
8 Wykład	Zaburzenia psychiczne wieku podeszłego.	4 godz.
9 Wykład	Wybrane zagadnienia psychiatrii dzieci i młodzieży.	4 godz.
10 Wykład	Aspekty prawne w psychiatrii	4 godz.
1 Zajęcia prakt.	Badanie psychiatryczne i rozpoznawanie podstawowych objawów i zespołów psychopatologicznych.	8 godz.
2 Zajęcia prakt.	Ocena stanu psychicznego.	9 godz.
3 Zajęcia prakt.	Diagnoza i podstawowe postępowanie w przypadku zaburzeń psychotycznych, organicznych zaburzeń psychicznych, uzależnień i nadużywania substancji psychoaktywnych.	9 godz.
4 Zajęcia prakt.	Diagnoza i podstawowe postępowanie w przypadku zaburzeń psychotycznych, organicznych zaburzeń psychicznych, uzależnień i nadużywania substancji psychoaktywnych	9 godz.
5 Zajęcia prakt.	Diagnoza i postępowanie w przypadku podstawowych zespołów psychopatologicznych u dzieci i młodzieży. Postępowanie w stanach nagłych w psychiatrii.	8 godz.
6 Zajęcia prakt.	Praktyczne aspekty ustawy o ochronie zdrowia psychicznego.	9 godz.
7 Zajęcia prakt.	Diagnoza i postępowanie w przypadku podstawowych zespołów psychopatologicznych u dzieci i młodzieży. Postępowanie w stanach nagłych w psychiatrii.	8 godz.
1 PNK	Oddział Psychiatryczny	16 godz.
2 PNK	Oddział Detoksykacji	16 godz.
3 PNK	Oddział Zaburzeń Nerwicowych	16 godz.
4 PNK	Oddział psychiatryczny dzienny/Poradnia zdrowia psychicznego	12 godz.

- Wykaz literatury**
- A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):**
- "Psychiatria. Podręcznik dla studentów medycyny", Marek Jarema, Jolanta Rabe-Jabłońska (red.), Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2016
  - "Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego - komentarz", Kinga Bobińska, Krzysztof Eichstaedt, Piotr Gałęcki, Wydawnictwo Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2016
- B. Literatura uzupełniająca**
- Psychiatria / Piotr Gałęcki, Agata Szulc / Edra Urban & Partner / Wrocław 2018, wyd.1
  - Standardy leczenia farmakologicznego niektórych zaburzeń psychicznych / Marek Jarema / Via Medica / Gdańsk 2015, wyd.2

Efekty uczenia się		
Zakres	Kod i opis	Forma weryfikacji
Wiedza	LJO_EW17 symptomatologię ogólną zaburzeń psychicznych i zasady ich klasyfikacji według głównych systemów klasyfikacyjnych; LJO_EW18 uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady – 20 – diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób psychiatrycznych oraz ich powikłań: 1) schizofrenii; 2) zaburzeń afektywnych; 3) zaburzeń nerwicowych i adaptacyjnych; 4) zaburzeń odżywiania; 5) zaburzeń związanych z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych; 6) zaburzeń snu; 7) otępień; 8) zaburzeń osobowości; LJO_EW19 problematykę zachowań samobójczych; LJO_EW20 specyfikę zaburzeń psychicznych i ich leczenia u dzieci, młodzieży w tym nastoletnich oraz osób starszych; LJO_EW21 objawy zaburzeń psychicznych w przebiegu chorób somatycznych, ich wpływ na przebieg choroby podstawowej i rokowanie oraz zasady ich leczenia; LJO_EW22 problematykę seksualności człowieka i podstawowych zaburzeń z nią związanych; LJO_EW23 przepisy regulacje prawne dotyczące ochrony zdrowia psychicznego, ze szczególnym uwzględnieniem zasad przyjęcia do szpitala psychiatrycznego;	Egzamin ustny ukie-runkowany na sprawdzenie znajomości faktów, poziom zrozumienia, umiejętność analizy, syntezy i rozwiązywania problemów.
Umiejętności	LJO_EU25 przeprowadzać badanie psychiatryczne pacjenta oraz ocenić jego stan psychiczny; LJO_EU26 rozpoznać i postępować w stanach nagłych związanych z zaburzeniami psychicznymi; LJO_EU27 rozpoznawać objawy uzależnień i proponować prawidłowe postępowanie medyczne; LJO_EU28 zebrać wywiad z pacjentem w kierunku występowania myśli samobójczych, w przypadku gdy jest to uzasadnione;	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność w czasie: zajęć praktycznych i praktycznego nauczania klinicznego

	<p>LJO_EU34 oceniać i opisywać stan psychiczny pacjenta; LJO_EU35 rozpoznawać stan po spożyciu alkoholu, narkotyków i innych używek; LJO_EU111 prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa; LJO_FU24 prowadzić zaawansowane czynności resuscytacyjne (Advanced Life Support, ALS) u dorosłych, zgodnie z wytycznymi ERC; LJO_FU25 asystować przy postępowaniu w stanie wstrząsu urazowego oraz obrażeń wielonarządowych; LJO_FU26 unieruchomić kręgosłup szyjny i piersiowo-lędźwiowy po urazie; h.U33 przeprowadzić badanie psychiatryczne pacjenta i ocenić jego stan psychiczny;</p>	<p>(dokumentowanie zaliczenia umiejętności w dzienniczku), egzaminu praktycznego oraz OSCE na ostatnim roku studiów.</p>
<p>Kompetencje społeczne (postawy)</p>	<p>LJO_K01 nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych; LJO_K02 kieruje się dobrem pacjenta; LJO_K03 przestrzega tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta, LJO_K04 podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby; LJO_K05 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych; LJO_K06 propagowania zachowań prozdrowotnych; LJO_K07 korzystania z obiektywnych źródeł informacji; LJO_K08 formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji; LJO_K09 wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym; LJO_K10 formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej; LJO_K11 przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.</p>	<p>Bezpośrednia obserwacja studenta w czasie: zajęć praktycznych i praktycznego nauczania klinicznego oraz egzaminu praktycznego.</p>
<p>Kontakt: p.pankiewicz@amisns.edu.pl</p>		

Nazwa przedmiotu Psychologia lekarska			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) dr n. hum. Ryszard Makarowski; mgr Hanna Malinowska-Wikaryjczyk, mgr Agnieszka Wroczyńska			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	30	1
2) Praca własna studenta		Ok.40	1,5
Cykl dydaktyczny 2023/2024			
Status przedmiotu obowiązkowy	Język wykładowy polski		
Metody dydaktyczne 1) Wykład problemowy oraz wykład z prezentacją multimedialną. 2) Praca własna studenta- studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowywanie się do zaliczeń i egzaminów	Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne		
	A. Sposób zaliczenia • egzamin – test pisemny (wykład)		
	B. Formy zaliczenia: 1) wykład: egzamin testowy się obejmujący całość materiału		
	C. Podstawowe kryteria/wymagania egzaminacyjne Nie przewiduje się zwolnień z egzaminu końcowego. Kryteria ocen egzaminacyjnych: 0-59 % – niedostateczny (2), 60-70 % – dostateczny (3), 71-76 % – dość dobry (3,5), 77-84 % – dobry (4), 85-89 % – ponad dobry (4,5), 90-100 % – bardzo dobry (5).		
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi A. <u>Wymagania formalne</u> : brak. B. <u>Wymagania wstępne</u> : brak.			
Cele przedmiotu 1. Zapoznanie studentów z teoriami i badaniami obejmującymi współczesne kierunki psychologii i psychoterapii. 2. Uzyskanie wiedzy pozwalającej na skierowanie pacjenta odpowiedniego specjalisty psychologa, neuropsychologa, logopedy lub pedagoga.			
Treści programowe			
1 Wykład	Wprowadzenie w problematykę psychologiczną, działy psychologii. Podstawy komunikacji interpersonalnej w relacji lekarz – pacjent.		4 godz.
2 Wykład	Wrażenia, spostrzeżenia, uwaga, myślenie i pamięć. Emocje, agresja i przemoc, osobowość, mechanizmy obronne.		3 godz.
3 Wykład	Podatność na stres i udział procesów stresu i radzenia sobie w kształtowaniu zdrowia i rozwoju człowieka. Zespół ostrego stresu, stresu bojowego i pourazowego.		4 godz.
4 Wykład	Ryzyko i podejmowanie decyzji w deficycie czasu. Ryzyko przemocy. Być mężczyzną to ryzyko. Ryzyko samobójstwa.		4 godz.
5 Wykład	Wpływ społeczny i procesy grupowe. Rola i znaczenie wsparcia społecznego. Rola rodziny w procesie leczenia. Zasady i waga promocji zdrowia i zachowań prozdrowotnych		3 godz.
6 Wykład	Zaburzenia osobowości. Pojęcie normy psychicznej i normalności. Wpływ choroby na stan psychiczny.		4 godz.
7 Wykład	Mechanizmy oraz cele i sposoby leczenia uzależnień od substancji psychoaktywnych. Psychologia bólu.		4 godz.
8 Wykład	Psychologiczne aspekty niepełnosprawności, chorób przewlekłych i nieuleczalnych. Interwencja kryzysowa. Strata i żaloba.		4 godz.
Zajęcia służące zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy – liczba punktów ECTS			2,5

Prowadzone badania naukowe związane z prowadzonymi zajęciami:			
Reakcje psychospołeczne po COVID			
Wykaz literatury			
A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):			
1. Podstawy psychologii Podręcznik dla studentów medycyny i kierunków medycznych / Monika Talarowska, Antoni Florowski, Piotr Gałęcki / wyd. Continuo / Wrocław 2011, wyd.1			
2. Dlaczego zebry nie mają wrzodów. Psychofizjologia stresu/Robert M.Sapolsky /Wydawnictwo Naukowe PWN 2010/ Warszawa			
B. Literatura uzupełniająca			
1. Heszen I., Sęk H. Psychologia zdrowia. Warszawa, 1, 2022 / wyd PWN.			
2. Psychologia kliniczna / red. nauk. Lidia Cierpiałkowska, Helena Sęk. / wyd PWN / Warszawa 2022.			
3. Cesarz wszech chorób. Biografia raka /Siddhartha Mukherjee /Wydawnictwo Czarne/Wołówiec 2013. / Warszawa 2013			
Efekty uczenia się			
Zakres	Kod	Opis	Forma weryfikacji
Wiedza – student zna i rozumie:	LJO_DW01	psychofizyczny rozwój człowieka od narodzin do śmierci, z uwzględnieniem specyfiki rozwoju fizycznego, emocjonalnego, poznawczego i społecznego;	Test pisemny sprawdzający poziom wiedzy studentów z wymaganego zakresu materiału.
	LJO_DW03	zachowania człowieka sprzyjające utrzymaniu zdrowia i zasady motywowania pacjenta do zachowań prozdrowotnych (model zmiany Prochaski i DiClemente, wywiad motywujący);	
	LJO_DW04	pojęcie stresu, w tym eustresu i dystresu, oraz wpływ stresu na etiopatogenezę i przebieg chorób somatycznych i zaburzeń psychicznych oraz mechanizmy radzenia sobie ze stresem;	
	LJO_DW06	pojęcie empatii oraz zwroty i zachowania służące jej wyrażaniu;	
	LJO_DW07	specyfikę i rolę komunikacji werbalnej (świadome konstruowanie komunikatów) i niewerbalnej (np. mimika, gesty, zarządzanie ciszą i przestrzenią);	
	LJO_DW08	psychospołeczne konsekwencje choroby ostrej i przewlekłej u dzieci, w tym nastoletnich, i dorosłych;	
	LJO_DW09	psychospołeczne konsekwencje hospitalizacji dzieci, w tym nastoletnich, i dorosłych w sytuacjach nagłych i chorobach przewlekłych;	
	LJO_DW10	psychospołeczne konsekwencje choroby dla rodziny pacjenta (rodzina z chorym dzieckiem, w tym nastoletnim, dorosłym i osobą starszą);	
	LJO_DW11	rolę rodziny pacjenta w procesie chorowania (rozpoznanie choroby, adaptacja do choroby, wyleczenie) oraz sposoby radzenia sobie w sytuacjach trudnych (postęp choroby, proces umierania, żałoba);	
	LJO_DW12	uzależnienia od substancji psychoaktywnych i behawioralne oraz mechanizmy ich powstawania, cele i sposoby leczenia oraz metody profilaktyki;	
	LJO_DW14	pojęcie normy i patologii zachowań seksualnych;	
	Kompetencje społeczne (postawy) – student stosuje zasady:	LJO_K05	
LJO_K06		propagowania zachowań prozdrowotnych;	
LJO_K07		korzystania z obiektywnych źródeł informacji;	
LJO_K08		formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;	
LJO_K10		formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;	
Kontakt: r.makarowski@amisns.edu.pl ; 608018008			

Nazwa przedmiotu Rehabilitacja			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) dr med. Grzegorz Mańko, lek Ewa Bieg			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	30	1
2) Ćwiczenia	zajęcia w pracowniach kinezyterapii, fizykoterapii i masażu CDiSM	30	1
3) Zajęcia praktyczne	zajęcia w oddziale rehabilitacyjnym z pododdziałem rehabilitacji neurologicznej, oddziale rehabilitacji kardiologicznej i ośrodka rehabilitacji dziennej	30	1
4) Praktyczne nauczanie kliniczne – do wyboru	zajęcia w oddziale rehabilitacyjnym z pododdziałem rehabilitacji neurologicznej, oddziale rehabilitacji kardiologicznej i ośrodka rehabilitacji dziennej	Od 0 do 180	Od 0 do 6
5) Praca własna studenta		Od ok. 90 do ok. 270	Od 2 do 9
Cykl dydaktyczny 2023			
Status przedmiotu 1), 2), 3) obowiązkowy 4) do wyboru		Język wykładowy polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
<ol style="list-style-type: none"> wykład problemowy i z prezentacją multimedialną ćwiczenia w pracowni kinezyterapii, fizykoterapii i masażu w celu nabycia umiejętności praktycznych w trakcie zajęć praktycznych studenci pracują z pacjentami. Mają kontakt zarówno z pacjentami hospitalizowanymi w Oddziale, jak i pacjentami ambulatoryjnymi; zwraca się szczególną uwagę na nabycie przez studentów umiejętności praktycznych; metoda studium przypadku, metoda obserwacji (badania pacjenta), metoda dyskusji seminaryjnej; pokaz, metoda symulacyjna w trakcie praktycznego nauczania klinicznego student w sposób praktyczny wykorzystuje zdobytą wiedzę i nabyte umiejętności w bezpośrednim, indywidualnym kontakcie z pacjentami pod nadzorem lekarza specjalisty praca własna studenta- studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowywanie się do zaliczeń i egzaminów 		<p>A. Sposób zaliczenia</p> <ul style="list-style-type: none"> egzamin (wykład) zaliczenie z oceną (ćwiczenia, zajęcia praktyczne i praktyczne nauczanie kliniczne) <p>B. Formy zaliczenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> test z pytaniami wielokrotnego wyboru; zaliczenie z oceną na podstawie obecności na ćwiczeniach oraz pozytywnego zaliczenia wszystkich umiejętności; zaliczenie z oceną na podstawie obecności na zajęciach praktycznych oraz pozytywnego zaliczenia kolokwium końcowego zaliczenie na podstawie obecności na zajęciach klinicznego nauczania praktycznego oraz zaliczenia poszczególnych efektów kształcenia w zakresie umiejętności, a także OSCE (<i>Objective Structured Clinical Examination</i>) jako zakończenie całości praktycznego nauczania klinicznego <p>C. Podstawowe kryteria</p> <p>Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest obecność na wszystkich ćwiczeniach i zajęciach praktycznych. Dopuszczalna jest nieobecność na dwóch zajęciach z przyczyn usprawiedliwionych, która wymaga odrobienia u asystenta prowadzącego dane zajęcia. Studenci otrzymują ocenę z ćwiczeń oraz zajęć praktycznych, którą wystawia asystent na podstawie aktywności oraz wiedzy z kolokwium. W celu uzyskania oceny pozytywnej student powinien: przynajmniej dostatecznie poznać i zrozumieć całą wiedzę zawartą w literaturze podstawowej, podaną w sylabusie przedmiotu oraz przekazanej przez prowadzących zajęcia lub w innej formie dostępnej w wyniku aktywnych form zajęć, przynajmniej dostatecznie opanować wszelkie umiejętności przewidziane programem przedmiotu, ćwiczone na zajęciach, wykazać przynajmniej dostateczną umiejętność obserwowania i analizowania otaczających zjawisk, zwłaszcza tych, z którymi jako absolwent będzie miał do czynienia w praktycznej działalności, w stopniu przynajmniej dostatecznym umieć formułować logiczne sądy na podstawie informacji pochodzących z różnych pozycji literatury, z wyników ćwiczeń</p>	

<p>itp., Student przed przystąpieniem do zajęć praktycznych powinien zaliczyć ćwiczenia, a przed przystąpieniem do egzaminu uzyskać zaliczenie z zajęć praktycznych</p> <p>Kryteria ocen egzaminacyjnych:</p> <p>3,0 student na egzaminie uzyskuje od 60% do 66% sumy punktów; 3,5 student na egzaminie uzyskuje od 67% do 74% sumy punktów; 4,0 student na egzaminie uzyskuje od 75% do 82% sumy punktów; 4,5 student na egzaminie uzyskuje od 83% do 90% sumy punktów; 5,0 student na egzaminie uzyskuje od 91% do 100% sumy punktów</p>		
<p>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</p> <p>A. <u>Wymagania formalne</u>: na ćwiczeniach i zajęciach praktycznych ubiór ochronny, obuwie ochronne i identyfikator</p> <p>B. <u>Wymagania wstępne</u>: brak</p>		
<p>Cele przedmiotu</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznanie roli i miejsca rehabilitacji w służbie zdrowia oraz jej znaczenie jako integralnej części leczenia podstawowego, - poznanie założeń polskiego modelu rehabilitacji, - poznanie zasad rehabilitacji chorych z różnymi jednostkami chorobowymi 		
<p>Treści programowe</p>		
1 Wykład	Rehabilitacji w służbie zdrowia oraz jej znaczenie jako integralnej części leczenia podstawowego, poznanie założeń polskiego modelu rehabilitacji, podstawowe pojęcia, profilaktyka zawodowa i ekspozycja	4 godz.
2 Wykład	Rehabilitacja w schorzeniach neurologicznych	4 godz.
3 Wykład	Rehabilitacja pacjentów po urazach, zabiegach ortopedycznych, amputacjach kończyn	4 godz.
4 Wykład	Rehabilitacja pacjentów z chorobami zwyrodnieniowymi	4 godz.
5 Wykład	Podstawy rehabilitacji kardiologicznej	4 godz.
6 Wykład	Podstawy terapii logopedycznej chorych z afazją	2 godz.
7 Wykład	Podstawy zaopatrzenia ortopedycznego	4 godz.
8 Wykład	Badania dodatkowe w rehabilitacji: RTG, EMG, KT, NMR, scyntygrafia, próba wysiłkowa	4 godz.
1 Ćwiczenia	Podstawy kinezyterapii	5 godz.
2 Ćwiczenia	Podstawy kinezyterapii	5 godz.
3 Ćwiczenia	Podstawy fizykoterapii	5 godz.
4 Ćwiczenia	Podstawy fizykoterapii	5 godz.
5 Ćwiczenia	Podstawy masażu leczniczego	5 godz.
6 Ćwiczenia	Podstawy terapii manualnej	5 godz.
1 Zajęcia prakt.	Podstawy fizjoterapii klinicznej	6 godz.
2 Zajęcia prakt.	Rehabilitacja w zakresie schorzeń narządu ruchu – reumatologia	6 godz.
3 Zajęcia prakt.	Rehabilitacja w zakresie schorzeń narządu ruchu – neurologia i neurochirurgia	6 godz.
4 Zajęcia prakt.	Rehabilitacja w zakresie schorzeń narządu ruchu – ortopedia i traumatologia	6 godz.
5 Zajęcia prakt.	Rehabilitacja w chorobach narządów wewnętrznych	6 godz.
1 PNK	Oddział Rehabilitacyjny z Pododdziałem Rehabilitacji Neurologicznej	Od 44 do 132 godz.
2 PNK	Oddział Rehabilitacji Kardiologicznej	Od 16 do 48 godz.
<p>Wykaz literatury</p> <p>A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kiwerski Jerzy- Rehabilitacja medyczna. PZWL / Warszawa 2022, wyd.1 2. Materiały przygotowane przez prowadzących zajęcia <p>B. Literatura uzupełniająca</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rehabilitacja medyczna : Tom I i II / red. Andrzej Kwolka / Edra Urban & Partner / Wrocław 2013, wyd.2 2. Rehabilitacja neurologiczna / Tarek A.-Z. K. Gaber ; red. nauk. tł. Jan Talar / PZWL / Warszawa 2010/2022 3. Rehabilitacja w chirurgii / red. nauk. Marek Woźniewski, Jerzy Kołodziej / PZWL / Warszawa 2016/2021, wyd 1 		
<p>Efekty uczenia się</p>		
Zakres	Kod i opis	Forma weryfikacji
Wiedza	LJO_EW28 pojęcie niepełnosprawności; LJO_EW29 rolę rehabilitacji medycznej i metody w niej stosowane; LJO_EW30 wskazania do rehabilitacji medycznej w najczęstszych chorobach;	Test z pytaniami wielokrotnego wyboru.

	LJO_EW31 podstawowe zagadnienia profilaktyki oraz zasady postępowania w przypadku ekspozycji zawodowej na czynniki niebezpieczne i szkodliwe;	
Umiejętności	LJO_EU01 zebrać wywiad z dorosłym, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta; LJO_EU44 dokonuje oceny funkcjonalnej pacjenta z niepełnosprawnością; LJO_EU45 proponuje program rehabilitacji w najczęstszych chorobach pacjentów dorosłych; LJO_EU46 asystuje przy planowaniu programu rehabilitacji w najczęstszych chorobach pacjentów do ukończenia 18. roku życia; LJO_EU111 prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa;	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność w czasie: zajęć praktycznych i praktycznego nauczania klinicznego (dokumentowanie zaliczenia umiejętności w dzienniczku), egzaminu praktycznego oraz OSCE na ostatnim roku studiów.
Kompetencje społeczne (postawy)	LJO_K01 nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych; LJO_K02 kieruje się dobrem chorego LJO_K03 przestrzega tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta, LJO_K04 podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby; LJO_K05 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych; LJO_K06 propagowania zachowań prozdrowotnych; LJO_K07 korzystania z obiektywnych źródeł informacji; LJO_K08 formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji; LJO_K09 wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym; LJO_K10 formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej; LJO_K11 przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego postawy w czasie: zajęć praktycznych i praktycznego nauczania klinicznego (dokumentowanie zaliczenia kompetencji w dzienniczku), egzaminu praktycznego oraz OSCE na ostatnim roku studiów.
Kontakt g.manko@amisns.edu.pl		

Nazwa przedmiotu Socjologia medycyny			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) mgr Ewa Wojdak-Haasa			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład seminaryjny	zajęcia w sali dydaktycznej	30	1
2) Praca własna studenta		Ok.45	1,5
Cykl dydaktyczny 2023			
Status przedmiotu obowiązkowy		Język wykładowy polski	
Metody dydaktyczne 1) Dyskusja problemowa oraz wykład z prezentacją multimedialną, 2) praca własna studenta - studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowywanie się do zaliczeń		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne A. Sposób zaliczenia • Zaliczenie z oceną (wykład seminaryjny) B. Formy zaliczenia: 1) zaliczenie z oceną, na podstawie pozytywnego wyniku sprawdzianu (testu jednokrotnego wyboru) z całości materiału C. Podstawowe kryteria/wymagania egzaminacyjne Do zaliczenia wymagane jest uzyskanie przynajmniej 60% pozytywnych odpowiedzi na teście końcowym, przeprowadzanym na ostatnich zajęciach. Nie zaliczenie lub nieobecność na teście prowadzi do konieczności zaliczenia w terminach poprawkowych, w sesjach egzaminacyjnych. Kryteria ocen zaliczenia końcowego: 3,0 student na egzaminie uzyskuje od 60% do 66% sumy punktów; 3,5 student na egzaminie uzyskuje od 67% do 74% sumy punktów; 4,0 student na egzaminie uzyskuje od 75% do 82% sumy punktów; 4,5 student na egzaminie uzyskuje od 83% do 90% sumy punktów; 5,0 student na egzaminie uzyskuje od 91% do 100% sumy punktów	
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi A. <u>Wymagania formalne</u> : brak B. <u>Wymagania wstępne</u> : brak			
Cele przedmiotu 1. Znajomość podstawowych teorii i pojęć socjologicznych umożliwiających rozumienie, wyjaśnianie i interpretowanie zjawisk i procesów życia społecznego w zakresie funkcjonowania systemu medycznego. 2. Umiejętność posługiwania się podstawowymi pojęciami socjologicznymi dla analizy wybranych zjawisk społecznych w ich zmienności. 3. Znajomość podstawowych technik i metod badawczych oraz wykorzystanie badań socjologicznych na użytek praktyki lekarskiej.			
Treści programowe			
1 Wykład sem.	Definicje zdrowia i choroby oraz ich zmienność związana ze zmianami postrzegania zjawisk związanych ze zmianami zachowań zdrowotnych i postęпами terapeutycznymi. Społeczne uwarunkowania zdrowia i choroby	4 godz.	
2 Wykład sem.	Zachowania zdrowotne- co oznaczają? Kształtowanie zachowań zdrowotnych. Wpływ interdyscyplinarnego postrzegania wpływów społecznych na zachowania zdrowotne jednostek i grup społecznych.	4 godz.	
3 Wykład sem.	Wpływ stanu zdrowia jednostek i grup społecznych na ich usytuowanie w strukturach społecznych. Miejsce zajmowane w strukturze społecznej i jego wpływ na stan zdrowia jednostek i grup społecznych.	4 godz.	
4 Wykład sem.	Wzory zachowań zdrowotnych. Wzory zachowań w chorobie. Grupa społeczna jako środowisko wpływów na zachowania w zdrowiu i w chorobie. Rodzinny kontekst zdrowia i choroby	4 godz.	
5 Wykład sem.	Patologie życia społecznego, ich źródła i skutki. Rozpoznawanie środowisk patologicznych na podstawie stanu zdrowia jednostek i grup społecznych. Przemoc- formy przemocy, rodzaje, źródła.	3 godz.	

6 Wykład sem.	Starzenie się społeczeństw i uwarunkowania tym sytuacji zdrowotnej populacji. Społeczne determinanty zmian demograficznych w nowoczesnym społeczeństwie.	4 godz.	
7 Wykład sem.	Zagadnienia niepełnej sprawności- postawy społeczne wobec osób z niepełno- sprawnościami. Działania instytucjonalne i społeczne na rzecz osób z niepełno sprawnościami. Rehabilitacja i integracja społeczna osób z niepełnosprawnościami.	3 godz.	
8 Wykład sem.	Powtórzenie materiału. Kolokwium zaliczające	3 godz.	
Zajęcia służące zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy – liczba punktów ECTS		0	
Prowadzone badania naukowe związane z prowadzonymi zajęciami:			
Wykaz literatury			
A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):			
1. Socjologia medycyny: podejmowane problemy, kategorie analizy, A. Ostrowska (red.), Warszawa: Wydawnictwo IFiS PAN 2009, str 87-112 - Zachowania związane ze zdrowiem i chorobą jako element wiedzy o społeczeństwie; str.145 - 171 - Niepełnosprawność, rehabilitacja i integracja osób niepełnosprawnych; str. 235-259 - Modele relacji pacjent — lekarz (e-publikacja do pobrania: https://rcin.org.pl/dlibra/publication/181233/edition/151581/content)			
2. Barbara Szacka. Wprowadzenie do socjologii. Oficyna Naukowa. Warszawa 2008, rozdz. I (socjologia jako dyscyplina naukowa, socjologia jako jedna z nauk społecznych, socjologia współczesna), V(cały – Interakcja społeczne), VI (cały – Socjalizacja), VIII (grupa społeczna jako przedmiot zainteresowania socjologii) i XVI (rodzina jako instytucja, pojęcie rodziny, rodzina współczesna).			
3. Piotr Sztompka. Socjologia. Analiza społeczeństwa. Wydawnictwo Znak Kraków 2012, rozdz.14: Kultura zaufania.			
B. Literatura uzupełniająca			
Pozostałe rozdziały pozycji z literatury obowiązkowej.			
Efekty uczenia się			
Zakres	Kod	Opis	Forma weryfikacji
Wiedza – student zna i rozumie:	LJO_DW02	pojęcia zdrowia i choroby, wpływ środowiska społecznego (rodzina, praca, relacje społeczne) oraz uwarunkowań społeczno-kulturowych (pochodzenie, status społeczny, wyznanie, narodowość i grupa etniczna) na stan zdrowia pacjenta;	Test pisemny sprawdzający poziom wiedzy studentów z wymaganego zakresu materiału.
	LJO_DW05	postawy społeczne wobec choroby, niepełnosprawności i starości oraz specyficzne oddziaływanie stereotypów, uprzedzeń i dyskryminacji;	
	LJO_DW08	psychospołeczne konsekwencje choroby ostrej i przewlekłej u dzieci, w tym nastoletnich, i dorosłych;	
	LJO_DW09	psychospołeczne konsekwencje hospitalizacji dzieci, w tym nastoletnich, i dorosłych w sytuacjach nagłych i chorobach przewlekłych;	
	LJO_DW10	psychospołeczne konsekwencje choroby dla rodziny pacjenta (rodzina z chorym dzieckiem, w tym nastoletnim, dorosłym i osobą starszą);	
	LJO_DW13	formy przemocy, społeczne uwarunkowania różnych form przemocy oraz rolę lekarza w jej rozpoznawaniu, a także zasady postępowania w sytuacji podejrzenia przemocy;	
Kompetencje społeczne – student jest zdolny do:	LJO_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samoceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	Bezpośrednia obserwacja studenta w czasie zajęć i zaliczeń.
	LJO_K06	propagowania zachowań prozdrowotnych;	
	LJO_K07	korzystania z obiektywnych źródeł informacji;	
	LJO_K08	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;	
	LJO_K10	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;	
Kontakt			
e.woj dak-haasa@amisns.edu.pl			

Nazwa przedmiotu Transplantologia			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) dr hab. n. med. Beata Januszko – Giergielewicz; dr n. med. Leszek Adadyński			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	25	1
2) Zajęcia praktyczne	zajęcia w Oddziale Transplantologii i chirurgii Ogólnej WSS w Olsztynie	16	0,5
3) Praca własna studenta		Ok.15	0,5
Cykl dydaktyczny 2023			
Status przedmiotu obowiązkowy		Język wykładowy polski	
Metody dydaktyczne 1) Wykład problemowy oraz wykład z prezentacją multimedialną. 2) w trakcie zajęć praktycznych studenci pracują z pacjentem; zwraca się szczególną uwagę na nabycie przez studentów umiejętności praktycznych; metoda studium przypadku, metoda obserwacji (badania pacjenta), metoda dyskusji seminaryjnej; pokaz, metoda symulacyjna 3) praca własna studenta – przygotowanie się do zajęć i do egzaminu		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne A. Sposób zaliczenia • egzamin (wykład) • zaliczenie z oceną (zajęcia praktyczne) B. Formy zaliczenia: 1) egzamin składający się z pisemnego testu z pytaniami zamkniętymi - obejmujący całość materiału 2) zaliczenie na podstawie obecności na zajęciach praktycznych w oddziale oraz zaliczenia procedury kwalifikacji do przeszczepu C. Podstawowe kryteria Zaliczenie zajęć praktycznych odbywa się na podstawie pełnej obecności na zajęciach. Kryteria ocen egzaminacyjnych: 3,0 student na egzaminie uzyskuje od 60% do 66% sumy punktów; 3,5 student na egzaminie uzyskuje od 67% do 74% sumy punktów; 4,0 student na egzaminie uzyskuje od 75% do 82% sumy punktów; 4,5 student na egzaminie uzyskuje od 83% do 90% sumy punktów; 5,0 student na egzaminie uzyskuje od 91% do 100% sumy punktów	
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi A. <u>Wymagania formalne</u> : ubiór ochronny, identyfikator (na zajęciach praktycznych). B. <u>Wymagania wstępne</u> : zaliczenie chirurgii ogólnej.			
Cele przedmiotu Przedstawienie historii, podstaw prawnych i organizacji transplantacji oraz technik przeszczepiania narządów i leczenia immunosupresyjnego			
Treści programowe			
1 Wykład	Historia transplantologii.	3 godz.	
2 Wykład	Organizacja transplantacji w Polsce.	4 godz.	
3 Wykład	Podstawy prawne transplantacji.	4 godz.	
4 Wykład	Definicja i śmierć mózgu.	4 godz.	
5 Wykład	Techniki pobierania i przeszczepiania narządów.	4 godz.	
6 Wykład	Leczenie immunosupresyjne.	3 godz.	
7 Wykład	Powikłania po przeszczepach.	3 godz.	
1 Zajęcia prakt.	Kwalifikacja pacjenta do przeszczepu; przechowywanie i transport narządów	8 godz.	
2 Zajęcia prakt.	Kwalifikacja i diagnostyka dawcy przeszczepu żywego	8 godz.	

Wykaz literatury**A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):**

Transplantologia w zarysie / Wojciech Dyszkiewicz, Marek Jemielity, Krzysztof Wiktorowicz / UM Poznań / Poznań 2009, wyd.1

B. Literatura uzupełniająca

1. Transplantologia kliniczna. Przeszczepy komórkowe. / Wiesław W. Jędrzejczak, Lech Cierpka / Termedia / Poznań 2021, wyd.1

Efekty uczenia się

Zakres	Kod i opis	Forma weryfikacji
Wiedza	LJO_FW21 zasady promocji dawstwa tkanek i komórek, wskazania do przeszczepienia narządów ukrwionych, tkanek i komórek krwiotwórczych, powikłania leczenia oraz zasady opieki długoterminowej po przeszczepieniu;	Egzamin pisemny ukierunkowany na sprawdzenie znajomości faktów, poziom zrozumienia, umiejętność analizy, syntezy i rozwiązywania problemów.
Umiejętności	LJO_FU02 asystować przy kwalifikowaniu pacjenta do operacji ze wskazań nagłych i planowych;	Bezpośrednia obserwacja studenta asystującego przy zabiegu operacyjnym (dokumentowanie zaliczenia umiejętności w dzienniczku), OSCE na ostatnim roku studiów.
Kompetencje społeczne (postawy)	LJO_K01 nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych; LJO_K02 kieruje się dobrem pacjenta; LJO_K03 przestrzega tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta, LJO_K04 podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby; LJO_K05 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych; LJO_K06 propagowania zachowań prozdrowotnych; LJO_K07 korzystania z obiektywnych źródeł informacji; LJO_K08 formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji; LJO_K09 wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym; LJO_K10 formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej; LJO_K11 przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.	Bezpośrednia obserwacja studenta w trakcie zajęć praktycznych oraz OSCE na ostatnim roku studiów.

Kontakt

b.januszko-giergielewicz@amisns.edu.pl

Nazwa przedmiotu Urologia			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) Dr med. Wojciech Zachalski, lek. med. Tomasz Kazik, lek. med. Jarosław Przybylski, lek. med. Lucyna Grochala			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	30	1
2) Zajęcia praktyczne	zajęcia na bloku operacyjnym, Oddziale Urologicznym, pracowniach ESWL i urodynamicznej	48	1,5
3) Praktyczne nauczanie kliniczne – do wyboru	zajęcia na bloku operacyjnym, Oddziale Urologicznym, pracowniach ESWL i urodynamicznej, poradni konsultacyjnej	od 0 do 180	Od 0 do 6
4) Praca własna studenta		Od ok 70 do ok 250	Od 2,5 do 8,5
Cykl dydaktyczny 2023			
Status przedmiotu 1), 2) obowiązkowy 3) do wyboru		Język wykładowy polski	
Metody dydaktyczne 1) Wykład problemowy oraz wykład z prezentacją multimedialną. 2) Zajęcia w grupach pod opieką asystenta w oddziale urologicznym, na bloku operacyjnym, pracowniach specjalistycznych. 3) w trakcie zajęć praktycznych studenci pracują z pacjentami. Mają kontakt zarówno z pacjentami hospitalizowanymi w Oddziale, jak i pacjentami ambulatoryjnymi; zwraca się szczególną uwagę na nabycie przez studentów umiejętności praktycznych; metoda studium przypadku, metoda obserwacji (badania pacjenta), metoda dyskusji seminaryjnej; pokaz, metoda symulacyjna 4) w trakcie praktycznego nauczania klinicznego student w sposób praktyczny wykorzystuje zdobytą wiedzę i nabyte umiejętności w bezpośrednim, indywidualnym kontakcie z pacjentami pod nadzorem lekarza specjalisty 5) praca własna studenta- studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowywanie się do zaliczeń i egzaminów		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne A. Sposób zaliczenia • egzamin (wykład) • zaliczenie z oceną (zajęcia praktyczne, praktyczne nauczanie kliniczne) B. Formy zaliczenia: 1) egzamin składający się z dwóch części: egzaminu praktycznego: w formie badania, postawienia diagnozy i planu postępowania z konkretnym pacjentem (studium przypadku) i pisemnego: testowy / z pytaniami (zadaniami) otwartymi i zamkniętymi/ - obejmujący całość materiału 2) zaliczenie z oceną na podstawie obecności na zajęciach praktycznych w oddziale i poradni, zdanie kolokwium z podstawowych elementów wiedzy oraz wykazanie się umiejętnościami praktycznymi z tego zakresu 3) zaliczenie na podstawie obecności na zajęciach PNK oraz zaliczenia poszczególnych efektów kształcenia w zakresie umiejętności. C. Podstawowe kryteria Zaliczenie ćwiczeń i zajęć praktycznych odbywa się na podstawie pełnej obecności na zajęciach oraz sprawdzenia opanowania umiejętności. Egzamin testowy po zaliczeniu egzaminu praktycznego. OSCE (<i>Objective Structured Clinical Examination</i>) jako zakończenie całości praktycznego nauczania. Kryteria ocen egzaminacyjnych: 3,0 student na egzaminie uzyskuje od 60% do 66% sumy punktów; 3,5 student na egzaminie uzyskuje od 67% do 74% sumy punktów; 4,0 student na egzaminie uzyskuje od 75% do 82% sumy punktów; 4,5 student na egzaminie uzyskuje od 83% do 90% sumy punktów; 5,0 student na egzaminie uzyskuje od 91% do 100% sumy punktów	
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi A. Wymagania formalne: ubiór ochronny, identyfikator (na zajęciach praktycznych, praktykach i ćwiczeniach). B. Wymagania wstępne: zaliczenie chirurgii ogólnej.			
Cele przedmiotu Umiejętność diagnostyki pacjentów ze schorzeniami urologicznymi, kwalifikacja do leczenia zabiegowego oraz prowadzenie pacjentów w okresie pooperacyjnym			
Treści programowe			
1 Wykład	Diagnostyka, symptomatologia w urologii	4 godz.	

2 Wykład	Nietrzymanie moczu, zaburzenia erekcji, niepłodność.	4 godz.
3 Wykład	Kamica moczowa.	4 godz.
4 Wykład	BPH, rak stercza.	4 godz.
5 Wykład	Stany nagłe w urologii	4 godz.
6 Wykład	Zakażenia układu moczowego.	3 godz.
7 Wykład	Urologia onkologiczna.	4 godz.
8 Wykład	Zaliczenie	3 godz.
1 Zajęcia prakt.	Oddział.	8 godz.
2 Zajęcia prakt.	Oddział.	7 godz.
3 Zajęcia prakt.	Blok operacyjny.	7 godz.
4 Zajęcia prakt.	Blok operacyjny.	7 godz.
5 Zajęcia prakt.	ESWL.	7 godz.
6 Zajęcia prakt.	Pracownia urodynamiczna.	7 godz.
7 Zajęcia prakt.	Poradnia urologiczna konsultacyjna.	7 godz.
PNK 1	Blok operacyjny	Od 20 do 60 godz.
PNK 2	Oddział urologiczny	Od 20 do 60 godz.
PNK 3	Pracownie, poradnia	Od 20 do 60 godz.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

1. Urologia : podręcznik dla studentów medycyny : podręcznik / red. Andrzej Borkowski ; współaut. Andrzej Borkowski.- Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL. / Warszawa 2015, wyd.2

B. Literatura uzupełniająca

1. Urologia - ilustrowany podręcznik dla studentów i stażystów / Tomasz Drewa, Kajetan Juszcak / PZWL / Warszawa 2018, wyd.1
2. Uroginekologia - metody leczenia operacyjnego / Paweł Szymanowski / Polska 2021, wyd.1
3. CHIRURGIA. Urologia. Ginekologia / Josef E. Fischer / Medipage / Warszawa 2013, wyd.1

Efekty uczenia się

Zakres	Kod i opis	Forma weryfikacji
Wiedza	LJO_FW16 funkcje rozrodcze mężczyzny i zaburzenia z nimi związane oraz postępowanie diagnostyczne i terapeutyczne;	Egzamin pisemny ukierunkowany na sprawdzenie znajomości faktów, poziom zrozumienia, umiejętność analizy, syntezy i rozwiązywania problemów. Zaliczenie kolokwium.
Umiejętności	LJO_EU111 prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa; LJO_FU02 asystować przy kwalifikowaniu pacjenta do operacji ze wskazań nagłych i planowych; LJO_FU40 oceniać wskazania do wykonania punkcji nadłonowej i uczestniczyć w jej wykonaniu; LJO_FU41 asystować przy typowych procedurach urologicznych (endoskopii diagnostycznej i terapeutycznej układu moczowego, litotrypsji, punkcji prostaty); h.U23 wykonać tamponadę przednią nosa;	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność w czasie zajęć praktycznych i praktycznego nauczania klinicznego (dokumentowanie zaliczenia umiejętności w dzienniczku), egzaminu praktycznego oraz OSCE na ostatnim roku studiów.
Kompetencje społeczne (postawy)	LJO_K01 nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych; LJO_K02 kieruje się dobrem chorego LJO_K03 przestrzega tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta, LJO_K04 podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby; LJO_K05 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych; LJO_K06 propagowania zachowań prozdrowotnych; LJO_K07 korzystania z obiektywnych źródeł informacji; LJO_K08 formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji; LJO_K09 wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność w czasie zajęć praktycznych i praktycznego nauczania klinicznego oraz egzaminu praktycznego oraz OSCE na ostatnim roku studiów.

	zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym; LJO_K10 formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej; LJO_K11 przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.	
--	---	--

Kontakt

w.zachalski@amisns.edu.pl

Nazwa przedmiotu Wychowanie fizyczne			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) mgr Anna Rybka - Nadolska			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Ćwiczenia	Zajęcia sportowe i rekreacyjne (15 godzin w semestrze)	60	0
Cykl dydaktyczny 2023/24			
Status przedmiotu obowiązkowy		Język wykładowy polski	
Metody dydaktyczne 1) Naśladowcza 2) Zabawowa 3) Bezpośredniej celowości ruchu. 4) Programowego usprawniania się 5) Ruchowej ekspresji twórczej		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
		A. Sposób zaliczenia • zaliczenie – w każdym semestrze	
		B. Formy zaliczenia: Zaliczenie bez oceny na podstawie udziału w zajęciach.	
		C. Podstawowe kryteria/wymagania egzaminacyjne Do zaliczenia wymagana jest obecność na 9 godzinach zajęć w danym semestrze. Studenci, którzy w danym semestrze nie uczestniczyli w wymaganym limicie zajęć, uzgadniają z osoba prowadzącą termin i sposób zaliczenia tych zajęć. Na podstawie § 13 Regulaminu studiów student może wystąpić z wnioskiem do Dziekana WL o zwolnienie z zajęć wychowania fizycznego na semestr lub rok akademicki na podstawie czynnego uczestnictwa w zajęciach klubu sportowego lub zaświadczenia lekarskiego dotyczącego przeciwwskazań zdrowotnych. Wniosek taki składa się, według wzoru ze strony uczelni, do dnia 31 października w semestrze zimowym i do dnia 31 marca w semestrze letnim.	
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi A. <u>Wymagania formalne</u> : brak przeciwwskazań zdrowotnych do udziału w zajęciach wychowania fizycznego; ubiór sportowy dostosowany do rodzaju zajęć B. <u>Wymagania wstępne</u> : brak			
Cele przedmiotu 1. Kształtowanie postaw prozdrowotnych i nawyków systematycznej aktywności fizycznej. 2. Rozwijanie umiejętności w zakresie wybranych form aktywności.			
Treści programowe			
1,2 Ćwiczenia	Pływanie – elementy techniki pływania sportowego, podstawy ratownictwa wodnego	5 godz.	
3 Ćwiczenia	Atletyka terenowa - marszbieg, bieg na orientację, gry i zabawy z pokonywaniem naturalnych przeszkód, nordic walking;	3 godz.	
4 Ćwiczenia	Gry zespołowe – elementy techniki wybranych gier zespołowych	2 godz.	
5 Ćwiczenia	Łyżwiarstwo - elementy techniki jazdy na łyżwach, zimowa forma aktywności fizycznej	2 godz.	
6 Ćwiczenia	Strzelectwo – techniki strzeleckie, upowszechnianie strzelectwa jako sportu dla każdego	2 godz.	
1 Ćwiczenia	Łyżwiarstwo - elementy techniki jazdy na łyżwach, zimowa forma aktywności fizycznej	2 godz.	
2,3 Ćwiczenia	Pływanie – elementy techniki pływania sportowego, podstawy ratownictwa wodnego	4 godz.	
4,5 Ćwiczenia	Ćwiczenia siłowe – technika wykonywania ćwiczeń z wykorzystaniem przyrządów na siłowni	4 godz.	
5 Ćwiczenia	Gry zespołowe – elementy techniki wybranych gier zespołowych	2 godz.	
6 Ćwiczenia	Atletyka terenowa - marszbieg, bieg na orientację, gry i zabawy z pokonywaniem naturalnych przeszkód, nordic walking;	3 godz.	

1 Ćwiczenia	Atletyka terenowa - marszobiegi, bieg na orientację, gry i zabawy z pokonywaniem naturalnych przeszkód, nordic walking;	2 godz.
2,3 Ćwiczenia	Pływanie – elementy techniki pływania sportowego, podstawy ratownictwa wodnego	5 godz.
4 Ćwiczenia	Łyżwiarstwo - elementy techniki jazdy na łyżwach, zimowa forma aktywności fizycznej	2 godz.
5,6 Ćwiczenia	Gry zespołowe – elementy techniki wybranych gier zespołowych	4 godz.
7 Ćwiczenia	Fitness – ćwiczenia z wykorzystaniem własnego ciężaru ciała, Tabata, Crossfit, ćwiczenia rozciągające z elementami jogi i stretchingu	2 godz.
1 Ćwiczenia	Łyżwiarstwo - elementy techniki jazdy na łyżwach, zimowa forma aktywności fizycznej	2 godz.
2,3 Ćwiczenia	Pływanie – elementy techniki pływania sportowego, podstawy ratownictwa wodnego	4 godz.
4,5 Ćwiczenia	Fitness – ćwiczenia z wykorzystaniem własnego ciężaru ciała, Tabata, Crossfit, ćwiczenia rozciągające z elementami jogi i stretchingu	4godz.
6 Ćwiczenia	Atletyka terenowa - marszobiegi, bieg na orientację, gry i zabawy z pokonywaniem naturalnych przeszkód, nordic walking;	3 godz.
7 Ćwiczenia	Ćwiczenia siłowe – technika wykonywania ćwiczeń z wykorzystaniem przyrządów na siłowni	2 godz.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

brak

B. Literatura uzupełniająca

A. Marek- Hipner, „Relaksacja. Po co? Dlaczego? Jak?” 2020

Efekty uczenia sięnie dotyczy

Kontakt

a.rybka-nadolska@amisns.edu.pl

Nazwa przedmiotu Zdrowie publiczne, higiena i epidemiologia			
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Lekarski			
Studia			
kierunek	stopień	forma	profil
lekarski	jednolite studia magisterskie	stacjonarne	ogólnoakademicki
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) dr n med. Marzena Zarzeczna - Baran			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin i punktów ECTS			
A. Formy zajęć	B. Sposób realizacji	C. Liczba godzin	D. Liczba punktów ECTS
1) Wykład	zajęcia w sali dydaktycznej	24	1
2) Ćwiczenia	zajęcia w sali dydaktycznej, sali informatycznej	6	0,2
3) Praca własna studenta	Praca poza pomieszczeniami Uczelni	Ok.25	0,8
Cykl dydaktyczny 2023/24			
Status przedmiotu obowiązkowy	Język wykładowy polski		
Metody dydaktyczne	Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne		
1) Wykład problemowy oraz wykład z prezentacją multimedialną.	A. Sposób zaliczenia 1) wykład – zaliczenie z oceną 2) ćwiczenia – zaliczenie z oceną		
2) Praca w grupach, dyskusja.	B. Formy zaliczenia: 1) wykład: sprawdzian pisemny 2) ćwiczenia –aktywne uczestnictwo we wszystkich zajęciach oraz oceny pozytywne ze sprawdzianów cząstkowych		
3) Praca własna studenta- studiowanie literatury pod kątem realizacji efektów uczenia się, przygotowywanie się do zaliczeń i egzaminów.	C. Podstawowe kryteria/wymagania egzaminacyjne Wszystkie zajęcia są obowiązkowe, a obecność rejestrowana. Zajęcia odbywają się stacjonarnie z zachowaniem wszelkich wymogów epidemicznych. Wszystkie informacje na temat przedmiotu zamieszczane są na bieżąco na platformie Moodle. <u>Nieobecności</u> Sumaryczna liczba opuszczonych zajęć nie może przekraczać 30% ogółu godzin realizowanych bezpośrednio z nauczycielem akademickim. Nieobecności muszą zostać odrobione. Odrobienie zajęcia odbywa się poprzez napisanie sprawdzianu lub ustną odpowiedź z opuszczonego materiału podczas kolejnego spotkania (w przypadku wykładów) lub wykonanie zleconego zadania (w przypadku ćwiczeń). <u>Zaliczenie przedmiotu</u> Zaliczeni z przedmiotu odbywa się w formie zdalnej lub w siedzibie Uczelni. Decyzję o tym podejmuje prowadzący zajęcia. Jeżeli zaliczenie ma formę zdalną, prowadzący zajęcia ma obowiązek śledzenia przebiegu egzaminu poprzez system audio-wideo. W czasie trwania egzaminu w formie zdalnej student ma bezwzględny obowiązek włączenia kamery i mikrofonu. Należy brać aktywny udział we wszystkich ćwiczeniach lub wykonać i zaprezentować pracę zaliczeniową zleconą przez wykładowcę. Kryteria zostaną przedstawione na pierwszych zajęciach. Aktywność na zajęciach jest punktowana. Uzyskane punkty będą stanowiły składową ocen zaliczeniowych. Aby uzyskać ocenę pozytywną z przedmiotu należy: - zaliczyć ćwiczenia zgodnie z wymaganiami prowadzącego, uzyskując minimum 60% punktów przewidzianych do zdobycia - jest to podstawa to dopuszczenia studenta do egzaminu, - uzyskać przynajmniej 60% pozytywnych odpowiedzi na egzaminie, zgodnie z regulaminem Uczelni. Kryteria ocen egzaminacyjnych: 0-59 %– niedostateczny (2), 60-70 %– dostateczny (3), 71-76 %- dość dobry (3,5), 77-84 %– dobry (4), 85-89 % - ponad dobry (4,5), 90-100 %- bardzo dobry (5).		
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi			
A. <u>Wymagania formalne</u> : brak.			
B. <u>Wymagania wstępne</u> : brak.			

Cele przedmiotu

Celem przedmiotu jest przekazanie studentom wiedzy oraz nabycie przez studentów umiejętności z zakresu zdrowia publicznego i epidemiologii niezbędnych do prawidłowego wykonywania zawodu lekarza.

W trakcie kształcenia zostanie przekazana wiedza z zakresu: podstawowych pojęć i definicji dotyczących zdrowia i czynników warunkujących zdrowie; metod oceny i monitorowania stanu zdrowia populacji; polityki społecznej i zdrowotnej; promocji zdrowia i profilaktyki chorób; organizacji i zarządzania w ochronie zdrowia oraz podstawowych pojęć i terminów stosowanych w epidemiologii, przyczyn szerzenia się chorób zakaźnych i niezakaźnych, praktycznego wykorzystania wiedzy z zakresu epidemiologii w pracy lekarza.

W procesie kształcenia student nabędzie umiejętności w zakresie: oceny wpływu poszczególnych czynników na stan zdrowia jednostki i populacji; diagnozowania potrzeb zdrowotnych populacji; planowania i wdrażania działań z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki chorób; interpretowania wyników badań epidemiologicznych, czytania literatury z krytyczną oceną zawartych w nich informacji epidemiologicznej oraz umiejętność skonstruowania poprawnego modelu badania epidemiologicznego w zakresie chorób zakaźnych i niezakaźnych.

W wyniku kształcenia student będzie świadomy jaką rolę pełni lekarz w kształtowaniu zdrowia jednostki i populacji; będzie gotowy do funkcjonowania w systemie ochrony zdrowia zgodnie z obowiązującymi uwarunkowaniami organizacyjnymi.

Treści programowe

1 Wykład	Geneza, cele i zadania zdrowia publicznego. Podstawowe pojęcia epidemiologiczne.	4 godz.
2 Wykład	Społeczne i behawioralne czynniki warunkujące zdrowie (w tym otyłość, zanieczyszczenia itp.); metody oceny i monitorowania stanu zdrowia populacji, w tym przyczyny szerzenia się chorób zakaźnych i niezakaźnych. Nierówności w zdrowiu.	4 godz.
3 Wykład	Polityka społeczna i zdrowotna. Narodowy Program Zdrowia.	4 godz.
4 Wykład	Promocja zdrowia i zapobieganie chorobom.	4 godz.
5 Wykład	Organizacja i zarządzania w ochronie zdrowia. Systemy ochrony zdrowia.	4 godz.
6 Wykład	Demograficzne podstawy zdrowia publicznego. Sytuacja zdrowotna w Polsce, Europie i na świecie.	4 godz.
1 Ćwiczenia	Ocena wpływu różnych czynników na stan zdrowia jednostki i populacji i diagnozowanie potrzeb zdrowotnych populacji. Planowanie i wdrażanie działań z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki chorób.	3godz.
2 Ćwiczenia	Interpretowanie wyników badań epidemiologicznych i konstruowanie poprawnego modelu badania epidemiologicznego w zakresie chorób zakaźnych i niezakaźnych.	3 godz.

Wykaz literatury**A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):**

1. Kulik T.B., Pacian A.: Zdrowie Publiczne. PZWL, Warszawa 2014.
2. Czupryna A., Poździejch S., Ryś A., Włodarczyk C.: Zdrowie Publiczne, tom 1 i 2. Wydawnictwo Fundacja Zdrowia Publicznego, 2011
3. Wojtyński B., Goryński P., Moskalewicz B. (red.): Sytuacja zdrowotna ludności Polski i jej uwarunkowania. Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego-Państwowy Zakład Higieny, Warszawa 2012
4. Jędrzychowski Wiesław (red): Epidemiologia w medycynie klinicznej i zdrowiu publicznym. Wyd. UJ, Kraków 2010.

B. Literatura uzupełniająca:

1. Bzdęga J., Gębska-Kuczerowska A. (red.): Epidemiologia w zdrowiu publicznym. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Lublin 2010
2. Sygit M.: Zdrowie publiczne. Oficyna a Wolters Kluwer business, Warszawa 2010

Zajęcia służące zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy – liczba punktów ECTS

2

Prowadzone badania naukowe związane z prowadzonymi zajęciami:

Wpływa otyłości wśród dzieci na zdrowie.

Zanieczyszczenie powietrza a zdrowie.

Efekty uczenia się

Zakres	Kod	Opis	Forma weryfikacji
Wiedza – student zna i rozumie:	LJO_GW01	metody oceny stanu zdrowia jednostki i populacji, mierniki i zasady monitorowania stanu zdrowia populacji, systemy klasyfikacji chorób i procedur medycznych;	Sprawdzian ukierunkowany na sprawdzenie znajomości faktów, poziom zrozumienia, umiejętność analizy, syntezy i rozwiązywania problemów.
	LJO_GW02	uwarunkowania chorób, sposoby identyfikacji i badania czynników ryzyka chorób, wady i zalety badań epidemiologicznych oraz zasady wnioskowania przyczynowo-skutkowego w medycynie;	
	LJO_GW03	epidemiologię chorób zakaźnych, w tym związanych z opieką zdrowotną, i niezakaźnych, rodzaje i sposoby profilaktyki na różnych etapach naturalnej historii choroby oraz rolę i zasady nadzoru epidemiologicznego;	
	LJO_GW04	pojęcie oraz funkcje zdrowia publicznego, pojęcie, zadania i metody promocji zdrowia, pojęcie jakości w ochronie zdrowia i czynniki na nią wpływające, strukturę i organizację systemu ochrony zdrowia na poziomie krajowym i światowym, a także wpływ uwarunkowań ekonomicznych na możliwości ochrony zdrowia;	

Umiejętności – student potrafi:	LJO_GU01	opisywać strukturę demograficzną ludności i na tej podstawie oceniać problemy zdrowotne populacji;	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność w czasie ćwiczeń
	LJO_GU02	zbierać informacje na temat obecności czynników ryzyka chorób zakaźnych i przewlekłych oraz planować działania profilaktyczne na różnym poziomie zapobiegania;	
	LJO_GU03	interpretować miary częstości występowania chorób i niepełnosprawności;	
	LJO_GU04	oceniać sytuację epidemiologiczną chorób powszechnie występujących w Rzeczypospolitej Polskiej i na świecie;	
Kompetencje społeczne (postawy) – student stosuje zasady:	LJO_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	Bezpośrednia obserwacja studenta w czasie ćwiczeń
	LJO_K06	propagowania zachowań prozdrowotnych;	
	LJO_K07	korzystania z obiektywnych źródeł informacji;	
	LJO_K08	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;	
	LJO_K10	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;	
Kontakt: m.zarieczna-baran@amisns.edu.pl			